GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI KAMARÁK A GLOBÁLIS TUDÁSPIACON

AZ OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, FELNŐTTKÉPZÉS ÉS TANÁCSADÁS NEMZETKÖZI MODELLJEI EURÓPÁTÓL ÓCEÁNIÁIG

Szerkesztők:
Prof. dr. Poór József – Dr. Sztranyák József – Dr. Varga Erika

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

Budapest
2026

GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI KAMARÁK A GLOBÁLIS TUDÁSPIACON

AZ OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, FELNŐTTKÉPZÉS ÉS TANÁCSADÁS NEMZETKÖZI MODELLJEI EURÓPÁTÓL ÓCEÁNIÁIG

GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI KAMARÁK A GLOBÁLIS TUDÁSPIACON

AZ OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, FELNŐTTKÉPZÉS ÉS TANÁCSADÁS NEMZETKÖZI MODELLJEI EURÓPÁTÓL ÓCEÁNIÁIG

Szerkesztők:
Prof. dr. Poór József – Dr. Sztranyák József – Dr. Varga Erika

Budapest
2026

Főszerkesztők:
Prof. dr. Poór József – Dr. Sztranyák József – Dr. Varga Erika

Írták:
Prof. Dr. Poór József MTA doktor, minősített vezetési tanácsadó (CMC), brief coach, mentor, YAI tréner
professor emeritus (MATE és Selye J. Egyetem), BKIK GSZTI alelnöke és a 20-as osztály elnöke, MKIK küldött
Részek: 1–9. fejezet

Dr. Sztranyák József BKIK GSZT elnöke, MKIK küldött
Rész: 8. fejezet

Dr. Suhajda Csilla Judit PhD, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE)
Részek: 3–4. fejezet

PhDr. Szeiner Zsuzsanna PhD, egyetemi docens, Selye János Egyetem (Komárno, Szlovákia)
Részek: 5–6. fejezet

Rabb Szabolcs, a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára,
a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Kari Tanácsadó Testületének tagja,
Intézeti Tanácsadó Testületének elnöke
Rész: 2. fejezet

Piacsek László, a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara humánerőforrás fejlesztési projektiroda vezetője,
a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar Oktatás és Társadalom Neveléstudományi
Doktori Iskola hallgatója
Rész: 2. fejezet

Szabó Dorottya Anna, PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem
Részek: 7–8. fejezet

Láncz Gábor, senior tanácsadó, BKIK GSZT XX-as Tanácsadó osztály alelnöke
Rész: 11. rész

Szalai Máté, PhD hallgató
Rész: 10. rész

Tóth Arnold, egyetemi docens, Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem
Rész: 1. rész

Varga Erika, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE)
Rész: 6. rész

Szakmai lektorok:

Sepsi Zsigmond
BKIK GSZT XXIV-as Oktatás
és Szakképzési osztály elnöke
Mérnök Tanár, Felnőttképzési szakértő

Dr. Barna Zsolt
egyetemi adjunktus
Edutus Egyetem
Gazdálkodástudományi Tanszék

Olvasószerkesztő:
Dr. Járdánházy Monika

Elektronikus nyomdai szerkesztő:
Molnár Lajos

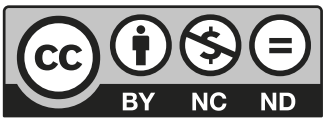
Előszó:
Nagy Elek
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
elnöke

Kiadja:
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK)
1122 Budapest, Petényi köz 10-12.

MAGYAR
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA

Publikáció éve:
2026

ISBN: 978-963-9992-28-3 (pdf)

© Szerkesztők, 2026
© Szerzők, 2026
A műre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: CC-BY-NC-ND-4.0

Minden jog fenntartva, bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges.

TARTALOM

1. ELŐSZÓ
(NAGY ELEK) . . . 12

1. BEVEZETÉS
(POÓR JÓZSEF) . . . 14

1. KIINDULÓ HELYZET
(POÓR JÓZSEF – TÓTH ARNOLD) . . . 16
1.1. CÉLOK . . . 16
1.2. JELLEGZETES KAMARAI MODELLEK . . . 16
1.3. KÉPZÉS ÉS OKTATÁS . . . 17
1.3.1. A kamarai képzési rendszerek nemzetközi szerepe . . . 17
1.3.2. A duális képzés nemzetközi modelljei . . . 17
1.3.3. A digitalizáció és a zöld átállás hatásai a képzési portfóliókra . . . 18
1.3.4. Felnőttképzés és élethosszig tartó tanulás . . . 18
1.4. TANÁCSADÁS . . . 18

2. NYUGAT-EURÓPA
(POÓR JÓZSEF – RABB SZABOLCS – PIACSEK LÁSZLÓ) . . . 20
2.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 21
2.2. AUSZTRIA . . . 22
2.2.1. A Kamara bemutatása . . . 22
2.2.2. Az Osztrák és a magyar kamara összehasonlítása . . . 23
2.2.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 24
2.2.4. Az osztrák tanácsadói, IT és könyvelési tagozat . . . 25
2.2.5. Az Osztrák Gazdasági Kamara KKV-kat segítő tanácsadási (WKÖ Beratung) Programja . . . 25
2.3. NÉMETORSZÁG . . . 27
2.3.1. A Kamara bemutatása . . . 27
2.3.2. A Német és a magyar kamara összehasonlítása . . . 28
2.3.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 29
2.3.4. Németországi államilag finanszírozott KKV tanácsadási / támogatási program . . . 31
2.4. EGYESÜLT KIRÁLYSÁG . . . 32
2.4.1. A Kamara bemutatása . . . 32
2.4.2. A brit és a magyar kamara összehasonlítása . . . 33
2.4.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 33
2.4.4. A BRIT KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI . . . 34
2.4.5. A Brit kormány által nyújtott tanácsadási szolgáltatások . . . 35
2.5. FRANCIAORSZÁG . . . 36
2.5.1. A Kamara bemutatása . . . 36
2.5.2. A francia és a magyar kamara összehasonlítása . . . 37
2.5.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 37
2.5.4. A Francia gazdasági kamarák által nyújtott tanácsadási szolgáltatások . . . 38

3. ÉSZAKI ORSZÁGOK
(POÓR JÓZSEF – SUHAJDA CSILLA JUDIT) . . . 40
3.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 41
3.2. FINNORSZÁG . . . 42
3.2.1. A Kamara bemutatása . . . 42
3.2.2. A Finn és a magyar kamara összehasonlítása . . . 43
3.2.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 43
3.2.4. A Finn gazdasági kamarák által nyújtott tanácsadási tevékenységek . . . 45

3.3. SVÉDORSZÁG . . . 46
3.3.1. A Kamara bemutatása . . . 46
3.3.2. A svéd és a magyar kamara összehasonlítása . . . 47
3.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 47
3.3.4. A Svéd gazdasági kamarák által nyújtott kamarai tanácsadás . . . 49
3.4. NORVÉGIA . . . 50
3.4.1. A Kamara bemutatása . . . 50
3.4.2. A Norvég és a magyar kamara összehasonlítása . . . 51
3.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 51
3.4.4. A Norvég gazdasági kamarák tanácsadási tevékenysége . . . 52
3.5. DÁNIA . . . 54
3.5.1. A Kamara bemutatása . . . 54
3.5.2. A dán és a magyar kamara összehasonlítása . . . 55
3.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 55
3.5.4. A Dán kamarai tanácsadás Általános jellemzői . . . 56
3.5.5. A Dán tanácsadási modell . . . 57
3.6. IZLAND . . . 58
3.6.1. A Kamara bemutatása . . . 58
3.6.2. Az izlandi és a magyar kamAra összehasonlítása . . . 59
3.6.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 59
3.6.4. Az Izlandi gazdasági kamarák tanácsadási modellje . . . 60

4. DÉL-EURÓPAI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SUHAJDA CSILLA JUDIT) . . . 61
4.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 61
4.2. OLASZORSZÁG . . . 63
4.2.1. A Kamara bemutatása . . . 63
4.2.2. Az olasz és a magyar kamara összehasonlítása . . . 64
4.2.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 64
4.2.4. Tanácsadási szolgáltatások . . . 65
4.3. SPANYOLORSZÁG . . . 66
4.3.1. A Kamara bemutatása . . . 66
4.3.2. A Spanyol és a magyar kamara összehasonlítása . . . 67
4.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 67
4.3.4. Spanyol Gazdasági Kamara tanácsadási tevékenysége . . . 68
4.4. PORTUGÁLIA . . . 69
4.4.1. A Kamara bemutatása . . . 69
4.4.2. A Portugál és a magyar kamara összehasonlítása . . . 70
4.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 71
4.4.4. A Portugál Gazdasági Kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 71
4.5. GÖRÖGORSZÁG . . . 72
4.5.1. A Kamara bemutatása . . . 72
4.5.2. A görög és magyar kamara összehasonlítása . . . 73
4.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 74
4.5.4. Görög gazdasági kamarák tanácsadási szolgáltatásai . . . 75
4.6. CIPRUS . . . 76
4.6.1. A Kamara bemutatása . . . 76
4.6.2. A Ciprusi és a magyar kamara összehasonlítása . . . 76
4.6.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 77

5. KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZEINER ZSUZSANNA) . . . 80
5.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 81
5.2. CSEHORSZÁG . . . 82
5.2.1. A Kamara bemutatása . . . 82
5.2.2. A cseh és a magyar kamarák összehasonlítása . . . 82

5.2.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 83
5.2.4. A Cseh Gazdasági Kamara tanácsADÁSI szolgáltatásai . . . 83
5.3. LENGYELORSZÁG . . . 85
5.3.1. A Kamara bemutatása . . . 85
5.3.2. A lengyel és a magyar kamarák összehaSonlítása . . . 86
5.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 86
5.3.4. A Lengyel kamaraI tanácsadás Általános jellemzői . . . 87
5.3.5. Lengyel példa – a Lengyel Családi Vállalkozásokért Alapítvány . . . 87
5.4. ÉSZTORSZÁG . . . 88
5.4.1. A Kamara bemutatása . . . 88
5.4.2. Hasonlóságok és különbségek az észt kamara és a magyar Kamara közötT . . . 89
5.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 89
5.4.4. Az Észt Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási modellje . . . 90
5.5. LITVÁNIA . . . 91
5.5.1. A Kamara bemutatása . . . 91
5.5.2. Hasonlóságok és különbségek a litván kamara és a magyar kamara között . . . 92
5.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 92
5.5.4. A Litván Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási modellje . . . 93
5.6. LETTORSZÁG . . . 94
5.6.1. A Kamara bemutatása . . . 94
5.6.2. Hasonlóságok és különbségek az LTRK és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) között . . . 95
5.6.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 95
5.6.4. A Lett Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 96
5.7. ROMÁNIA . . . 98
5.7.1. A Kamara bemutatása . . . 98
5.7.2. A román és a magyar kamara összehasonlítása . . . 99
5.7.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzéS . . . 101
5.7.4. A Román Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási modellje . . . 101
5.8. BULGÁRIA . . . 102
5.8.1. A Kamara bemutatása . . . 102
5.8.2. Hasonlóságok és különbségek a bOlgár és a magyar kamara között . . . 103
5.8.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 103
5.8.4. A Bolgár Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási modellje . . . 104
5.9. MAGYARORSZÁG . . . 105
5.9.1. A Kamara bemutatása . . . 105
5.9.2. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzéS . . . 106
5.9.3. Kamarai kötelező és egyéb tanácsadási szolgáltatások . . . 108
5.9.4. Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. Evolúció programja . . . 109
5.10. HORVÁTORSZÁG . . . 110
5.10.1. A Kamara bemutatása . . . 110
5.10.2. A horvát és a magyar kamara összehasonlítása . . . 111
5.10.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 111
5.10.4. A Horvát Gazdasági Kamara (HGK) tanácsadási szolgáltatásai . . . 112
5.11. SZLOVÉNIA . . . 113
5.11.1. A Kamara bemutatása . . . 113
5.11.2. Hasonlóságok és különbségek a GZS és az MKIK között . . . 114
5.11.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 114
5.11.4. A Szlovén Gazdasági Kamara (GZS) tanácsadási szolgáltatásai . . . 114
5.12. SZERBIA . . . 116
5.12.1. A Kamara bemutatása . . . 116
5.12.2. A szerb és a magyar kamara összehasonlítása . . . 117
5.12.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 117
5.12.4. A Szerb Gazdasági Kamara (PKS) tanácsadási szolgáltatási tevékenysége . . . 118

6. OROSZORSZÁG
(POÓR JÓZSEF – VARGA ERIKA) . . . 119
6.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 119
6.2. A KAMARA BEMUTATÁSA . . . 120
6.3. AZ OROSZ ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA . . . 120
6.4. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS . . . 121
6.5. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK . . . 122

7. EURÓPÁN KÍVÜLI ANGOLSZÁSZ ORSZÁGOK
(POÓR JÓZSEF – SZABÓ DOROTTYA ANNA) . . . 123
7.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 124
7.2. AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK . . . 125
7.2.1. A Kamara bemutatása . . . 125
7.2.2. Az amerikai és a magyar kamara összehAsonlítása . . . 126
7.2.3. Kamarai-Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 127
7.2.4. Amerikai kamarák (USA) tanácsadási modellje . . . 128
7.3. KANADA . . . 129
7.3.1. Kamara bemutatása . . . 129
7.3.2. Hasonlóságok és különbségek a Canadian Chamber és az MKIK között . . . 130
7.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 131
7.3.4. Kanadai gazdasági kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 131
7.4. AUSZTRÁLIA . . . 133
7.4.1. Kamara bemutatása . . . 133
7.4.2. ACCI és a Magyar kamara közötti hasonlóságok és különbségek . . . 134
7.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 134
7.4.4. kamarai tanácsadási szolgáltatások . . . 135
7.5. ÚJ-ZÉLAND . . . 136
7.5.1. Kamara bemutatása . . . 136
7.5.2. Hasonlóságok és különbségek aZ MKIK-hoz képest . . . 137
7.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 137
7.5.4. kamarai tanácsadási szolgáltatások . . . 138

8. ÁZSIAI ORSZÁGOK
(POÓR JÓZSEF – SZABÓ DOROTTYA ANNA) . . . 139
8.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 140
8.2. KÍNA . . . 141
8.2.1. A Kamara bemutatása . . . 141
8.2.2. Hasonlóságok és különbségek az MKIK-val összehasonlítva . . . 142
8.2.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 142
8.2.4. Kínai gazdasági kamarák tanácsadási modellje . . . 143
8.3. INDIA . . . 144
8.3.1. A Kamara bemutatása . . . 144
8.3.2. Hasonlóságok és különbségek az ICC és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) között . . . 146
8.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 146
8.3.4. Kamarai tanácsadási szolgáltatások Indiában . . . 147
8.4. JAPÁN . . . 148
8.4.1. A Kamara bemutatása . . . 148
8.4.2. Hasonlóságok és különbségek a JCCI és az MKIK között . . . 149
8.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 150
8.4.4. Japán gazdasági kamarák tanácsadási tevékenysége . . . 151
8.5. DÉL-KOREA . . . 152
8.5.1. A Kamara bemutatása . . . 152
8.5.2. KCCI és MKIK – hasonlóságok és különbségek . . . 153
8.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 154
8.5.4. Dél-koreai kerekedelmi és iparkamarák tanácsadási szolgáltatásai . . . 154

9. DÉL-AMERIKAI ÉS KARIBI TÉRSÉG ORSZÁGAI (SZTRANYÁK JÓZSEF – POÓR JÓZSEF) . . . 156
9.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 157
9.2. MEXIKÓ . . . 158
9.2.1. A Kamara bemutatása . . . 158
9.2.2. Hasonlóságok és különbségek a mexikói kamara és a magyar kamara között . . . 159
9.2.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 160
9.2.4. A Mexikói kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 160
9.3. ARGENTÍNA . . . 162
9.3.1. A Kamara bemutatása . . . 162
9.3.2. Az argentin és a magyar kamara közötti hasonlóságok és különbségek . . . 163
9.3.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 163
9.3.4. Az argentin gazdasági kamarák tanácsadási szolgáltatásai . . . 164
9.4. CHILE . . . 165
9.4.1. A Kamara bemutatása . . . 165
9.4.2. Hasonlóságok és különbségek a CCS és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) között . . . 166
9.4.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 166
9.4.4. Santiago de Chile kamara tanácsadási modellje . . . 167
9.5. BOLÍVIA . . . 168
9.5.1. A Kamara bemutatása . . . 168
9.5.2. Hasonlóságok és különbségek az MKIK-hoz képest . . . 169
9.5.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 170
9.5.4. Bolívia – gazdasági kamarák tanácsadási szolgáltatásai . . . 171
9.6. PERU . . . 172
9.6.1. A Kamara bemutatása . . . 172
9.6.2. Hasonlóságok és különbségek a CCL és az MKIK között . . . 173
9.6.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 173
9.6.4. A perui kereskedelmi kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 174
9.7. BRAZÍLIA . . . 175
9.7.1. A Kamara bemutatása . . . 175
9.7.2. Hasonlóságok és különbségek a magyar kereskedelmi és iparkamarához (MKIK) képest . . . 177
9.7.3. Kamarai Oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 178
9.7.4. A Sao Paolo (Brazil) kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 179
9.8. KOLUMBIA . . . 180
9.8.1. A Kamara bemutatása . . . 180
9.8.2. Hasonlóságok és különbségek a kolumbiai kamarai rendszer (CONFECÁMARAS) és az MKIK között . . . 181
9.8.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés: a kolumbiai modell . . . 182
9.8.4. Kamarai tanácsadási szolgáltatások . . . 183
9.8.5. A Cámara de Comercio de Bogotá (CCB) . . . 183
9.9. PANAMA . . . 187
9.9.1. A Kamara bemutatása . . . 187
9.9.2. Hasonlóságok és különbségek a panamai kamara (CCIAP) és az MKIK között . . . 188
9.9.3. Kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés . . . 189
9.9.4. A kamara tanácsadási szolgáltatásai . . . 189
9.10. KUBA . . . 191
9.10.1. A Kamara bemutatása . . . 191
9.11. ECUADOR . . . 194
9.11.1. A Kamara bemutatása . . . 194

10. ARAB ÉS ÖBÖL MENTI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZALAI MÁTÉ) . . . 198
10.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 198
10.2. MAROKKÓ . . . 200
10.2.1. A Kamara bemutatása . . . 200

10.3. ALGÉRIA . . . 203
10.3.1. A Kamara bemutatása . . . 203
10.4. EGYIPTOM . . . 206
10.4.1. A Kamara bemutatása . . . 206
10.5. SZAÚD-ARÁBIA . . . 209
10.5.1. A Kamara bemutatása . . . 209
10.6. KUWAIT . . . 212
10.6.1. A Kamara bemutatása . . . 212
10.7. EGYESÜLT ARAB EMÍRSÉGEK (UAE) . . . 215
10.7.1. A Kamara bemutatása . . . 215

11. AFRIKA (POÓR JÓZSEF – LÁNCZ GÁBOR) . . . 218
11.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA . . . 219
11.2. NIGÉRIA . . . 220
11.2.1. A Kamara bemutatása . . . 220
11.3. GHANA . . . 223
11.3.1. A Kamara bemutatása . . . 223
11.4. KENYA . . . 226
11.4.1. A Kamara bemutatása . . . 226
11.5. DÉL-AFRIKA . . . 229
11.5.1. A Kamara bemutatása . . . 229

12. SZAKIRODALMI FORRÁSOK . . . 232

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

ELŐSZÓ
(NAGY ELEK)

„Ami elválasztja a fejlődő országokat a fejlettektől,
az éppannyira a tudásbeli szakadék,
mint az erőforrásokbeli különbség."
(Joseph E. Stiglitz)[1]

Az itt olvasható elemzés 55 ország tapasztalatait dolgozza fel kilenc országcsoport szerint, feltárva a főbb trendeket, különbségeket és közös irányokat.

Világszerte megállapítható, hogy a gazdasági kamarák szerepe jelentősen túlmutat a hagyományos érdekképviseleti funkción. Egyre inkább komplex szolgáltató és fejlesztő intézményekké válnak, amelyek aktívan hozzájárulnak a vállalkozások versenyképességének növeléséhez, a munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség javításához és a gazdaságpolitikai párbeszéd erősítéséhez.

Nyugat-Európában és az északi országokban a kamarák erősen intézményesült, gyakran közjogi státuszú szervezetek. Meghatározó szerepet töltenek be a szakképzési rendszerek működtetésében, a vizsgáztatásban és a minőségbiztosításban. Az oktatás és továbbképzés szorosan illeszkedik a gazdaság igényeihez, míg a tanácsadás strukturált, magas hozzáadott értékű szolgáltatásokat kínál, különösen a KKV-k számára.

Dél- és Kelet-Európában a kamarai rendszerek sokszínűek és részben átalakulóban vannak. A hangsúly az utóbbi években egyre inkább a vállalkozói készségek fejlesztésére, a felnőttképzésre és az átképzési programokra helyeződik. A tanácsadási tevékenységek gyakran projektalapúak, és szorosan kapcsolódnak uniós vagy állami fejlesztési programokhoz.

Az Európán kívüli angolszász országokban a kamarák jellemzően tagsági alapon működő, piaci szemléletű szervezetek. Oktatási és képzési kínálatuk rugalmas, gyorsan reagál a vállalkozások igényeire, míg a tanácsadás fókuszában a nemzetköziesedés, az innováció és a piacra lépés támogatása áll.

Az ázsiai országok kamarai gyakorlata rendkívül differenciált. Több országban erős az állami kapcsolódás, míg máshol a kamarák hálózatszervező és üzletfejlesztő szerepe dominál. Az oktatás és továbbképzés középpontjában a technológiai fejlődés, a digitalizáció és az ipari modernizáció áll, a tanácsadás pedig gyakran export- és befektetésösztönző jellegű.

Az arab országokban a kamarák kulcsszerepet játszanak a gazdaság diverzifikációjában és a nemzetközi üzleti kapcsolatok erősítésében. A képzési programok elsősorban menedzsment- és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére irányulnak, míg a tanácsadás a beruházási környezethez és jogi megfeleléshez kapcsolódik.

[1] Joseph E. Stiglitz (1943–) Nobel díjas közgazdász, aki a „tisztességesebb globalizáció" határozott szószólója, amely olyan nemzetközi játékszabályokat követ, amelyek igazságosabban kezelnék a fejlődő országokat.

Az afrikai országokban a gazdasági kamarák a magánszektor fejlődésének egyik legfontosabb intézményei. Az oktatás és továbbképzés elsősorban alap- és középszintű vállalkozói készségekre fókuszál, míg a tanácsadás célja a formális gazdaságba való belépés, a működési stabilitás és a piacra jutás támogatása.

Összegzésként megállapítható, hogy a kamarák világszerte egyre nagyobb szerepet vállalnak az oktatás, a továbbképzés és a tanácsadás területén. Ezek a funkciók stratégiai eszközzé váltak a gazdasági versenyképesség, az innováció és a munkaerőpiaci alkalmazkodás előmozdításában, miközben a konkrét megoldások régiónként eltérő intézményi és gazdasági környezethez igazodnak.

BEVEZETÉS (POÓR JÓZSEF)

„Az összejövetel a kezdet; az együttlét a haladás; az együttműködés a siker."

(Henry Ford)[2]

Az OECD a 2024-ben kiadott gazdasági és kereskedelmi kamarákról szóló kutatási jelentésében a következő globális helyzetképet fogalmazta meg:

- „A kamarák részvételére vonatkozó jogi és intézményi keretek országonként jelentősen eltérnek.
- Ezen különbségek ellenére a kamarák számos módon aktívak a készségfejlesztési politikákban.
- A kamarák különösen a munka világához konkrétan kapcsolódó készségfejlesztési programokban vesznek részt.
- A kamarák szorosan együttműködnek a közszereplőkkel a készségfejlesztési politikák és programok terén, különösen a regionális és helyi önkormányzatokkal.
- Ahhoz, hogy lépést tartsanak a munka világában bekövetkező gyors változásokkal, a készségfejlesztési rendszereknek rugalmasabbá, befogadóbbá és jövőorientáltabbá kell válniuk." (OECD, 2024, p.7).

A különböző gazdasági kamarák, akkor tudnak csak sikeresen működni, ha tagjaik jól átlátható és fejlődő üzleti környezetben tudnak működni. Ezzel a megfogalmazással összhangban mit is mutat jelenleg az európai gazdasági ökoszisztéma.

A The Eurochambres Economic Survey 2026-ban megjelent kutatási jelentése szerint – ami több mint 40.000 vállalkozás válaszai alapján készült – a következő helyzetképet mutatja: „Rávilágít az európai üzleti hangulat gyenge, de széles körű javulására, amelyet főként a fogyasztás vezérel. Minden kulcsfontosságú gazdasági mutató: a belföldi értékesítés, az export, a beruházások, a foglalkoztatás és az általános üzleti bizalom kevésbé negatív várakozásokat mutatott az európai vállalkozók körében 2025-höz képest." (ESS, 2026).

Az olvasható munka egy első olyan kisérlet arra, hogy áttekintsük a gazdasági és kereskedelmi kamarák által külföldön nyújtott általános és oktatási, tovább- és felnőttképzési szolgáltatásokat. Emellett rávilágítunk a különböző kamarák tanácsadási tevékenységeire is. A továbbiakban olvasható áttekintés nem egy lezárt anyag. Azért készítettük, hogy elindítsuk a közös gondolkodást az országunk összes területi kamarái illetékes és érdeklődő tagjai között a kamarai oktatási és tanácsadási szolgáltatásainak továbbfejlesztése céljából.

Az itt olvasható anyagunkban 55 ország kamarájával összefüggő gyakorlatokat tekintjük át kilenc országcsoportban (Nyugat-Európa, északi országok, Dél-Európa, Kelet-Európa, Európán kívüli angolszász országok, ázsiai országok, dél-amerikai országok, arab országok és afrikai országok). Az egyes regionális csoportokat bemutató részek elején röviden összefoglaljuk az adott országoknak a vizsgált témával összefüggő leglényegesebb jellemzőit.

[2] Henry Ford (1863–1947) amerikai iparmágnás és üzleti mágnás volt. A Ford Motor Company alapítójaként úttörő szerepet játszott abban, hogy az autók megfizethetőek legyenek az amerikai középosztály számára, a később fordizmusként ismert rendszer révén.

Az egyes országok bemutatásánál az alábbiakban bemutatott témaköröket érintjük:

- Először áttekintjük az adott ország kamarájának legfontosabb jellemzőit (név, alapítás időpontja, tagság jellege és száma).
- Másodszor összehasonlítjuk az adott ország kamaráját a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával (MKIK).
- Harmadszor kitérünk az adott országban folyó kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés jellemzőire.
- Végül, de nem utolsósorban, elemezzük az adott országra jellemző kamarai tanácsadás leglényegesebb elemeit.

Az itt leírtakat a saját személyes tapasztalataink, a szakirodalmi kutatásaink és a ChatGPT vonatkozó hivatkozásai alapján készítettük el.

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

1. KIINDULÓ HELYZET (POÓR JÓZSEF – TÓTH ARNOLD)

„Nem játszhatsz minden hangszeren; neked kell karmesternek lenned, aki vezeti a zenekart."

(Lawson Gow, a Cannon alapítója)[3]

1.1. CÉLOK

A gazdasági és kereskedelmi kamarák (iparkamarák, kereskedelmi és iparkamarák, regionális üzleti szövetségek) számos országban intézményesített szerepet töltenek be a munkaerő-fejlesztésben. A kamarai képzési szolgáltatások célja tipikusan:

- a vállalatok munkaerő-igényeinek közvetítése az oktatási rendszer felé,
- a szakmai standardok és vizsgarendszerek működtetése,
- a felnőttképzés és továbbképzés gyors, piacközeli biztosítása.

1.2. JELLEGZETES KAMARAI MODELLEK

A világban több jellegzetes kamarai modell alakult ki (Pilgrim, & Meier, 1995; Póla, 2007; Bennett, 2011):

- Az egyik az ún. *kontinentális-közjogi modell (*continental model) (pl. Ausztria, Franciaország, Németország): Köztestületi forma jellemzi, ahol a tagság általában kötelező; szoros a kapcsolat a mindenkori kormányzattal. A kamarák jelentős közfeladatokat látnak el, és kiterjedt jogosítványokkal rendelkeznek a helyi és országos gazdasági döntéshozatalban.
- A másik az *önkéntes, magánjogi modell* (Anglo-Saxon model) (pl. Nagy-Britannia, USA): Egyesületi alapú, önkéntes tagsággal működő lobby szervezet. Ebben a formában a tagok számára nyújtott szolgáltatásokra nagyobb hangsúlyt fektetnek. Funkcióik korlátozottabbak, és nincsenek törvény által biztosított különleges jogaik.
- A szakirodalom a két alapmodell mellett megkülönböztet egy harmadik, ún. *vegyes vagy hibrid modellt* (mixed model) is. Az ilyen modell a közjog és a magánjog elemeit ötvözi, gyakran olyan országokban működik, ahol a kötelező tagság hanyatlóban van vagy hibrid struktúrák léteznek (Marczinak, 2025).

Hazánkban a kamarai rendszer 2012 után egyfajta **sajátos vegyes (kvázi-közjogi) modellé** alakult át. A tagság formailag nem kötelező, a **kötelező kamarai regisztráció** és az évi 5000 Ft-os hozzájárulás bevezetése a kontinentális közjogi modell irányába tolta el a rendszert.

[3] Lawson Gow amerikai vállalkozó, startup ökoszisztéma-építő és befektető, aki leginkább a The Cannon nevű innovációs és vállalkozói közösség alapítójaként ismert.

1.3. KÉPZÉS ÉS OKTATÁS

A kamarai képzési portfóliók országonként eltérnek, de jellemzően az alábbi elemekből állnak:

- duális szakképzés támogatása (tanulószerződések, képzőhely-minősítés),
- vizsgáztatás és képesítések,
- szakmai továbbképzések (szakmai, digitális, vezetői),
- vállalkozói ismeretek,
- export–import és megfelelőségi (compliance) képzések, illetve
- pályaorientáció és karriertanácsadás.

Ahhoz, hogy lépést tartsanak a munka világában zajló gyors változásokkal – amelyeket a kettős átállás felerősít –, a készségrendszereknek agilisabbá, befogadóbbá és jövőorientáltabbá kell válniuk. Ehhez számos fronton egyidejű intézkedésekre lesz szükség. A kereskedelmi kamaráknak különösen fontos szerepük lehet számos területen, építve meglévő erősségeikre és az üzleti közösséggel való szoros kapcsolataikra (OECD, 2024).

A kereskedelmi és iparkamarák meghatározó szereplők a munkaerőpiaci kínálat alakításában, valamint a vállalkozások képességeinek fejlesztésében. Annak ellenére, hogy a világ különböző részein az egyes országokban működő kamarák rendszere jelentősen eltér egymástól, a képzés és oktatás területén betöltött szerepük hasonló. A technológiai változások sebessége, a globalizáció, a digitalizáció és a fenntarthatóság iránti igények együttesen olyan kihívásokat és lehetőségeket teremtenek, amelyekben a kamarák oktatási szerepe egyre nő.

1.3.1. A KAMARAI KÉPZÉSI RENDSZEREK NEMZETKÖZI SZEREPE

A kamarák képzési és oktatási tevékenysége három fő funkcióra vezethető vissza:

- Munkaerőpiaci igények közvetítése a formális oktatás felé.
- Vállalkozások versenyképességének növelése a gyakorlatiasan képzett munkaerő által.
- Gazdasági átmenetek segítése, különösen a digitalizáció és a zöld átállás területén.

A nemzetközi szakirodalomban a kamarákat úgy jellemzik, mint „közvetítő szervezeteket”, amelyek hidat képeznek a vállalkozások, az oktatási intézmények és a kormányzat között (Busemeyer, & Trampusch, 2012). Ez a közvetítő szerep különösen fontossá vált a gyorsan változó készségigények korszakában.

1.3.2. A DUÁLIS KÉPZÉS NEMZETKÖZI MODELLJEI

A duális képzés a kamarai oktatási rendszerek évtizedes hagyományokra visszatekintő, legfontosabb eleme, különösen Európában. A legismertebb modellek (Németország, Ausztria, Svájc) a kamarákat teszik felelőssé az alábbiakért:

- a képzési standardok (szakmai és vizsgakövetelmények) meghatározásáért,
- a gyakorlati képzőhelyek (pl. cégek, üzemek) engedélyezéséért,
- a tanulók és jelöltek vizsgáztatásáért (pl. a vállalatok és az iskolák közötti koordinációért).

Ezekben az országokban a duális képzés fontos tényező a fiatalok munkaerőpiaci részvételi arányának süllyedésében, valamint részét képezi a vállalatok versenyképességének magas szintű fenntartásában (Deissinger, 2015). A sikeres modell hatására számos ország (pl. Dánia, Hollandia, Szingapúr és Dél-Korea) részben vagy egészben átvette a kamarai koordinációval működő duális rendszerű képzési megoldásokat.

1.3.3. A DIGITALIZÁCIÓ ÉS A ZÖLD ÁTÁLLÁS HATÁSAI A KÉPZÉSI PORTFÓLIÓKRA

A digitalizáció és a fenntarthatóság világszerte új képzési szükségleteket teremt. Egyre több kamara kínál olyan képzéseket, amelyek olyan készségeket fejlesztenek ki, amelyekre a vállalkozásoknak szükségük van a mai világban:

- adatok és mesterséges intelligencia,
- kiberbiztonság,
- robotizáció és automatizáció,
- energiahatékonyság,
- körforgásos gazdaság,
- ESG és fenntarthatósági jelentések.

Nemzetközi példák alapján a kamarák gyakran szorosan együttműködnek technológiai vállalatokkal, egyetemekkel és kutatóintézetekkel annak érdekében, hogy releváns és gyakorlatias képzési programokat kínálhassanak (World Bank, 2023).

1.3.4. FELNŐTTKÉPZÉS ÉS ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS

Modern gazdasági körülmények között a tudás gyorsan elavul, így a felnőttképzés a kamarák szolgáltatásportfóliójának egyik legdinamikusabban fejlődő területe. A kamarák által kínált továbbképzések jellegzetességei:

- rövidebb tananyag-modulok,
- gyakran rugalmas, online formák,
- gyakorlatias tartalom,
- mikrotanúsítványok (microcredentials),
- vállalati igényekre szabott programok.

Nemzetközi tapasztalatok alapján a kamarák különösen hatékonyak a kis- és középvállalkozások kompetenciáinak fejlesztésében, mert ezek a vállalkozások általában nem rendelkeznek saját képzési erőforrásokkal.

1.4. TANÁCSADÁS

A tanácsadás nem mai tevékenység. Nyomai már többezer évre visszavezethetők. Napjainkban alig van olyan üzleti tevékenység, ahol nem alkalmazzák. Viszont az is ismert, hogy KKV-k jelentős része – leszámítva a könyvelési és jogi tanácsadást – nem alkalmazzák ezt az üzleti szolgáltatást. Sőt még a törvényileg garantált díjtalan tanácsadási szolgáltatásokról (általános, munkajogi, könyvelés) sem tudnak. A „kamarai tanácsadás”

fogalmát tág értelemben használva: ide tartoznak a kereskedelmi és iparkamarák (valamint a hozzájuk kapcsolódó köztestületi vagy kvázi-köztestületi intézmények) által nyújtott, a vállalkozások külpiaci és belföldi működését támogató szolgáltatások. A nemzetközi szakirodalom a kamarai funkciókat jellemzően (i) információs és tanácsadási szolgáltatások (piaci, jogszabályi, eljárási); (ii) kereskedelemtámogatás és dokumentáció (pl. származási igazolások); (iii) hálózatépítés és üzletfejlesztés (B2B, delegációk); (iv) érdekképviselet és köz–magán párbeszéd (public–private dialogue); valamint (v) alternatív vitarendezés (ADR) és üzleti viták megelőzése dimenzióiban ragadja meg. E funkciók összefonódása különösen a kereskedelemkönnyítés (trade facilitation) kontextusában értelmezhető: a határ- és eljárási egyszerűsítés a vállalati termelékenységet és exportteljesítményt is érdemben befolyásolhatja (Sibupiwa, 2025).

1. táblázat: A külföldi kamarák által nyújtott tanácsadási szolgáltatások köre

Nyújtott tanácsadási szolgáltatások köre	
1. Vállalkozásalapítási és -bővítési tanácsadás	6. Pénzügyi és adótanácsadás
2. Export- és importtámogatás	7. Gazdasági és üzleti kutatások
3. Hálózatépítés és üzleti egyeztetés	8. Vitarendezés és közvetítés
4. Szakpolitikai érdekképviselet és kormányzati kapcsolattartás	9. Fenntarthatóság és vállalati felelősség
5. Képzés és fejlesztés	10. Digitális és technológiai tanácsadás

Forrás: A szerzők saját szerkesztése

A munkánkban olvasható külföldi megoldások az alábbi csoportokba sorolhatók:

- *Kamarák által támogatott tanácsadás*: Az egyik csoportba sorolhatók azon országok gyakorlatai, ahol az ottani gazdasági kamarák az aktív tagjaik számára különböző mértékben megtérítik vagy támogatják a KKV-k számára nyújtott tanácsadási szolgáltatások díját.
- *Kamarák által működtetett tanácsadási iroda*: Ez az iroda bizonyos gazdasági és vezetési problémák megoldásában nyújt gazdasági kamarák aktív tagjai számára díjmentes tanácsadási szolgáltatást.
- *Az állam által támogatott tanácsadás*: Vannak olyan országok, ahol az állam az általa létrehozott és működtetett ügynökségen keresztül megtéríti vagy támogatja a KKV-k számára nyújtott tanácsadási szolgáltatások díját.

A kamarai tanácsadás intézményi szerepe két, egymást kiegészítő logika mentén írható le. Egyrészt a kamarák a tranzakciós költségek csökkentésében segítenek azáltal, hogy standardizált információt, dokumentációs útmutatókat és hitelesítési szolgáltatásokat nyújtanak (pl. származási igazolás), ami mérsékli az exportőrök hibakockázatát és adminisztratív terheit. Másrészt a kamarák kollektív cselekvési platformok, összehangolják a vállalati érdekeket és közvetítik azokat a döntéshozók felé, ezzel erősítve a köz- és magánpárbeszédet és a szabályozási visszacsatolásokat.

2. NYUGAT-EURÓPA (POÓR JÓZSEF – RABB SZABOLCS – PIACSEK LÁSZLÓ)

„A Kereskedelmi Kamara Hálózata azért létezik,
hogy támogassa és összekapcsolja a vállalatokat,
összehozza a cégeket új kapcsolatok kiépítése,
a bevált gyakorlatok megosztása
és az új lehetőségek előmozdítása érdekében."

(Brit Kereskedelmi Kamara)[4]

[4] British Chamber of Commerce (2018)

2.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Ausztria és Németország esetében a kamarák közfeladat jelleggel, kötelező tagság mellett vesznek részt a szakképzésben és vizsgáztatásban. A tanulmány kiemeli, hogy ezek az országok a duális szakképzés és a továbbképzés európai zászlóshajói. Nyugat-Európában erősen intézményesített, differenciált kamarai oktatási modellek működnek. Az osztrák WIFI és a német IHK rendszer komplex, országos lefedettségű képzési infrastruktúrát működtet, amely a szakképzéstől az MBA-szintű továbbképzésig terjed. Franciaországban a kamarák gyakran oktatási intézményfenntartók, míg az Egyesült Királyságban a modell inkább szolgáltatás- és piacvezérelt, decentralizált, önkéntes alapon működik. A nyugat-európai modellek bizonyítják, hogy a kamarák stratégiai humántőke-fejlesztő intézmények lehetnek, különösen akkor, ha jogszabályi felhatalmazással és stabil pénzügyi finanszírozással rendelkeznek.

A nyugat-európai gazdasági kamarák a képzés és oktatás mellett jelentős tanácsadási funkciót is ellátnak, amely közvetlenül hozzájárul a vállalkozások versenyképességéhez és a humántőke fejlesztéséhez.

Ausztriában és Németországban a kötelező tagságon és közfeladat-ellátáson alapuló kamarai modell lehetővé teszi az egységes, országos lefedettségű tanácsadást. A kamarák a vállalkozások teljes életciklusát támogató szolgáltatásokat nyújtanak, különösen jogi, munkaügyi, szakképzési, innovációs és nemzetköziesítési területeken. Az osztrák WIFI és a német IHK rendszerekben a tanácsadás szorosan integrálódik a képzési infrastruktúrába, stratégiai partnerséget kialakítva a vállalkozásokkal.

Franciaországban a kamarai tanácsadás gyakran kapcsolódik az oktatási intézményfenntartói szerephez, és elsősorban a készségigények felmérésére, az utánpótlás biztosítására és a területi gazdaságfejlesztésre fókuszál.

Az Egyesült Királyságban a tanácsadási tevékenység piacvezérelt, decentralizált és jellemzően díjköteles, főként üzletfejlesztési, export- és networking szolgáltatásokra koncentrál.

Összességében a nyugat-európai modellek azt mutatják, hogy megfelelő jogi és finanszírozási háttér mellett a kamarák a képzés mellett stabil, intézményesített tanácsadási szereplőkké válhatnak a gazdaságban.

2.2. AUSZTRIA

2.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az 1839-ben alakult Osztrák Szövetségi Gazdasági Kamara kilenc állami kamara és 110 kereskedelmi szövetség szövetségi anyaszervezeteként működik az osztrák gazdasági rendszeren belül különböző iparágakban. A legtöbb állami kamara és egyesület rendelkezik helyi irodával, amely a tagok közelében nyújt szolgáltatásokat.

1. ábra: Az Osztrák Szövetségi Gazdasági Kamara hivatalos logója

WKO
WIRTSCHAFTSKAMMERN ÖSTERREICHS

Forrás: https://www.eurochambres.eu

2. ábra: Ausztria szövetségi tartományai

Mind a kilenc osztrák szövetségi államnak van saját gazdasági kamarája (állami kamara), amelynek minden kereskedelmileg aktív vállalkozás (kivéve a mezőgazdaságot és a szabadfoglalkozásúakat, amelyek saját kamarával rendelkeznek) a tagja. Ausztriában kötelező a kamarai tagság.

Mind az Osztrák Kereskedelmi Kamara, mind a szövetségi államok kereskedelmi kamarái hét tagozatra oszlanak:

- Kereskedelem és kézművesség
- Ipar
- Kereskedelem
- Bank és biztosítás
- Szállítás és logisztika
- Turizmus és szabadidő
- IT és tanácsadás

Az Osztrák Kereskedelmi Kamarák (Wirtschaftskammer Österreich=WKÖ) több mint 540.000 tagvállalatot képviselnek. Ez a taglétszám napjainkban a 2000-es 300.000 aktív tagvállalattal összehasonlítva 55%-os emelkedést jelent. 2024-ben 40.923 új alapítású vállalat jött létre Ausztriában. A WKÖ a vállalatok erős megszólaltatójaként a jövőorientált és vállalkozásbarát politikák, például az adókedvezmények, a bürokrácia csökkentése és a támogatások mellett áll ki (https://www.wko.at/).

2.2.2. AZ OSZTRÁK ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Az Osztrák Gazdasági Kamara (WKÖ) és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) több ponton hasonló szerepet tölt be, ugyanakkor működésükben és súlyukban lényeges eltérések is vannak.

Hasonlóságok:

- *Érdekképviseleti szerep:*

  Mind a Wirtschaftskammer Österreich, mind a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara a vállalkozások érdekeit képviseli az állami döntéshozatalban, jogszabály-előkészítésben és gazdaságpolitikai egyeztetéseken.

- *Szolgáltatások a vállalkozások számára:*

  Mindkét kamara nyújt tanácsadást (jogi, adózási, pályázati), képzéseket, valamint támogatja a vállalkozásindítást és -fejlesztést.

- *Nemzetközi és exporttámogatás:*

  A WKÖ és az MKIK is segíti a külpiacra lépést, üzletember-találkozókat, vásári megjelenéseket és nemzetközi kapcsolatépítést szervez.

Különbségek:

- *Tagság kötelező jellege és súlya:*

  Ausztriában a WKÖ tagsága *kötelező*, és ez erős, egységes érdekképviseletet eredményez. Magyarországon az MKIK-nál a kötelező kamarai regisztráció létezik, de a tényleges tagság és az érdekképviseleti súly gyengébb; önkéntes kamarai tagság van.

- *Intézményi befolyás:*

  A WKÖ hagyományosan nagyon erős szereplő az osztrák gazdaságirányításban (pl. a szociális partnerség rendszerében), míg az MKIK befolyása korlátozottabb és erősebben függ az aktuális kormányzati partnerségtől.

- *Szolgáltatások mélysége és finanszírozása:*

  A WKÖ szélesebb körű, magas színvonalú szolgáltatásokat nyújt stabil, tagsági díjakon alapuló finanszírozással. Az MKIK szolgáltatásai szűkebb körűek, és gyakran projekt- vagy állami forrásoktól függenek; a területi kamarák szolgáltatásai széleskörűek és vármegyénként is különböznek a KKV-k speciális igényeitől függően is (https://mkik.hu/; https://www.wko.at/).

2.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A kamarai rendszer erősen intézményesített; a vállalkozások érdekképviselete mellett a szakképzés támogatása kiemelt feladat. A kamarai képzés zászlóshajója a WIFI hálózat, amely széles felnőttképzési és továbbképzési portfóliót működtet.

A duális képzésben a kamarai szerep tipikusan a vállalati képzőhelyek támogatásához és a kompetenciastandardokhoz kapcsolódik. Hatóságként ellenőrzik és szakmailag támogatják a duális képzőhelyeket, a tanulószerződéseket nyilvántartásba veszik, továbbá záróvizsgák lebonyolítását is végzik.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- szakmai és vezetői továbbképzések (hard/soft skillek);
- digitális és fenntarthatósági témájú képzések;
- vállalati igényre szabott (in-house) tréningek.

A több mint 70 éve működő WIFI Ausztria (Wirtschaftsförderungsinstitut der Wirtschaftskammer Österreich, azaz Osztrák Gazdasági Kamarák Gazdaságfejlesztési Intézete) napjainkban évente több mint 30.000 kurzust, szemináriumot és tanfolyamot kínál Ausztria-szerte, a szakmai továbbképzés legkülönbözőbb területein. A WIFI hálózat központja Bécsben található. Kilenc tartományi központtal rendelkezik és közel 80 helyszínen működik.

Kínálatuk a munkaerőpiaci igényekhez igazodik, különös hangsúlyt fektetve az egész életen át tartó tanulás támogatására, a digitalizációra és a gyakorlatorientált tudás megszerzésének biztosítására.

A WIFI Austria tipikus oktatási kínálatai közé tartoznak:

- *Üzleti és jogi képzések:* Ide tartozik a vállalati menedzsment, a számvitel, a pénzügy, a marketing (beleértve az online marketinget és a közösségi médiát), az értékesítés, a beszerzés, a logisztika, a projektmenedzsment és a munkajog.
- *Informatika és média:* Széles választékban kínálnak IT-felhasználói tréningeket, szoftverfejlesztést (például Android- és webapplikáció-fejlesztés), hálózati ismereteket, adatbiztonságot, valamint grafikai- és médiatervezést. Külön hangsúlyt kap a mesterséges intelligencia (AI) és a digitális átalakulás (digital business transformation) témaköre.
- *Technika és ipar*: Képzések állnak rendelkezésre különböző műszaki területeken, mint az elektrotechnika, az automatizálási és robottechnika, mechatronika, a CNC-technika, az építőipar, környezetvédelem, valamint a mester- és szakmai vizsgára felkészítő tanfolyamok.
- *Személyes fejlődés és kommunikáció:* Retorika, kommunikáció, prezentációs készségek, szociális és tanácsadói szakmák területén is kínálnak kurzusokat.
- *Egészség, wellness és turizmus*: Masszázs, kozmetika, fitnesz, vendéglátás (sommelier, barista) és idegenforgalmi képzések is részei a portfóliónak.
- *Nyelvtanfolyamok*: Különböző nyelvek tanulására van lehetőség, kezdő és haladó szinten egyaránt.
- *Akadémiai képzések*: Egyetemi partnerekkel együttműködve a WIFI lehetőséget kínál felsőfokú oklevelek megszerzésére, mint például MBA (Master of Business Administration), Bachelor

Professional vagy akadémiai szakértő (AE) cím, akár érettségi nélkül, szakmai tapasztalattal rendelkezők számára is.

» *Vállalkozói tréningek*: Különféle képzések induló vállalkozásoknak és már működő cégek vezetőinek, beleértve az e-commerce, a fenntarthatósági menedzsment (CSR, ESG) és a kockázatkezelés témáit.

A kínálat jelentős része elérhető online formában is, alkalmazkodva a modern tanulási igényekhez. A konkrét, aktuális képzésekről és a jelentkezési feltételekről a WIFI Österreich[5] weboldalán vagy a regionális WIFI intézmények (pl. WIFI Wien[6], WIFI Salzburg[7]) oldalain lehet tájékozódni. A WIFI nemcsak képzéseket kínál, de tanácsadási szolgáltatásokat is biztosít, elsősorban KKV-k számára (https://www.wifi.at/; https://www.wko.at/).

2.2.4. AZ OSZTRÁK TANÁCSADÓI, IT ÉS KÖNYVELÉSI TAGOZAT

A Vezetési Tanácsadó, Számviteli és Informatikai Tagozat (UBIT= Wirtschaftskammer Österreich (WKÖ) Fachverband Unternehmensberatung, Buchhaltung und IT) több mint 85.000 tagjával a WKÖ (Osztrák Gazdasági Kamara) egyik legnagyobb és legdinamikusabb szakmai tagozata. Ez a szervezet képviseli a vállalkozók érdekeit a vezetési tanácsadás, az informatika és a számvitel területén. A Tagozat fő célja a szakmailag releváns keretfeltételek optimalizálása, a szakmai csoportok teljesítményének kommunikálása a piac felé (https://www.wko.at/).

2.2.5. AZ OSZTRÁK GAZDASÁGI KAMARA KKV-KAT SEGÍTŐ TANÁCSADÁSI (WKÖ BERATUNG) PROGRAMJA

Az Osztrák Kereskedelmi Kamara (WKÖ) különféle tanácsadói programokat kínál a kis- és középvállalkozások (KKV-k) számára versenyképességük erősítése érdekében. E programok részeként a WKÖ fedezi a tanácsadási költségek egy részét. A finanszírozás pontos összege és az elszámolható tanácsadási költségek a konkrét programtól és a cég egyedi igényeitől függően változnak.

A tanácsadási szolgáltatásokat jellemzően olyan területeken finanszírozzák, mint a vállalati stratégia, a digitalizáció, a marketing, az exportösztönzés vagy az innovációmenedzsment. A WKÖ szaktanácsadókat vagy külső szakértőket biztosít.

Ahhoz, hogy részesülhessenek ezekből a támogatásokból, a vállalatoknak meg kell felelniük bizonyos kritériumoknak, például a megfelelő WKÖ-szakcsoportban való tagságnak és a KKV-definícióknak, az EU irányelveivel összhangban. A WKO legfontosabb tanácsadási területei a vállalkozások számára: munkaügy, adózás, jog, vám, franchise, start-up, finanszírozás, marketing, vállakozási formák, nemzetközi partnerkeresés és export, továbbá digitális és IT-segítségnyújtás (https://www.wko.at/).

Az Osztrák Gazdasági Kamara (WKÖ) berkein belül működő proEthik platform közvetlen minőségbiztosítási pillérként kapcsolódik a kamara KKV-támogató programjaihoz (például a KMU.DIGITAL kezdeményezéshez). Mivel a kamara által finanszírozott digitalizációs és stratégiai tanácsadásokat külső szakértők végzik, a proEthik szigorú etikai és magatartási kódexe garantálja, hogy a tanácsadási folyamat során az objektivitás, a transzparencia és a kisvállalkozások érdekei érvényesüljenek. Ez az önkéntes önszabályozási rendszer hatékonyan küszöböli ki

[5] https://www.wifi.at/ (Letöltve: 2026.03.03.)

[6] https://www.wifiwien.at/ (Letöltve: 2026.03.03.)

[7] https://www.wifisalzburg.at/ (Letöltve: 2026.03.03.)

az összeférhetetlenséget és a támogatásokkal való visszaéléseket, miközben magas szintű szakmai védőhálót és digitális etikai iránymutatást biztosít a sérülékenyebb KKV-szektor számára.

Enterprise Europe Network (EEN)

Az EEN az Európai Unió által létrehozott hálózat, amely a KKV-k nemzetközi piacra lépését segíti elő. Ausztriában is működnek EEN-irodák, amelyek tanácsadást, partnerkeresést és információt nyújtanak az uniós piacokról és szabályozásokról (https://een.ec.europa.eu/).

2.3. NÉMETORSZÁG

2.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Deutscher Industrie- und Handelskammertag (DIHK) elődje, az *Allgemeiner Deutscher Handelstag* (Általános Német Kereskedelmi Nap) 1861. május 13-án alakult meg Heidelbergben, amikor 91 kereskedelmi kamara és gazdasági szervezet képviselői gyűltek össze, hogy közös érdekeket képviseljenek és egységes gazdaságpolitikai kérdéseket vitassanak meg. Ez az alapozó esemény lett a mai egységes német kereskedelmi iparkamara-szervezet alapja.

Napjainkban a Németországi Gazdasági Kamara alatt az Industrie- und Handelskammern (IHK) rendszerét értjük, amely regionális alapon szerveződő, köztestületi jellegű intézményhálózatként működik Németországban. Az IHK-k kötelező tagságon alapulnak, és feladatuk a vállalkozások érdekképviselete, a szakképzés és vizsgáztatás szervezése, valamint a gazdaság és az állam közötti közvetítő szerep ellátása (DIHK, 2024). Az országos szintű koordinációt a Deutscher Industrie- und Handelskammertag (DIHK) látja el. A szervezet a történelem folyamán több névváltozáson és átszervezésen ment keresztül, de jogutódként a mai DIHK gyökerei mégis 1861-ig nyúlnak vissza.

3. ábra: Németország tartományai

A német IHK-rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) között több lényeges különbség figyelhető meg. Míg Németországban a kamarai tagság a vállalkozások számára kötelező és a kamarák jelentős közjogi jogosítványokkal rendelkeznek, addig Magyarországon a kamarai tagság önkéntes (a regisztrált vállalkozások nem tagjai a kamarának), és a kamarák államigazgatási szempontú hatásköre korlátozottabb. A német modell erőteljesebben épít a gazdasági önigazgatás elvére, és a kamarák közvetlen szerepet játszanak például a szakképzési rendszer működtetésében, míg Magyarországon ez a funkció inkább megosztott az állami intézményekkel (https://www.dihk.de; https://mkik.hu/).

A DIHK a német kereskedelmi és iparkamarák (IHK – Industrie- und Handelskammern) központi szövetsége. Jelenleg 79 regionális IHK-kamara tartozik a szervezetbe, amelyekhez több mint 3 millió vállalkozás – kiskereskedőktől a nagyvállalatokig – törvényes tagság alapján kapcsolódik Németországban.

Meg kell jegyezni, hogy Németországban a kereskedelmi és iparkamarák jogilag kötelező tagságot jelentenek a legtöbb gazdálkodó szervezet számára, így a taglétszám rendkívül magas (https://www.dihk.de; https://www.ihk.de/).

2.3.2. A NÉMET ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A két kamara tevékenysége számos hasonlóságot mutat:

- *Gazdasági érdekek képviselete:*

  Mindkét rendszer alapfeladata a vállalkozások érdekeinek képviselete a kormányzat és más államigazgatási intézmények előtt, valamint a gazdaságpolitikai döntések véleményezése.

- *Vállalkozásfejlesztési szolgáltatások:*

  Tanácsadás, információszolgáltatás, külgazdasági kapcsolatok támogatása és rendezvények szervezése mindkét kamararendszerben megjelenik.

Különbségek a következőkben foglalhatók össze:

- *Szervezeti felépítés és autonómia*:

  Németországban az IHK-k köztestületek, erős regionális önállósággal bírnak, míg a DIHK inkább koordináló–képviseleti szerepet tölt be. Az MKIK ezzel szemben *centralizáltabb*, és erősebben integrált az állami gazdaságirányítás rendszerébe.

- *Kötelező kamarai tagság:*

  A német ipari és kereskedelmi kamarák (IHK-k) – amelyek országos szinten a Deutscher Industrie- und Handelskammertag (DIHK) ernyőszervezetéhez tartoznak – esetében a vállalkozások számára jogszabály alapján kötelező a kamarai tagság. A magyar kamarai rendszerben önkéntes kamarai tagság van.

- *Szakképzésben betöltött szerep:*

  A német kamarák kulcsszereplők a *duális szakképzési rendszerben*: vizsgáztatnak, tanúsítanak és minőségbiztosítanak. Az MKIK szerepe a szakképzésben jelentős, de a rendszer irányítása és tartalmi kontrollja nagyobb mértékben állami kézben van.

» *Politikai függetlenség megítélése*:

A német IHK-rendszert általában magas fokú **politikai függetlenség** jellemzi. Az MKIK esetében a politikai függetlenség megállapítható, de gyakrabban merül fel a kormányzathoz való szorosabb kötődés, különösen stratégiai gazdaságpolitikai programoknál (https://www.dihk.de, https://www.ihk.de/, https://mkik.hu/).

2. táblázat: Az MKIK és a DIHK politikai függetlenségének összehasonlítása

Szempont	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK)	Deutsche Industrie- und Handelskammer (DIHK)
Viszony a kormányhoz	Stratégiai partnerség és együttműködés	Kritikus távolságtartás és érdekérvényesítés
Feladatkörök	Jelentős állami közfeladatok átvétele (pl. regisztrációk)	Konzultáció, gazdasági és bürokráciaellenes javaslatok
Tagsági modell	Önkéntes tagság + kötelező kamarai hozzájárulás	Kötelező tagság (Pflichtmitgliedschaft) a regionális IHK-kban

Forrás: A szerzők saját szerkesztése

2.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A DIHK-k (Industrie- und Handelskammer) a duális szakképzésben meghatározó, részben közfeladat-jellegű szerepet töltenek be. Tipikus feladatok: tanulószerződések nyilvántartása, képzőhelyek nyilvántartása, támogatása és minősítése, vizsgaszervezés, képesítések kiállítása, továbbképzések szervezése. A felnőttképzésben erős a moduláris, szakmai képesítésekhez és vállalati igényekhez kötött kínálat.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

» duális képzéshez kapcsolódó kamarai vizsgáztatás és minőségbiztosítás;

» továbbképzési vizsgák (fortbildung) és tanúsítványok;

» nemzetközi programok a „német minőségű" VET-modellek exportjára.

A DIHK három jelentős területen nyújt képzési, továbbképzési támogatást a tagjai számára (Farkas, 2019; Sasse, & Habisch, 2021).

2.3.3.1. A duális szakképzési rendszer koordinálása

Az IHK-kamarák és ezáltal a DIHK fontos szerepet játszanak a német duális szakképzési rendszerben:

» A kamarák helyi szinten koordinálják és igazolják a vállalati gyakorlati képzést, valamint vizsgáztatják a tanulókat a szakmai végzettségek megszerzéséhez.

» Gondoskodnak arról, hogy a képzés megfeleljen a szövetségi szintű szakmai szabályozásnak (*Vocational Training Act*), amely előírja mind az elméleti ismereteket, mind a gyakorlati képességeket.

» A DIHK a duális képzés nemzetközi változatainak támogatásában is közreműködik, különösen a német szabványok szerinti gyakorlati képzés képviseletében külföldön (https://www.dihk.de; https://www.ihk.de/; Farkas, 2019; Sasse, & Habisch, 2021).

2.3.3.2. Felnőttképzés és továbbképzés

A kamarák nemcsak alap-, hanem folyamatos szakmai továbbképzést és felnőttképzést is szerveznek:

- A regionális IHK-k széleskörű továbbképzési programokat és tanfolyamokat kínálnak, amelyek célja a vállalati dolgozók, vezetők és szakemberek kompetenciáinak fejlesztése a munkaerőpiac változó igényeihez igazodva.
- Ezek a képzések tipikusan magukban foglalják a szakmai ismeretek bővítését, idegennyelvi és üzleti készségeket, pénzügyi, vezetői és digitális kompetenciákat, valamint vállalkozói ismereteket is. (Tipikusan „Weiterbildung", „Qualifizierung", „Fortbildung" címeken futnak.)
- A DIHK maga is közreműködik a képzési színvonal és a képzési portfólió fejlesztésében országos és nemzetközi szinten, továbbá szakmai minősítéseket és tanúsítványokat támogat (https://www.dihk.de; https://www.ihk.de/; Sasse, & Habisch, 2021).

2.3.3.3. Felnőttképzés szerepe a munkaerő-fejlesztésben

Bár a DIHK és az IHK-k nem tipikus iskolarendszerű felnőttképzők, kulcsszerepet játszanak a munka világa és a képzés összekapcsolásában, segítve:

- a munkaerőpiaci átképzéseket és továbbképzéseket,
- a szakmai gyakorlatok, a duális képzés és a szakmai vizsgák szervezését,
- a vállalati képzőhelyek minősítését,
- valamint az oktatás–gazdaság kapcsolat erősítését.

Ez a modell – ahol a tanulás és a munka szoros együttműködésben zajlik – kulcsfontosságú eleme a német képzési rendszer nemzetközi hírnevének (https://www.dihk.de; https://www.ihk.de/; Sasse, & Habisch, 2021).

2.3.3.4. Általános információk a kamarai tanácsadásról

A Németországi Ipari és Kereskedelmi Kamarák (Industrie- und Handelskammern – IHK) hálózata átfogó tanácsadási szolgáltatásokat nyújt tagjai számára (pl. induló vállalkozások támogatása, KKV-fejlesztés, munkaerő-utánpótlás, nemzetközi piacra lépés, vállalkozásutódlás), amelyek célja a vállalkozások támogatása és versenyképességük növelése. Ezek a szolgáltatások általában a következő területekre terjednek ki:

- Piaci információk és elemzések: Az IHK-k naprakész adatokat és elemzéseket biztosítanak a helyi és nemzetközi piacokról, segítve a vállalkozásokat a stratégiai döntéshozatalban.
- Jogszabályi és adózási tanácsadás: A tagok tájékoztatást kapnak a legfrissebb jogi és adózási változásokról, valamint segítséget nyújtanak a szabályozásoknak való megfelelésben.
- Képzési és továbbképzési programok: Az IHK-k különféle képzéseket és workshopokat szerveznek, amelyek hozzájárulnak a munkavállalók szakmai fejlődéséhez és a vállalkozások innovációs képességének növeléséhez.
- Üzleti partnerkeresés és hálózatépítés: A kamarák rendezvényeket és platformokat biztosítanak, ahol a tagok új üzleti kapcsolatokat építhetnek ki és együttműködési lehetőségeket találhatnak. EEN-irodák Németországban is működnek.

Fontos megjegyezni, hogy az IHK-k köztestületek, és a tagság általában kötelező a vállalkozások számára. A tagsági díjak mértéke a vállalkozás méretétől és tevékenységi körétől függ. A tanácsadási szolgáltatások díjazása változó lehet; egyes alapvető szolgáltatások ingyenesen elérhetők a tagok számára, míg a speciális vagy mélyreható tanácsadási szolgáltatásokért külön díjat számíthatnak fel.

Az IHK-k szorosan együttműködnek a Német Ipari és Kereskedelmi Kamarák Szövetségével (Deutscher Industrie- und Handelskammertag – DIHK), amely koordinálja a kamarák tevékenységét és képviseli érdekeiket a szövetségi kormányzat felé. Ezenkívül a DIHK nemzetközi hálózatot működtet, amely támogatja a német vállalkozások külföldi tevékenységeit és elősegíti a nemzetközi gazdasági kapcsolatokat (https://www.dihk.de; https://www.ihk.de/; Sasse, & Habisch, 2021).

2.3.4. NÉMETORSZÁGI ÁLLAMILAG FINANSZÍROZOTT KKV TANÁCSADÁSI / TÁMOGATÁSI PROGRAM

Németországban nem a Gazdasági Kamara, hanem a Szövetségi Gazdasági és Exportellenőrzési Hivatal (BAFA[8]) az, amely támogatja a kis- és középvállalkozásokat (KKV-kat) a „Vezetési tanácsadás népszerűsítése KKV-k számára" programon keresztül. Ez a program pénzügyi támogatást nyújt a külső tanácsadói szolgáltatások költségeihez a KKV-k versenyképességének és alkalmazkodóképességének erősítése érdekében.

Kiket finanszíroznak?

- Mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV-k) a kereskedelmi szektorban és
- szabadfoglalkozásúak.

Ennek előfeltétele, hogy ezeknek a cégeknek székhelye és üzleti tevékenysége vagy fióktelepe Németországban legyen.

Mit finanszíroznak? A cégvezetéssel kapcsolatos minden gazdasági, pénzügyi, személyi és szervezési kérdésben koncepcionális és egyéni konzultációkat támogatnak. A konzultációkat egyéni konzultációként kell lefolytatni és nem tarthatnak tovább öt napnál. A szemináriumokat és a workshopokat nem finanszírozzák.

Mennyi a támogatás? A támogatás mértéke a maximálisan elszámolható tanácsadási költségektől és a cég telephelyétől függ.

Új szövetségi államok (Berlin és a Lipcsei régió kivételével), Lüneburg régió és Trier régió: az elszámolható tanácsadási költségek 80%-a, maximum 2800 euró.

Régi szövetségi államok (beleértve Berlint és a Lipcsei régiót, kivéve Lüneburg és Trier régiót): az elszámolható tanácsadási költségek 50%-a, maximum 1750 euró. A finanszírozási útmutató érvényességi ideje alatt (2026. december 31-ig) minden támogatásra jogosult vállalkozás legfeljebb öt önálló konzultációra kaphat támogatást, de évente legfeljebb kettőt.

Hogyan történik a pályázat benyújtása? A pályázat online benyújtása a BAFA pályázati platformján keresztül történik. Miután a kérelmet egy irányítóközpont ellenőrizte, a pályázó céget tájékoztatják az eredményről. Csak ezután köthető tanácsadói szerződés, illetve kezdődhet meg a konzultáció. A visszamenőleges hatályú alkalmazás kizárt. Azon cégek esetében, amelyek a jelentkezés időpontjában több mint egy éve nem működnek a piacon, ingyenes tájékoztató megbeszélés szükséges egy regionális kapcsolattartóval. Az interjú legkorábban a kérelem benyújtása előtt három hónappal, de legkésőbb a felhasználási igazolás benyújtása előtt tartható. A program tartalmáról és folyamatáról további információk és részletes magyarázatok találhatók a BAFA honlapján (www.bafa.de/unb).

[8] https://www.bafa.de/EN/Home/home_node.html

2.4. EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

2.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

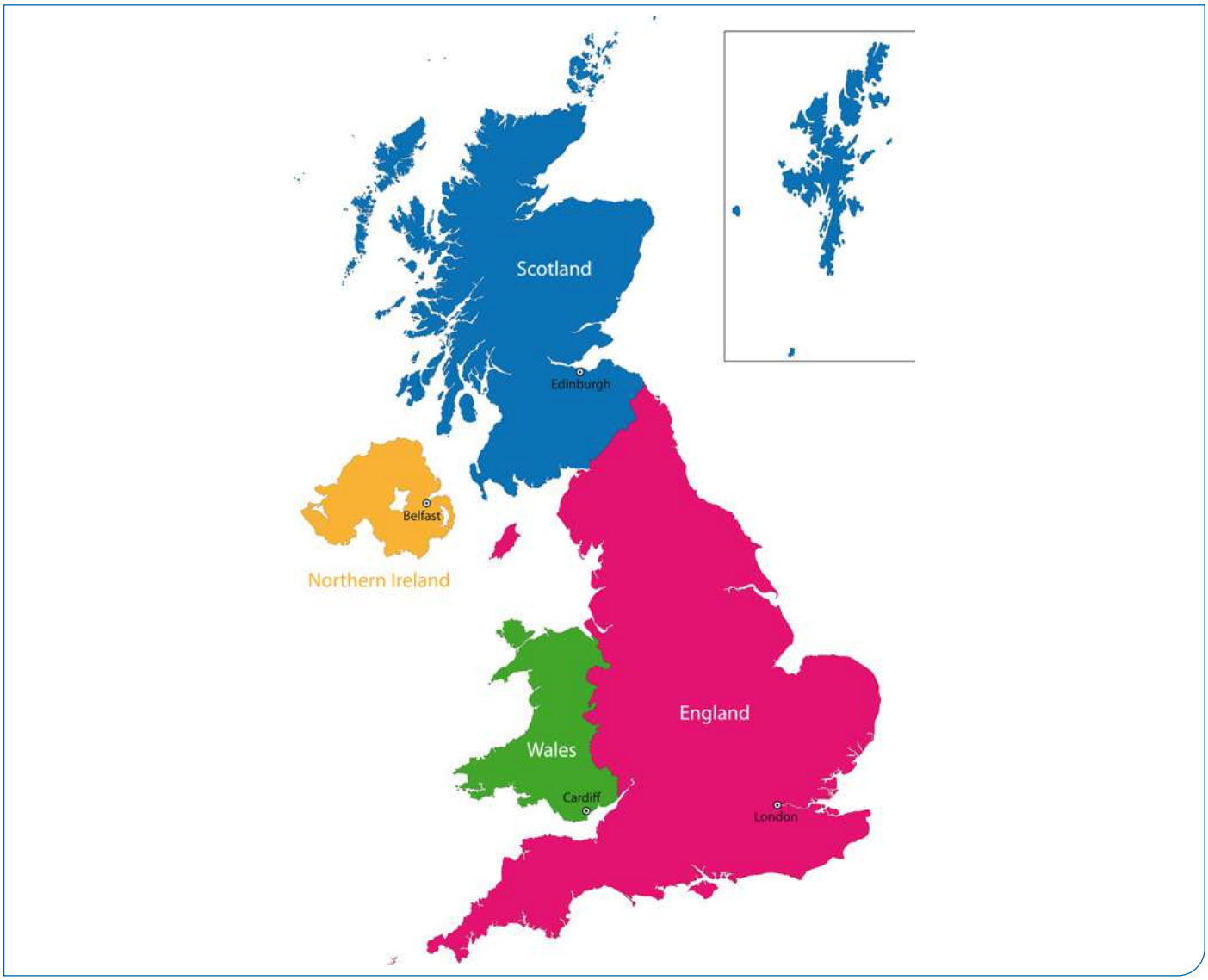
A British Chambers of Commerce (BCC), amely az Egyesült Királyság országszerte működő regionális kamarák nemzeti képviseleti szervezete, 1860-ban alakult meg. Ezt megelőzően 1859-ben a Yorkshire-i kamarák vezetőinek találkozóján döntöttek egy brit kereskedelmi kamaraszövetség létrehozásáról.

A BCC eredetileg az „*Association of Chambers of Commerce of the United Kingdom*" néven jött létre, és később vált a ma ismert British Chambers of Commerce-szé, a brit üzleti közösséget képviselő hálózattá.

További korai történeti adatok szerint már a 18. században is léteztek helyi kereskedelmi kamarák (pl. Jersey 1768, Glasgow 1783), de ezek nem az országos szervezetet jelentik.

A British Chambers of Commerce (BCC) az Egyesült Királyság kamarai hálózatának országos ernyőszervezete, amely több mint 50 regionális kamarát és százezernél is több vállalkozást képvisel. A BCC elsődleges feladata az üzleti érdekek képviselete, a gazdaságpolitikai döntéshozatal támogatása szakmai javaslatokkal, valamint a vállalkozások nemzetközi kapcsolatrendszerének erősítése. A brit kamarai modell alapvetően önkéntes tagságon és piaci alapú szolgáltatásokon nyugszik (https://www.britishchambers.org.uk/).

4. ábra: Az Egyesült Királyság nemzeti felosztása

A BCC egy országos hálózatot fog össze, amely jelenleg:

- 51 akkreditált helyi és regionális kereskedelmi és iparkamarát fog össze Anglia, Skócia, Wales és Észak-Írország területén.
- A hálózat több mint 70 000 vállalkozást képvisel, amelyek együttesen több mint 6 millió munkavállalót foglalkoztatnak. (BCC, 2025).

A hálózat a vállalkozások számát tekintve a brit magánszektor mintegy 1,2%-át fedi le, ugyanakkor a foglalkoztatás alapján a magánszektorban dolgozók több mint egyötödét képviseli, ami jól mutatja gazdasági súlyát és érdekérvényesítő szerepét. (https://www.britishchambers.org.uk/; https://www.gov.uk/government/statistics/business-population-estimates-2025/business-population-estimates-for-the-uk-and-regions-2025-statistical-release).

2.4.2. A BRIT ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A brit kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) hasonlósága, hogy mindkét szervezet a vállalkozások érdekképviseletét és gazdaságfejlesztési támogatását látja el. Lényeges különbség ugyanakkor, hogy míg a BCC teljes mértékben önkéntes tagságon alapul és korlátozott közjogi jogosítványokkal rendelkezik, addig az MKIK köztestületként működik, és bizonyos közfeladatokat jogszabályi felhatalmazás alapján lát el Magyarországon.

Az MKIK számos, kvázi állami funkciót is ellát (pl. szakképzés felügyelete, mesterképzés, gazdasági önkormányzati szerep). A brit gazdasági kamarák inkább független, piaci alapú érdekszervezetek, amelyek jellemzően nem látnak el közhatalmi feladatokat. A brit kamarák bevételei főként tagsági díjakból és szolgáltatásokból származnak, erős versenyben más üzleti szolgáltatókkal. Az MKIK finanszírozása részben kötelező hozzájárulásokra és állami együttműködésekre épül, ami stabilabb, de kevésbé piaci jellegű működést eredményez (https://www.britishchambers.org.uk/; https://mkik.hu/).

2.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A kamarai képzési szerep inkább szolgáltatásjellegű és decentralizált. A fő fókusz a készségfejlesztésen van.

Gyakorlatorientált képzéseket elsősorban a nemzetközi kereskedelem területén szervez a BCC (akkreditált külkereskedelmi képzési programok, lásd: 2.4.3.1. pont). Bár a szakképzés és a felnőttképzés területén a Brit Kamara nem nyújt olyan jellegű szolgáltatásokat, mint például a német vagy az osztrák kamarák, ettől függetlenül rendszeresen szervez tájékoztatókat, fórumokat és workshopokat vállalkozások munkatársai számára különböző, elsősorban gazdasági és menedzsment területeken (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.4.3.1. Nemzetközileg elismert tréningek és tanfolyamok

A BCC és a hálózatba tartozó regionális kamarák képzéseket és tanfolyamokat szerveznek, amelyek gyakran:

- nemzetileg akkreditált tanúsítványokhoz vagy Awards-hoz vezet – pl. BCC Foundation Award in International Trade – egy sor export/import tematika szerinti kurzus:
  - Exportálás alapjai;
  - INCOTERMs;
  - Vám- és kereskedelmi dokumentáció;
  - Kereskedelmi gyakorlatok stb. (nemzetileg elismert tanfolyamok).

Ez a képzési struktúra azt jelenti, hogy akár nemzetközi kereskedelemhez szükséges gyakorlati készségeket is el lehet sajátítani kurzusok és vizsgák formájában (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.4.3.2. Különféle munkahelyi és szakmai fejlesztő tréningek

Sok regionális kamara – például a Greater Birmingham Chamber of Commerce[9] – széles képzési portfóliót kínál:

- szervezeti tréningeket a vezetői, értékesítési, marketing, digitális és AI-kompetenciák, egészség és biztonság területén;
- üzleti készségek fejlesztésére alkalmas tanfolyamokat mind egyéni, mind vállalati szinten.

Ez azt jelenti, hogy a kamarák nemcsak nemzetközi kereskedelemre fókuszálnak, hanem átfogó vállalati képzési támogatást is nyújtanak (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.4.3.3. A munkaerő-készségek és oktatás közötti kapcsolat erősítése

A BCC szélesebb szakpolitikai és képzési kezdeményezéseket is támogat, amelyek célja:

- a workforce training and development (munkavállalói képzés és fejlesztés) ösztönzése,
- a vállalkozások és képző intézmények közötti együttműködés elősegítése,
- a karrierépítés és az egész életen át tartó tanulás kultúrájának erősítése.

Ez magában foglalja az apprenticeship (szakmai gyakorlatii) programok népszerűsítését, mentorálási együttműködéseket és regionális tréningprojektek koordinálását is (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.4.3.4. Kapcsolódó tevékenységek az oktatás–munkaerőpiaci interakciókhoz

A BCC képviseli a vállalkozások érdekeit a kormánnyal és más oktatási szereplőkkel folytatott párbeszédben is:

- kiadványokkal, javaslatokkal a képzési rendszer fejlesztésére;
- konferenciákkal, workshopokkal és karriereseményekkel, amelyek összekötik az oktatást a munkaerőpiaci igényekkel (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.4.4. A BRIT KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A BCC a tanácsadás széles skáláját kínálja annak érdekében, hogy a gazdálkodó szervezetek jobban megértsék az egyéneket, a fogyasztókat, a partnereiket és a gazdaságot:

- *Be Your Own Boss Program*: Egyes helyi hatóságok és kamarák speciális programokat indítanak a kezdő vállalkozók támogatására. Például a Manchesteri Kereskedelmi Kamara „Be Your Own Boss" programja tanácsadást, mentorálást és képzéseket biztosít az induló vállalkozások számára.
- 1989-ben hozták létre az Egyesült Királyság legnagyobb és legrégebb óta futó *független üzleti hangulati felmérését,* negyedévente 5 ezer válaszadóval. A Brit Kereskedelmi Kamara testre szabott kutatási tanácsadási szolgáltatást kínál, amely lehetővé teszi az érintett cégeknek, hogy a megtudni kívánt dolgok lényegéhez jussanak el (https://www.britishchambers.org.uk/).

[9] https://www.greaterbirminghamchambers.com/

2.4.5. A BRIT KORMÁNY ÁLTAL NYÚJTOTT TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az ilyen szolgáltatások közé a következők tartoznak:

- *Business Support Helpline:* A brit kormány által működtetett ingyenes telefonos szolgáltatás, amely tanácsadást nyújt a KKV-knak különböző üzleti kérdésekben, mint például finanszírozás, jogi ügyek és marketing. A szolgáltatás elérhető Angliában, Skóciában, Walesben és Észak-Írországban is.
- *Growth Hubs:* Angliában a helyi növekedési központok (Growth Hubs) regionális szinten nyújtanak támogatást a KKV-knak. Ezek a központok tanácsadást, képzéseket és hálózatépítési lehetőségeket kínálnak, valamint segítenek a vállalkozásoknak hozzáférni a helyi és országos támogatási programokhoz.
- *Enterprise Europe Network (EEN):* Az Egyesült Királyságban is működnek EEN-irodák.
- *Innovate UK:* A brit kormány innovációs ügynöksége, amely támogatja a KKV-k kutatás-fejlesztési tevékenységeit. Pályázati lehetőségeket, tanácsadást és hálózatépítési eseményeket kínál az innovatív vállalkozások számára.
- *Local Enterprise Partnerships (LEPs):* Angliában a helyi vállalkozói partnerségek (LEP-ek) regionális szinten működnek és támogatást nyújtanak a KKV-knak. Ezek a partnerségek tanácsadást, finanszírozási lehetőségeket és képzéseket biztosítanak a helyi vállalkozások számára (https://www.britishchambers.org.uk/).

2.5. FRANCIAORSZÁG

2.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A francia kereskedelmi és iparkamarák (CCI) története igen régre nyúlik vissza:

- Az első francia kamara 1599-ben jött létre Marseille-ben, amikor ezen a vidéken hozták létre az első hivatalos kereskedelmi kamara-irodát a városban. Ez tekinthető a világ egyik legrégebbi ilyen típusú intézményének is (CCI, 2025).
- A Paris Chamber of Commerce (Chambre de commerce de Paris) 1803. február 25-én alakult meg Napóleon uralma alatt, és több mint kétszáz éves üzleti képviseleti múltra tekint vissza.

A mai francia kamarahálózat nem egyetlen szervezetből alakult egyszerre, hanem regionális és helyi kamarák építették ki egymást a 16–19. század folyamán.

A nemzeti kamaraszövetség (CCI France), amely koordinálja a hazai helyi és regionális kamarákat, ma a francia kamarák központi képviselője.

A francia Kereskedelmi és Iparkamara rendszere a CCI France ernyőszervezet alá tartozó regionális és helyi kamarákból áll (Chambres de commerce et d'industrie – CCI). A kamarák köztestületi jogállású intézmények, amelyek elsődleges feladata a vállalkozások érdekképviselete, a gazdaságfejlesztés támogatása, valamint az állam és az üzleti szféra közötti közvetítő szerep ellátása. A CCI-hálózat aktívan részt vesz a vállalkozásindítás támogatásában, a szakképzésben és a felnőttképzésben, továbbá jelentős szerepet játszik az exportösztönzésben és a területi gazdaságfejlesztésben. A francia kamarai modellre jellemző az erős állami beágyazottság és a jogszabályban rögzített közfeladatok ellátása (Eddam, 2025a, 2025b; https://www.ccifrance-international.org).

5. ábra: Franciaország európai régiói

A francia CCI-rendszer kiterjedt hálózat:

- Franciaországban 121-154 helyi és regionális CCI-egység működik (több forrás szerint körülbelül 121 egység), amely a területi és regionális gazdaságot képviseli.

Ezek a helyi és regionális CCI-k képviselik és szolgálják kb. 2,9 millió vállalkozás érdekeit az ipar, kereskedelem és szolgáltatások területén. Ez a szám azt mutatja, hogy a francia vállalkozások széles tömege tagja vagy kapcsolatban áll a helyi CCI-kkel a területi és gazdasági szolgáltatások igénybevétele révén (https://www.cci-france-international.org).

2.5.2. A FRANCIA ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A francia CCI-rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) közös vonása, hogy mindkettő köztestületként működik és jogszabályban meghatározott közfeladatokat lát el a vállalkozások támogatása érdekében. Jelentős különbség ugyanakkor, hogy Franciaországban a kamarák hagyományosan erősebb intézményi és oktatási szereppel rendelkeznek (pl. saját képzőintézmények fenntartása), míg Magyarországon az MKIK feladatköre szűkebb, és nagyobb mértékben osztozik az állami intézményrendszerrel (https://www.ccifrance-international.org, https://mkik.hu/).

2.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A francia CCI-hálózat (Chambres de Commerce et d'Industrie) gyakran intézményfenntartó és szolgáltató szerepet is vállal a képzésben. Kiemelt terület a vállalkozások kompetenciaigényeinek felmérése, pályaorientáció, valamint szakmai- és menedzsmentképzések. A képzések jelentős része partnerségben (régiós, ágazati szereplőkkel) valósul meg.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- szakmai tanfolyamok és képesítések;
- vállalkozói és menedzsmentprogramok;
- pályaorientáció és kompetenciamérés.

A francia CCI-k nem csupán vállalkozói érdekképviseleti szervezetek, hanem számos oktatási, képzési és kompetenciafejlesztő tevékenységet is folytatnak (https://www.ccifrance-international.org).

2.5.3.1. Felnőttképzés és szakmai továbbképzés

A helyi és regionális CCI-k széles körű felnőttképző programokat kínálnak, amelyek célja a vállalkozók, menedzserek és alkalmazottak szakmai kompetenciáinak fejlesztése.

Ezek a programok tipikusan vállalkozói készségekre, ügyvezetési, pénzügyi, marketing vagy digitális kompetenciákra fókuszálnak, valamint támogatják a vállalkozások versenyképességét.

A CCI-k sokszor szerveznek tanfolyamokat, tréningeket, workshopokat, szemináriumokat különböző témakörökben.

A francia CCI-k gyakran működtetnek saját szakmai képző központokat vagy partnerséget intézményekkel, hogy formális és informális képzéseket biztosítsanak a helyi vállalkozások számára (https://www.ccifrance-international.org).

2.5.3.2. A duális képzés és az oktatás kapcsolata

A francia kamarák szerepet játszanak a gyakornoki és duális képzési kapcsolatokban a vállalkozások és oktatási intézmények között.

A CCI-k segítenek tanulók, gyakornokok és szakemberek elhelyezésében, együttműködve oktatási partnerekkel és vállalkozásokkal.

Ezek a tevékenységek hozzájárulnak a munkaerőpiaci igényekhez igazodó kompetenciák fejlesztéséhez és támogatják az élethosszig tartó tanulás kultúráját (https://www.ccifrance-international.org).

2.5.3.3. Oktatási intézmények és képzési infrastruktúra

Bizonyos nagyobb regionális vagy történelmi kamarák (pl. a Paris Chamber of Commerce) közvetlen kötelékben állnak felsőoktatási intézményekkel (pl. üzleti iskolahálózatok), amelyek diplomás képzéseket kínálnak vállalkozók és menedzserek részére.

Támogatás az üzleti tudás és vállalkozói készségek fejlesztéséhez:

A CCI-k további szolgáltatásokat is biztosítanak, például üzletindítási tanácsadást, export- és nemzetközi piacra lépési képzéseket, innovációs támogatást, CSR-tréningeket, amelyek mind hozzájárulnak a vállalkozások versenyképességének és innovációs képességének növeléséhez (https://www.ccifrance-international.org).

2.5.4. A FRANCIA GAZDASÁGI KAMARÁK ÁLTAL NYÚJTOTT TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

A francia kamarák ilyen szolgáltatásai közül az alábbiak emelhetők ki:

Piackutatás és üzletfejlesztés:

- Üzleti partnerkeresés, beleértve importőrök, forgalmazók, beszállítók és alvállalkozók felkutatását. EEN-irodák Franciaországban is működnek.
- Partnerlisták összeállítása és üzleti találkozók szervezése.
- Piaci információk beszerzése és testreszabott piackutatás végzése.

Vállalatalapítás és -működtetés támogatása:

- Irodahelyiség és levelezési cím biztosítása.
- Támogatás új munkaerő toborzásában és a cégalapítás folyamatában.
- Irodabérlési lehetőség biztosítása a VIE (Volontariat International en Entreprise) program résztvevői számára.

Gazdasági programok és rendezvények szervezése:

- Gazdasági programok szervezése magyar vállalatok számára Franciaországban és francia vállalatok számára Magyarországon.
- Rendezvények, például üzleti ebédek, networking események és tematikus klubok szervezése az üzleti kapcsolatok erősítése érdekében.

Fordítás és tolmácsolás:

- Szakmai fordítási és tolmácsolási szolgáltatások nyújtása a zökkenőmentes kommunikáció érdekében.

Kiadványok és információszolgáltatás:

- Évkönyvek és magazinok kiadása, amelyek tartalmazzák a tagvállalatok elérhetőségeit és tevékenységeik leírását.
- Elektronikus hírlevelek és speciális kiadványok készítése a tagvállalatok tájékoztatása céljából (https://www.ccifrance-international.org).

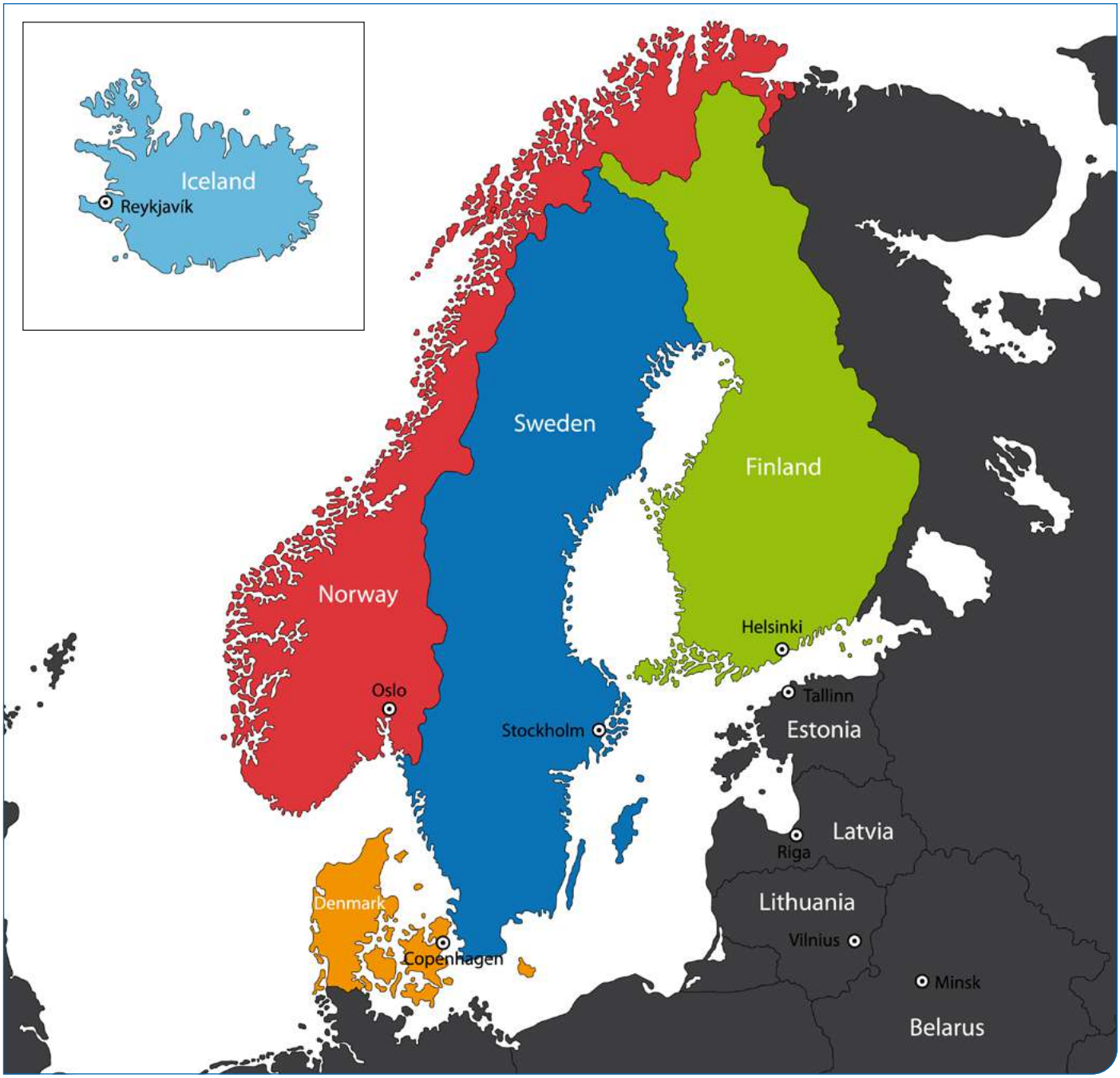

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

3. ÉSZAKI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SUHAJDA CSILLA JUDIT)

„A felelős üzleti tevékenység a részvényesi értékről a közös értékre helyezte át a hangsúlyt."

(Frans Lindelow, a Skandia vezérigazgatója)[10]

[10] Frans Lindelöw (1962–) a svéd pénzügyi szektor egyik ismert vezetője, aki 2015 óta a Skandia biztosítási és pénzügyi szolgáltató csoport vezérigazgatója. Lindelöw több alkalommal hangsúlyozta, hogy a pénzügyi intézményeknek nem csupán a tulajdonosok, hanem az ügyfelek, a munkavállalók és a társadalom hosszú távú érdekeit is figyelembe kell venniük.

3.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az északi országok kamarai modellje önkéntes tagságra, piaci alapú működésre és magas szintű digitalizációra épül. A kamarák nem klasszikus oktatási intézmények, hanem üzleti kompetenciafejlesztő és tudásmegosztó platformokként működnek. Az egyes országelemzések alapján kiemelkedő erősségük a vezetőképzés, board-level képzés, ESG és fenntarthatósági kompetenciák, valamint a nemzetközi üzlethez kapcsolódó továbbképzések. A képzések jellemzően rövid, moduláris, gyakorlatorientált formában zajlanak, gyakran online vagy hibrid módon. A hangsúly itt nem a formális végzettségeken, hanem azonnal alkalmazható tudáson van. A finn és svéd modellek különösen erősek az igazgatósági és felsővezetői programokban, míg Norvégia és Dánia az export- és fenntarthatósági képzésekben mutat példát. Az északi modell jól adaptálható ott, ahol a cél a rugalmas, piacközeli, modern felnőttképzés, erős vállalati együttműködéssel, állami túlszabályozás nélkül.

Az északi országok – Dánia, Svédország, Norvégia, Finnország és Izland – gazdasági kamaráiban a tanácsadási szolgáltatások a képzési tevékenységekhez hasonlóan piaci alapúak, rugalmasak és erősen digitalizáltak. A kamarák nem hatósági vagy közfeladat-jellegű tanácsadást nyújtanak, hanem a vállalkozások versenyképességét közvetlenül támogató, üzletorientált megoldásokat kínálnak.

A tanácsadási tevékenység középpontjában elsősorban vezetői és szervezeti fejlesztés, vállalati irányítás (board advisory), ESG és fenntarthatósági stratégia, valamint nemzetközi piacra lépéshez kapcsolódó üzleti tanácsadás áll. A kamarai tanácsadás gyakran projektalapú, moduláris felépítésű és szorosan kapcsolódik mentoringhoz, peer learninghez és vállalati benchmarkoláshoz.

A finn és svéd kamarák különösen erősek az igazgatósági és felsővezetői tanácsadásban, ahol a képzés és a stratégiai advisory funkció gyakran összefonódik. Norvégiában és Dániában hangsúlyos az exporttanácsadás, a fenntarthatósági átállást támogató vállalati tanácsadás, valamint az ESG-követelményekhez való gyakorlati alkalmazkodás támogatása. Izlandon a kamarai tanácsadás kisebb léptékű, de erősen nemzetközi fókuszú és vállalkozásközeli.

Összességében az északi modellben a kamarai tanácsadás nem általános információszolgáltatás, hanem magas hozzáadott értékű, célzott üzleti támogatás, amely jól illeszkedik a gyorsan változó piaci környezethez. Ez a megközelítés különösen ott adaptálható sikeresen, ahol a cél a rugalmas, innovatív és vállalati igényekre szabott kamarai működés, állami túlszabályozás nélkül.

3.2. FINNORSZÁG

3.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A finn kamarai rendszer központi szervezete a Central Chamber of Commerce of Finland (finnül: *Keskuskauppakamari*).

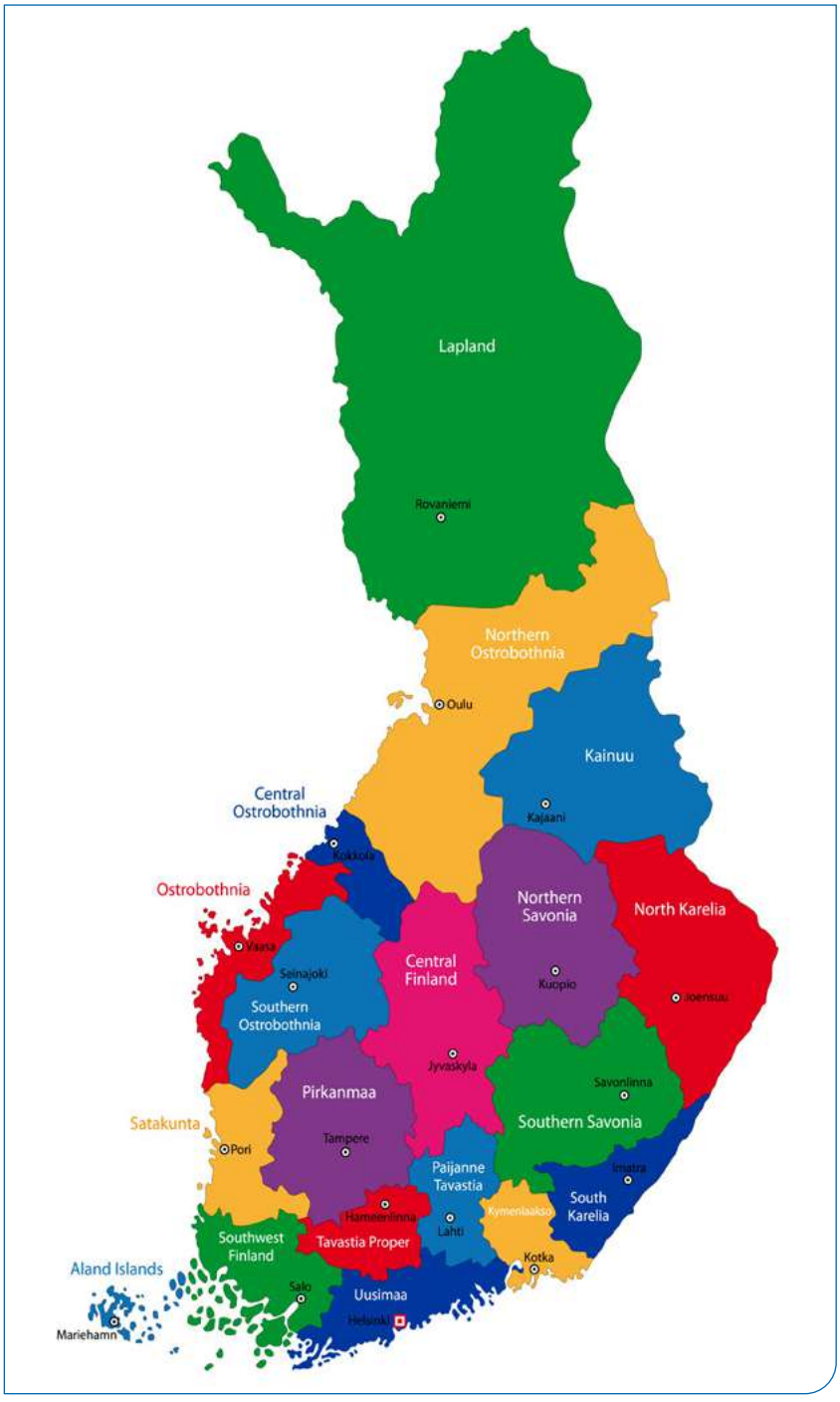
- Alapítás éve: 1918.
- Az alapítás közvetlenül Finnország függetlenné válását (1917) követően történt.
- Célja az volt, hogy országos szinten koordinálja és képviselje a regionális kereskedelmi kamarákat, valamint egységes hangon jelenítse meg a finn üzleti szféra érdekeit.

A központi kamara mellett Finnországban regionális (helyi) kereskedelmi kamarák működnek, amelyek önálló jogi személyek, de egy országos hálózatot alkotnak.

A finn Kereskedelmi és Iparkamara rendszere a Finnish Chambers of Commerce ernyőszervezet alá tartozó regionális kamarákból áll. A finn kamarai modell **önkéntes tagságon** alapul, és elsősorban a vállalkozások érdekképviseletére, a versenyképesség erősítésére, valamint a gazdaságpolitikai párbeszéd támogatására összpontosít (Finnish Chambers of Commerce, 2026).

A kamarák fontos szerepet töltenek be az üzleti információszolgáltatásban, a jogi és gazdasági tanácsadásban, a nemzetközi kereskedelem támogatásában, valamint a vállalati megfelelés (compliance) és fenntarthatóság előmozdításában. A Finn Kereskedelmi Kamara kulcsszerepet játszik a finn vállalatirányítási kódex fenntartásában, amelyet 2025. január 1-jén frissítettek a nemek közötti egyensúly javítása érdekében az igazgatótanácsokban. A finn modellre jellemző a magas szintű digitalizáció és a vállalkozások gyakorlati igényeire szabott szolgáltatási portfólió (OECD, 2022, 2025; Finnish Chambers of Commerce, 2026).

6. ábra: Finnország régiói

A finn kamarai hálózat jellemzői:

- 19 regionális kereskedelmi kamara működik Finnországban.
- A hálózat össszesen 22.000 vállalkozást fog össze, amely a finnországi üzleti forgalom körülbelül 50%-át és a munkahelyek körülbelül 40%-át teszi ki.
- A tagok között megtalálhatók:
  - kis- és középvállalkozások,
  - nagyvállalatok,
  - ipari, kereskedelmi és szolgáltató cégek.

Finnországban a kamarai tagság önkéntes, nem kötelező jogszabály alapján. Működését a 2002-ben elfogadott Kereskedelmi Kamarai Törvénye (Chamber of Commerce Act) határozza meg.

3.2.2. A FINN ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A finn kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) hasonlósága, hogy mindkettő aktívan támogatja a vállalkozások fejlődését és részt vesz a gazdaságpolitikai párbeszédben. Lényeges különbség azonban, hogy míg Finnországban a kamarai tagság önkéntes és a hangsúly a piaci alapú szolgáltatásokon és képzéseken van, addig az MKIK köztestületként működik, és jogszabályban meghatározott közfeladatokat is ellát Magyarországon (Finnish Chambers of Commerce, 2026; MKIK, 2026).

3.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A finn kamarák kiemelt hangsúlyt fektetnek a vezetőképzésre, szakmai továbbképzésre és üzleti kompetenciafejlesztésre. A képzési kínálat magában foglalja a menedzsment-, HR-, jogi, export- és fenntarthatósági képzéseket, valamint rövid, gyakorlatorientált tréningeket vállalkozások számára. A kamarák nem klasszikus oktatási intézményként működnek, hanem a lifelong learning (élethosszig tartó tanulás) elvét követve támogatják a munkaerő folyamatos fejlesztését (Finnish Chambers of Commerce, 2026; European Commission, 2023).

A finn kamarai szervezetek tipikusan üzleti szövetség jelleggel működnek; képzéseik gyakran export, compliance és vezetői témákra fókuszálnak. Erős a digitalizációs, fenntarthatósági és nemzetköziesedési képzési kínálat.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- export- és nemzetközi kereskedelmi tréningek;
- vezetői és projektmenedzsment továbbképzések;
- digitális készségfejlesztés (pl. adat-, kiber-, e-kereskedelem).

A finn kamarák kiemelten erősek a felnőttképzésben és a vezetői továbbképzésben, bár nem vesznek részt klasszikus duális szakképzésben olyan módon, mint a német IHK-k.

3.2.3.1. Üzleti és vezetői továbbképzések (core tevékenység)

A Central Chamber of Commerce és a regionális kamarák:

- szakmai tanfolyamokat, tréningeket és workshopokat szerveznek;
- fő témák:
  - vállalatvezetés és menedzsment;
  - pénzügy, számvitel, adózás;
  - jogi és compliance-ismeretek;
  - ESG, fenntarthatóság és vállalati felelősség;
  - digitalizáció és innováció;
  - HR- és munkaügyi szabályozás.

Ezek a képzések kifejezetten gyakorlatorientáltak, aktív vállalatvezetők és szakemberek számára.

3.2.3.2. Board- és felsővezetői képzések (kiemelt finn specialitás)

A finn kamara egyik legismertebb oktatási területe az igazgatósági és felsővezetői képzés:

- Board Member Training/Approved Board Member (ABM) programok;
- célcsoport:
  - vállalati igazgatósági tagok;
  - tulajdonos-vezetők;
  - felsővezetők.

Ezek a programok országosan elismert minősítésűek, és fontos szerepet játszanak a finn vállalatirányítási kultúrában.

3.2.3.3. Felnőttképzés és élethosszig tartó tanulás

A kamarai hálózat:

- támogatja az élethosszig tartó tanulás (lifelong learning) elvét,
- rövid ciklusú, moduláris képzéseket kínál,
- gyakran online és hibrid formában is elérhető tanfolyamokat szervez,
- erősen igazodik a munkaerőpiaci és vállalati igényekhez.

A hangsúly nem formális végzettségen, hanem kompetenciafejlesztésen és azonnal alkalmazható tudáson van.

3.2.3.4. Vállalkozásindításhoz és -növekedéshez kapcsolódó képzések

A finn kamarák emellett:

- startup- és scale-up-vállalkozások számára kínálnak képzéseket,
- export- és nemzetközi piacra lépési tréningeket tartanak,
- jogi, pénzügyi és stratégiai tanácsadással összekapcsolt oktatási programokat működtetnek.

3.2.4. A FINN GAZDASÁGI KAMARÁK ÁLTAL NYÚJTOTT TANÁCSADÁSI TEVÉKENYSÉGEK

A finn gazdasági kamarák széles körű tanácsadási és támogatási szolgáltatásokat nyújtanak tagjaiknak, hogy elősegítsék üzleti tevékenységüket és nemzetközi kapcsolataik bővítését (Finnish Chambers of Commerce, 2026). Ezek a szolgáltatások általában a következő területekre terjednek ki:

- **Gazdasági, pénzügyi és adózási tanácsadás:** A kamarák szakértői naprakész információkkal látják el a tagokat a gazdasági trendekről, pénzügyi lehetőségekről és adózási kérdésekről, segítve ezzel a vállalkozások hatékony működését és pénzügyi tervezését.
- **Üzleti partnerkeresés és hálózatépítés:** A kamarák támogatják a tagok kapcsolatépítését potenciális üzleti partnerekkel mind belföldön, mind nemzetközi szinten, elősegítve ezzel az új üzleti lehetőségek kialakítását és a piacra lépést.
- **Pályázatfigyelés és támogatási lehetőségek:** A kamarák rendszeresen tájékoztatják tagjaikat a számukra releváns hazai és nemzetközi pályázati lehetőségekről, valamint támogatást nyújtanak a pályázatok elkészítésében és benyújtásában.
- **Kereskedelmi akadályok leküzdése:** Segítséget nyújtanak a tagoknak a kereskedelmi akadályok azonosításában és leküzdésében, elősegítve ezzel a zökkenőmentes üzleti tevékenységet.

A Kamara működteti a Finncham hálózatot, amely 44 kétoldalú kamarát/üzleti tanácsot foglal magában világszerte (köztük Magyarországon is), hogy segítse a finn vállalatokat a nemzetköziesítésben, szorosan együttműködve a Team Finlanddel, amely magában foglalja a Business Finlandet és a Külügyminisztériumot (https://www.finncham.fi/).

3.3. SVÉDORSZÁG

3.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

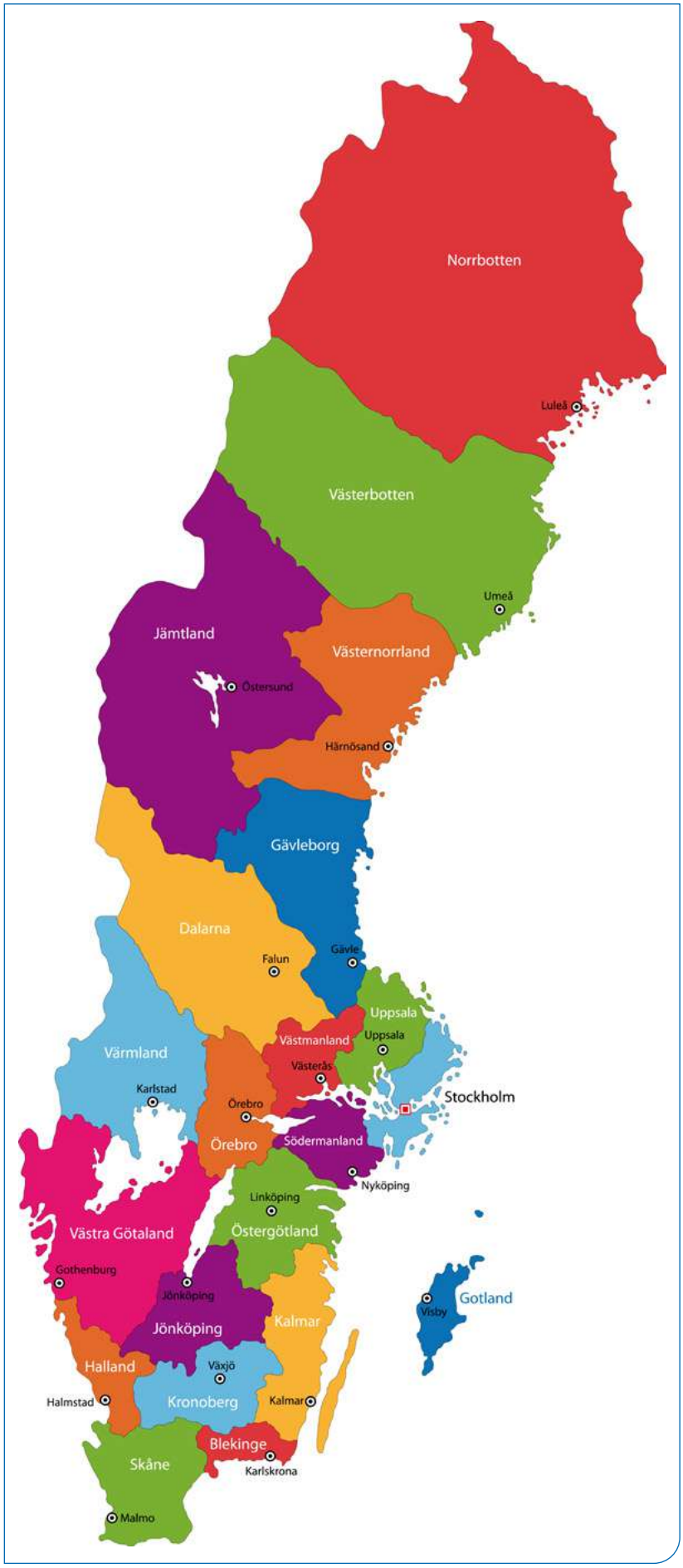
A svédországi rendszer nem egyetlen központi szervből áll, hanem 11 független regionális kamarából, amelyek lefedik az ország egész területét. A svéd Kereskedelmi és Iparkamara hálózatát a Swedish Chambers of Commerce fogja össze, amely regionális kamarák együttműködésére épül. A hálózat összességében mintegy 11.000 vállalkozást képvisel Svédországban, döntően önkéntes tagság alapján. A belföldi kamarákon kívül több mint 50 svéd kereskedelmi kamara működik külföldön, amelyek a svéd exportot és befektetéseket segítik (Swedish Chambers of Commerce, 2026).

A kamarák elsődleges célja az üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozások érdekképviselete, valamint a versenyképesség és az innováció előmozdítása. A svéd modellre jellemző az államtól való viszonylagos függetlenség és a piaci alapú, gyakorlatorientált szolgáltatások hangsúlya (OECD, 2022; Swedish Chambers of Commerce, 2026).

A svéd kamarai rendszer egyik legrégebbi intézménye az 1902-ben alapított Stockholm Chamber of Commerce (Stockholms Handelskammare – SCC), amelynek talán nemzetközileg legismertebb része az 1917-ben alapított Arbitrázs Intézet. Ez egy világszerte elismert, semleges fórum a kereskedelmi viták rendezésére (https://stockholmshandelskammare.se).

A svéd kamarák szolgáltatásai közé tartozik az üzleti és gazdaságpolitikai érdekképviselet, a jogi és kereskedelmi tanácsadás, a nemzetközi piacra lépés támogatása, valamint a vállalati megfelelés és fenntarthatóság elősegítése. Jelentős szerepet játszanak továbbá a választottbírósági és vitarendezési szolgáltatások, különösen Stockholmban, amely nemzetközi szinten is elismert fórum (Stockholm Chamber of Commerce, 2026).

7. ábra: Svédország közigazgatási megyéi

3.3.2. A SVÉD ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A svéd kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) hasonlósága, hogy mindkettő a vállalkozások érdekképviseletét és fejlődését szolgálja. Lényeges különbség azonban, hogy míg Svédországban a kamarai tagság önkéntes és a hangsúly a piaci szolgáltatásokon és képzéseken van, addig az MKIK köztestületként működik, és jogszabályban meghatározott közfeladatokat is ellát Magyarországon (Swedish Chambers of Commerce, 2026; MKIK, 2026).

3.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A svéd kamarák kiemelt figyelmet fordítanak a vezetőképzésre és szakmai továbbképzésekre, különösen a menedzsment, a nemzetközi kereskedelem, a jog, a digitalizáció és a fenntartható üzleti működés területén. Az oktatási tevékenység elsősorban rövid, gyakorlatorientált tréningekre és üzleti programokra épül, és nem klasszikus szakképzési rendszerként működik, hanem a vállalkozások aktuális kompetenciaigényeire reagál (European Commission, 2023; Swedish Chambers of Commerce, 2026).

Svédországban a kamarai képzések jellemzően piaci-szolgáltatói jellegűek; gyakori a szakmai hálózatépítés és rövid tréningek. A fókusz iparági készségek, nemzetközi üzlet és megfelelőség (pl. kereskedelmi szabályok).

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- export és külkereskedelmi képzések;
- szakmai workshopok és webináriumok;
- vállalkozásfejlesztési programok.

A svéd kamarák nem iskolarendszerű oktatók, de nagyon aktívak a felnőttképzésben, vezetőképzésben és üzleti kompetenciafejlesztésben.

3.3.3.1. Üzleti és szakmai továbbképzések

A Swedish Chambers of Commerce és a regionális kamarák rendszeresen szerveznek:

- rövid ciklusú szakmai tréningeket és tanfolyamokat;
- fő tématerületek:
  - vállalatvezetés és stratégia;
  - pénzügy, jog, szerződéses ismeretek;
  - nemzetközi kereskedelem és export;
  - compliance, versenyjog, fenntarthatóság;
  - digitalizáció és innováció.

Ezek a képzések aktív vállalkozók és szakemberek számára készülnek, gyakorlati megközelítéssel.

3.3.3.2. Vezetői és felsővezetői képzés (kiemelt terület)

A svéd kamarák különösen erősek:

- vezetői készségfejlesztésben,
- board- és governance-témájú továbbképzésekben.

Jellemző tartalmak:

- vállalatirányítás (corporate governance),
- igazgatósági szerepek és felelősségek,
- kockázatkezelés,
- ESG és fenntartható vállalatvezetés.

Ezek a programok jól illeszkednek a svéd konszenzus- és transzparencia-alapú vállalatirányítási kultúrához.

3.3.3.3. Felnőttképzés és lifelong learning

A kamarai képzési modell alapelvei:

- élethosszig tartó tanulás (lifelong learning),
- moduláris, rugalmas képzési formák,
- gyakran online vagy hibrid lebonyolítás,
- erős kapcsolat az aktuális üzleti kihívásokkal.

A cél nem formális végzettség, hanem azonnal alkalmazható tudás és készségfejlesztés.

3.3.3.4. Nemzetközi kereskedelemhez kapcsolódó képzések

A svéd kamarák hagyományosan exportorientáltak, ezért:

- export- és külkereskedelmi tréningeket,
- nemzetközi szerződéses és jogi képzéseket,
- piacra lépési és növekedési workshopokat szerveznek.

Ez különösen fontos Svédország nyitott, exportvezérelt gazdasági modellje miatt.

3.3.4. A SVÉD GAZDASÁGI KAMARÁK ÁLTAL NYÚJTOTT KAMARAI TANÁCSADÁS

A svéd gazdasági kamarák, mint például a Svéd Kereskedelmi Kamara (Svenskt Näringsliv), elsősorban információs és hálózatépítési szolgáltatásokat nyújtanak tagjaiknak. Ezek közé tartozik a piaci információk biztosítása, partnerkeresés, valamint a svéd üzleti környezetről szóló tájékoztatás.

- **Piacra jutási és információs támogatás:** A kamarák részletes tájékoztatást nyújtanak a svéd piacról, a jogi szabályozásokról, adózási kérdésekről és az üzleti kultúráról. Ez különösen segíti a KKV-szektor egységes piacra jutását.
- **Üzleti partnerkeresés (Matchmaking):** Tanácsadás keretében segítenek svéd és nemzetközi partnerek megtalálásában, üzleti delegációk szervezésében és B2B-kapcsolatok építésében.
- **Jogvitarendezés és választottbíráskodás:** A Stockholmi Kereskedelmi Kamara (SCC) nemzetközileg is elismert választottbírósági intézmény, amely tanácsadást és eljárásokat biztosít kereskedelmi viták rendezésére.
- **Jogi és szakpolitikai tanácsadás:** A vállalkozások tájékoztatása az Európai Unió szabályozásairól, a nemzetközi kereskedelmi szerződések jogi hátteréről.
- **Euro Info Központok (EIC) tevékenysége:** A kamarák szorosan együttműködnek az Euro Info Központokkal, hogy a vállalkozások első kézből kapjanak információt az EU-s pályázatokról és jogszabályokról.

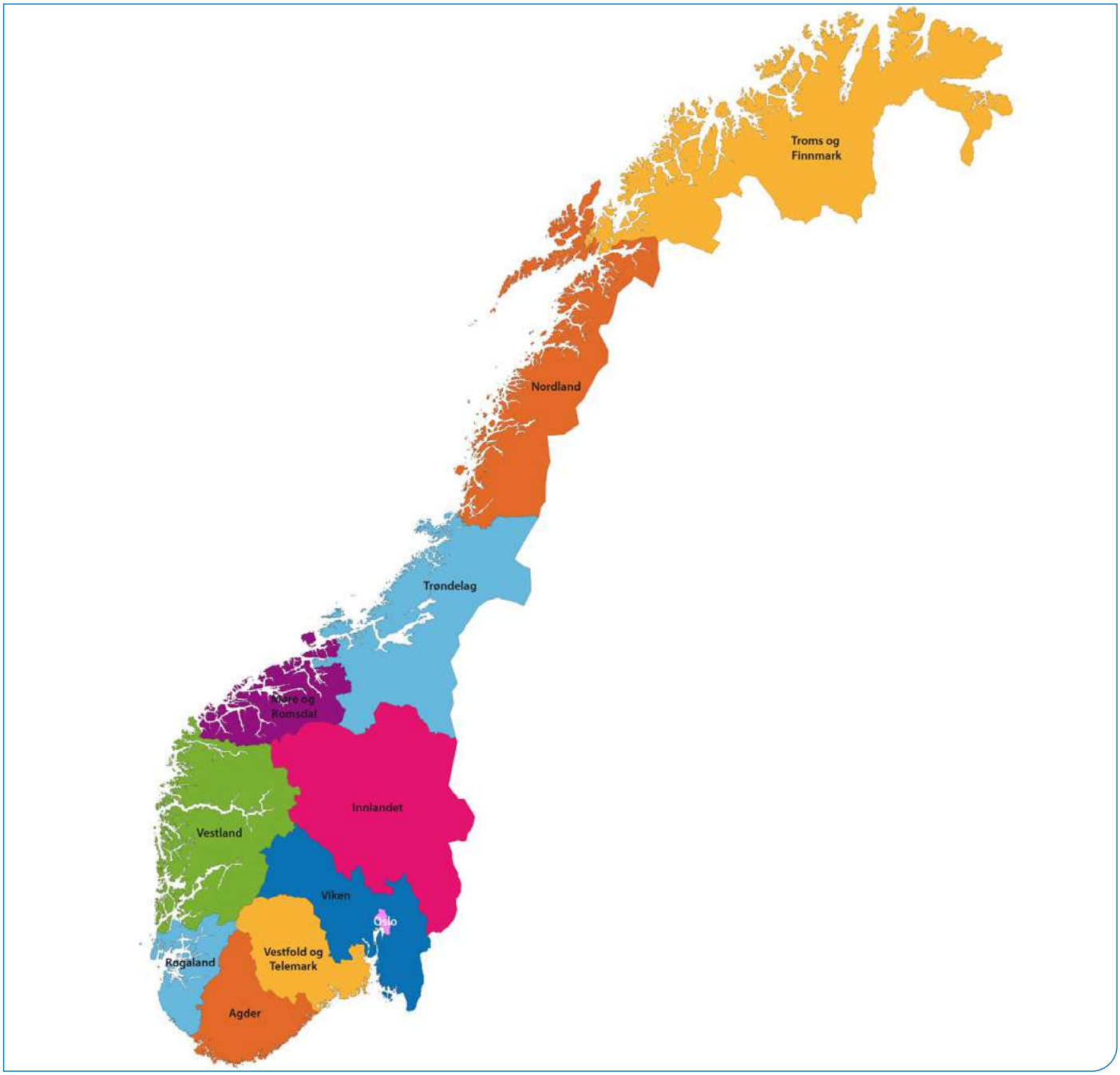
Az anyagi támogatás, például a tanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez nyújtott közvetlen pénzügyi hozzájárulás nem jellemző a kamarák tevékenységére. Az ilyen támogatások inkább állami vagy uniós programok keretében érhetők el. Például az Európai Unió számos eszközt kínál a kis- és középvállalkozások számára, amelyek segítenek finanszírozási forrást találni (Swedish Chambers of Commerce, 2026; Stockholm Chamber of Commerce, 2026).

3.4. NORVÉGIA

3.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A norvég Kereskedelmi és Iparkamara hálózatát a Norwegian Chamber of Commerce fogja össze, amely regionális kamarák együttműködésére épül. A norvég kamarai rendszer gyökerei a 19. század közepére nyúlnak vissza; a legrégebbi és legjelentősebb intézmény az Oslo Chamber of Commerce (OCC), amelyet 1908-ban alapítottak. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (ICC) norvég tagozata 1922-ben alakult, míg a Norvég Kereskedelmi Kamarák Szövetsége 1990-ben jött létre a norvég kereskedelmi kamarák hivatalos pozíciójának védelme érdekében. Norvégiában jelenleg 15 regionális kereskedelmi kamara működik. A vállalkozások önkéntesen csatlakozhatnak a kamarákhoz, és a legnagyobb üzleti érdekképviseleti szervezet valójában a NHO (The Confederation of Norwegian Enterprise – Norvég Vállalkozások Konföderációja), amely több mint 30.000 tagvállalattal rendelkezik (Oslo Chamber of Commerce, 2026; NHO 2026).

8. ábra: Norvégia megyéi

A norvég modellre jellemző a piaci alapú működés, az államtól való intézményi függetlenség, valamint az üzleti versenyképesség és a nemzetköziesedés támogatása. A kamarák aktívan részt vesznek a gazdaságpolitikai párbeszédben és az üzleti környezet fejlesztésében (Norwegian Chamber of Commerce, 2026).

A norvég kamarák fő szolgáltatásai közé tartozik az üzleti érdekképviselet, a jogi és kereskedelmi tanácsadás, az export- és nemzetközi piacra lépés támogatása, valamint a vállalati megfelelés és fenntarthatóság elősegítése. Kiemelt szerepet játszanak továbbá a választottbírósági és alternatív vitarendezési szolgáltatások, különösen Oslóban, amely nemzetközileg is elismert üzleti fórum (Oslo Chamber of Commerce, 2026; OECD, 2022).

3.4.2. A NORVÉG ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A norvég kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) közös vonása, hogy mindkettő a vállalkozások érdekképviseletét és fejlődését szolgálja. Lényeges különbség azonban, hogy míg Norvégiában a kamarai tagság önkéntes és a hangsúly a piaci alapú szolgáltatásokon és képzéseken van, addig az MKIK köztestületként működik és jogszabályban meghatározott közfeladatokat is ellát Magyarországon (Norwegian Chamber of Commerce, 2026; MKIK, 2026).

3.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A norvég kamarák jelentős hangsúlyt fektetnek a vezetőképzésre és szakmai továbbképzésekre, különösen a menedzsment, a nemzetközi kereskedelem, a jog, az energia- és fenntarthatósági szektor, valamint a digitalizáció területén. Az oktatási tevékenység elsősorban rövid, gyakorlatorientált tréningekből és üzleti programokból áll, amelyek a vállalkozások aktuális kompetenciaigényeire reagálnak, a lifelong learning szemléletének megfelelően (European Commission, 2023; Norwegian Chamber of Commerce, 2026).

Norvégiában a kamarai képzések többnyire üzleti szolgáltatásként jelennek meg, gyakran iparági partnerségekben. Kiemelt a nemzetközi piacra lépés támogatása, valamint a digitális és zöld átálláshoz kapcsolódó készségek.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- nemzetközi üzletfejlesztési programok;
- fenntarthatósági képzések vállalatoknak;
- szakmai networking és tudásmegosztó események.

A norvég kamarák nem iskolarendszerű oktatási intézmények, viszont nagyon aktívak a felnőttképzésben, vezetőképzésben és nemzetközi üzleti továbbképzésben.

3.4.3.1. Nemzetközi kereskedelmi- és exportképzések (kiemelt terület)

Norvégia nyitott, exportorientált gazdasága miatt a kamarák kiemelten szerveznek:

- export–import tréningeket,
- vám-, logisztikai és származási szabályokról szóló képzéseket,
- Incoterms, külkereskedelmi szerződések, dokumentáció témájú tanfolyamokat,
- nemzetközi piacra lépési workshopokat.

Ezek a képzések gyakran tanúsítvánnyal zárulnak, és közvetlenül támogatják a külpiaci tevékenységet.

3.4.3.2. Felnőttképzés és üzleti továbbképzés

A regionális norvég kamarák rendszeresen kínálnak:

- rövid, moduláris szakmai tréningeket,
- vállalatvezetési és stratégiai képzéseket,
- pénzügyi, jogi és szerződéses továbbképzéseket,
- ESG, fenntarthatósági és compliance-képzéseket.

A fókusz a gyakorlatban azonnal alkalmazható tudáson van.

3.4.3.3. Vezetői és board-szintű továbbképzés

A norvég kamarák – a skandináv modellhez illeszkedve – erősek:

- felsővezetői (executive) tréningekben,
- vállalatirányítási (corporate governance) képzésekben,
- igazgatósági felelősség, kockázatkezelés, etika témákban.

Ez jól illeszkedik Norvégia transzparens, szabályozott és fenntarthatóság-orientált vállalatirányítási kultúrájához.

3.4.3.4. Lifelong learning és digitális képzések

A kamarai oktatási filozófia alapjai:

- élethosszig tartó tanulás,
- rugalmas, munka melletti tanulás,
- online és hibrid képzési formák,
- szoros kapcsolat a vállalati igényekkel.

A kamarák gyakran partnerként működnek együtt egyetemekkel, tréningcégekkel és szakmai szervezetekkel.

3.4.4. A NORVÉG GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI TEVÉKENYSÉGE

A norvég gazdasági kamarák többféle módon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Kedvezményes vagy ingyenes tanácsadási szolgáltatások:** Számos kamara saját tanácsadói hálózattal rendelkezik, amelyen keresztül tagjai kedvezményesen vagy díjmentesen vehetnek igénybe különböző szolgáltatásokat, például jogi, pénzügyi vagy üzletfejlesztési tanácsadást.
- **Pályázati támogatások és finanszírozási programok:** A kamarák tájékoztatják tagjaikat a rendelkezésre álló pályázati lehetőségekről és finanszírozási programokról, amelyek segítségével anyagi támogatást nyerhetnek különböző projektekhez, beleértve a tanácsadási szolgáltatások igénybevételét is.

- **Képzések és workshopok**: A kamarák rendszeresen szerveznek képzéseket, szemináriumokat és workshopokat, amelyek célja a tagok szakmai fejlődésének támogatása. Ezek az események gyakran ingyenesek vagy kedvezményes díjúak a tagok számára, és lehetőséget biztosítanak a hálózatépítésre is.
- **Információs és tudásmegosztó platformok**: A kamarák hozzáférést biztosítanak különböző információs forrásokhoz, adatbázisokhoz és szakmai kiadványokhoz, amelyek segítik a tagokat a piaci trendek, jogszabályi változások és egyéb releváns információk naprakész követésében.

3.5. DÁNIA

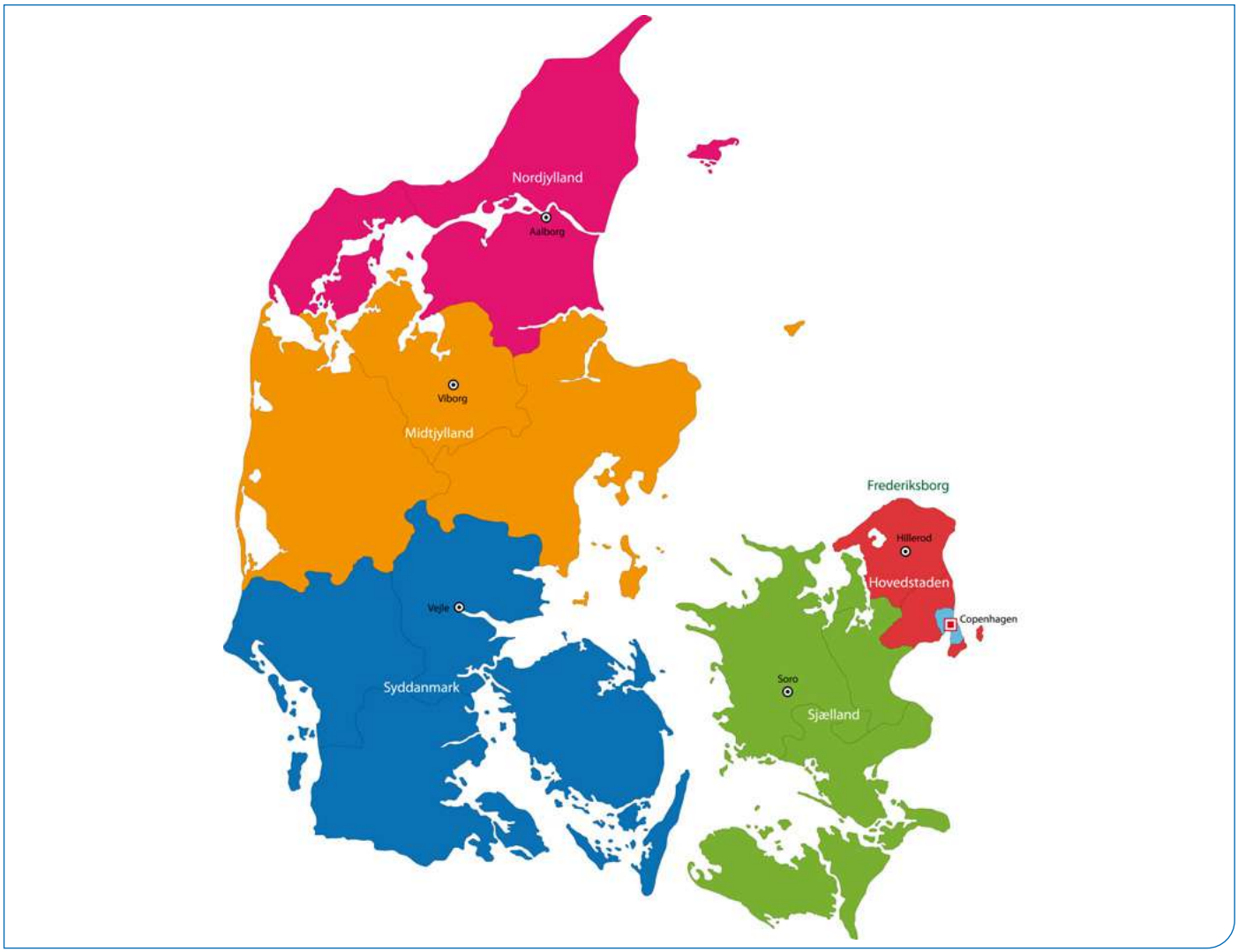
3.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A dán Kereskedelmi és Iparkamara szerepét elsősorban a Danish Chamber of Commerce (dánul: *Dansk Erhverv*) tölti be, amelyet 1898-ban alapítottak. A szervezet napjainkban mintegy 18.000 vállalkozást és több mint 100 kereskedelmi szövetséget képvisel, főként a kereskedelem, a szolgáltatások és az ipar területéről. A dán kamarai modell **önkéntes tagságon** és **piaci alapú működésen** nyugszik, erős hangsúlyt helyezve az üzleti versenyképesség és a vállalkozásbarát szabályozási környezet előmozdítására (Danish Chamber of Commerce, 2026).

A szervezet aktív szerepet játszik a gazdaságpolitikai érdekérvényesítésben, valamint az állam és az üzleti szféra közötti párbeszéd alakításában, különösen a munkaerőpiac, a digitalizáció és a fenntarthatóság kérdéseiben (OECD, 2022).

A dán kamara legfontosabb szolgáltatásai közé tartozik az üzleti érdekképviselet, a jogi és HR-tanácsadás, a munkajogi támogatás, valamint a nemzetközi piacra lépés és exporttevékenység segítése. Emellett jelentős szerepet vállal a vállalatok szabályozási megfelelésének és fenntartható működésének támogatásában, különös tekintettel az ESG- és digitalizációs kihívásokra (Danish Chamber of Commerce, 2026).

9. ábra: Dánia megyéi

3.5.2. A DÁN ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A dán kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) hasonlósága, hogy mindkettő a vállalkozások érdekképviseletét és fejlődését szolgálja. Jelentős különbség azonban, hogy míg Dániában a kamarai tagság önkéntes és a hangsúly a piaci alapú szolgáltatásokon és képzéseken van, addig az MKIK köztestületként működik, és jogszabályban meghatározott közfeladatokat is ellát Magyarországon (Danish Chamber of Commerce, 2026; MKIK, 2026).

3.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A Danish Chamber of Commerce kiemelt figyelmet fordít a szakmai továbbképzésre és vezetői kompetenciafejlesztésre. Képzési programjai elsősorban a menedzsment, a munkaerőpiaci szabályozás, a digitális üzleti megoldások és a nemzetközi kereskedelem területére fókuszálnak. Az oktatási tevékenység gyakorlatorientált, rövid tanfolyamok és tréningek formájában valósul meg, a lifelong learning szemléletének megfelelően (European Commission, 2023; Danish Chamber of Commerce, 2026).

A dán üzleti szervezetek és kamarák képzései elsősorban továbbképzési és vállalkozásfejlesztési fókuszúak. Jellemzőek a rövid, moduláris képzések, valamint a munkaadói készségigényekhez igazított programfejlesztés.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- SME-knek szóló vezetői és digitális tréningek;
- exportfelkészítő programok;
- ágazati tanúsítványokhoz kapcsolódó képzések.

A Dán Gazdasági Kamara (Danish Chamber of Commerce/*Dansk Erhverv*) nem tipikus oktatási intézmény, de jelentős szerepet játszik a vállalkozások képzésében, felnőtt- és továbbképzésben azáltal, hogy szakmai tudást és gyakorlati ismereteket biztosít tagjai számára.

3.5.3.1. Szakmai képzések és továbbképzések

A Dán Gazdasági Kamara széles körű tanfolyamokat, szemináriumokat és webináriumokat szervez, amelyek felnőttképzési jellegűek és a vállalati működéshez kapcsolódnak. Ezek tipikusan olyan témákat fednek le, mint:

- Munkajog és kollektív szerződések – pl. hotel- és vendéglátóipari kollektív szerződés szabályai, munkaszerződések jogi keretei.
- HR, bérpolitika és felvételi kérdések – tanácsadás és képzés a személyzeti menedzsment és bérszámfejtés témakörében.
- Digitális trendek és GDPR – digitális üzletviteli, adatvédelmi és más aktuális jogi/üzleti témák.
- Egyéb vállalati kompetenciák – pl. e-business, digitális trendek, üzleti kommunikáció.

3.5.3.2. Rendezvények és webináriumok

A kamara tagsága *szakképzési eseményeken* (szemináriumok, konferenciák, workshopok), *webináriumokon* és *eseményeken* vehet részt, amelyeken aktuális szakmai ismereteket, trendeket és gyakorlati tudást sajátíthatnak el a résztvevők.

3.5.3.3. Hálózatépítés és tudásmegosztás

Nem formális képzésként, de a kamara **számos hálózatot és bizottságot működtet**, amelyekben a vállalati képviselők **tapasztalatot és tudást cserélnek**, illetve aktívan alakítják a szervezet szakmai-politikai irányait. Ez gyakran szakmai fejlődést és gyakorlatias ismeretek szerzését teszi lehetővé.

3.5.3.4. Tanácsadás mint felnőttképzési támogatás

A kamara tanácsadást nyújt HR-, jogi és vállalati kérdésekben, ami közvetetten a felnőttképzési igényeket is kiszolgálja, mivel a vállalati szakemberek naprakész tudást kapnak a gyakorlati problémákról és jogszabályi követelményekről.

3.5.3.5. Összegzés

A Dán Gazdasági Kamara (Dansk Erhverv) által folytatott oktatási és képzési tevékenység nem hagyományos értelemben vett iskolarendszerű oktatás, hanem:

- gyakorlati kurzusok és tanfolyamok szervezése,
- szakmai szemináriumok, webináriumok, rendezvények,
- tudásmegosztást és tapasztalatcserét segítő hálózat,
- jogi és üzleti tanácsadás, amely segíti a felnőtt szakemberek fejlődését.

3.5.4. A DÁN KAMARAI TANÁCSADÁS ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

A Dán Gazdasági Kamara (Dansk Erhverv) tagjai számára különféle támogatásokat és szolgáltatásokat nyújt a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor. Ezek a támogatások elsősorban az alábbi területekre terjednek ki:

- **Gazdasági, pénzügyi és adózási tanácsadás:** A kamara szakértői útmutatást nyújtanak a tagvállalatoknak gazdasági, pénzügyi és adózási kérdésekben, segítve őket a helyes üzleti döntések meghozatalában.
- **Pályázatfigyelés és tanácsadás:** A kamara rendszeresen tájékoztatja tagjait a számukra releváns pályázati lehetőségekről és tanácsot ad a pályázatok elkészítésében, növelve ezzel a sikeres pályázatok esélyét.
- **Üzleti partnerkeresés:** A kamara támogatja tagjait új üzleti partnerek felkutatásában, elősegítve ezzel a hálózatépítést és az üzleti kapcsolatok bővítését.

Ezek a szolgáltatások általában térítésmentesen vagy kedvezményes áron érhetők el a tagok számára, ami jelentős anyagi támogatást jelenthet a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor. A pontos részletek és feltételek a kamara tagsági szintjétől és a konkrét szolgáltatástól függenek.

Továbbá a dán vállalkozások számára elérhetők különböző uniós támogatási eszközök is, amelyek segítenek finanszírozási forrást találni, információkhoz és iránymutatáshoz jutni, valamint képzési és partnerségi lehetőségeket kínálnak.

A Dán Gazdasági Kamara tehát átfogó támogatást nyújt tagjainak a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor mind anyagi, mind szakmai szempontból, elősegítve ezzel a vállalkozások sikeres működését és fejlődését Dániában.

3.5.5. A DÁN TANÁCSADÁSI MODELL

A Dán Üzleti Központ Középső Régió (Erhvervshus Midtjylland – https://erhvervshusmidtjylland.dk/content/) a dán Central Jutland régió vállalatai számára nyújt díjmentes vezetési tanácsadási szolgáltatásokat.

A modell lényege, hogy minden jelentkező vállalat maximum 12 óra tanácsadói órát kap, amely alatt a tanácsadó és az ügyfél vállalkozás közösen kidolgozza a vállalati probléma kívánt megoldását. Ezt követően a kivitelezési fázisban a kész tervek gyakorlatba ültetését egy önkéntes mentor segíti a vállalkozásnál. A mentor bármikor konzultálhat a tanácsadóval. A dán modellben a tanácsadó alkalmazottja az Üzleti Központnak, és az önkéntes mentor csak üzemanyag-költségtérítést kap.

Az egyik legbefolyásosabb európai KKV vezetési tanácsadó csoportot hozták létre az Early Warning Europe (EWE) szervezet keretében, amely elsősorban a bajba került vállalkozások számára nyújt segítséget[11]. A EWE hálózat lobbizta ki az Európai Uniós hatályos rendeletet, amely alapján minden tagállamban díjmentes vezetési tanácsadási szolgáltatást szükséges biztosítani a bajba jutott vállalkozásoknak. Az EWE-hálózat angol nyelvű KKV tanácsadói/mentor képzést is szervezett, a tananyagok díjmentesen elérhetőek[12]:

Az Erhvervshus Midtjylland a költségek alacsonyan tartása érdekében minimális adminisztrációt alkalmaz, csak a jelentkező vállalkozások nevét és azonosító számát listázza[13]. Filozófiájuk szerint ha valaki minőségbiztosítási célból elégedettséget akar mérni az egyes vállalkozásoknál, hívja fel a részt vevő vállalkozásokat, emellett a legjobb minőségbiztosítási indikátorszám a jelentkező vállalkozások számának folyamatos növekedése.

[11] https://www.earlywarningeurope.eu/

[12] https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy

[13] https://erhvervshusmidtjylland.dk/content/

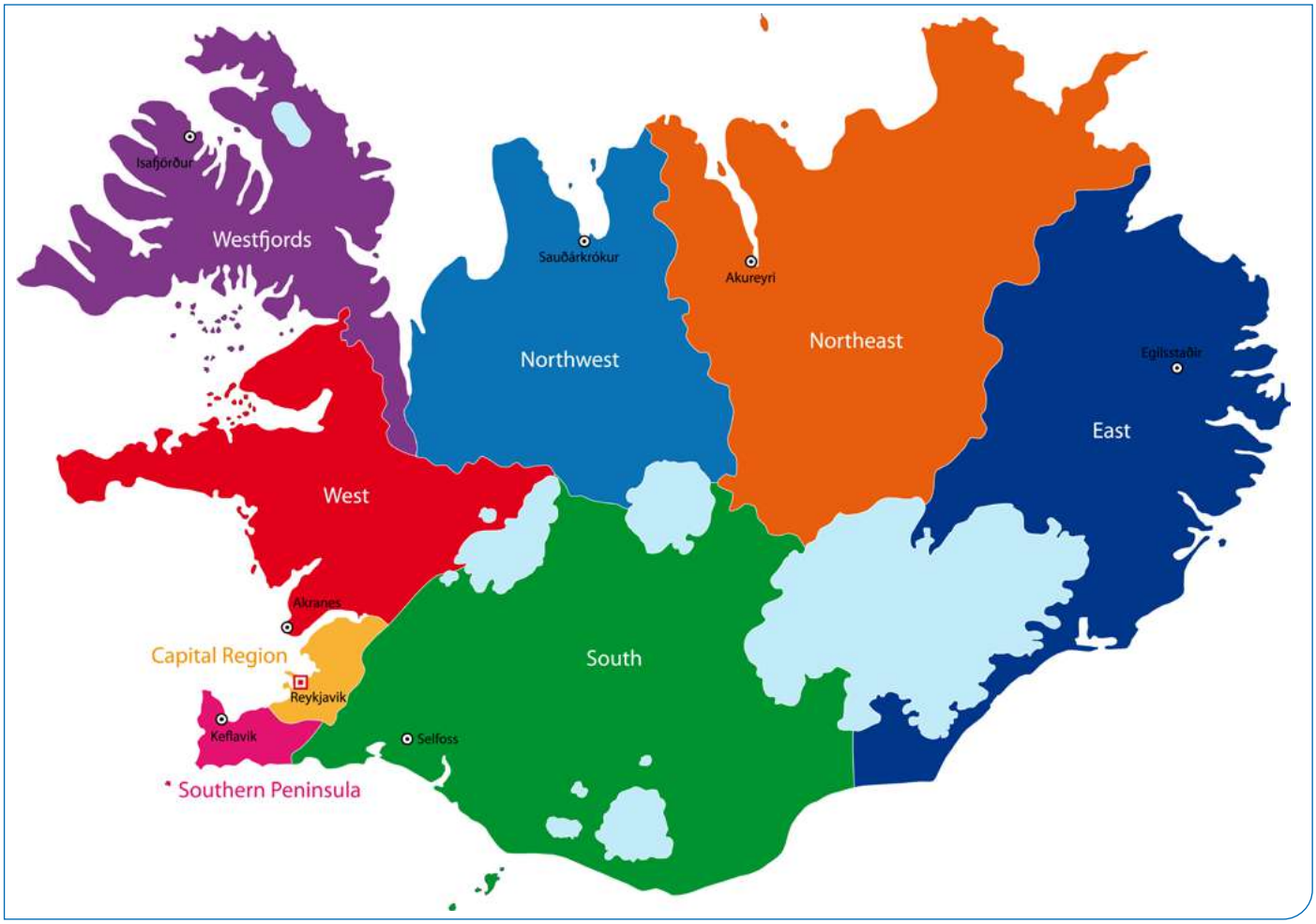
3.6. IZLAND

3.6.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az izlandi Kereskedelmi és Iparkamara szerepét az Iceland Chamber of Commerce (ICC; izlandiul: *Viðskiptaráð Íslands*) tölti be, amelyet 1917-ben alapítottak. A szervezet jelenleg több mint 1.000 tagvállalatot képvisel, elsősorban a kereskedelem, az ipar, a pénzügyi szolgáltatások és a technológiai szektor területéről. Az izlandi kamarai modell önkéntes tagságon alapul, és hangsúlyosan az üzleti környezet fejlesztésére, valamint a piacgazdaság elveinek erősítésére törekszik (Iceland Chamber of Commerce, 2026).

A kamara aktívan részt vesz a gazdaságpolitikai párbeszédben, elemzéseket és szakpolitikai javaslatokat készít, továbbá képviseli az izlandi üzleti szféra érdekeit hazai és nemzetközi fórumokon (OECD, 2022).

10. ábra: Izland régiói

Az Izlandi Kereskedelmi- és Iparkamara legfontosabb szolgáltatásai közé tartozik az üzleti érdekképviselet, a gazdaságpolitikai elemzés és tanácsadás, a szabályozási környezet javítását célzó szakmai ajánlások kidolgozása, valamint a nemzetközi üzleti kapcsolatok támogatása. A kamara különös hangsúlyt fektet a versenyképesség, az innováció és a fenntartható gazdasági növekedés előmozdítására (Iceland Chamber of Commerce, 2026).

3.6.2. AZ IZLANDI ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Az izlandi kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) hasonlósága, hogy mindkettő a vállalkozások érdekképviseletét és gazdasági fejlődését szolgálja. Lényeges különbség azonban, hogy míg Izlandon a kamarai tagság önkéntes és a hangsúly a szakpolitikai elemzésen és piaci alapú szolgáltatásokon van, addig az MKIK köztestületként működik és jogszabályban meghatározott közfeladatokat is ellát Magyarországon (Iceland Chamber of Commerce, 2026; MKIK, 2026).

3.6.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az ICC fontos feladatának tekinti a vezetőképzést és a szakmai továbbképzést, különösen a gazdaságpolitika, a vállalatirányítás, a digitalizáció és a fenntarthatóság területén. Oktatási tevékenysége elsősorban szemináriumokból, workshopokból és konferenciákból áll, amelyek célja a vállalkozások döntéshozóinak naprakész tudással való ellátása. 1975 óta évente megrendezik az Izlandi Üzleti Fórumot (Iceland Business Forum), amely egyben az izlandi üzleti közösség egyik fő összejövetele is. A fórumon részt vesznek a kamara tagjai, politikusok és kormányzati tisztviselők, valamint mások, akik érdeklődnek az izlandi üzleti közösség iránt.

Az izlandi modell nem klasszikus szakképzési rendszerre épül, hanem a lifelong learning és a tudásmegosztás elvét követi (European Commission, 2023; Iceland Chamber of Commerce, 2026).

Az izlandi kamarai képzések tipikusan a kis nyitott gazdaság igényeihez igazodnak: export, turizmus, szolgáltatási szektor, digitalizáció. A programok gyakran rövid, gyakorlati tréningek és üzleti mentorálás.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- vállalkozásindítás és növekedési programok;
- turizmushoz kapcsolódó szakmai továbbképzések;
- digitális kompetenciafejlesztés.

Az izlandi gazdasági kamara (Iceland Chamber of Commerce, Viðskiptaráð Íslands) elsősorban üzleti érdekképviseleti szervezet, amely vállalkozások és gazdasági szereplők érdekeit képviseli Izlandon, a gazdasági környezet javítása és a versenyképesség növelése érdekében működik. Ez nem egy oktatási intézmény a hagyományos értelemben és közvetlenül nem működtet formális oktatási vagy felnőttképzési programokat, mint például iskola vagy képzőintézet.

Amit a Kamara ténylegesen csinál:

- Főként gazdasági érdek- és lobbitevékenységet folytat: üzleti környezet fejlesztése, gazdasági jelentések és publikációk kiadása, hálózatépítés a tagok között.
- Szolgáltatásokat ad a tagvállalatoknak: például tanúsítványok, jogi tanácsadás, szakmai anyagok.

Bár magának a Kamarának nincs közvetlen felnőttképzési intézménye, Izlandon a gazdasági élet szereplői – így a Kamara tagjai vagy partnerei – gyakran működnek együtt vagy vesznek részt olyan szervezetekben, amelyek képzést, továbbképzést vagy tréningeket kínálnak:

3.6.3.1. Képzési partnerek és szakmai szervezetek

Az Oktatási és Fejlesztő Központ (Education and Training Service Centre) adult education és továbbképzés szervezésén dolgozik, beleértve munkaerőpiaci készségeket, átképzést és munkavállalói képzéseket. Ez egy olyan szervezet, amelyben iparági szereplők (munkaadók, munkavállalói szervezetek) is részt vesznek.

3.6.3.2. Felnőtt és élethosszig tartó tanulási központok

Izlandon működnek ún. *lifelong learning centres* (élethosszig tartó tanulási központok), amelyek felnőttképzést, karrier- és készségfejlesztő kurzusokat, nyelvi képzéseket és átképző programokat kínálnak, gyakran együttműködésben gazdasági szereplőkkel, beleértve a kamara tagjait is.

Ezek a központok gyakran szerveznek szakmai továbbképzéseket, tanfolyamokat és vállalati képzéseket is.

3.6.3.3. Iskolák és képzési intézmények

Vannak olyan középiskolai és felsőoktatási intézmények, amelyek üzleti, gazdasági és szakmai képzéseket kínálnak (pl. Verzlunarskóli Íslands – Commercial College of Iceland –, amely a kereskedelmi oktatásban érdekelt és kapcsolatban állt a Kamarával történelmileg).

3.6.3.4. A Kamara szerepe a képzési rendszerben

Bár a Kamara nem elsődleges képzőintézet, tagjai számára hasznos részt venni szakmai rendezvényeken, workshopokon, konferenciákon:

- együttműködni képzési szolgáltatókkal a szakmai készségek fejlesztésében,
- hozzáférni gazdasági elemzésekhez, irányelvekhez, amelyek segítik a vállalkozások képzési stratégiáit.

3.6.4. AZ IZLANDI GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI MODELLJE

Az izlandi gazdasági kamarák különféle módokon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor. Ezek a támogatások általában a következő formákban valósulnak meg:

- **Kedvezményes vagy ingyenes tanácsadási szolgáltatások:** A kamarák saját szakértői hálózatukon keresztül nyújtanak tanácsadást tagjaiknak, amely bizonyos esetekben díjmentes vagy kedvezményes áron érhető el.
- **Pályázati támogatások és finanszírozási programok:** A kamarák tájékoztatják tagjaikat a rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pályázati lehetőségekről, amelyek keretében finanszírozást nyerhetnek tanácsadási szolgáltatások igénybevételére.
- **Képzési programok és workshopok:** A kamarák rendszeresen szerveznek képzéseket és workshopokat, amelyek célja a vállalkozások kompetenciáinak fejlesztése, beleértve a tanácsadási szolgáltatások hatékony igénybevételét is.
- **Hálózatépítés és partnerkeresés:** A kamarák elősegítik tagjaik kapcsolatépítését és együttműködését más vállalkozásokkal és tanácsadókkal, ezáltal hozzájárulva a megfelelő tanácsadási szolgáltatások megtalálásához.

4. DÉL-EURÓPAI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SUHAJDA CSILLA JUDIT)

„Egyszerűsíteni akarjuk a vállalatok életét…
kiindulva a Cégnyilvántartás szakértelméből és a meglévő kamarai rendszer eszközeiből…
és hozzájárulni a kis- és középvállalkozások digitalizációjához.”
(Andrea Prete)[14]

4.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

A dél-európai országokban – Olaszország, Spanyolország, Portugália, Görögország és Ciprus – a kamarai oktatás szerepe fejlődő, de kevésbé egységes. A következőkben olvasható országelemzések alapján a kamarák itt elsősorban vállalkozásfejlesztési, menedzsment- és felnőttképzési funkciókat látnak el, gyakran regionális és ágazati együttműködésekben. A képzések fókuszában a KKV-k versenyképessége, az exportképesség, a digitalizáció és az alapvető vezetői készségek állnak. A duális szakképzés kevésbé kamaravezérelt, mint Németországban vagy Ausztriában. Erős, ugyanakkor projektszemléletű, EU-forrásokra épülő képzési gyakorlat. Az itt bemutatott dél-európai modellek jól mutatják, hogy az ezekben az országokban működő kamarák rugalmas fejlesztési szereplőként képesek működni, de hosszú távon az intézményesítés és stabil finanszírozás erősítése indokolt.

Ezekben az országokban a kamarai tanácsadási szolgáltatások szorosan kapcsolódnak a vállalkozásfejlesztési és képzési funkciókhoz. A kamarák elsősorban KKV-k számára nyújtanak gyakorlatorientált tanácsadást, különösen üzletfejlesztés, exportpiacra lépés, digitalizáció, pénzügyi tervezés és alapvető menedzsmentterületeken.

[14] Andrea Prete (1956–) olasz mérnök, vállalkozó és gazdasági érdekképviseleti vezető, aki 2021 óta az olasz Unioncamere elnöke, és 2024 júliusában egyhangú szavazással újraválasztották a 2024–2027-es időszakra. Az idézett mondat abból a programbeszédből származik, amelyben Prete a cégnyilvántartást (Registro delle Imprese), az egyablakos vállalkozói ügyintézést és a kamarai digitális szolgáltatások fejlesztését nevezte meg az olasz vállalkozások versenyképessége kulcstényezőjeként.

A tanácsadás jellemzően projektalapú és pályázatorientált, gyakran EU-finanszírozású programokhoz kapcsolódik és regionális vagy ágazati együttműködésekben valósul meg. Több országban a kamarák közvetítő szerepet töltenek be a vállalkozások és a nemzeti, illetve európai támogatási rendszerek között.

Az olasz és spanyol kamarák erősebbek az export- és innovációs tanácsadásban, míg Portugáliában és Görögországban a vállalkozások működését stabilizáló, felzárkóztató jellegű advisory szolgáltatások dominálnak. Ciprus esetében a tanácsadás kisebb léptékű, de erősen nemzetközi és szolgáltatásorientált.

Összességében a dél-európai kamarai tanácsadás rugalmas, alkalmazkodó, ugyanakkor kevésbé intézményesített. Hosszú távon a hatásosság növeléséhez a szolgáltatások stabil finanszírozása és stratégiai megerősítése indokolt.

4.2. OLASZORSZÁG

4.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Magyarul „olasz gazdasági kamarát" többféleképp is szoktak érteni, de országos megfelelőként leggyakrabban az Unioncamere-t (az olasz kamarai rendszer országos szövetsége) értik alatta. Az Unioncamere 1901-ben alakult, jelenleg 62 kamara tartozik hozzá, amely regionális szinten szerveződik (LEI, 2025).

Az olasz kamararendszer egy olyan univerzum, amely helyi kereskedelmi kamarákból, regionális szakszervezetekből, családi irodákból, regionális külföldi központokból, olasz külgazdasági kamarákból, különleges társaságokból, Euro Info Központokból és több mint ezer infrastrukturális, vállalati, konzorciumi és egyéb szervekben való részvételből áll. Olaszországban a kamararendszert az Unioncamere, az Olasz Kereskedelmi Kamarák Szövetsége képviseli, míg európai szinten az Eurochambres kamaraszervezetek szövetsége (Union Camere, 2026).

Olaszországban a kamarák kulcsfeladata a Vállalkozások Nyilvántartása (Registro delle Imprese), ezért „tagság" alatt sokszor a nyilvántartott vállalkozásokat értik. A Unioncamere–InfoCamere Movimprese jelentés szerint a nyilvántartott vállalkozások állománya 5.811.877 volt 2026. I. negyedévében (Union Camere, 2026).

Olaszországban a kamarai rendszer „vállalkozói köre" jellemzően a regiszterhez kötött, nem ugyanaz a fogalom, mint egy önkéntes tagsági egyesületnél.

11. ábra: Olaszország tartományai

4.2.2. AZ OLASZ ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Köztestületi jelleg és közfeladatok: mindkét országban a kamarai rendszer közfeladatokat lát el (vállalkozások támogatása, gazdasági információk, vitarendezés/alternatív fórumok, vállalkozásfejlesztési programok). Az olasz kamarák feladatai között kifejezetten szerepel többek között a vállalkozások támogatása, információszolgáltatás, vitarendezés (választottbíráskodás/egyeztetés) stb.

Az olasz kamaráknál arbitrázs és egyeztető/konciliációs mechanizmusok is megjelennek; Magyarországon az MKIK mellett működik Állandó Választottbíróság (és közvetítői szabályzat).

Nyilvántartási szerep: Olaszországban a kamarák vezetik a Business Registert (Registro delle Imprese) és több más nyilvántartást – ez nagyon erős „adminisztratív gerinc" funkció. Magyarországon az MKIK „kamarai nyilvántartása" létezik, de a cégnyilvántartási főszerepet nem a kamara viszi; a rendszert inkább regisztráció és szolgáltatások/érdekképviselet logika jellemzi.

Magyarországon a vállalkozásokhoz kamarai nyilvántartásba vétel és 5.000 Ft kamarai hozzájárulás kapcsolódik, ugyanakkor ez nem azonos az önkéntes kamarai tagsággal. Ezzel szemben Olaszországban a kamarai rendszer „vállalkozói köre" a Registro delle Imprese révén sokkal szorosabban összekapcsolódik az adminisztratív kötelezettségekkel.

Intézményi struktúra alapján Olaszországban 62 helyi kamara mellett regionális uniók is működnek és országos ernyőként az Unioncamere áll. Magyarországon országos ernyőszervezetként funkcionál az MKIK, területi kamarákkal (vármegyei/fővárosi) (Unioncamere 2026; MKIK, 2026).

4.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az olasz kamarák és az Unioncamere jelentős szerepet játszanak a pályaorientációban, kompetenciatanúsításban és a munkaerőpiaci igények monitorozásában. A „lavoro e formazione" terület a képzési–foglalkoztatási kapcsolatok erősítésére épít (kompetenciák, placement, orientáció).

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- kompetenciatanúsítási kezdeményezések;
- munkaerőpiaci információs rendszerek (pl. Excelsior);
- vállalati továbbképzési ösztönzők és kamarai pályázatok.

Az olasz kamarai rendszer (Unioncamere + helyi kamarák) képzési tevékenysége tipikusan munkaerőpiaci orientáció, vállalkozóvá válás támogatása, digitális/szakmai készségfejlesztés, kompetencia-igazolás köré szerveződik (Unioncamere, 2026).

4.2.3.1. Munka–képzés kapcsolata, pályaorientáció és „iskola–munka" programok

Az Unioncamere külön „Lavoro e formazione" (munka és képzés) területet működtet; ide tartoznak az orientáció, a munka világára felkészítő programok és kapcsolódó kezdeményezések. Kifejezetten támogatják az iskola–munka együttműködéseket (PCTO – a korábbi alternanza scuola-lavoro logikája) helyi hálózatokkal, workshopokkal, megállapodásokkal.

4.2.3.2. Vállalkozóvá válást segítő (felnőttképzési jellegű) programok – SNI

Az SNI (Servizio Nuove Imprese) a kamarák (Unioncamere által indított) platformja, amely aspiráns és friss vállalkozóknak ad tanácsadást, anyagokat és képzési/asszisztencia elemeket (online és helyi támogatással). Van külön képzési kurzuslista és e-learning hozzáférés (pl. pénzügyi alapismeretek, banki kapcsolatok).

4.2.3.3. Digitális továbbképzés és vállalati készségfejlesztés – PID (Punto Impresa Digitale)

A PID-hálózat (kamarák + Unioncamere) a vállalkozások digitalizációját támogatja, és ehhez képzést és tanácsadást is ad (pl. voucherrel támogatott tanácsadás/képzés, rendezvények). Példa helyi megvalósításra: PID Academy jellegű képzési platformok a kamaráknál (digitális és fenntarthatósági „kettős átállás" témákkal) (bo.camcom.gov.it).

4.2.3.4. Kompetencia-kereslet monitorozása és a képzés támogatása adatokkal – Excelsior

Az Excelsior (1997 óta) Unioncamere-promócióval a munkaerőpiaci igényeket és kompetenciaszükségleteket monitorozza, ami közvetlenül támogatja az orientációt és képzési tervezést. Vannak orientációs eszközök/útmutatók és platformok (pl. Excelsiorienta), amelyek a tanulási utak és szakmák összekapcsolását segítik.

4.2.4. TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az Olasz Gazdasági Kamara tagjai számos pénzügyi előnyt élvezhetnek tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor Olaszországban. A kamara által nyújtott szolgáltatások között szerepelnek jogi és kereskedelmi információk, cégkivonatok beszerzése, piackutatás, üzleti partnerkeresés, B2B-találkozók szervezése, valamint marketing- és reklámszolgáltatások. Ezek a szolgáltatások a tagok számára jelentős kedvezményekkel érhetők el. Például a szolgáltatási katalógus szerint egy céglista készítése az adott szektorban a tagok számára 150 euró + ÁFA, míg nem tagoknak ugyanez az ár 50%-kal magasabb.

Hasonlóképpen, más szolgáltatások esetében is a tagok kedvezményes díjakat vehetnek igénybe, ami anyagi támogatást jelent számukra a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor.

Ezen túlmenően a kamara különböző eseményeket és találkozókat szervez, amelyek lehetőséget biztosítanak a tagoknak üzleti kapcsolatok építésére és új lehetőségek felfedezésére. Ezek az események hozzájárulnak a tagok üzleti tevékenységének támogatásához és bővítéséhez.

Összességében az Olasz Gazdasági Kamara tagjai pénzügyi támogatást kapnak a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor a kedvezményes díjak és a különböző üzleti lehetőségekhez való hozzáférés révén.

4.3. SPANYOLORSZÁG

4.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A magyar szóhasználatban „spanyol gazdasági kamara" alatt legtöbbször az országos ernyőszervezetet, a Cámara de Comercio de España-t (Spanyol Kereskedelmi Kamara) értik. A Spanyol Kereskedelmi Kamara (Cámara de Comercio de España) a spanyolországi területi kamarák ernyőszervezete, amely a vállalkozások érdekeit képviseli, elősegíti a nemzetközivé válást és a KKV-k külpiacra lépését.

A szervezetet a 2014. április 1-jei 4/2014-es törvény (Ley 4/2014) hozta létre országos szinten, a Cámara de España megalakulása (konstituálása) 2014. november 19.

A Cámara de España nem klasszikus „tagdíjas tömegszervezet" a vállalkozások szintjén, hanem közjogi (corporación de derecho público) országos ernyő, amely a területi kamarák hálózatán keresztül működik (SCC, 2026). A rendszer tényleges „bázisa" inkább a területi kamarai hálózat: Spanyolországban 84 területi kamara működik.

Spanyolországban a vállalkozások száma (gazdaságilag aktív cégek) nagyságrendileg 3,5 millió volt 2023-ban (INÉ, 2025). Ezt érdemes „lefedett vállalkozói körnek" tekinteni, nem tagsági listának.

Röviden: a Cámara de España 2014-ben jött létre a mai keretek között; a „tagok száma" helyett inkább azt szokás megadni, hogy 84 területi kamarán keresztül a spanyol üzleti szféra jelentős részét reprezentálja.

12. ábra: Spanyolország autonóm közösségei

4.3.2. A SPANYOL ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A spanyol kamarai rendszer működése több ponton hasonlóságot mutat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) gyakorlatával, ugyanakkor lényeges szerkezeti és működési különbségek is megfigyelhetők. Mindkét országban közös vonás, hogy a kamarák nem pusztán önkéntes alapon szerveződő érdekvédelmi „klubok", hanem köztestületi, illetve közjogi jelleggel rendelkező intézmények, amelyek meghatározott közfeladatokat látnak el. Ezek közé tartozik a vállalkozásfejlesztés támogatása, a gazdasági érdekek képviselete, valamint különféle szakmai és fejlesztési programok működtetése. Szintén hasonlóságként említhető a vitarendezéshez és választottbíráskodáshoz való kapcsolódás: Magyarországon az MKIK mellett működik az Állandó Választottbíróság, míg Spanyolországban is hangsúlyos a kamarák szerepe az üzleti viták alternatív rendezésében, különösen a területi kamarák szintjén.

A két rendszer közötti különbségek elsősorban a „kötelező kör" logikájában és a szervezeti felépítésben ragadhatók meg. Magyarországon a vállalkozások számára kötelező a kamarai regisztráció és az ehhez kapcsolódó évi 5.000 forintos kamarai hozzájárulás megfizetése. Ez a kötelezettség formálisan nem azonos az önkéntes kamarai tagsággal, mégis egységes, kötelező nyilvántartási és finanszírozási keretet teremt. Ezzel szemben Spanyolországban a tagság fogalma jóval kevésbé értelmezhető egységes vállalkozói „taglétszámként"; a rendszer működése inkább a közjogi feladatellátásra és a 84 területi kamarából álló hálózatra épül, semmint egy kötelező regisztrációs mechanizmusra.

A szervezeti struktúra tekintetében szintén eltérések láthatók. Spanyolországban az országos ernyőszervezetként működő Cámara de España fogja össze a területi kamarákat, amelyekhez kiterjedt nemzetközi kamarai hálózat is kapcsolódik. Magyarországon ezzel szemben az MKIK tölti be az országos koordináló szerepet, alatta működnek a területi kamarák, és a kötelező kamarai regisztráció adminisztrációja is ezen az egységes rendszeren belül valósul meg. A két modell így eltérő intézményi logikát követ, miközben alapvető céljaik – a gazdaság támogatása és a vállalkozások érdekeinek képviselete – alapvetően hasonlóak.

4.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A spanyol kamarai rendszer országos és regionális szinten szervezett; a képzések gyakran vállalkozásfejlesztési és nemzetköziesedési fókuszúak. Jellemző a digitális készségek és a KKV-k exportképességének fejlesztése.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- vállalkozói és menedzsmentképzések;
- digitalizációs és e-kereskedelmi tréningek;
- export- és piacra lépési programok.

A Cámara de España és a területi kamarák képzései jellemzően a foglalkoztathatóság, készségfejlesztés, vállalkozóvá válás és vállalati kompetenciafejlesztés köré épülnek:

4.3.3.1. Ifjúsági foglalkoztathatósági és képzési programok (PICE / Talento Joven)

A „Garantía Juvenil" keretben futó kamarai programok (pl. PICE – képzési és foglalkoztatási útvonal) jellemzően:

- egyéni orientációval indulnak,
- „törzs" készségeket fejlesztenek (pl. digitális/nyelvi/soft skillek),
- majd szakmaspecifikus képzés és vállalati kapcsolás következik (PGJ, 2025).
- A program „Talento Joven" néven is fut (több területi kamaránál így kommunikálják).

4.3.3.2. Felnőttképzés-jellegű vállalkozásindítási és vállalkozásfejlesztési támogatások

A kamara (országos és területi szinten) számos olyan programot működtet, amely vállalkozók/KKV-k kompetenciafejlesztését célozza (pl. piaci felkészítés, üzleti fejlesztés, nemzetköziesedési felkészítés, digitalizációs készségek). A kamara főoldalán is látszik, hogy külön programcsaládok vannak (Pyme Digital, Xpande, Xpande Digital stb.).

4.3.3.3. Gyakorlati, kamarai képzési portfólió a területi kamaráknál

A területi kamarák saját képzési kínálata (rövid ciklusú tanfolyamok, workshopok, vállalati tréningek) nagyon hangsúlyos; a Cámara de España pedig **hálózati szinten** fogja össze és kommunikálja a programokat. A hálózati lefedettséget a kamara „Red de Cámaras" oldala is kiemeli.

4.3.4. SPANYOL GAZDASÁGI KAMARA TANÁCSADÁSI TEVÉKENYSÉGE

A spanyol kamara számos módon támogatja tagjait a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor. Ezek a támogatások elsősorban szakmai tanácsadás, képzési programok és információs szolgáltatások formájában valósulnak meg, amelyek célja a vállalkozások versenyképességének növelése és nemzetközi piacokra való belépésük elősegítése.

Az Európai Unió is számos eszközt kínál a kis- és középvállalkozások (KKV-k) támogatására, beleértve a finanszírozáshoz jutást, tájékoztatást, képzést és partnerkeresést. Ezek az uniós támogatási eszközök segítenek a vállalkozások fejlesztésében és nemzetközivé válásában.

Fontos megjegyezni, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok szigorúan szabályozzák a pénzügyi támogatások nyújtását, különösen az általános gazdasági érdekű szolgáltatások esetében. Az ilyen támogatásoknak meg kell felelniük az Európai Unió állami támogatási szabályainak, amelyek célja a verseny torzulásának elkerülése.

Összefoglalva, a Spanyol Gazdasági Kamara elsősorban szakmai és információs támogatást nyújt tagjainak a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor, míg a közvetlen pénzügyi támogatásokra szigorú uniós szabályok vonatkoznak.

4.4. PORTUGÁLIA

4.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A „portugál gazdasági kamara" megnevezés alatt a gyakorlatban leggyakrabban a CCIP-t értik: Câmara de Comércio e Indústria Portuguesa (CCIP), amelyet 1834. június 12-én alapítottak (CCIP, 2026). Ma a nyilvánosan elérhető, sajtóban idézett adat szerint „több mint 1.200" tagja/„associado"-ja van.

Fontos tudni, hogy Portugáliában van egy másik nagy országos munkaadói ernyő is, a CIP – Confederação Empresarial de Portugal, amely 1974-ben jött létre, és „150.000 vállalatot" emleget reprezentált körként (hálózaton keresztül) (CIP, 2026). Ez azonban nem ugyanaz, mint a CCIP.

13. ábra: Portugália közigazgatási térképe

4.4.2. A PORTUGÁL ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A portugál kamarai modell és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) működése között több funkcionális hasonlóság fedezhető fel, ugyanakkor alapvető jogi és intézményi különbségek is kirajzolódnak. Mindkét rendszer közös célja a vállalkozások támogatása, valamint a gazdasági versenyképesség erősítése különféle szolgáltatásokon és fejlesztési programokon keresztül. A portugál Câmara de Comércio e Indústria Portuguesa (CCIP) és az MKIK egyaránt üzleti szolgáltatásokat, networking lehetőségeket, piaci információkat és tematikus programokat kínál a vállalkozások számára, jellemzően tagi vagy ügyfélalapú kedvezményekkel. Hasonlóképpen mindkét ország kamarai rendszere aktív szerepet vállal a képzés és készségfejlesztés területén, reagálva a munkaerőpiaci és vállalati igényekre.

A legmarkánsabb különbségek a jogi státuszból és az ehhez kapcsolódó működési logikából fakadnak. Magyarországon az MKIK köztestületként működik, törvényben rögzített közfeladatokkal, amelyek ellátása az egész gazdaságra kiterjed. Ennek részeként a vállalkozások számára kötelező a kamarai regisztráció és az évi 5.000 forintos kamarai hozzájárulás megfizetése. Ez a konstrukció egységes, kötelező érvényű kapcsolódást teremt a vállalkozások és a kamarai rendszer között, még akkor is, ha az önkéntes tagság ettől formálisan elkülönül. Ezzel szemben a portugál CCIP saját meghatározása szerint magánjogi alapokon működő, vállalkozói jellegű szervezet, amelynek működése alapvetően önkéntes tagságra épül. A vállalkozások a tagsághoz elsősorban konkrét szolgáltatásokat és előnyöket társítanak; a kapcsolat nem kötelező, hanem érdekalapú.

A „kötelező kör" logikájának eltérése jól érzékelteti a két rendszer eltérő intézményi filozófiáját. Magyarországon a kamarai regisztráció kötelező jellege állami közpolitikai eszközként is értelmezhető, amely adatgyűjtési, érdekképviseleti és gazdaságszervezési funkciókat is betölt. Portugáliában ezzel szemben a CCIP és a vállalkozások közötti kapcsolat tipikusan a piaci logikát követi: a vállalkozások akkor és azért csatlakoznak, mert a tagság révén számukra értéket képviselő szolgáltatásokat, kapcsolatokat és tudást kapnak.

Jelentős különbség mutatkozik az oktatás és szakképzés területén betöltött rendszerszerepben is. Az MKIK Magyarországon meghatározó, rendszerszintű szereplője a duális szakképzésnek, kiterjedt tanácsadói hálózattal vesz részt a képzési struktúra működtetésében, emellett szabályozott keretek között szervezi a mesterképzést és a mestervizsgát. Ez a szerep szorosan kapcsolódik a kamara köztestületi státuszához és közfeladat-jellegéhez. A portugál CCIP ezzel szemben elsősorban a vállalati és felnőttképzés területén aktív: képzési portfóliója üzleti készségekre, vezetői kompetenciákra, jogi, marketing- és menedzsmentismeretekre fókuszál, és kevésbé illeszkedik egy országos, szabályozott szakképzési rendszerbe.

Összességében megállapítható, hogy míg az MKIK egy erősen intézményesített, közjogi logikát követő kamarai modellt képvisel, addig a portugál CCIP inkább piacorientált, szolgáltatásalapú szervezetként működik. A hasonló funkciók – vállalkozásfejlesztés, képzés, networking – mögött eltérő jogi státusz, tagsági logika és rendszerszerep húzódik meg, ami jól tükrözi a két ország gazdaságirányítási és intézményi kultúrájának különbségeit (CCIP, 2026; MKIK, 2026).

4.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A portugál kamarai képzések általában üzletfejlesztési jellegűek, a KKV-k nemzetköziesedésének és innovációjának támogatásával. Partnerségekben gyakoriak a tanúsított rövid képzések és workshopok.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- export–import és üzleti angol képzések;
- vállalkozói és pénzügyi tréningek;
- ágazati workshopok.

A CCIP kifejezetten vállalati igényekre szabott képzési portfóliót visz:

- Képzési „termékcsaládok" (4 komponens):
  - Calendarizada (meghirdetett, tematizált képzések),
  - À Medida (céges igényre szabott),
  - Avançada (haladó),
  - Executivos (vezetői).
- Oktatási formák: jelenléti, online élő (live-training), vegyes (b-learning), e-learning.
- Minősítés és tematikus fókusz: a 2026-os képzési katalógus szerint a CCIP „entidade formadora certificada" (tanúsított képző szervezet), és több képzési területet fed le; a katalógus például 5 fő területet nevesít: személyes készségek (desenvolvimento pessoal); kereskedelem (comércio); marketing és reklám; menedzsment/igazgatás; jog (CCIP, 2026).

4.4.4. A PORTUGÁL GAZDASÁGI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A portugál kamara számos módon támogatja tagjait a portugáliai tanácsadási szolgáltatások igénybevétele során:

- **Információszolgáltatás és útmutatás:** A kamara naprakész információkat nyújt a portugál gazdasági környezetről, üzleti lehetőségekről és a tanácsadási szolgáltatások igénybevételének módjairól.
- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés:** Rendezvényeket, szemináriumokat és konferenciákat szervez, ahol a tagok találkozhatnak potenciális üzleti partnerekkel és tanácsadókkal, elősegítve ezzel az együttműködéseket.
- **Képzési programok és workshopok:** Olyan képzéseket és workshopokat kínál, amelyek fejlesztik a tagok ismereteit a tanácsadási szolgáltatások terén, így segítve őket a legjobb gyakorlatok elsajátításában.
- **Nemzetközi kapcsolatok elősegítése:** Támogatja a tagok nemzetközi piacokra való belépését, beleértve Portugáliát is, és segít kapcsolatot teremteni portugál tanácsadó cégekkel.
- **Egyéni tanácsadás és konzultáció:** Személyre szabott tanácsadást nyújt a tagok specifikus igényeinek megfelelően, beleértve a portugáliai tanácsadási szolgáltatások igénybevételét is.

Ezek a szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy a kamara tagjai hatékonyan vehessék igénybe a portugáliai tanácsadási szolgáltatásokat, és sikeresen működhessenek a portugál piacon (CCIP, 2026).

4.5. GÖRÖGORSZÁG

4.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az alábbi összefoglalóban a „Görög Gazdasági Kamara" alatt a görög kamarai rendszer országos ernyőszervezetét értjük, vagyis a Union of Hellenic Chambers of Commerce-t (görögül: Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος – KEEE). Ez áll legközelebb funkciójában a magyar országos kamarához (KEEE, 2026).

14. ábra: Görögország regionális térképe

A Central Union of Chambers of Greece 1914-ben alakult, mint a görög kamarai rendszer országos koordináló és képviseleti szervezete. A KEEE nem közvetlen vállalkozói tagságú szervezet: tagjai a területi (helyi) kamarák, jelenleg kb. 59 görög kamara (kereskedelmi–ipari, ipari, szakmai, kézműves stb.).

A görög kamarai rendszerhez kapcsolódó nyilvántartott vállalkozások száma nagyságrendileg 800.000 – 900.000 közé tehető. Ezt nem klasszikus „taglétszámként", hanem lefedett vállalkozói körként érdemes értelmezni, hasonlóan az olasz és spanyol modellekhez (KEEE, 2026).

4.5.2. A GÖRÖG ÉS MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A görög és a magyar kamarai rendszer működésében több lényeges hasonlóság figyelhető meg, amelyek elsősorban a jogi státuszból és az ellátott közfeladatok jellegéből fakadnak. Mindkét országban a kamarák törvényben szabályozott, köztestületi jellegű intézményrendszerként működnek, amelyek nem csupán az önkéntes érdekképviselet szintjén, hanem közhatalmi felhatalmazással rendelkező szervezetként is részt vesznek a gazdaság működtetésében. Ez a közjogi pozíció lehetővé teszi számukra, hogy strukturáltan és intézményesen kapcsolódjanak az állami gazdaságirányításhoz.

A görög és a magyar kamarák hasonló szerepet töltenek be a gazdaságfejlesztés és a tanácsadás területén is. Mindkét rendszer aktívan részt vesz a vállalkozások támogatásában, különösen a kis- és középvállalkozások megerősítését célzó programokon keresztül. Ennek keretében üzleti információszolgáltatást nyújtanak, piaci és jogi tájékoztatással segítik a vállalkozói döntéshozatalt, valamint közreműködnek a gazdaságpolitikai intézkedések véleményezésében és szakmai előkészítésében. A nemzetközi kapcsolatok támogatása szintén közös elem: mind a görög, mind a magyar kamarák ösztönzik a külpiaci megjelenést, elősegítik az exporttevékenységet, és kapcsolatokat építenek más országok kamarai és gazdasági szereplőivel.

További hasonlóságként említhető a képzés és a készségfejlesztés területén betöltött kamarai szerep. Bár a hangsúlyok és az intézményi beágyazottság eltérhet; mindkét országban megjelenik a kamarák aktivitása a felnőttképzésben és a továbbképzések szervezésében. Ezek a programok jellemzően a vállalkozói kompetenciák, az üzleti ismeretek és a munkaerőpiacon releváns készségek fejlesztését célozzák, hozzájárulva a gazdaság alkalmazkodóképességéhez (KEEE, 2026; MKIK, 2026).

Fő különbségek:

3. táblázat: A görög és a magyar kamarák összehasonlítása

Szempontok	Görög kamara (KEE + helyi kamarák)	Magyar MKIK
Tagság jellege	A vállalkozások kötelezően kamarai nyilvántartásba kerülnek a helyi kamaráknál	Kötelező kamarai regisztráció + hozzájárulás, de az „önkéntes tagság” külön fogalom
Országos szerv szerepe	KEE = szövetség a kamarák felett	MKIK = közvetlen országos kamara
Szakképzésben betöltött szerep	Inkább projektekhez, EU-programokhoz kötött	Rendszerszintű, jogszabályban rögzített (duális képzés, mestervizsga)
Képzés fókusza	Felnőttképzés, vállalkozói készségek, digitális és EU-s programok	Szakképzés + felnőttképzés + továbbképzés

Forrás: A szerzők saját szerkesztése

4.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A görög kamarák képzései sok esetben vállalkozásfejlesztési és megfelelőségi jellegűek és gyakran EU-s projektekhez kapcsolódnak. Kiemelt a turizmus, szolgáltatások, illetve a KKV-k adminisztratív és digitális felkészítése.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- vállalkozásindítási és működtetési képzések;
- EU-projektalapú készségfejlesztés;
- szektorális tréningek (pl. turizmus).

A görög kamarai rendszer képzési tevékenysége nem egységes országos tanterv szerint, hanem projektek és helyi kezdeményezések mentén működik.

4.5.3.1. Vállalkozásindítási tréningek:

- KKV-menedzsment és pénzügyi alapképzések,
- marketing, export és nemzetköziesedési képzések,
- jogi és adózási továbbképzések vállalkozóknak.

4.5.3.2. Digitális és innovációs képzések

- EU-s (pl. ESF, ERDF) forrásból finanszírozott programok keretében:
  - digitális készségek,
  - e-kereskedelem,
  - IKT-alapú üzleti megoldások,
  - zöld és fenntartható gazdasági ismeretek.

Ezek jellemzően rövid ciklusú, gyakorlatorientált továbbképzések.

4.5.3.3. Foglalkoztathatósági és munkaerőpiaci programok

- Ifjúsági és munkanélküliségi programok:
  - pályaorientáció,
  - munkaerőpiaci készségfejlesztés,
  - vállalkozói kompetenciák erősítése.

A kamarák gyakran közvetítő szerepet töltenek be a képzők, a munkaadók és az állami szervek között.

4.5.3.4. Nemzetközi és EU-projektekhez kötődő képzések

- Erasmus+, Interreg, Horizon projektek:
  - blended (jelenléti + online) képzések,
  - tanúsítványt adó short-course programok,
  - tapasztalatcsere vállalkozóknak és szakembereknek.

4.5.4. GÖRÖG GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

Többféle módon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Információ és tájékoztatás:** Részletes információkat nyújtanak a rendelkezésre álló tanácsadási szolgáltatásokról, beleértve a finanszírozási lehetőségeket és az uniós támogatási eszközöket.
- **Képzési és partnerségi lehetőségek:** Szerveznek képzéseket és segítenek partnerségek kialakításában, hogy a vállalkozások hatékonyabban vehessék igénybe a tanácsadási szolgáltatásokat.
- **Segítség és tanácsadás:** Közvetlen támogatást nyújtanak a tanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez, beleértve a megfelelő szolgáltatók kiválasztását és a szolgáltatások hatékony alkalmazását.

Ezek az intézkedések hozzájárulnak a görög vállalkozások versenyképességének növeléséhez és a gazdasági növekedés elősegítéséhez (KEEE, 2026).

4.6. CIPRUS

4.6.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A „ciprusi gazdasági kamara" alatt a Cyprus Chamber of Commerce and Industry-t értjük (angol rövidítése: CCCI, görögül: KEVE – Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο), mivel ez felel meg leginkább a magyar országos kamarának.

A Cyprus Chamber of Commerce and Industry 1927-ben alakult. Ez Ciprus egyik legrégebbi, ma is működő gazdasági intézménye, még a brit gyarmati időszakban jött létre.

A CCCI önkéntes tagságú szervezet, kb. 7.000–8.000 vállalkozás és intézmény a tagja (KKV-k, nagyvállalatok, pénzügyi és szolgáltató cégek). Fontos tudni, hogy Cipruson nem kötelező a kamarai tagság, ezért itt valódi, klasszikus „taglétszámról" beszélhetünk – ellentétben több kontinentális európai modellel (CCCI, 2026).

15. ábra: Ciprus kerületei

4.6.2. A CIPRUSI ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A ciprusi kamarai rendszer és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) működésében több lényeges hasonlóság figyelhető meg, különösen a gazdaságfejlesztési, érdekképviseleti és nemzetközi kapcsolatrendszerhez kapcsolódó feladatok terén. Mindkét szervezet aktívan hozzájárul a vállalkozások támogatásához, elsősorban a versenyképesség javítását és a kedvező üzleti környezet kialakítását célzó tevékenységeken keresztül. Ennek részeként közvetítő szerepet töltenek be a vállalkozói szféra és az állami döntéshozatal között, rendszeres kapcsolatot tartanak fenn az illetékes kormányzati szervekkel, valamint bekapcsolódnak az európai uniós gazdaságpolitikai párbeszédbe is.

A nemzetközi kapcsolatok erősítése szintén közös elem a ciprusi és a magyar kamara működésében. Mindkét szervezet kiemelt figyelmet fordít az exportösztönzésre, a külpiaci megjelenés támogatására és a nemzetközi üzleti együttműködések elősegítésére. Ennek eszközei közé tartoznak az üzletember-találkozók, gazdasági

fórumok, üzleti delegációk szervezése, valamint a kétoldalú kamarákkal és nemzetközi gazdasági szervezetekkel való aktív együttműködés. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy a vállalkozások könnyebben kapcsolódjanak be a nemzetközi gazdasági vérkeringésbe.

További hasonlóságként említhető a képzési és készségfejlesztési aktivitás. Mind a ciprusi kamara, mind az MKIK kínál továbbképzési lehetőségeket vállalkozók és munkavállalók számára, amelyek célja az üzleti ismeretek bővítése, a vállalkozói kompetenciák fejlesztése és a munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség erősítése. Ezek a programok jellemzően a gazdaság aktuális igényeihez igazodnak és gyakorlatorientált módon segítik a résztvevőket (CCCI, 2026; MKIK 2026).

4. táblázat: Fő különbségek a Ciprusi Kamara és az MKIK között

Szempont	Ciprusi Kamara (CCCI)	MKIK
Jogi státusz	Magánjogi, önkéntes tagságú szervezet	Köztestület, törvényben szabályozott
Tagság	Valódi, önkéntes taglétszám (7–8 ezer)	Kötelező regisztráció + hozzájárulás, önkéntes tagság külön
Kötelező befizetés	Nincs	Van (kamarai hozzájárulás)
Szakképzés szerepe	Projektalapú, főleg felnőttképzés	Rendszerszintű (duális szakképzés, mestervizsga)
Állami feladatok	Korlátozottak	Jelentős közfeladat-ellátás

Forrás: A szerző saját szerkesztése

A ciprusi modell inkább angolszász jellegű, szolgáltató és érdekképviseleti, míg a magyar modell kontinentális, köztestületi és szabályozóbb jellegű.

4.6.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A Cyprus Chamber of Commerce and Industry (CCCI) képzései gyakran a nemzetközi üzlet, export, vállalkozásfejlesztés és készségfejlesztés köré szerveződnek. Jellemzőek a rövid, gyakorlati tréningek és a vállalati tanácsadással kombinált programok.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- export és külkereskedelmi képzések;
- vállalkozásfejlesztési tréningek;
- networking és mentorálás.

A CCCI képzési tevékenysége elsősorban felnőttképzésre és üzleti továbbképzésre koncentrál.

4.6.3.1. Felnőttképzés és vállalati továbbképzés

A kamara rendszeresen szervez:

- menedzsment- és vezetői tréningeket,
- pénzügyi és számviteli alapképzéseket,
- HR- és munkaügyi képzéseket,
- vállalati jogi és adózási továbbképzéseket.

Ezek jellemzően:

- rövid ciklusúak,
- gyakorlatorientáltak,
- elsősorban aktív vállalkozóknak és menedzsereknek szólnak.

4.6.3.2. Digitalizációs és innovációs képzések

- digitális készségek (e-business, e-commerce),
- kiberbiztonsági alapok,
- innovációmenedzsment,
- fenntarthatóság és ESG-ismeretek.

Ezek nagy része EU-társfinanszírozású programokhoz kapcsolódik.

4.6.3.3. Export- és nemzetköziesedési képzés

A ciprusi gazdaság nyitottsága miatt hangsúlyos terület:

- exportpiacra lépési tréningek,
- nemzetközi szerződések,
- logisztika és külkereskedelem,
- nemzetközi üzleti etikett.

4.6.3.4. Workshopok, szemináriumok, konferenciák

- jogszabályváltozásokról,
- EU-szabályozásról,
- gazdasági trendekről,
- iparági aktualitásokról.

Ezek gyakran nem formális képzések, de fontos szerepet töltenek be a folyamatos szakmai továbbképzésben.

4.6.3.5. A Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási szolgáltatásai

Ők számos módon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor, elősegítve a ciprusi vállalatok fejlődését és versenyképességét.

Szolgáltatások és támogatások:

- **Információszolgáltatás és iránymutatás:** A CCCI naprakész információkat nyújt a tagvállalatok számára a gazdasági környezetről, jogszabályi változásokról és piaci trendekről, segítve őket a megalapozott üzleti döntéshozatalban.
- **Képzési és partnerségi lehetőségek:** A kamara különféle képzéseket, workshopokat és szemináriumokat szervez, amelyek célja a vállalkozások készségeinek fejlesztése és új üzleti kapcsolatok kialakítása (CCCI, 2026).

A Ciprusi Kereskedelmi és Iparkamara (CCCI) az Infocredit Grouppal együtt világszerte számos hitelinformációs jelentést, vállalati profilt és egyéb értékes üzleti információt kínál. Az Infocredit Group rendelkezik az egyetlen online adatbázissal Cipruson, amely minden CCCI-tag számára elérhető, és páratlan hozzáférést biztosít a Cégnyilvántartási Minisztériumhoz és a hivatalos csődgondnokhoz bejegyzett társaságokhoz. Jelenleg több mint 250.000 ciprusi bejegyzett vállalat, valamint a Cipruson működő tőzsdén jegyzett tengerentúli vállalatok pénzügyi információinak fő forrása (CCCI, 2026).

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

5. KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZEINER ZSUZSANNA)

„Már nem vagyunk olcsó ország; versenyelőnyünk a tehetségbázis."

(Monika Grzelak)[15]

[15] Monika Grzelak – lengyel befektetésösztönzési szakember, a Lengyel Befektetési és Kereskedelmi Ügynökség (PAIH) egyik igazgatója. Munkája a külföldi működőtőke-befektetések vonzására, a technológiaintenzív beruházások ösztönzésére és Lengyelország versenyképességének erősítésére összpontosul.

5.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

A közép- és kelet-európai térségben – Csehország, Lengyelország, Észtország, Litvánia, Lettország, Románia, Bulgária, Magyarország, Horvátország, Szlovénia és Szerbia – a kamarai szerepek részben a kontinentális modellek adaptációjaként, részben EU-programokhoz kapcsolódva fejlődnek. Gyakori, hogy a kamarák a vállalati igényfelmérést, pályaorientációt és vállalkozásfejlesztési képzéseket erősítik. A közép- és kelet-európai térségben a kamarai oktatási szerep heterogén és átmeneti. Az országelemzések szerint több országban (pl. Csehország, Lengyelország, Magyarország) a kamarák részben közfeladatokat, részben piaci alapú képzéseket látnak el. Jellemző a széttagolt intézményi környezet és az állami–kamarai szerepek átfedése. A képzések fókusza a szakképzés támogatása, felnőttképzés, vállalkozói ismeretek, valamint az EU-konform kompetenciák fejlesztése. Pozitív irány a digitalizáció és a nemzetközi jógyakorlatok átvétele, de gyakori kihívás az erőforráshiány és az intézményi instabilitás. A régió számára kulcskérdés a kamarai szerep tisztázása, valamint a nyugat-európai és északi modellek adaptálása.

A közép- és kelet-európai országokban a kamarai tanácsadási szolgáltatások a képzési tevékenységekhez hasonlóan átmeneti és heterogén képet mutatnak.

A kamarák elsősorban KKV-orientált, alapozó jellegű tanácsadást nyújtanak vállalkozásindítás, üzletfejlesztés, jogi és adminisztratív megfelelés, pályázati és EU-programokhoz kapcsolódó tanácsadás terén. Gyakori a projektalapú működés, amelyben a kamarák közvetítő szerepet töltenek be a vállalkozások és a nemzeti, illetve uniós támogatási rendszerek között.

Csehországban, Lengyelországban és Magyarországon a tanácsadás részben közfeladat jellegű, részben piaci alapon működik, míg a balti államokban (különösen Észtországban) erősebb a digitalizált, online tanácsadási megoldások alkalmazása. A délkelet-európai országokban a tanácsadás gyakran a vállalkozások stabilizálását és felzárkóztatását szolgálja.

Összességében a régióban a kamarai tanácsadás ***széttagolt, erőforrás-érzékeny****, ugyanakkor fontos adaptációs eszköz. A hatékonyság növelésének feltétele a kamarai szerepek egyértelműsítése, a finanszírozás stabilizálása és a nyugat-európai, valamint északi modellek tudatos átvétele.*

5.2. CSEHORSZÁG

5.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Cseh Gazdasági Kamara (Hospodářská komora České republiky – HK ČR) 1993-ban jött létre; a hivatalos kamarai történeti összefoglaló szerint az alakuló (ustavující) küldöttgyűlés 1993. március 20-án volt Prágában (HK ČR, 2025). A Kamara több mint 16.000 tagot egyesít (területi kamarákban és szakmai/ágazati szövetségekben).

A HK ČR saját meghatározása szerint a legnagyobb vállalkozói közösség, amely küldetése, hogy vállalkozási lehetőségeket teremtsen, érdeket képviseljen és a vállalkozások növekedését segítő (különösen adminisztrációt csökkentő, „bürokráciát fékező") intézkedéseket támogasson.

Jogalapját a 301/1992 Sb. törvény teremti meg, amely a kamara létrehozásának célját is rögzíti (vállalkozási aktivitás támogatása, érdekérvényesítés, tagi igények biztosítása) (Zákon 301/1992 Sb.).

16. ábra: Csehország közigazgatási térképe

5.2.2. A CSEH ÉS A MAGYAR KAMARÁK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlóságok és különbségek a magyar kamarával összehasonlítva a következők:

Fő hasonlóságok:

- Törvényi alap/közfeladat-jelleg: mindkettő törvényi környezetben működő, országos ernyőszervezet-jellegű kamara, amely vállalkozói érdekeket képvisel és különböző gazdasági szolgáltatásokat szervez.
- Választott bíráskodás: mindkét országban a kamarához kapcsolódik állandó választott bíróság.

Fő különbségek:

- Tagság:
  - Csehország (HK ČR): a kamara kommunikációja szerint több mint 16.000 tagot tömörít (tehát a „tag" tényleges tagságot jelent).
  - Magyarország (MKIK): a kamarai kommunikáció kiemeli, hogy a tagság önkéntes, és a kötelező nyilvántartásba vétel nem tesz automatikusan kamarai taggá.

5.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Duális és gyakorlati képzési kezdeményezések támogatása; vállalati kapcsolatok erősítése.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések;
- vállalkozásfejlesztési és exportképzések, workshopok.

A HK ČR „Kvalifikace a vzdělávání" területe alapján (a kamara saját struktúrájában) a hangsúly tipikusan ezen van:

- munkaadói szerep erősítése az oktatásban (partnerségi modell),
- iskola–vállalat együttműködése és (társ)finanszírozás,
- szakmai/professzionális képzések vonzerejének növelése, és felnőttek motiválása a további képzésekre.

Konkrét, szolgáltatásszintű elemként a HK ČR:

- szakmai képesítési vizsgákat szervez/koordinál, és törvényesen felhatalmazott szervezetként vesz részt a 179/2006 Sb. (a továbbképzés eredményeinek elismeréséről) szerinti vizsgáztatásban; a kompetenciák/képesítések a Cseh Nemzeti Képesítési Rendszerhez (NSK) kapcsolódnak (Cedefop, & ReferNet, 2026).

5.2.4. A CSEH GAZDASÁGI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A cseh kamara számos módon támogatja tagjait a tanácsadási szolgáltatások igénybevétele során. A kamara célja, hogy elősegítse tagjai gazdasági tevékenységét, üzleti kapcsolataik fejlesztését és versenyképességük növelését (miapartner, online).

- **Tanácsadási szolgáltatások:** A kamara széles körű tanácsadási tevékenységet folytat, beleértve a jogi, adóügyi, pénzügyi és egyéb üzleti területeket. Tagjai számára teljes körű információt nyújt a hazai és európai uniós pályázatokról, testre szabott tanácsadást biztosít konkrét projektek finanszírozási lehetőségeiről, valamint tájékoztatást ad a kedvezményes hitelekről és a vállalkozás indításának feltételeiről.
- **Pénzügyi támogatás:** A kamara pályázati úton elnyerhető, visszatérítendő kamatmentes támogatást nyújt tagjainak gazdaság- és kereskedelemfejlesztési, valamint innovációs tevékenységeikhez. A támogatás összege és futamideje a tagság időtartamától függően változik,

és felhasználható többek között tanulmányok készítésére, üzletember-találkozókon való részvétel támogatására, valamint technológiai újítások és szabadalmi eljárások finanszírozására.

» **Nemzetközi kapcsolatok és projektek:** A kamara együttműködik nemzetközi szervezetekkel és részt vesz különféle fejlesztési projektekben, amelyek célja a tagvállalatok nemzetközi piacra jutásának elősegítése és üzleti kapcsolataik bővítése. Például a PROPEA projekt keretében a cseh gazdasági diplomácia támogatást nyújt a cseh cégek magyarországi gazdasági tevékenységéhez, ami hozzájárulhat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez is (Petr Michálek, 2021; mzv.gov.cz, 2025).

Ezeken túlmenően a kamara rendszeresen szervez fórumokat, konferenciákat és üzletember-találkozókat, amelyek lehetőséget biztosítanak a tagok számára üzleti kapcsolataik fejlesztésére és tapasztalatcserére. A kamara célja, hogy átfogó támogatást nyújtson tagjainak, elősegítve ezzel gazdasági tevékenységük sikerességét (komora.cz).

5.3. LENGYELORSZÁG

5.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A „Lengyel Gazdasági Kamara" alatt a leggyakrabban a Krajowa Izba Gospodarcza-t (KIG) (angolul: *Polish Chamber of Commerce*) értik.

- A KIG alapítását a legtöbb hivatalos angol nyelvű kormányzati összefoglaló 1990-re teszi.
- A KIG (2025a)160 üzleti szervezetet/üzleti szerveződést fog össze (tagjai főként kamarák, ágazati és bilaterális üzleti szervezetek, nem pedig „egyéni cégek" közvetlen tömeges tagsággal).
- A KIG a korábban már említett tagszervezetein keresztül több mint 500.000 vállalkozást „ér el/képvisel" (Kozlowski, 2001).

17. ábra: Lengyelország közigazgatási térképe

5.3.2. A LENGYEL ÉS A MAGYAR KAMARÁK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A hasonlóságok és különbségek a következőkben foglalhatók össze.

Hasonlóságok:

- Érdekképviseleti szerep: Mind a magyar (pl. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara), mind a lengyel kamarai szervezetek (pl. Polish Chamber of Commerce) a vállalkozások érdekeit képviselik belföldön és nemzetközi szinten.
- Vállalkozásfejlesztés: Közös céljuk a gazdaság élénkítése, üzleti kapcsolatok építése, export- és piacra lépési támogatás.
- Szolgáltatások: Mindkét modell nyújt tanácsadást, képzéseket, üzleti eseményeket és partnerkeresési lehetőségeket.

Különbségek:

- Szervezeti felépítés: Magyarországon egységes, törvényben szabályozott kamarai rendszer működik az MKIK vezetésével; Lengyelországban több, egymástól független kamarai szervezet létezik; nincs egyetlen kötelező országos kamara.
- Tagság jellege: Magyarországon a kamarai tagság jogszabályon alapuló (regisztrációs kötelezettség), míg Lengyelországban a tagság önkéntes.
- Állami szerep: Az MKIK szorosabban kapcsolódik az állami gazdaságirányításhoz (pl. jogszabály-véleményezés), míg a lengyel kamarák függetlenebb, civil-üzleti alapon működnek.

5.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Képzések KKV-knak:

- menedzsment, digitalizáció, export. Ágazati képzési projektek és partnerprogramok.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

A KIG (2025a) nem „iskolai kamaraként" működik, de képzési és kompetenciafejlesztési szolgáltatásokkal erősen jelen van a lengyel gazdasági életben.

5.3.3.1. Exportképzések és szemináriumok (online és jelenléti)

A KIG kifejezetten exporttal kapcsolatos képzéseket működtet (nemzetközi kommunikáció, tárgyalástechnika, bilaterális kereskedelmi relációk, gazdasági mediáció, cross-border e-commerce stb.) (Krysińska et al., 2025).

5.3.3.2. Konferenciák és szakmai események szervezése (oktatási jelleggel is)

A kamara vállalja rendezvények teljes körű szakmai/PR/lebonyolítási támogatását, nagyobb gazdasági fórumokat is (KIG, 2025b).

5.3.3.3. Felnőttképzési célú, támogatott programok

Ilyen a „Warszawska Akademia Kwalifikacji" (Varsói Felnőttképzési Akadémia) – felnőtt lakosságnak szóló kompetencia- és képesítésfejlesztés, amelyben a KIG aktív szereplőként vesz részt (urwarszawa, online).

5.3.4. A LENGYEL KAMARAI TANÁCSADÁS ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

A lengyel kamara számos módon támogatja tagjait a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor (OECD, 2025):

- **Információszolgáltatás és tanácsadás:** A KIG naprakész gazdasági, jogi és piaci információkkal látja el tagjait, segítve őket az üzleti környezet megértésében és a megfelelő döntéshozatalban.
- **Képzések és szemináriumok szervezése:** A kamara rendszeresen szervez szakmai képzéseket, workshopokat és szemináriumokat, amelyek célja a vállalkozások kompetenciáinak fejlesztése és a legújabb trendek bemutatása.
- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés:** A KIG különböző üzleti találkozókat, fórumokat és konferenciákat rendez, amelyek lehetőséget biztosítanak a tagoknak új üzleti kapcsolatok kialakítására és tapasztalatcserére.
- **Nemzetközi együttműködés elősegítése:** A kamara támogatja tagjait a nemzetközi piacokra való belépésben, partnerkeresésben és exporttevékenységekben, valamint együttműködik külföldi gazdasági szervezetekkel a nemzetközi kapcsolatok erősítése érdekében.
- **Érdekképviselet:** A KIG képviseli tagjai érdekeit a kormányzati szervek és más intézmények felé, biztosítva, hogy a vállalkozások szempontjai érvényesüljenek a gazdasági döntéshozatal során.

Ezeken a szolgáltatásokon keresztül a Lengyel Gazdasági Kamara hozzájárul tagjai versenyképességének növeléséhez és üzleti sikerük elősegítéséhez (OECD, 2025).

5.3.5. LENGYEL PÉLDA – A LENGYEL CSALÁDI VÁLLALKOZÁSOKÉRT ALAPÍTVÁNY

A lengyel Családi Vállalkozásokért Alapítvány (Fundacja Firmy Rodzinne – https://ffr.pl/en/) az Early Warning Europe hálózat legerősebb európai tagja. Az Alapítványt a nagyobb lengyel nemzeti vállalatok finanszírozzák, európai uniós források mellett (Bielawska 2021).

Üzleti modelljében csak mentorokat küld a jelentkező vállalkozásokhoz. A mentorokat képzéssel és konzultációkkal támogatják (ffr.pl).

5.4. ÉSZTORSZÁG

5.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Észt Kereskedelmi és Iparkamara (angolul: Estonian Chamber of Commerce and Industry, ECCI; észtül: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda).

- Alapítás: a kamarai honlap történeti összefoglalója szerint 1925-ben jött létre; az észt üzleti nyilvántartásban (ECCI, 2025).
- Újraalapítás/folytatólagos működés modern formában: a szovjet megszállás idején megszűnt (1940), majd 1989-ben újjászervezték önkéntes tagságú, magánjogi alapon működő szervezetként.
- Tagság (napjainkban): a kamara saját kommunikációja szerint „több mint 3.500" tagja van; egy 2025-ös hírében „kb. 3.500 közvetlen tag"-ot említ (ECCI, 2025).

A kamara saját szolgáltatáslistája alapján a fő tevékenységi körök a következők:

- Export- és külkereskedelmi támogatás, beleértve külkereskedelmi okmányokat (pl. származási okmányok, ATA Carnet jellegű dokumentumok), üzleti delegációk/kapcsolatépítő események szervezését.
- Tanácsadás (EU-s, jogi, export, vám és külkereskedelem témákban; a tagságnak meghatározott keretben ingyenes konzultációt is biztosítanak).
- Partnerkeresés/üzleti kapcsolatépítés (Enterprise Europe Network kapcsolódásokkal is).
- Közbeszerzési monitoring (és nemzetközi/NATO-beszerzésekre vonatkozó információk is).
- Választottbíráskodás: az ECCI mellett működő Állandó Választottbíróság kereskedelmi jogvitákat rendez, nemzetközi ügyekkel is.
- Rendezvény- és képzési tevékenység (tanfolyamok, workshopok, eseményfelvételek) (OECD 2026).

18. ábra: Észtország közigazgatási térképe

5.4.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ ÉSZT KAMARA ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozói érdekképviselet: mindkettő a vállalkozások szabályozási/üzleti környezetével kapcsolatos ügyekben működik (kapcsolat a kormányzattal, szakmai anyagok, állásfoglalások). (ECCI küldetés-jellegű leírás: gazdaságpolitikai partner, adó-, társasági jogi, külkereskedelmi/EU-ügyekben megszólal) (Regrow, 2025)).
- Alternatív vitarendezés: mindkettőnél megjelenik a választott bíráskodás (és Magyarországon emellett békéltetés, közvetítés stb. is).
- Külpiaci/külkereskedelmi szolgáltatások (okmányok, információk, kapcsolatépítés) mindkét rendszerben tipikus kamarai funkció.

Különbségek:

- Tagság jellege
- Észtország (ECCI): önkéntes tagságú, magánjogi/nonprofit egyesületként működő kamara (a dokumentumaikban és összefoglalóikban kifejezetten így szerepel) (koda.ee).
- Magyarország (MKIK és területi kamarák): a kamarai rendszer köztestületi jellegű, és kötelező a vállalkozások kamarai regisztrációja, továbbá évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulás fizetendő (a kötelezettségről és összegről több kamarai tájékoztató is ír).

Közfeladatok és szabályozott funkciók súlya

- Magyarországon a kamarai regisztráció/nyilvántartás és egyes közfeladatok erősebben „rendszerszintűek" (jogszabályi környezetben rögzítettek).
- Észtországban az ECCI hangsúlyosan szolgáltató és érdekképviseleti jelleggel, önkéntes tagsági alapon működik.

5.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Digitális készségfejlesztés és nemzetköziesedés kiemelt. Rövid, moduláris tréningek és üzleti események.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

Az ECCI képzési/fejlesztési tevékenysége nem (csak) formális szakképzés, hanem tipikusan üzleti továbbképzés, vezetői és HR-témájú kurzusok, workshopok, szakmai események, illetve projektekben megjelenő tudásfejlesztés.

Konkrét példák a kamarai felületekről és nemzetközi jelentésekből:

- Tanfolyamok és tréningek (Courses): a kamara eseménynaptárában külön „Courses" kategória fut, regisztrálható workshopokkal (pl. vezetői készségek, pszichológiai biztonság a munkahelyen, brand/marketing jellegű masterclassok – a lista időszakosan változik) (Eurofound, 2022).
- Eseményfelvételek/tudásanyagok: a képzési-rendezvényi ökoszisztémához „event recordings" is kapcsolódik.

- Felnőttképzéshez/élethosszig tanuláshoz kapcsolódó projektek: pl. a BA&VET projekt kifejezetten foglalkozik az alapképzés és a szakképzés átjárhatóságával, tananyagokkal, értékelési koncepciókkal és *integrált továbbképzési* elemekkel (klíma- és környezetvédelmi fókuszú kompetenciák).
- Tematikus, gyakorlati tréningek más szakpolitikákhoz kapcsolódva: OECD jelentés például említi, hogy az ECCI innovációs közbeszerzési tréninget szervezett (3 órás képzés, piaci párbeszéd és eljárási elemek).

5.4.4. AZ ÉSZT KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANÁCSADÁSI MODELLJE

Az ottani kamara többféle módon támogatja tagjait a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Széleskörű tanácsadási szolgáltatások biztosítása:** A kamara különféle területeken nyújt tanácsadást, beleértve a jogi, pénzügyi és üzletfejlesztési kérdéseket, ezzel segítve a vállalkozásokat a helyi piac megértésében és a szabályozási környezetben való eligazodásban.
- **Képzési programok és workshopok szervezése:** Rendszeresen szerveznek képzéseket és workshopokat, amelyek célja a vállalkozások kompetenciáinak fejlesztése és naprakész információk biztosítása a legújabb üzleti trendekről és szabályozásokról.
- **Hálózatépítési lehetőségek biztosítása:** A kamara eseményei és rendezvényei lehetőséget teremtenek a tagok számára, hogy kapcsolatba lépjenek más vállalkozásokkal, potenciális partnerekkel és szakértőkkel, elősegítve ezzel az üzleti együttműködéseket és a tapasztalatcserét.
- **Információs és tudásmegosztási platformok működtetése:** A kamara rendszeresen publikál jelentéseket, útmutatókat és egyéb információs anyagokat, amelyek segítik a vállalkozásokat a piaci trendek és a szabályozási változások nyomonkövetésében.
- **Nemzetközi kapcsolatok és együttműködések elősegítése:** Az észt kamara nemzetközi hálózatain keresztül támogatja a vállalkozások külföldi piacokra lépését, valamint nemzetközi partnerek és befektetési lehetőségek felkutatását.

Ezeken a szolgáltatásokon keresztül az Észt Kereskedelmi és Iparkamara aktívan hozzájárul tagjai üzleti sikeréhez és versenyképességének növeléséhez az észt piacon (koda.ee).

5.5. LITVÁNIA

5.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az alábbiakban „Litván Gazdasági Kamara" alatt a Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija (ALCCIC / LPPARA)-t értjük, vagyis a Litván Kereskedelmi, Ipari és Kézműves Kamarák Szövetségét, amely a regionális litván kamarákat fogja össze.

- Jelenlegi ernyőszervezet (ALCCIC) alapítása: 1996. (LTPA, 2025a).
- Történeti előzmény/eredet: a szervezet saját történeti oldala szerint az elód jellegű üzleti szerveződés 1925-ben jött létre (két világháború közötti időszak) (LTPA, 2025a).
- Más litván kamarai források a „legelső" litván kamara megalakulását 1924-re teszik (ez tipikusan a korai regionális/elődkamarai struktúrára utal).
- Taglétszám (mai): a szövetség 2024. január 18-tól Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys regionális kamaráit és kb. 2000 tagszervezetét képviseli/egyesíti.

A saját bemutatkozásuk alapján az LTPA (2025a) fő profilja az alábbiakban foglalható össze:

- érdekképviselet és üzleti környezet fejlesztése (export, beruházás, jólét);
- jogszabály-véleményezés, kormányzati döntések értékelése, munkacsoportokban, tanácsokban részvétel (pl. tripartit/KKV tanács jellegű fórumok);
- külön törvényen alapuló (1995-ös jogszabályi keret), önkormányzó üzleti szerveződés, ahol a tagság önkéntes.

Konkrét szolgáltatási elemek:

- ATA Carnet kiadás (állami feladatként delegált funkcióként), (LTPA, 2025b);
- kereskedelmi választottbíráskodáshoz kapcsolódás (Vilnius Court of Commercial Arbitration alapítói körében), (LTPA, 2025b);
- a regionális kamaráknál tipikusan: vis maior igazolások, származási bizonyítvány, okmány-legalizáció (LTPA, 2025b).

19. ábra: Litvánia közigazgatási térképe

5.5.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A LITVÁN KAMARA ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Országos ernyő + területi kamarák logikája: Litvániában a szövetség regionális kamarákat fog össze; Magyarországon az MKIK országos szervezetként területi kamarákkal dolgozik.
- Nemzetközi kereskedelmi szolgáltatások: pl. ATA Carnet, okmány-hitelesítés/kereskedelmi okiratok kezelése Litvániában és Magyarországon is (például a budapesti kamara dokumentumhitelesítési gyakorlata).
- Vitarendezés/alternatív fórumok: Litvániában a kamarai oldal a VCCA-t tárgyalja (LTPA, 2025a); Magyarországon a kamarai rendszerben szintén erős az alternatív vitarendezési láb (békéltetés, választottbíráskodás jellegű intézmények).

Legfontosabb különbségek:

- Tagság jellege
- Litvánia: a tagság önkéntes (külön törvényi keret mellett is) (LTPA, 2025a).
- Magyarország: kötelező kamarai regisztráció működik 2012 óta.

5.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Vállalkozásfejlesztési képzések, pályaorientáció és szakmai hálózatépítés. EU-projektekhez kapcsolódó felnőttképzési programok.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

Litvániában a kamara nagyon nagy arányban részt vesz a szakképzéshez kötődő vizsgáztatási/értékelési-attestációs folyamatokban (lásd lent) (Vidmantas, 2023).

Magyarországon az MKIK és a területi kamarák hangsúlyos feladatai közé tartozik a mestervizsga, duális képzés, képzőhelyek nyilvántartása/keresője, programok és követelmények gondozása.

A litván kamarai rendszer oktatási/szakképzési szerepéről több, egymást erősítő forrás beszél.

5.5.3.1. Szakképzési vizsgáztatás/értékelés és „attestációk”

A szövetség történeti oldala szerint a szervezet a litván szakképzőiskolák dolgozóinak ~90%-át érintő vizsgáztatást/értékelést szervez, és bizonyos szakmákhoz attestációt kínál (Vidmantas, 2023).

5.5.3.2. Kamarai tréningek, üzleti szemináriumok

A Vilnius Chamber bemutatkozása szerint évente sok üzleti tréninget és szemináriumot szerveznek (negyedéves rendszerességgel is említve).

A Kaunas Chamber angol bemutatkozásában is szerepel.

5.5.3.3. Szakképzés–munkaerőpiac kapcsolata/jógyakorlatok

Egy, a Kaunas Chamberről szóló (projekt-) prezentáció kifejezetten említi a VET-hez kapcsolódó kompetencia-záróértékelések szervezését és az oktatás–munkaerőpiac koordinációját (skvc.it).

Tipikusan: vállalati igényekhez igazított rövid üzleti képzések/szemináriumok, szakképzési rendszeren belüli vizsgáztatási/kompetenciaértékelési közreműködés, valamint a munkaerőpiaci relevanciát javító együttműködések (projektek, partnerháló, good practice).

5.5.4. A LITVÁN KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANÁCSADÁSI MODELLJE

Az itteni kamara többféle módon támogatja tagjait a litvániai tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Információszolgáltatás és tanácsadás:** A kamara naprakész információkat nyújt a helyi piacról, üzleti környezetről és jogszabályi változásokról, segítve ezzel a vállalkozásokat a megalapozott döntéshozatalban.
- **Képzések és workshopok szervezése:** Rendszeresen szervez szakmai képzéseket, szemináriumokat és workshopokat, amelyek célja a vállalkozások kompetenciáinak fejlesztése és a legújabb üzleti trendek bemutatása.
- **Partnerkeresés és üzleti kapcsolatok építése:** A kamara támogatja tagjait potenciális üzleti partnerek felkutatásában, üzletember-találkozók és networking események szervezésével elősegítve az új üzleti kapcsolatok kialakítását.

5.6. LETTORSZÁG

5.6.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

„Lett Gazdasági Kamara"-ként említett szervezet alatt a Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) (angolul Latvian Chamber of Commerce and Industry – LCCI) értendő (a lett kereskedelmi és iparkamara).

1934. december 21-én alakult a mai kamara jogelődje (LTRK, 2025).

Az LTRK a saját bemutatkozása szerint 8.000+ tagot egyesít (kb. 2.700 egyedi vállalat + 5.500 vállalkozói szervezeten/egyesületen keresztül).

A LTRK saját meghatározása alapján a legnagyobb lett üzleti szervezet, amely:

- érdekképviseletet végez és a vállalkozói környezet javításán dolgozik (üzleti klíma, szabályozás, versenyképesség);
- nemzetközi kapcsolatokat és üzleti partnerkapcsolatokat támogat (pl. üzleti vizitek, partneradatbázisok);
- külkereskedelmi okmányokat ad ki/kezel (pl. ATA Carnet, származási igazolások) (Eksport, 2025).

Emellett jellemző rá a tagsági szolgáltatás (klubok, kedvezmények, információk, rendezvények, tudásmegosztás), és sok EU-s/nemzetközi projektben vállal szerepet (kompetenciafejlesztés, módszertanok, e-learning stb.).

20. ábra: Lettország régiós térképe

5.6.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ LTRK ÉS A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA (MKIK) KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozói érdekképviselet, üzleti környezet javítása (kormányzati/stratégiai párbeszéd, javaslatok).
- Nemzetközi üzletfejlesztés és exporttámogatás jellegű szolgáltatások (delegációk, partnerkeresés).
- Külkereskedelmi okmányok: mindkét rendszerben megjelenik az ATA Carnet és a származási bizonyítvány (HU: MKIK/területi kamarák).
- Képzés/tudásmegosztás: rendezvények, képzési programok, e-learning jellegű tartalmak.

Kulcskülönbségek:

- Jogi státusz és „lefedettség"
- LTRK: klasszikusan önkéntes tagságú üzleti szövetség/jelleg (8.000+ tag).
- MKIK: köztestület, és Magyarországon a vállalkozások kamarai nyilvántartása + a kamarai hozzájárulás rendszere miatt lényegesen „univerzálisabb" a lefedettség (MKIK: „1.000.000 nyilvántartott vállalkozás").
- Funkcionális súlypont
- MKIK-nál erősebb a közfeladat-jelleg, pl. országos nyilvántartások, intézményes feladatok, valamint a szakképzési rendszerhez kapcsolódó szerepek.
- LTRK-nál hangsúlyosabb a tagsági szolgáltatás és üzletfejlesztés, exportdokumentumok, vállalkozói klubélet, projektek és gyakorlati tréningek.
- Vitás ügyek/alternatív vitarendezés
- MKIK mellett működik Állandó Választottbíróság (közvetítéssel is).
- A LTRK oldalszerkezetében is megjelenik a šķīrējtiesa (választottbíróság) szolgáltatásként, de a magyar rendszer „intézményes súlya" és láthatósága a hazai jogi-üzleti infrastruktúrában tipikusan erősebb.

5.6.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

KKV-fejlesztés:

- export, menedzsment, digitális átállás. Rövid képzések, webináriumok, tanácsadással kombinálva.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

Az LTRK kifejezetten működtet képzési portfóliót (Apmācības), ahol:

- szemináriumokat, webináriumokat, gyakorlati workshopokat szervez (Riga + regionális irodák),
- a témák tagi igényekre épülnek, és a tagok akár előadóként is bekapcsolódhatnak.

Konkrétan látszik, hogy:

- eseményeiket egy nyilvános naptár (Kalendārs) rendezi témakörök szerint (szeminárium, webinár, workshop, konferencia, projekt-esemény, képzés);
- futnak tematikus gyakorlati képzések (példa: „MI előismeret nélkül" típusú képzési ciklus – időpontokkal, hibrid formában);
- projektalapon is készülnek e-learning kurzusok/képzési anyagok (pl. EAPPREN célja e-módszertan és e-tananyagok fejlesztése és kurzusok szervezése).

Kapcsolódó üzleti szolgáltatások, amelyek a képzési/továbbképzési értékláncot is erősítik:

- export-okmányok (ATA Carnet, származási igazolás) és ezekhez kapcsolódó tájékoztatás/ támogatás;
- üzleti kapcsolati eszközök (partneradatbázis, üzleti vizitek, delegációk).

5.6.4. A LETT KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A lett kamara számos módon támogatja tagjait a Lettországban igénybe vehető tanácsadási szolgáltatások terén:

- **Információszolgáltatás és iránymutatás:** Az LTRK naprakész információkat nyújt a tagvállalatok számára elérhető tanácsadási szolgáltatásokról, beleértve a finanszírozási lehetőségeket, jogi tanácsadást és üzletfejlesztési támogatást. Ez segíti a vállalkozásokat abban, hogy megtalálják a számukra legmegfelelőbb szolgáltatásokat és eligazodjanak a különböző lehetőségek között.
- **Képzési és partnerségi lehetőségek biztosítása:** A kamara különféle képzéseket, workshopokat és hálózatépítési eseményeket szervez, amelyek során a tagok új ismereteket szerezhetnek, fejleszthetik készségeiket és kapcsolatokat építhetnek ki más vállalkozásokkal és tanácsadókkal. Ezek az események elősegítik a legjobb gyakorlatok megosztását és az együttműködési lehetőségek feltárását.
- **Segítségnyújtás és tanácsadás:** Az LTRK közvetlen tanácsadást és támogatást nyújt tagjainak különböző üzleti kérdésekben, legyen szó jogi, pénzügyi vagy stratégiai témákról. A kamara szakértői személyre szabott tanácsokkal segítik a vállalkozásokat a kihívások leküzdésében és a növekedési lehetőségek kihasználásában.
- **Nemzetközi kapcsolatok és uniós támogatások:** Az LTRK tájékoztatást nyújt az Európai Unió által kínált támogatási eszközökről, amelyek segítik a kis- és középvállalkozásokat a finanszírozási források megtalálásában, valamint a képzési és partnerségi lehetőségek kihasználásában. Ezáltal a tagok hozzáférhetnek az uniós forrásokhoz és programokhoz, amelyek elősegítik fejlődésüket és versenyképességük növelését.

Ezeken túlmenően az LTRK együttműködik más nemzeti és nemzetközi szervezetekkel, hogy tagjainak széles körű támogatást és szolgáltatásokat biztosítson, elősegítve ezzel a lettországi vállalkozások sikeres működését és növekedését.

- **Nemzetközi kapcsolatok és exportösztönzés:** Segíti a vállalkozásokat a nemzetközi piacokra lépésben, exporttevékenységük fejlesztésében, valamint nemzetközi kiállításokon és vásárokon való részvételben.
- **Jogszabályi és adminisztratív támogatás:** Tanácsadást nyújt a helyi jogszabályokkal, adózással és adminisztratív eljárásokkal kapcsolatban, megkönnyítve ezzel a vállalkozások működését Litvániában.

Ezeken felül a kamara együttműködik más nemzeti és nemzetközi szervezetekkel, hogy tagjainak széleskörű támogatást biztosítson a tanácsadási szolgáltatások igénybevétele során.

5.7. ROMÁNIA

5.7.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A román országos kamarai csúcsszervezet neve Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR).

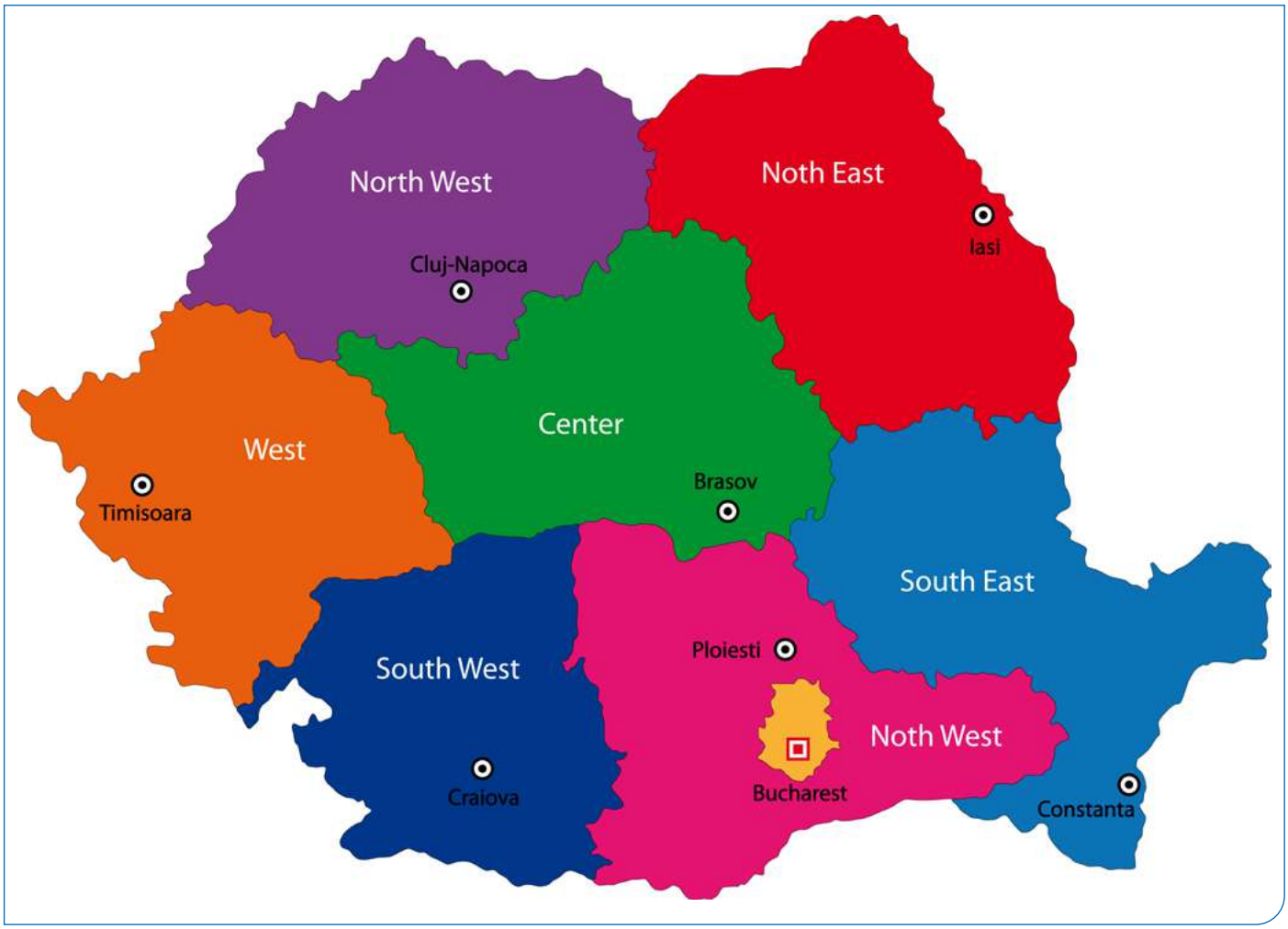
- Történeti gyökerek/kamarai rendszer kezdete: a CCIR saját történeti összefoglalója szerint 1864-ben királyi rendelet nyomán több kereskedelmi kamara létrehozását irányozták elő, és az első ténylegesen működni kezdő kamara Bukarestben 1868-ban indult (CCIR Romania, 2025).
- Modern (mai) intézményi újraalakulása a modern CCIR-t 1990-hez köti (a rendszerváltás utáni újraszerveződés részeként).
- Tagság/reprezentált cégek száma napjainkban: a CCIR tagsági oldala szerint „több mint 14.000" vállalatot képvisel országosan.

Megjegyzés: a román kamarai rendszerben a CCIR a területi (megyei) kamarák hálózatán és más tagszervezeteken keresztül is reprezentál, ezért a „tag" vs. „képviselt vállalat" fogalmazás eltérhet forrásonként.

A CCIR tevékenysége tipikusan három nagy blokkban írható le:

1. Érdekképviselet és szakpolitikai/üzleti környezet formálása (advocacy).
   - Állami intézményekkel és nemzetközi partnerekkel folytatott párbeszéd, állásfoglalások, javaslatok.
2. Üzleti szolgáltatások (kereskedelemtámogatás, adminisztratív/okmány jellegű szolgáltatások).
   - Példa: származási bizonyítványok (certificates of origin) kiadása exporthoz és külső finanszírozású programokhoz is.
3. Teljesítménymérés, információszolgáltatás, vállalati láthatóság:
   - Topul Național al Firmelor (TNF) – a CCIR szerint 1994 óta készülő országos vállalati rangsor/„top" (a CCIR kommunikációjában kiemelt brand).
   - Vitarendezés/választottbíráskodás kapcsolódó intézményrendszere: a CCIR-hez kapcsolt nemzetközi kereskedelmi választottbírósági gyakorlatot külön jogtudományi munka is elemzi.

21. ábra: Románia régiói

5.7.2. A ROMÁN ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlóságok a román és a magyar kamara között:

- Alapvető cél és funkció
- Mindkét kamara:
  - a vállalkozások érdekképviseletét látja el,
  - támogatja a gazdasági fejlődést, a versenyképességet,
  - elősegíti a belföldi és nemzetközi üzleti kapcsolatokat,
  - kiállításokat, üzletember-találkozókat, fórumokat szervez.
- Országos és területi struktúra
  - Mindkét országban létezik országos kamara, valamint területi (megyei/regionális) kamarahálózat.
  - A helyi kamarák közvetlen kapcsolatban állnak a vállalkozásokkal.
  - Szolgáltatások a vállalkozásoknak

- céginformáció és üzleti partnerkeresés,
- jogi, gazdasági tanácsadás,
- külkereskedelmi támogatás,
- képzések, rendezvények.

Különbségek a magyar és a román kamara között:

- Tagság jellege (kulcskülönbség)
- Román kamara:
  - A tagság önkéntes.
  - A kamara inkább szolgáltató és hálózati szerepet tölt be.
  - A vállalkozások szabadon dönthetnek a csatlakozásról.
- Magyar kamara:
  - A gazdasági kamarához való kötelező regisztráció jogszabályban előírt.
  - A kamarai hozzájárulás (tagdíj) fizetése kötelező.
  - Erősebb köztestületi jelleg.
  - Állami szerepvállalás és jogosítványok
- Magyarországon:
  - A kamara aktívan részt vesz:
  - a szakképzési rendszerben,
  - a mesterképzésben és mestervizsgáztatásban,
  - gazdaságpolitikai egyeztetésekben.
  - Szorosabb kapcsolat az állammal.
- Romániában:
  - A kamara szerepe inkább tanácsadó és érdekképviseleti.
  - Kevesebb közjogi feladat, kisebb állami delegált hatáskör.
  - Befolyás a gazdaságpolitikára
  - Magyar kamara: intézményesen erősebb beleszólás a jogalkotási folyamatokba.
  - Román kamara: véleményező, javaslattevő szerep, de kisebb formális súly.

Finanszírozás

- Románia: főként önkéntes tagdíjak, szolgáltatásokból származó bevételek.
- Magyarország: kötelező kamarai hozzájárulás + állami feladatfinanszírozás.

5.7.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Regionális kamarai képzések:

- vállalkozásindítás, adminisztratív megfelelés, digitalizáció. Szakmai és ágazati továbbképzések.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

A CCIR külön szolgáltatási ágként kezeli a szakképzés/felnőttképzés (formare profesională) területét:

- Autorizált (engedélyezett) képzések a vállalkozói közösségnek.
- Célcsoport: magánszemélyek (hallgatók, végzettek, álláskeresők, munkavállalók) és vállalati oldal (munkáltatók és munkavállalók) kompetenciafejlesztésre/továbbképzésre.

Emellett (a képzéshez kapcsolódó, de tágabb szolgáltatási portfólió részeként) jellemzően ilyen „üzleti támogató" elemeket is nyújt:

- exporthoz kapcsolódó okmányolás (pl. származási bizonyítvány);
- vállalati információk, rangsorok, benchmarking (TNF);
- szakpolitikai javaslatok, konzultációk (Popescu, 2016).

5.7.4. A ROMÁN KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANÁCSADÁSI MODELLJE

A román kamara számos módon támogatja tagjait a helyi tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Információszolgáltatás és tanácsadás:** A CCIR naprakész információkat nyújt a romániai üzleti környezetről, jogszabályokról és piaci trendekről, segítve a vállalkozásokat a megalapozott döntéshozatalban.
- **Képzések és workshopok szervezése:** A kamara rendszeresen szervez szakmai képzéseket, szemináriumokat és workshopokat, amelyek célja a vállalkozások versenyképességének növelése és a legújabb üzleti gyakorlatok elsajátítása.
- **Üzleti partnerkeresés és hálózatépítés:** A CCIR támogatja tagjait üzleti partnerek felkutatásában, belföldi és nemzetközi üzletember-találkozók, kiállítások és vásárok szervezésével, elősegítve a kapcsolatok kiépítését és az üzleti lehetőségek bővítését.
- **Pályázati és finanszírozási tanácsadás:** A kamara tájékoztatást nyújt az elérhető hazai és uniós pályázati lehetőségekről, valamint segítséget nyújt a pályázatok elkészítésében és benyújtásában, elősegítve a vállalkozások forráshoz jutását.
- **Jogszabályi és adózási útmutatás:** A CCIR szakértői tanácsadást biztosítanak a romániai jogi és adózási környezetről, segítve a vállalkozásokat a helyi szabályozásoknak való megfelelésben és az adótervezésben.

Ezekkel a szolgáltatásokkal a Romániai Kereskedelmi és Iparkamara hozzájárul tagjai üzleti tevékenységének sikeréhez és a romániai gazdasági környezetben való hatékony működéshez.

5.8. BULGÁRIA

5.8.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Bolgár Kereskedelmi és Iparkamara (Bulgarian Chamber of Commerce and Industry, BCCI) 1895-ben alakult (ec.europa). A BCCI saját, 2025-ös „Bulgaria in Figures" kiadványa szerint „több mint 58000" tagot tömörít (és emellett kereskedelmi képviseleti irodákat is) (BCCI-Bulgaria, 2025).

A BCCI-t a források önkéntes tagságú, autonóm és önfinanszírozó üzleti érdekképviseleti szervezetként írják le, amely a tagok érdekeit képviseli és nemzetközi gazdasági együttműködést is fejleszt.

A fő tevékenységek/szolgáltatás-logika (a BCCI saját összefoglalói alapján):

- Üzleti és jogi/tax tanácsadás, projektfinanszírozási tanácsok, marketingkutatás, üzleti információk;
- Vásárok, kiállítások, üzleti delegációk, matchmaking, workshopok/szemináriumok;
- Cég- és kereskedelmi okmányokhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl. céginformáció, igazolások);
- Nemzetközi okmányok: a BCCI kiadványa kiemeli például az ATA Carnet ügyintézést és az áruszármazási bizonyítványokat (Certificate of Origin);
- Választottbíráskodás: a BCCI mellett működik Választottbíróság, amelynek hosszú története van.

22. ábra: Bulgária közigazgatási térképe

5.8.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A BOLGÁR ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Érdekképviselet és üzletfejlesztés: mindkettő vállalkozások támogatására, kapcsolatépítésre, információ- és tanácsadási szolgáltatásokra épít.
- Nemzetközi kapcsolatok/külgazdasági fókusz: mindkettőnél hangsúlyos a nemzetközi üzleti együttműködés (delegációk, partnerkeresés, szervezeti tagságok).
- Alternatív vitarendezés: a BCCI-nél választottbíróság, Magyarországon az MKIK-nál (és rendszerében) szintén több ADR-eszköz jelenik meg.

Különbségek:

- Tagság logikája
- BCCI: a leírások szerint önkéntes tagságú NGO/érdekképviseleti modell. I
- Magyar rendszer (MKIK): 2012 óta kötelező a kamarai regisztráció/nyilvántartásba vétel a vállalkozások számára (ez nem azonos az önkéntes „tagsággal", de kötelező belépési adminisztráció).
- Közfeladatok – szakképzés/duális képzés súlya
- MKIK: a magyar kamara kifejezetten nagy, rendszerszintű szerepet vállal a duális képzés fejlesztésében, országos tanácsadói hálózattal és kapcsolódó vizsga/szabályozási feladatokkal.
- BCCI: van képzési (felnőttképzési) szolgáltatási kapacitás, de a bemutatók alapján ez inkább „kamarához kötődő szolgáltató egység(ek)" és piaci jellegű képzési kínálat (pl. a BCCI „Center for vocational training, translations, consultations and company services") (BCCI-CVT, 2025).
- Lépték/nyilvántartási kör
- Magyarországon a „kamarai nyilvántartás" kommunikációjában gyakran több mint egymillió vállalkozás nagyságrendje szerepel (ez a regisztrált kör; nem ugyanaz, mint az „önkéntes taglétszám").
- A BCCI-nél a taglétszám a kamara saját anyaga szerint 58 ezer ez a szám.

5.8.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

KKV-k versenyképességét célzó képzések és EU-projektprogramok. Nemzetközi kereskedelmi és exportképzések.

Jellemző szolgáltatási elemek/programtípusok:

- workshopok, tréningek, tanúsítványos rövid képzések.

A BCCI-nél az oktatási/képzési formák több csatornán jelennek meg.

5.8.3.1. „BCCI – Centre for vocational training, translations, consultations and company services"

A BCCI 2025-ös kiadványa külön szervezeti egységként említi; a „Center" oldala szerint a központ:

- képzést (training) nyújt,
- mellette tanácsadás, üzleti információ, marketingkutatás,
- fordítás, hitelesítés/legalizálás,
- és kiállítások/vásárok szervezése is a portfólió része.

5.8.3.2. Workshopok, szemináriumok vállalkozóknak (chamber-szolgáltatásként)

A BCCI általános bemutatója szerint a tagok felé workshopokat és szemináriumokat is szerveznek.

5.8.3.3. EU-projektekhez kapcsolódó kapacitásépítés és „SME-támogató" programok

A BCCI kiadványa külön igazgatósági feladatként írja le az EU-projektekben való részvételt, a pályázati/projektfejlesztési tevékenységet és a KKV-k nemzetközi programokba kapcsolását – ez sok esetben képzési/kompetenciafejlesztési elemeket is hordoz.

5.8.4. A BOLGÁR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANÁCSADÁSI MODELLJE

A bolgár kamara számos módon támogatja tagjait a bulgáriai tanácsadási szolgáltatások igénybevétele során:

- **Információszolgáltatás és tanácsadás:** A BCCI összegyűjti és közli a gazdasági tevékenységgel kapcsolatos információkat, valamint felvilágosítást és tanácsadást nyújt tagjainak. Ez magában foglalja szakvélemények, piaci tanulmányok és jelentések készítését, amelyek segítik a vállalkozásokat a bolgár piacon való eligazodásban.
- **Érdekképviselet:** A kamara képviseli tagjai érdekeit a bolgár kormányzati szervek, hatóságok és egyéb intézmények előtt, elősegítve a vállalkozások számára kedvező üzleti környezet kialakítását.
- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés:** A BCCI ösztönzi a bolgár vállalatok piacra lépését, és együttműködik más gazdasági kamarákkal a kétoldalú gazdasági kapcsolatok élénkítése érdekében. Ez lehetőséget biztosít a tagoknak új partnerek és ügyfelek megtalálására.
- **Rendezvények és kiállítások szervezése:** A kamara szervez kiállításokat és gazdaságfejlesztéssel foglalkozó eseményeket, amelyek lehetőséget nyújtanak a vállalkozásoknak termékeik és szolgáltatásaik bemutatására, valamint új üzleti lehetőségek feltárására.

Ezek a szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy a BCCI tagjai hatékonyan vehessék igénybe a bulgáriai tanácsadási szolgáltatásokat, és sikeresen működhessenek a bolgár piacon.

5.9. MAGYARORSZÁG

5.9.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Hazánkban 23 önálló területi kamara (a 19 vármegyei kamara, Budapest, Dunaújváros, Nagykanizsa és Sopron) működik. Magyarországon az MKIK (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara) által nyilvántartott vállalkozások száma 2024-ben 1,81 millió volt az év végén, ami 1,6%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. Az önkéntes tagok átlagos aránya az összes vállalkozás 1-3 százaléka (500-30.000) között mozog országosan az önálló testületi kamarák esetében.

Összességében elmondható, hogy a magyarországi vármegyei és a városi (Budapest, Dunaújváros, Nagykanizsa és Sopron) gazdasági kamarák igen széleskörű szolgáltatásaikkal segítik a magyarországi vállalkozások működését, fejlődését az MKIK által meghirdetett kamarai „Reneszánsz program" keretében, és azok megújulását.

23. ábra: Magyarország megyetérképe

5.9.2. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A magyar gazdasági kamara (elsősorban az ipar- és kereskedelmi kamara) képzési, felnőttképzési és továbbképzési rendszerét alapvetően a gazdaság igényeire való gyors reagálás, a gyakorlatorientáltság és a munkaerőpiaci hasznosíthatóság jellemzi. Az alábbi fő elemekkel írható le:

1. Gazdaságvezérelt szemlélet
   - A képzések tartalma közvetlenül a vállalkozások, ágazatok és helyi gazdaság igényeiből indul ki.
   - A cél a szakképzett, azonnal bevethető munkaerő biztosítása.
   - Erős kapcsolat a vállalatokkal, szakmai szervezetekkel.
2. Gyakorlatorientált képzési struktúra
   - A képzések jelentős része gyakorlati tudásra épül (esettanulmányok, vállalati példák, tréningek).
   - Az oktatók gyakran piaci szakemberek, nem kizárólag elméleti oktatók.
   - Kiemelt szerep jut a duális szemléletnek és a munka melletti tanulásnak.
3. Felnőttképzésre épülő rendszer
   - Rugalmas képzési formák:
     - rövid ciklusú tanfolyamok;
     - moduláris képzések;
     - munka mellett végezhető programok.
   - Alkalmazkodik a felnőttek időbeosztásához (esti, hétvégi, online/blended formák).
   - Gyakori a kompetenciafejlesztés (vezetés, pénzügy, digitalizáció, jogi alapismeretek).
4. Továbbképzés és élethosszig tartó tanulás
   - Folyamatos szakmai megújulást támogató programok.
   - Jogszabályváltozásokhoz, technológiai fejlődéshez kötődő képzések.
   - Kiemelt célcsoportok:
     - vállalkozók,
     - cégvezetők,
     - szakmai felelősök, kamarai tisztségviselők.
5. Minőségbiztosítás és vizsgarendszer
   - A kamara szerepet vállal:
     - vizsgarendszerek működtetésében,
     - szakmai követelmények meghatározásában.
   - Fontos az átlátható, egységes követelményrendszer.
   - Bizonyítványok, tanúsítványok munkaerőpiaci értéke hangsúlyos.

6. Regionális és ágazati sajátosságok
   - A képzési kínálat igazodik:
     - a térségi gazdasági szerkezetéhez,
     - a helyi munkaerőhiányhoz.
   - Ágazatspecifikus képzések (pl. ipar, kereskedelem, szolgáltatások).
7. Digitális és innovációs irány
   - Növekvő arányban jelennek meg:
     - online képzések,
     - e-learning platformok,
     - digitális kompetenciát fejlesztő programok.
   - Válasz az automatizációra és az Ipar 4.0 kihívásaira.

A magyar gazdasági kamara képzési rendszere piacközpontú, rugalmas, gyakorlatias és felnőttbarát, amelynek elsődleges célja a versenyképes vállalkozások és a foglalkoztatható munkaerő támogatása.

A **Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK)** képzési portfólióját több, egymással összefüggő jellegzetesség határozza meg, amelyek célja a gazdasági szereplők – különösen a **vállalkozók, szakemberek és duális képzésben résztvevők** – versenyképességének, gyakorlati tudásának és képzettségének fejlesztése (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, 2025).

5.9.2.1. Széles körű képzési típusok

a) Duális szakképzés támogatása és fejlesztése

A kamara aktívan részt vesz a **duális képzés** szervezésében és koordinálásában, ösztönözve, hogy a tanulók vállalati környezetben sajátítsák el a gyakorlati szakmai ismereteket. Ennek érdekében országos hálózatot működtet és tanácsadói támogatást nyújt a gyakorlati képzőhelyek számára.

b) Mesterképzési programok

Az MKIK számos **mesterképzési programot** kínál különböző szakmákban (pl. kereskedő, ács, asztalos, fodrász, szerelő stb.), amelyek szakmai és vállalkozói kompetenciákat fejlesztenek, és felkészítik a résztvevőket a mestervizsgára.

c) Kamarai gyakorlati oktatói képzés

A kamara szervez **gyakorlati oktatói képzést és vizsgát**, amely formális tanúsítvánnyal zárul, és pedagógiai, kommunikációs, szakképzési adminisztrációs ismereteket ad a gyakorlati oktatásban részt vevő szakemberek számára.

d) Felnőttképzés és vállalkozói tréningek

A MKIK keretében elérhetők **felnőttképzési programok**, beleértve gyakorlati és elméleti tanfolyamokat vállalkozóknak és szakembereknek – például kezdő vállalkozóknak szóló képzések vállalkozásindításról, pénzügyi és adminisztratív kérdésekről.

5.9.2.2. Gyakorlatorientált és munkaerőpiac-központú megközelítés

A képzések nagy hangsúlyt fektetnek a **gyakorlati készségek átadására és a munkaerőpiaci igényekhez való igazításra**, így a résztvevők olyan tudást szerezhetnek, amely közvetlenül hasznosítható a munkavégzésben vagy vállalkozás működtetésében.

5.9.2.3. Struktúrált és szabályozott rendszer

A kamara képzései – beleértve mesterképzést és gyakorlati oktatói tanfolyamokat – **formális képzési és kimeneti követelményekhez kapcsolódnak**, amelyek országosan egységesek és szabályozottak a szakmai előírásoknak megfelelően.

5.9.2.4. Hozzáférhetőség és országos hálózat

A MKIK országos hálózatán keresztül – a területi kamarák bevonásával – biztosítja, hogy a képzések elérhetők legyenek **különböző régiókban**, és hogy a vállalkozások, képzőhelyek, oktatók és tanulók egyaránt tudjanak élni a programokkal.

A **Magyar Kereskedelmi és Iparkamara képzési portfóliója** átfogó, gyakorlatorientált és munkaerőpiaci szempontból releváns képzési programokat foglal magában – a duális szakképzés fejlesztésétől kezdve a mesterképzéseken át a gyakorlati oktatói és vállalkozói tanfolyamokig –, mindezt egy országosan szervezett rendszerben.

5.9.3. KAMARAI KÖTELEZŐ ÉS EGYÉB TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 8.§ (2a) bekezdés a) pontja értelmében a gazdasági kamarák közfeladatát képezi a gazdasági tanácsadás, amelyet szolgáltatásaik körében nyújtaniuk kell a gazdálkodó szervezeteknek.

- A **Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara** által a kamarai törvény alapján a kamarai nyilvántartásba bejegyzett gazdálkodó szervezet részére kötelezően nyújtandó térítésmentes kamarai alapszolgáltatások a következők:
    a) tanácsadás gazdasági, pénzügyi, adózási, hitelhez jutási kérdésekben;
    b) üzletipartner-keresés;
    c) pályázatfigyelés;
    d) Magyarországon először a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya biztosított gazdasági mediációs szolgáltatást.
- A **kamara** jogi, pályázati, pénzügyi tanácsadás mellett szellemi tulajdonvédelem, külpiacra lépés, innovációmenedzsment-tanácsadás, technológiatranszfer-tanácsadás révén színesíti ezt a szolgáltatási kört.

5.9.4. MAGYAR GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT. EVOLÚCIÓ PROGRAMJA

Jelenleg egy díjmentes vállalkozásfejlesztési tanácsadó program érhető el a magyar vállalatok számára, ez a Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. Evolúció programja. Az Evolúció programokat két részmunkaidős tanácsadó segítségével működteti az MGFŰ (Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség) az egész országra kiterjedően, azonban a programokat nem népszerűsítik, nem reklámozzák.

Két programelemből áll:

5.9.4.1. Generációváltás Program

„Minden vállalkozás életében kritikus fordulópont a generációváltás. Ezzel együtt egy megújulást ígérő lehetőség is, főleg akkor, ha egy innovatív technológiai változással együtt történik meg. A Generációváltás program azért jött létre, hogy a vállalkozások életében aktuális átadás folyamata ne megtorpanásba, sokkal inkább a vállalkozás kivirágzásához vezesse a céget. Az ingyenesen igénybe vehető program nemzetközi sztenderdeken alapuló, egyedülálló cégdiagnosztika segítségével elemzi a résztvevő vállalkozások pénzügyi és gazdasági helyzetét, valamint az elemzés eredményeként meghatározza a cég értékét. Szakértőink felmérik a vállalkozói oldalon felmerülő problémákat és igényeket, és segítik a kkv-kat az élethelyzetükhöz leginkább illeszkedő szolgáltatás megtalálásában. A programmal a generációváltás a meglévő értékekre alapozva új lehetőségeket, új időszámítást kezdeményez a vállalkozások életében."

5.9.4.2. Második Esély Program:

A program leírása szerint segíti a vállalkozásokat működési elakadásuk esetében. „A Második Esély program célja a magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítése." Segítséget nyújt a vállalkozásoknak a vállalkozás működésében felmerülő problémák azonosításában, tanácsadási szolgáltatás keretében megoldási javaslatokat ad, valamint segít az átalakítási, átstrukturálási terv készítésében. „Az időben történő szakmai segítségnyújtás összességében komoly szerepet játszik a cég alkalmazottainak (nagyarányú) megtartásában, a már működő vállalati folyamatok, know-how-k, piacok, értékek megőrzésében, valamint a sikeres, stabil működés és a későbbi fejlődés megalapozásában."

5.10. HORVÁTORSZÁG

5.10.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A mai horvát kamarai elődszervezetét (Trgovačka i obrtnička komora – kereskedelmi és iparkamara) 1852. február 16-án Zágrábban hozták létre; a HGK ezt tekinti a szervezett kamarai rendszer történeti kezdetének (HGK-Croatia, 2025).

Egy 2025. novemberi, a HGK-ról szóló gazdasági sajtóanyag szerint a HGK kb. 170 ezer tagot számlál (ebből kb. 100 ezer a „Digitalna komora" felhasználója).

A horvát szabályozás szerint a tagság kötelező minden olyan jogi személy számára, amely Horvátországban székhellyel gazdasági tevékenységet végez (Zakon, 2022).

A HGK-t a saját statútuma „önálló szakmai–üzleti szervezetként" írja le, amely a gazdasági szereplők közös érdekeinek képviseletére, összehangolására, valamint vitáik rendezésének támogatására jön létre belföldön és külföldön.

A gyakorlatban (konkrét, számszerű eredményekkel) a HGK 2023-as teljesítményéről szóló beszámoló szerint például:

- » több mint 30 ezer szolgáltatást nyújtott tagjainak,
- » 229 véleményt/javaslatot küldött állami és helyi szerveknek,
- » 333 edukáció/konferencia/workshop keretében közel 17 ezer résztvevőt ért el,
- » közhatalmi feladatként több mint 29 ezer dokumentumot adott ki.

24. ábra: Horvátország megyéi

5.10.2. A HORVÁT ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A HGK vs. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) közötti hasonlóságok és különbségek a következőkben foglalhatók össze:

Hasonlóságok:

- Köztestületi jelleg és közfeladatok: mindkét országban a kamarák részt vesznek gazdaságszervezési/közfeladat jellegű tevékenységekben (pl. igazolások, nyilvántartások, érdekképviseleti véleményezés, rendezvények, vállalkozásfejlesztési szolgáltatások). A HGK-nál ezt a jogi keret kifejezetten rögzíti (közhatalmi feladatok, közokirat jellegű aktusok).
- Képzés és vállalkozásfejlesztés fókusza: mindkét kamarai rendszer működtet képzéseket/edukációkat és vállalkozói tájékoztató szolgáltatásokat.

Különbségek:

- Tagság és kötelezettség:
  a) Horvátország (HGK): a tagság kötelező a Horvátországban székhellyel működő gazdasági tevékenységet folytató jogi személyeknek.
  b) Magyarország (MKIK): a rendszer lényege, hogy a vállalkozásoknak kötelező kamarai nyilvántartásba vételt kell kezdeményezniük, és évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulást kell fizetniük; ugyanakkor a kamarai tagság önkéntes (a regisztráció nem egyenlő tagsággal).
- Finanszírozási hangsúly: Horvátországban a kötelező tagság mellett a tagdíjfizetés rendszere az elmúlt években átalakult (például a tagok nagy részének csökkent/eltűnt a fizetési kötelezettsége), és a HGK erősebben piaci szolgáltatásokból is igyekszik bevételt termelni – ezt horvát hírek és nyilatkozatok is hangsúlyozzák.
- Jogszabályi keretezés fókusza: Magyarországon a „kötelező elem" tipikusan a regisztráció + hozzájárulás, nem a tagság; Horvátországban a „kötelező elem" maga a tagság.

5.10.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A HGK-nál az oktatás/képzés több csatornán jelenik meg:

1. Edukációk (szemináriumok, workshopok, konferenciák)

   A HGK külön „Edukacije" (képzések) felületen gyűjti a programjait (szemináriumok, képzések, tematikus tréningek).

2. Digitális képzések/„Digitalna komora"

   A HGK digitális felületen is futtat továbbképzési tartalmakat (videós edukációs ciklusok, online képzések) (Digitalna komora, 2025).

3. Felnőttképzési/lifelong learning érdekképviselet és szakmai közösség

   A kamarán belül működik felnőttképzési fókuszú közösség/szervezeti egység („Zajednica za obrazovanje odraslih"), amely a célzott élethosszig tartó tanulás és felnőttoktatás erősítését és az ágazati érdekek képviseletét tűzi ki.

4. Szélesebb szolgáltatási portfólióba ágyazva

   A HGK esemény- és szolgáltatáslistáiban a képzés gyakran együtt jelenik meg más vállalkozástámogató elemekkel (pl. jogi támogatás, EU-tanácsadás, nemzetközi piacra lépés támogatása).

5.10.4. A HORVÁT GAZDASÁGI KAMARA (HGK) TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A Horvát Gazdasági Kamara (Hrvatska Gospodarska Komora – HGK) tanácsadási tevékenysége kiemelten a vállalkozások stabilizálását, versenyképességének javítását és az uniós gazdasági környezethez való alkalmazkodását szolgálja. A kamarai tanácsadás szorosan összekapcsolódik a vállalkozásfejlesztési, exporttámogatási és EU-s projektekhez kötődő szolgáltatásokkal, különös tekintettel a KKV-szektorra (CCE, 2024).

A HGK tanácsadási portfóliójának központi eleme az export- és nemzetköziesítési tanácsadás. A kamara aktívan segíti a horvát vállalkozásokat új piacok azonosításában, üzleti partnerek felkutatásában, valamint nemzetközi vásárokon és üzleti missziókban való részvételben. A tanácsadás gyakran ágazati bontásban zajlik, figyelembe véve az idegenforgalom, az élelmiszeripar és a feldolgozóipar sajátosságait.

A vállalkozások stabil működését támogató tanácsadás kiterjed jogi, szabályozási és pályázati kérdésekre is. A HGK fontos közvetítő szerepet tölt be az állami és uniós támogatási rendszerek és a vállalkozások között. Összességében a horvát kamarai tanácsadási modell fejlesztő és felzárkóztató jellegű (EC, 2022).

5.11. SZLOVÉNIA

5.11.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) (angolul: Chamber of Commerce and Industry of Slovenia) 1851. január 12-én kezdte meg működését Ljubljanában (a történeti előd: a „Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko").

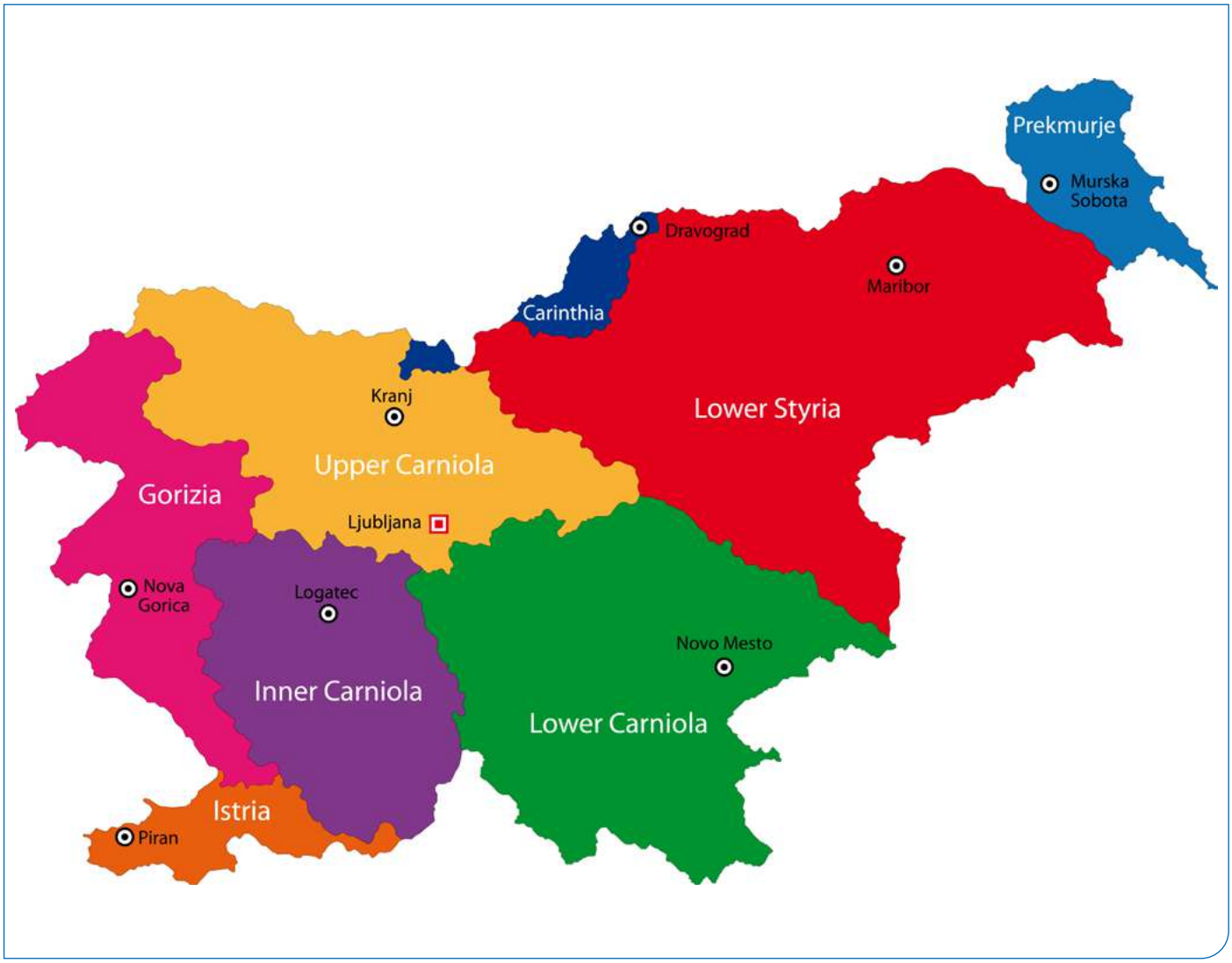
Napjainkban a GZS 5.200 tagvállalatot tömörít.

A GZS-Slovenija (2025) alapvetően üzleti érdekképviseleti és üzletfejlesztési szervezet, amelynek „vörös fonala" a tagok érdekeinek képviselete és a versenyképesség erősítése.

A tipikus tevékenységek és szolgáltatások:

- Érdekképviselet és szakpolitikai javaslatok a kormányzat, a jogalkotás és a szociális partnerek felé.
- Ágazati és regionális szerveződés (szlovén sajtóban is gyakran említve: regionális és ágazati tagozódás).
- Szolgáltatások és tudásmegosztás vállalkozásoknak (információ, tanácsadás, hálózatépítés, rendezvények, projektek).

25. ábra: Szlovénia tájegységei

5.11.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A GZS ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Gazdasági érdekképviselet: mindkettő a vállalkozások érdekeit közvetíti a szakpolitika felé és vállalati szolgáltatásokat nyújt (Gzs, 2021).
- Képzés/kompetenciafejlesztés: mindkét rendszerben erős a vállalkozások humántőke-fejlesztési fókusz (képzések, vizsgák, módszertani támogatás).

Különbségek:

- Tagság jellege (önkéntes vs. kötelező nyilvántartás)
  - GZS: a mai modellben önkéntes tagságú vállalati szövetségként jelenik meg; a szlovén nyilatkozatokban hangsúlyos, hogy korábban volt jóval nagyobb (kötelező tagsági időszakhoz kötődő) kör, de „jelenleg kb. 5200" a tagság.
  - MKIK: Magyarországon 2012-től kötelező kamarai nyilvántartásba vétel van, és ehhez kapcsolódik az évi 5000 Ft kamarai hozzájárulás; ez nem azonos az önkéntes „klasszikus tagsággal", de a rendszer univerzális lefedettséget céloz.
- Szakképzési/duális rendszerben betöltött szerep hangsúlya
  - MKIK: a magyar rendszerben kiemelt, országosan szervezett feladat a duális képzés.
  - GZS: a képzés fókusza inkább üzleti/felnőttképzési és képesítési (NPK) szolgáltatásként jelenik meg.

5.11.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A GZS-hez kötődő egyik kulcsszereplő a GZS – Center za poslovno usposabljanje (CPU), amelyet kifejezetten üzleti/felnőttképzési központként mutatnak be.

A források alapján a CPU/GZS képzési portfóliója tipikusan:

- Szakmai továbbképzések és üzleti tréningek/szemináriumok (karrierépítés, gyakorlati készségek, „upskilling/reskilling" logika).
- Nemzeti szakmai képesítésekhez (NPK – Nacionalna poklicna kvalifikacija) kapcsolódó eljárások: a CPU saját közlése szerint a legnagyobb NPK-eljárást lebonyolítók között van és több tucat (pl. 44) képesítésre regisztrált szolgáltatóként jelenik meg.
- Tematikus szakmai képzések (pl. ingatlanközvetítői irány is szerepel példaként a CPU oldalán).

5.11.4. A SZLOVÉN GAZDASÁGI KAMARA (GZS) TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A Szlovén Gazdasági Kamara (Gospodarska zbornica Slovenije – GZS) tanácsadási tevékenysége a régió egyik leginkább intézményesített modellje. A Kamara tanácsadási szolgáltatásai nemcsak a vállalkozások stabilizálását, hanem azok innovációs és nemzetközi fejlődését is célozzák (GZS, 2023).

A GZS erős ágazati struktúrára építi tanácsadási rendszerét. Az ágazati kamarák révén a vállalkozások célzott tanácsadást kapnak szabályozási, munkaügyi, digitalizációs és innovációs kérdésekben, különös tekintettel az ipar 4.0 és a fenntarthatóság területeire.

A szlovén kamarai tanácsadás fontos eleme a nemzetközi piacra lépés és az európai értékláncokba való bekapcsolódás támogatása. A modell hosszú távú versenyképességi célokat is szolgál.

5.12. SZERBIA

5.12.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Szerb Gazdasági Kamara alatt a *Privredna komora Srbije* (PKS) (angolul *Chamber of Commerce and Industry of Serbia – CCIS)* intézményt értjük.

A PKS történeti eredetét a szerb kamarai hagyomány 1857-hez köti (az első szervezett kamarai/kereskedői érdekképviseleti forma ekkortól datálható), és a PKS kommunikációjában is „168 éves tradícióként" jelenik meg.

A szerb kamarai rendszer többször átalakult (különböző komoratípusok, egységesítések, közjogi szerep stb.), de ha a kérdés „mikor alakult?" értelemben a PKS eredetére vonatkozik, 1857 a leggyakrabban hivatkozott alapdátum (CCIS-Serbija, 2025).

Jelenleg a nyilvánosan, egyértelműen idézhető „taglétszám" helyett inkább azt érdemes rögzíteni, hogy a PKS kötelező tagságú és egyes sajtóhivatkozásokból ~70 ezer körüli nagyságrend vezethető le.

A PKS szerepe tipikusan „klasszikus" országos kamara-funkciók köré épül:

- Érdekképviselet és szakpolitikai részvétel: a tagok érdekeinek képviselete, javaslatok jogszabályokhoz/üzleti környezethez.
- Nemzetközi gazdasági kapcsolatok támogatása (export, partnerkeresés, üzleti delegációk, nemzetközi szervezeti tagságok/együttműködés).
- Üzleti információ és szolgáltatások, tanácsadás, rendezvények, üzletember-találkozók stb.
- Képzések és vállalkozásfejlesztés.
- Több ország kamarai rendszeréhez hasonlóan a PKS-hez kapcsolódhat választottbírósági/alternatív vitarendezési funkció is (a nemzetközi bemutatókban ez gyakran megjelenik).

26. ábra: Szerbia közigazgatási térképe

5.12.2. A SZERB ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlóságok és különbségek a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával (MKIK) összehasonlítva:

Hasonlóságok:

- Országos ernyőszervezet + területi háló: mindkét rendszerben van országos szint és területi/regionális kamarák.
- Érdekképviselet, vállalkozásfejlesztés, külpiaci kapcsolatok, rendezvények, üzleti információs szolgáltatások – alaplogika nagyon hasonló.
- Képzési szerep: mindkét országban a kamarák részt vesznek a munkaerőpiac és a vállalati igényekhez kapcsolódó képzési/fejlesztési feladatokban (Szerbiában ezt a PKS kifejezetten intézményesíti).

Különbségek:

- Tagsági modell
  - Szerbia (PKS): jogszabályi alapon kötelező kamarai tagság + tagdíj rendszere (a szabályozás és a gyakorlat körül időről időre vita is volt).
  - Magyarország (MKIK-rendszer): 2012 óta a vállalkozások számára kötelező kamarai regisztráció (nem ugyanaz, mint a teljes körű kötelező tagság).
- Közéleti/politikai beágyazottság megítélése
  - Szerbiában a kötelező tagsághoz kapcsolódó vitákban a sajtóban gyakran előjön a kamara „államhoz való közelségének" kérdése; ez összehasonlításkor releváns kontextus.
- Történeti keretezés
  - A MKIK saját történeti narratívája Magyarországon 1850-es kamarai kezdeményeket és a későbbi kamarai törvényeket hangsúlyozza; a PKS pedig 1857-től számolja a működésének tradíciót.

5.12.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A PKS-nél az oktatás/képzés kifejezetten látható, szervezett portfólió:

1. Poslovna akademija PKS (PKS Üzleti Akadémia)
   - tematikus és szakképzések (pl. pénzügy–adózás, nemzetközi üzlet, menedzsment, megfelelés/CBAM stb.) „képzési naptár" szerint (Poslovna Akademija PKS, 2025).
2. Online képzések/e-learning platform
   - több témacsoportban (pl. pénzügy, IT, kommunikációs készségek, körforgásos gazdaság stb.).
3. Oktatási, duális képzési és oktatáspolitikai központ
   - a PKS-en belüli központ, amely a duális képzés és kapcsolódó oktatáspolitikai/partneri feladatok kapcsán is megjelenik (pl. instruktorképzés, kapcsolattartás).
4. Külső, rendszerszintű hivatkozások
   - Szerb oktatásirendszer-összefoglalók is megemlítik, hogy a PKS oktatási központja folyamatos felnőttképzést kínál üzlet és vállalkozás témákban.

5.12.4. A SZERB GAZDASÁGI KAMARA (PKS) TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGE

A Szerb Gazdasági Kamara (Privredna komora Srbije – PKS) tanácsadási tevékenysége kifejezetten a vállalkozások felzárkóztatását és szervezeti megerősítését szolgálja. A tanácsadás célja a működési stabilitás és az európai normákhoz való közelítés (PKS, 2024).

A PKS tanácsadási portfóliója magában foglalja a jogi megfelelés, vállalkozásindítás, exportképesség és digitalizáció támogatását. Jelentős szerepet játszik az EU-s és nemzetközi fejlesztési programokhoz kapcsolódó tanácsadás is.

A kamara közvetítő szerepet tölt be az állam és a vállalkozások között és strukturált módon támogatja azok gazdasági alkalmazkodást.

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

6. OROSZORSZÁG (POÓR JÓZSEF – VARGA ERIKA)

„A valódi forgatókönyv a belső munkaerőmozgás fejlesztése,
mivel a megrendelésekhez, működő tőkéhez, emberi erőforrásokhoz
és egyértelmű piaci réspiachoz hozzáférő vállalatok lesznek az erősebbek."
(Sergey Katyrin)[16]

6.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az orosz gazdasági kamara, hivatalosan az Orosz Kereskedelmi és Iparkamara, erősen centralizált, államközeli intézmény, amely országos hálózattal és regionális kamarákkal működik. Szerepe egyszerre érdekképviseleti, koordinációs és gazdaságpolitikai támogató jellegű. Az oktatási és továbbképzési tevékenység nem klasszikus kamarai képzési modellre épül, hanem főként rövid, gyakorlatorientált programokra, szakmai szemináriumokra és vállalkozói tréningekre fókuszál. A hangsúly az üzletviteli, jogi, külkereskedelmi és megfelelési ismereteken van, különösen a hazai piacra és a stratégiai partnerországokra irányuló üzleti kapcsolatok támogatásán. A tanácsadási szolgáltatások kiemelten az export–importtámogatásra, kereskedelempolitikai tájékoztatásra, tanúsításra, vitarendezésre és jogi–adminisztratív megfelelésre koncentrálnak. A kamara fontos szerepet tölt be az állami szabályozások közvetítésében és értelmezésében a vállalkozások felé.

27. ábra: Oroszország szövetségi körzetei

Összességében az orosz kamarai modell kevésbé piaci és innovációvezérelt, inkább állami prioritásokhoz igazodó, stabil intézményi keretek között működő rendszer, ahol a képzés és tanácsadás elsősorban a gazdasági alkalmazkodást és a külkereskedelmi érdekeket szolgálja.

[16] Sergey Katyrin (1950–) az Oroszországi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, aki úgy véli, hogy az üzleti szféra stabilitása és túlélése a kiszámítható intézményi környezeten, valamint a belső gazdaság megerősítésén múlik.

6.2. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az „Orosz Gazdasági Kamara" megnevezés alatt a gyakorlatban szinte mindig az Oroszországi Kereskedelmi és Iparkamarát értik (oroszul: Торгово-промышленная палата Российской Федерации, röviden ТПП РФ / TPPRF).

1991. október 19. az RSZSZK (oroszországi) kamara alapító kongresszusa (gyakran ezt tekintik a modern szervezet „megalakulásának").

1993. július 7-én születik meg az RSZSZK kamara működésének és státuszának jogi keretét megadó orosz törvény: *„A Kereskedelmi és Iparkamarákról az Orosz Föderációban"* (No. 5340-1) (CIS-Russia, 1993).

A TPPRF hivatalos kommunikációjában a tagsági bázisban tipikusan 55 ezer szervezet szerepel.

A TPPRF a törvényben rögzített célok szerint a gazdaság fejlődését, a vállalkozási feltételek javítását és a nemzetközi gazdasági kapcsolódást támogatja (CIS Jogszabályok).

A gyakorlatban a TPPRF „kamarai" szolgáltatáscsomagja erősen üzleti szolgáltató + érdekképviseleti + vitarendezési jellegű, például:

- okmányolás és külkereskedelmi adminisztráció (származási igazolások, ATA Carnet és egyéb külgazdasági dokumentumok),
- vis maior (force majeure) igazolások,
- szakértői vizsgálatok/áruszakértés, értékbecslés, tanúsítás,
- kiállítások, vásárok, üzleti rendezvények,
- jogi/üzleti információs tanácsadás, regiszterek (pl. „megbízható partnerek" jellegű nyilvántartások),
- választottbíráskodás, mediáció és más alternatív vitarendezés (a kamarához kötődő intézményekkel).

A TPPRF rendszerének méretét jól mutatja, hogy a hivatalos összefoglaló szerint 178 területi kamara és 55000 vállalkozás/szervezet köré épül a rendszer.

6.3. AZ OROSZ ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlóságok és különbségek a magyar MKIK-hoz képest az alábbiakban foglalhatók össze.

Hasonlóságok:

- Érdekképviselet és gazdaságfejlesztés: mindkettő vállalkozói érdekeket közvetít és üzleti környezetet fejleszt (javaslatok, fórumok, programok).
- Szolgáltató jelleg: tanácsadás, információ, külgazdasági kapcsolatok támogatása, üzleti rendezvények (a formák eltérnek, de a logika hasonló).
- Alternatív vitarendezés: mindkét ökoszisztémában jelen van békéltetés/választottbíráskodás/mediáció (intézményi részletek országonként eltérnek).

Különbségek:

- Jogállás és „kötelezőség"
  - Oroszország (TPPRF): a törvény alapján létrejövő kamarák nem állami, non-profit szervezetek; a tagság jellemzően önkéntes.
  - Magyarország (MKIK rendszer): 2012 óta a vállalkozások számára kötelező a kamarai regisztráció és a kamarai hozzájárulás, ugyanakkor ez nem azonos a tagsággal, a „rendes tagság" továbbra is önkéntes.
- Közfeladatok súlya
  - Magyarországon az MKIK és a területi kamarák több közfeladatot is ellátnak (pl. nyilvántartások, képzési/duális szakképzési funkciók és vizsgáztatási rendszerek – részletei programonként változnak).
  - A TPPRF-nél a hangsúly a szolgáltatásokon (külker okmányolás, szakértés, tanúsítás, vitarendezés, üzleti tanácsadás) és a széles kamarai hálózaton van; a közfeladat-jellegű elemek inkább bizonyos „hitelesítő/igazoló" funkciókban jelennek meg (pl. vis maior, egyes külker okmányok).
- Szervezeti lépték és hálózat
  - TPPRF: országos rendszer, sok területi kamarával és több tízezres tagsággal.
  - MKIK: országos köztestületi csúcsszervezet + területi kamarák; a „kötelező" kör inkább regisztráció/hozzájárulás (nem automatikus tagság).

6.4. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A TPPRF-nél az oktatási/képzési portfólió kifejezetten széles és több csatornán fut: „Üzleti oktatás és humánerőforrás-fejlesztés" szolgáltatáscsomag (TPPRF szolgáltatás-katalógus).

A TPPRF-rendszer többek között üzleti tréningeket, szemináriumokat, webináriumokat, felkészítő és továbbképző tanfolyamokat hirdet és szervez (TPPRF-Russia, 2025):

- webináriumok,
- szakmai továbbképzés és szakmai átképzés (pl. közbeszerzés, ökológia, marketing/értékesítés, „lean/6 sigma", HACCP, munkavédelem, tűzvédelem stb. – a lista régiónként bővülhet),
- oktatási minőség és képesítések értékelése (akkreditáció, minőségértékelés, kompetencia/kompetenciatanúsítás),
- külön említett szolgáltatás: komplex vizsga külföldieknek (orosz nyelv + történelem + jogi alapismeretek), amely több bevándorlási/munkavállalási ügyintézéshez szükséges lehet.

B) Nemzetközi intézményi háttér: MIMOP/IIMBA (TPPRF-hez kötődő intézmény)

A „Nemzetközi Intézet a Vállalkozói Szövetségek Menedzsmentjéért" (IIMBA/MIMOP) a TPPRF környezetében működő oktatási-kutatási központként írja le magát, és kifejezetten továbbképzési és szakmai átképzési programokat céloz (üzleti/kamarai menedzsment, készségfejlesztés, mediáció stb.).

C) Képesítési rendszer (szakmai kvalifikációk)

A TPPRF „Oktatás és kvalifikáció" ágában külön szerepel:

- Szakmai kvalifikációs tanács (SPK),
- képesítésértékelő központ (COC), valamint kapcsolódó alapítvány/struktúra (a TPPRF-portálról elérhető).

A kamara – a területi kamarákkal és háttérintézményekkel – képzést szervez, kompetenciát mér/értékel, minőségbiztosítási és akkreditációs jellegű szolgáltatásokat is közvetít, és emellett üzleti tréningpiaci szereplőként is működik.

6.5. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az Orosz Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadási szolgáltatásai a kamarai tevékenység egyik legfontosabb pillérét jelentik, és szorosan kapcsolódnak az állami gazdaságpolitikai, kereskedelempolitikai és szabályozási környezethez. A tanácsadás elsődleges célja nem a klasszikus üzleti coaching vagy szervezetfejlesztés, hanem a vállalkozások jogi, adminisztratív és külkereskedelmi alkalmazkodásának támogatása.

A kamarai tanácsadás kiemelt területe a külkereskedelem és nemzetközi üzleti kapcsolatok támogatása. Ide tartozik az export–import tanácsadás, piacra lépési információk biztosítása, partnerkeresés, valamint a nemzetközi szerződésekhez és kereskedelmi gyakorlatokhoz kapcsolódó szakértői támogatás. A kamara különösen aktív az úgynevezett „baráti" vagy stratégiai partnerországok irányába történő üzleti kapcsolatok elősegítésében, beleértve Ázsiát, a Közel-Keletet és a FÁK-országokat.

Fontos tanácsadási terület a jogi és megfelelési (compliance) tanácsadás. A kamara segíti a vállalkozásokat az összetett orosz szabályozási környezet értelmezésében, különös tekintettel az engedélyezési eljárásokra, tanúsításokra, vámügyekre, technikai szabványokra és kereskedelmi előírásokra. Ide kapcsolódik a kamara által működtetett választottbírósági és vitarendezési funkció is, amely a gazdasági jogviták alternatív kezelését szolgálja.

A tanácsadás további eleme a gazdaságpolitikai közvetítés. A kamara rendszeresen gyűjti a vállalkozások visszajelzéseit, és ezeket strukturált formában továbbítja az állami döntéshozók felé. Ezzel párhuzamosan értelmezi és kommunikálja az új szabályozásokat, kormányzati programokat és támogatási lehetőségeket a vállalkozások irányába.

Összességében az orosz kamarai tanácsadási modell centralizált, intézményesített és államközeli, ahol a hangsúly a jogi-bürokratikus megfelelésen, a külkereskedelmi orientáción és az állami prioritásokhoz való igazodáson van, nem pedig a piaci alapú, innovációvezérelt üzleti tanácsadáson.

7. EURÓPÁN KÍVÜLI ANGOLSZÁSZ ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZABÓ DOROTTYA ANNA)

„A kamara nem csak networking klub, hanem érdekérvényesítő, kép".

(Colorado Chamber of Commerce)[17]

[17] Napjainkban ilyen érdekvédő kamarai szervezeteknél gyakran elhangzik a fenti idézethez hasonló gondolat és megjegyzés.

7.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az Európán kívüli angolszász országok (USA, Kanada, Ausztrália és Új-Zéland) kamarai rendszerei önkéntes tagságon, piaci szolgáltatásokon és decentralizált működésen alapulnak. A fejezetben olvasható tanulmányok szerint a kamarák itt nem intézményfenntartók, hanem üzleti szolgáltatók és képzési integrátorok. A képzési tevékenységeik jellemzően rövidek, gyakorlatiak, erősen üzleti és exportorientáltak, gyakran tanúsítványhoz kötöttek. A kamarák fontos szerepet játszanak a képzési hiányok (skills gap) kezelésében, a vállalkozások és képzők összekapcsolásában. Ez a modell különösen alkalmas gyors kompetenciafejlesztésre, de kevésbé alkalmas rendszerszintű szakképzésre.

Az Európán kívüli angolszász országokban (USA, Kanada, Ausztrália és Új-Zéland) a kamarai tanácsadási szolgáltatások szorosan illeszkednek a piaci alapon működő, szolgáltatásvezérelt modellhez. A kamarák nem hatósági vagy közfeladat-jellegű tanácsadást nyújtanak, hanem üzletorientált, gyakorlati támogatást kínálnak elsősorban a KKV-k számára.

A tanácsadási tevékenység középpontjában az üzletfejlesztés, piacra lépés, export- és nemzetközi kereskedelem támogatása, valamint a vezetői döntéshozatal és szervezetfejlesztés áll. Gyakoriak a mentoringprogramok, peer learning megoldások, szakértői workshopok és projektalapú advisory szolgáltatások.

Az USA-ban és Kanadában hangsúlyos a vállalkozások összekapcsolása tanácsadókkal, befektetőkkel és képzőkkel, míg Ausztráliában és Új-Zélandon erős a munkaügyi, HR- és megfelelési tanácsadás, valamint az állami fejlesztési és támogatási programokhoz való hozzáférés segítése.

Összességében az angolszász kamarai tanácsadás rugalmas, decentralizált és piacközeli, amely hatékonyan támogatja a gyors alkalmazkodást és a vállalkozások növekedését, ugyanakkor nem törekszik egységes, rendszerszintű tanácsadási infrastruktúra kiépítésére.

7.2. AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

7.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az „amerikai gazdasági kamara" alatt a U.S. Chamber of Commerce-t (az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamaráját) szokás érteni. Alapítás: 1912. április 22-én. Összesen 300.000 közvetlen tagja van (direct members), és több mint 3 millió vállalat és szervezet érdekeit képviseli közvetve (állami/helyi kamarákon és szakmai szövetségeken keresztül) (USCC, 2025).

A U.S. Chamber egy országos üzleti érdekképviseleti ernyőszervezet, amelynek fókusza a szövetségi szintű (federal) döntéshozatal befolyásolása és a tagérdekek képviselete:

- Érdekképviselet és szakpolitika (advocacy): jogszabályok és kormányzati döntések befolyásolása; vállalkozói álláspontok kidolgozása.
- Bírósági/alkotmányos-jogi fellépés: gyakori amicus curiae (peren kívüli beavatkozó) beadványok fontos ügyekben.
- Szövetségi–tagi koordináció: együttműködés állami és helyi kamarákkal, iparági szövetségekkel (ez adja a „3M+" közvetett lefedettség jelentős részét).
- Kutatások, jelentések, üzleti klíma/versenyképességi anyagok, programok: részben a U.S. Chamber Foundation-ön keresztül.

28. ábra: Amerikai Egyesült Államok

Az ernyőszervezet összefogja az állami kamarák, több mint 70 ezer helyi kamara, valamint több mint 100 külföldi képviselet (AmChams – US Chambers of Commerce overseas) működését, azonban nem felügyeli azokat, ezen szervezetek működésének szervezését nem irányítja. Az Amerikai Kereskedelmi Kamara éves bevétele körülbelül 200 millió dollár (2010-ben), amely nagyrészt a tagsági díjakból származik, és jelentős részét lobbi tevékenységre fordítja (Heseltine, 2012).

Az amerikai kamarai rendszer társadalmi-politikai szerepe erőteljesen nőtt megalakulása óta. Ennek kapcsán a rendszert kritikai is éri, mely szerint így csökkent a gazdasági érdekvédelmi szerepkör, emellett azonban fontos kiemelni, hogy egyes társadalmi kérdések kapcsán azok gazdasági következményei kerülnek megjelenítésre a kamarai kommunikációban. Jelentős hatást gyakorol az amerikai jogalkotásra és igazságszolgáltatásra (Yosifon, 2014; Epstein, 2017; Fligstein, & McAdam, 2021).

A The Harris Poll által 2024-ben végzett közvéleménykutatás eredményei szerint az USA felnőtt népességének 86%-a ismeri a helyi gazdasági kamarát és elégedett annak működésével. A válaszadók több mint 60%-a szívesebben vásárol kamarai tagtól vagy ajánlja azokat másoknak. A vállalkozók jelentős része üzleti partnerként tekint a kamarára, valamint úgy véli, hogy a kamara kezdeményezései és intézkedései a vállalkozásuk érdekeit szolgálja. Területi különbségek azonban jelen vannak (ACCE, 2024).

7.2.2. AZ AMERIKAI ÉS A MAGYAR KAMARA ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Hasonlóságok és különbségek a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarához (MKIK) képest:

Hasonlóságok:

- Vállalkozói érdekek képviselete (gazdaságpolitikai javaslatok, álláspontok, partnerség a döntéshozókkal).
- Hálózatos működés: mindkettő több szinten épít kamarákra/partnerszervezetekre (USA-ban állami/helyi kamarák; Magyarországon területi kamarák + országos ernyő).
- Képzés és kompetenciafejlesztés mint szolgáltatási terület (tartalma és jogi szerepe eltér).

Különbségek

- Jogi státusz és „közfeladat”
  - MKIK: Magyarországon a kamarák köztestületi jelleggel látnak el több, jogszabályhoz kötött feladatot (pl. szakképzéshez kapcsolódó szerepek, békéltetéshez kapcsolódó rendszer).
  - U.S. Chamber: alapvetően magánjellegű nonprofit érdekképviseleti szervezet, nem „hatósági/közigazgatási” kamara, ennél fogva nem lát el állami feladatokat, így állami forrásokból sem részesül.
- Tagsági logika
  - Magyarország: a vállalkozásoknak kötelező a kamarai regisztráció, és ehhez kapcsolódik az évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulás (a területi kamarák tájékoztatói ezt egyértelműen írják).
  - USA: a U.S. Chamber tagsága önkéntes, és a „3M+” gyakran közvetett képviseletet is jelent.

- Kiemelt működési hangsúly
  - U.S. Chamber: nagyon erős federal policy/lobbying/peres érdekérvényesítés fókusz (országos szabályozás, bírósági ügyek).
  - MKIK és területi kamarák: a hazai rendszerben tipikusan hangsúlyosabb a gazdaságszervezési-közfeladati és szakképzési szerep, illetve a vállalkozások adminisztratív/üzletfejlesztési támogatása a területi struktúrán át.

7.2.3. KAMARAI-OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az amerikai kamara „klasszikus értelemben vett" (pl. államilag szabályozott) szakképzési közfeladatokat nem úgy lát el, mint a hazai kamara, viszont jelentős szakmai továbbképzési és munkaerőpiaci programportfóliója van, főleg két csatornán:

1. Institute for Organization Management (IOM) – felnőttképzés nonprofit/kamarai vezetőknek (USCC-IOM, 2025).
   - A U.S. Chamber professzionális továbbképzési programja kamarai és egyesületi (association) vezetőknek, nonprofit menedzsment fókusszal.
   - 1921 óta működik, és a program 96 óra képzési tananyagot említ a „graduate recognition" kapcsán; a tananyag kapcsolódik iparági képesítések tudásanyagához is.

Mit ad tipikusan? Vezetői/stratégiai menedzsment, tagszervezés, érdekképviseleti működés, pénzügyi/irányítási jógyakorlatok – tehát kimondottan felnőttképzés/továbbképzés.

2. U.S. Chamber Foundation – munkaerő-fejlesztés és „upskilling/reskilling" programok (USCC-TPM, 2025).
   - Workforce Development & Training programcsalád: munkáltatóvezérelt megoldások, együttműködések oktatási és munkaerőpiaci szereplőkkel.
   - Talent Pipeline Management (TPM): a Foundation által fejlesztett módszertan és eszköztár, amelyben a munkáltatók az oktatási/képzési partnerekkel közösen „tervezik" a tehetség-utánpótlási csatornákat (uschamberfoundation.org+1).
   - Hiring Our Heroes: országos program veteránok és katonai házastársak civil foglalkoztatásának támogatására (karrierút, elhelyezkedési kapcsolódás).
   - Emellett a U.S. Chamber tematikus oldala kifejezetten foglalkozik készségfejlesztés, upskilling/reskilling, workforce education témákkal.

A képzések kapcsán vállalatokkal és oktatási intézményekkel is együttműködnek.

7.2.4. AMERIKAI KAMARÁK (USA) TANÁCSADÁSI MODELLJE

Az Egyesült Államokban működő gazdasági kamarák számos módon támogatják tagjaikat, különösen az amerikai cégekkel való üzleti kapcsolatok kialakításában és tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor. Ezek a kamarák platformot biztosítanak a hálózatépítéshez, naprakész gazdasági információkat szolgáltatnak, és elősegítik a tagok közötti üzleti kapcsolatok létrejöttét.

Például a New York-i székhelyű Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamara (AmHunCham) célja, hogy segítse tagjait üzleti partnerek felkutatásában az Egyesült Államokban és Magyarországon egyaránt. Feladataik közé tartozik a tagok tevékenységének hatékonyságnövelése, üzleti információk biztosítása, valamint üzleti találkozók szervezése kapcsolatépítés céljából.

Az AmHunCham rendszeresen szervez oktatási programokat, továbbképzéseket és előadásokat, amelyek során szakértők osztják meg tapasztalataikat az amerikai piacra lépésről, cégalapításról és az üzleti kultúra sajátosságairól.

Ezenkívül az Amerikai Kereskedelmi Kamara Magyarországon (AmCham Hungary) is aktívan támogatja tagjait az amerikai üzleti kapcsolatok kiépítésében, platformot biztosítva a hálózatépítéshez és a tudásmegosztáshoz.

Összességében az amerikai gazdasági kamarák az USA-ban különféle szolgáltatásokkal segítik tagjaikat az amerikai cégekkel való üzleti kapcsolatok kialakításában, beleértve a tanácsadást, hálózatépítést és oktatást.

7.3. KANADA

7.3.1. KAMARA BEMUTATÁSA

A Canadian Chamber of Commerce (CCC) eredete 1925 novemberére vezethető vissza: Winnipegben egy országos üzleti konferencián döntöttek egy egységes, országos üzleti érdekképviselet létrehozásáról.

A szervezet nem „klasszikus" módon, egyéni vállalkozói tagságon keresztül számol, hanem chambers/boards of trade hálózatán keresztül: a hivatalos bemutatkozásuk szerint a hálózatuk több mint 200.000 szervezetet/vállalkozást képvisel Kanadában. Országos ernyőszervezetként sok helyi kamarát fog össze, így az országos szervezet érdekképviseleti és koordinációs szerepkört lát el (Chamber.ca). Több mint 450 kereskedelmi kamarából és kereskedelmi tanácsból álló hálózattal rendelkezik (ICC).

A Canadian Chamber of Commerce tevékenységei tipikusan ezek köré szerveződnek:

1. Érdekképviselet és szakpolitikai javaslatok (advocacy)
    - Országos szintű gazdaságpolitikai és ágazati ügyekben (versenyképesség, belső piaci akadályok, adózás, munkaerő, kereskedelem stb.) képviseli a vállalkozói szektort; ennek egyik „terméke" a policy-resolutions rendszer és a kapcsolódó szakpolitikai anyagok (Chamber+1).

A COVID járvány idején például a kormánnyal közösen dolgoztak a Canadian Business Resilience Network keretein belül, hogy a KKV-szektort felkészítsék az újranyitásra (Canadian Business Resilience Network; OECD, 2021).

2. Kutatás, elemzés, tudásbázis
    - Saját publikációs felületükön „research & evidence" alapú anyagokat adnak ki (jelentések, elemzések) (Chamber+1).
3. Hálózatépítés és programok (rendezvények, küldöttségek)
    - A kamarahálózaton keresztüli kapcsolatok, események, valamint nemzetközi missziók és üzleti programok.

29. ábra: Kanada közigazgatási térképe

7.3.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A CANADIAN CHAMBER ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Fő hasonlóságok:

- Érdekképviselet: mindkettő vállalkozói érdekeket közvetít és véleményez/kezdeményez javaslatokat.
- Hálózati logika: mindkettő „ernyő" szerepben működik (országos + területi/helyi kapcsolódások).

Kulcskülönbségek:

- Jogi státusz és kötelező jelleg
  - MKIK: köztestület; Magyarországon 2012 óta kötelező a kamarai regisztráció (és éves kamarai hozzájárulás).
  - Canadian Chamber: önkéntes alapú ernyőszervezet; tipikusan a helyi kamarák/boards of trade és vállalati/ágazati szereplők tagságán keresztül reprezentál. Nem lát el közfeladatokat.

- „Taglétszám" értelmezése
  - MKIK: a saját nyilvántartásában nagyságrendileg 1.000.000 nyilvántartott vállalkozást kommunikál („A kamara számokban").
  - A Canadian Chamber inkább reprezentációs számot közöl („over 200,000 businesses/ organizations represented"), nem azonos egy kötelező regiszterrel.
- Oktatási és szakképzési közfeladatok
  - MKIK: a magyar rendszerben erős, részben közfeladati szerepe van (pl. duális képzés tanácsadói hálózat, mesterképzési programok és mestervizsgáztatás).
  - Canadian Chamber: inkább szakpolitikai és gazdasági-társadalmi programok, publikációk, rendezvények; a formális szakmai vizsgáztatás/országos szakképzési közfeladat nem tipikus „kamarafunkció" náluk.

7.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Fontos különbség az MKIK-hoz képest: a Canadian Chamber fő profilja nem a formális képzési rendszer működtetése (vizsgáztatás, mesterképzés), hanem inkább:

- tudásanyagok, elemzések, útmutatók (vállalkozások vezetői döntéseinek támogatására);
- szakmai rendezvények, konferenciák, webinárok (a hálózaton belüli tudásmegosztás). (Ezt a tevékenységet a hálózati működésük és publikációs rendszerük is alátámasztja.);
- munkaerő–készségfejlesztési témákban szakpolitikai fókusz (pl. tanulószerződéses/apprenticeship képzés támogatása mint gazdaságpolitikai cél);
- nemzetközi missziók/programok – ezek gyakran üzletfejlesztési „tanulási" értékkel is bírnak (piaci ismeretek, szabályozási környezet, kapcsolatépítés).

Ha valaki kifejezetten tanfolyamok, diplomák, akkreditált tréningek jellegű kamarai oktatást keres, az Kanadában jellemzően helyi kamaráknál, ágazati szervezeteknél vagy külön tréningcégeknél található meg.

7.3.4. KANADAI GAZDASÁGI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A kanadai gazdasági kamarák többféle módon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés:** A kamarák rendszeresen szerveznek üzleti találkozókat, konferenciákat és fórumokat, amelyek lehetőséget biztosítanak a tagok számára új üzleti kapcsolatok kialakítására és tapasztalatcserére (BOT).
- **Személyre szabott tanácsadás:** A kamarák szakértői segítséget nyújtanak a tagoknak különböző területeken, mint például jogi és adózási kérdések, piackutatás, valamint üzleti stratégia kidolgozása.
- **Oktatás és képzés:** A kamarák különféle képzéseket és workshopokat kínálnak, amelyek célja a tagok üzleti ismereteinek bővítése és készségeik fejlesztése.

- **Információszolgáltatás**: A kamarák naprakész információkat biztosítanak a tagok számára a piaci trendekről, jogszabályi változásokról és egyéb releváns üzleti témákról.
- **Partnerkeresés és üzleti lehetőségek**: A kamarák segítenek a tagoknak potenciális üzleti partnerek felkutatásában, valamint tájékoztatást nyújtanak a piaci lehetőségekről és kihívásokról.

Ezek a szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy a kanadai gazdasági kamarák tagjai sikeresen navigáljanak a piacon, és hatékonyan vegyék igénybe a szükséges tanácsadási szolgáltatásokat.

7.4. AUSZTRÁLIA

7.4.1. KAMARA BEMUTATÁSA

Az „Ausztrál Gazdasági Kamara" megnevezést a gyakorlatban leggyakrabban az Australian Chamber of Commerce and Industry (ACCI)-re használják (országos csúcsszervezet).

Az ACCI 1992-ben jött létre: a Confederation of Australian Industry (CAI) és az Australian Chamber of Commerce (ACC) egyesülésével.

Az ACCI nem egy klasszikus értelemben vett, egyes vállalkozásokat tömegesen tagként nyilvántartó kötelező kamara, hanem hálózati csúcsszervezet. Közvetlen tagjai: állami/területi kamarák + országos ágazati szövetségek + (külön körként) nagyvállalati vezetői tanács/Business Leaders Council (ACCI-Australia, 2025).

Az ACCI tevékenységének fókusza: országos érdekképviselet (advocacy), szakpolitika, egyeztetés és nemzetközi képviselet:

- gazdaságpolitika, termelékenység, adó- és szabályozási környezet, munkaügy/munkahelyi kapcsolatok, munkavédelem, kereskedelempolitika és „open markets", energia–környezet stb.;
- nemzetközi fórumokon is szerepet vállal (pl. az ICC ausztrál „nemzeti bizottsági" funkciójának kezelése, részvétel nemzetközi fórumokon – WRO, OECD).

30. ábra: Ausztrália térképe

7.4.2. ACCI ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTTI HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK

Hasonlóságok:

- Üzleti érdekképviselet: mindkettő a vállalkozások versenyképességét érintő ügyekben fogalmaz meg álláspontot, javaslatokat, anyagokat.
- Hálózati működés: az ACCI az állami/területi kamarákra épít; az MKIK a területi kamarákra és tagozatokra/tagozati struktúrákra.

Kulcskülönbségek:

- Jogállás és kötelezőség
  - MKIK: köztestületi jelleg, a vállalkozásoknak kötelező kamarai regisztráció és éves kamarai hozzájárulás is kapcsolódik a rendszerhez.
  - ACCI: nem kötelező, nem „hatósági jellegű" nyilvántartó kamara; önkéntes hálózati tagság (tagszervezetek + vállalati vezetői kör).
- Feladat- és szolgáltatáslogika
  - MKIK: a vállalkozói regisztrációhoz kötődő, törvényben rögzített alap-szolgáltatások (pl. tájékoztatás/tanácsadás jellegű elemek), továbbá intézményesített vitarendezés/eljárások és kiterjedt képzési szerepek is megjelennek.
  - ACCI: hangsúlyosan szakpolitika, kutatás/riportok, állásfoglalások, kormányzati egyeztetések, nemzetközi kapcsolatok; a „klasszikus" képzési piacot gyakran a tagszervezeti (állami) kamarák fedik le.
- Oktatás és képzés
  - MKIK: a honlapon is külön pillérként szerepel a képzés, oktatás (duális képzés, felnőttképzés, vizsgáztatás, mestervizsga stb.).
  - ACCI: országos szinten inkább készség- és képzési szakpolitika (VET, apprenticeship) + programok és események; konkrét „tanfolyam-portfólió" tipikusan a tagkamaráknál érhető el.

7.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az ACCI oktatási, felnőttképzési, továbbképzési tevékenységei az alábbiakban foglalhatók össze (ACCI-Australia, 2025):

1. Országos „képzési" szerep: szakpolitika és programok
   - Az ACCI szakpolitikai célként kezeli, hogy a szakképzés (VET) és az apprenticeship rendszer iparágvezérelt és a munkaerőpiaci igényekhez igazodó legyen. Ez megjelenik az ACCI kormányzati egyeztetésekhez benyújtott állásfoglalásaiban is (Australian Government) (ACCI, 2017).
   - A Future Makers (pl. Women in Small Business Summit) egy olyan országos kezdeményezés, amely vállalkozásfejlesztési és célzott támogatási elemeket is tartalmaz (különösen női vállalkozók/vezetők fókuszával).
   - Tanulmányok elkészítése, keretrendszer kidolgozása (Curtis – McKenzie, 2001; ACCI, 2017; ACCI, 2025).

2. Képzés a kamarai hálózatban: jellemzően a tagkamarák szervezik a tanfolyamokat

   Konkrét továbbképzési és vállalati tréning-szolgáltatásokat Ausztráliában nagyon gyakran az állami/területi kamarák nyújtanak. Példák:

   - CCI Western Australia (CCIWA): HR, WHS (munkavédelem), vezetés, megfelelés/jog, workshopok, e-learning, testreszabott vállalati tréningek.
   - Business SA: online rövid kurzusok (vezetés, WHS, stresszkezelés, whistleblower policy stb.).
   - Victorian Chamber: munkahelyi készségek (pl. kommunikáció), vállalati tréningek, digitális kredenciálok/emblémák.

Ha valaki Ausztráliában „kamarai képzést" keres, sokszor nem az ACCI-nél, hanem a saját állami kamarájánál talál kurzusokat. Az ACCI inkább az országos keretrendszerek és prioritások alakításában látszik erősebbnek.

7.4.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az ausztrál kamarai rendszerben a tanácsadási szolgáltatások alapvetően piaci logika mentén, az állami és területi kamarák szintjén működnek. Az országos csúcsszervezet (ACCI) elsősorban szakpolitikai és érdekképviseleti szerepet tölt be, míg a gyakorlati tanácsadást jellemzően a tagkamarák biztosítják.

A tanácsadás fő területei közé tartozik:

- A munkaügyi és HR-megfelelés, a munkavédelem (WHS), a vezetői és szervezetfejlesztési tanácsadás, valamint a jogszabályi környezethez való alkalmazkodás támogatása. Gyakoriak a testreszabott vállalati advisory csomagok, szakértői hotline szolgáltatások és digitális tudásbázisok.
- Az export- és nemzetközi üzletfejlesztési tanácsadás szorosan kapcsolódik kormányzati programokhoz, kereskedelemfejlesztési ügynökségekhez és nemzetközi hálózatokhoz. A kamarai tanácsadás célja elsősorban a vállalkozások működési kockázatainak csökkentése és versenyképességük növelése.

7.5. ÚJ-ZÉLAND

7.5.1. KAMARA BEMUTATÁSA

Az „Új-Zélandi Gazdasági Kamara" kifejezést a gyakorlatban többnyire nem egyetlen országos, köztestületi kamarára (mint a magyar MKIK), hanem a kamarák országos hálózatára értik: *New Zealand Chambers of Commerce* (kb. 30 regionális kamara együttműködése jelzi) (N-ZCC-New-Zealand, 2025).

Országos ernyőszervezet (történetileg) az új-zélandi kamarák országos ernyője, az Association of New Zealand Chambers of Commerce 1915-ben jött létre.

Mai „hálózati" szervezet (New Zealand Chambers of Commerce): a honlapjuk szerint 30 kamara alkotja a hálózatot, amely több mint 22.000 tagot támogat.

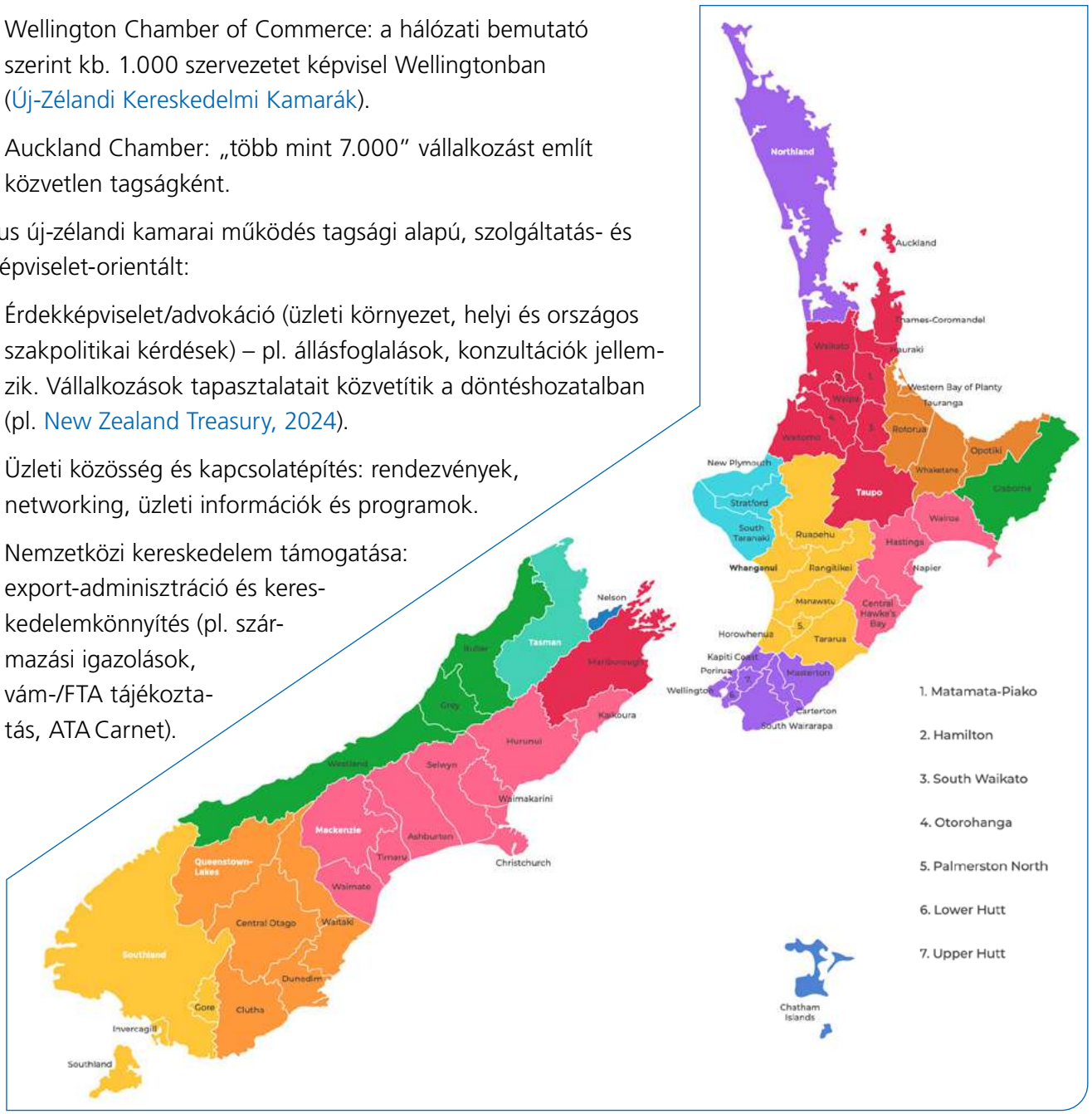
Új-Zélandon a szolgáltatások regionális kamarákhoz kötődnek:

- Auckland Business Chamber: 1856-ban alapították (ABC-Auckland, 2025).
- Wellington Chamber of Commerce: a hálózati bemutató szerint kb. 1.000 szervezetet képvisel Wellingtonban (Új-Zélandi Kereskedelmi Kamarák).
- Auckland Chamber: „több mint 7.000" vállalkozást említ közvetlen tagságként.

A tipikus új-zélandi kamarai működés tagsági alapú, szolgáltatás- és érdekképviselet-orientált:

- Érdekképviselet/advokáció (üzleti környezet, helyi és országos szakpolitikai kérdések) – pl. állásfoglalások, konzultációk jellemzik. Vállalkozások tapasztalatait közvetítik a döntéshozatalban (pl. New Zealand Treasury, 2024).
- Üzleti közösség és kapcsolatépítés: rendezvények, networking, üzleti információk és programok.
- Nemzetközi kereskedelem támogatása: export-adminisztráció és kereskedelemkönnyítés (pl. származási igazolások, vám-/FTA tájékoztatás, ATA Carnet).

31. ábra: Új-Zéland regionális térképe

7.5.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ MKIK-HOZ KÉPEST

Fő hasonlóságok:

- Érdekképviselet és gazdaságfejlesztési szerep: mindkét országban a kamarák tipikusan véleményeznek, javaslatokat fogalmaznak meg és üzleti közösséget szerveznek. (MKIK-nál ezt kifejezetten köztestületi érdekképviseleti funkcióként is leírják.)
- Képzési/kompetenciafejlesztési aktivitások jelenléte: mindkét modellben megjelenik a képzési, tájékoztatási, workshop-jellegű működés – csak a „miért és milyen jogalapon" nagyon más.

Fő különbségek:

- Jogállás és kötelező jelleg
  - Magyarország (MKIK + területi kamarák): a vállalkozásokra nézve kötelező kamarai regisztráció és éves kamarai hozzájárulás (pl. 5.000 Ft) rendszere létezik.
  - Új-Zéland: a kamarák jellemzően önkéntes tagsági alapon működő üzleti szervezetek; az országos „kamara" inkább hálózat/ernyő a regionális kamarák fölött.
- Közfeladatok és szakképzési rendszerben betöltött szerep
  - MKIK: a szakképzés/duális képzés környezetében a kamara rendszerszereplő, információs és támogató felületekkel is (pl. a duális képzési információs oldal).
  - Új-Zéland: a kamarai képzés inkább üzleti továbbképzés, munkaerőpiaci programok, készségfejlesztési szolgáltatások – kevésbé „közjogi" logikával, inkább szolgáltatói/partnerségi logikával.
- Szervezeti felépítés
  - MKIK: országos köztestület + területi kamarák, egységesebb „országos" intézményi kép.
  - Új-Zéland: erősen regionális szerveződés (Auckland, Wellington, Canterbury stb.), amelyek hálózatban működnek.

7.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A képzési portfólió jellemzően rövid, üzleti készségfejlesztő és munkaerőpiaci programokból áll (nem „kötelező" kamarai közfeladatként, inkább tagsági szolgáltatásként vagy partnerségben):

- Professzionális üzleti tréningek/workshopok (vezetés, stratégia, digitális marketing, pénzügyi alapismeretek stb.);
- Munkára felkészítő (work-readiness) programok fiataloknak, karriertanácsadás és akár iparág-specifikus képzések szervezésének támogatása (példa: CadetMax);
- Vállalati képzésekhez kapcsolódó tanácsadás és (adott programoknál) társtámogatás/co-funding eligibilitás a Regionális Üzleti Partnerség (RBP) keretében – a kamara itt gyakran „kapu" a vállalkozásoknak.

Tágabb, „tudományos/elemző" kontextusban több kutatás és nemzetközi anyag is úgy írja le, hogy Új-Zélandon a kamarák a KKV-k készségfejlesztési ökoszisztémájában szerepelnek és közvetítő szerepet játszanak (vállalkozások elérése, igények becsatornázása, képzési kapcsolatok) (Dalziel, 2010).

7.5.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Új-Zélandon a kamarai tanácsadási tevékenység erősen regionális és KKV-központú. A kamarák önkéntes tagsági alapon működő üzleti szolgáltatók, ahol a tanácsadás szorosan összekapcsolódik a mentoringgal, a kapcsolatépítéssel és a tudásmegosztással.

A szolgáltatások fókuszában az üzletfejlesztés, növekedési stratégia, piacra lépés, vezetői döntéstámogatás és szervezetfejlesztés áll. A kamarák gyakran közvetítő szerepet játszanak a vállalkozások, a tanácsadók és az állami fejlesztési intézmények között.

Kiemelt szerepe van annak, hogy a kamarák segítséget nyújtanak az állami támogatási és co-funding programokhoz való hozzáférésben, különösen a képzési és fejlesztési projektek esetében. A tanácsadás célja a vállalkozások gyors alkalmazkodása és fenntartható növekedésének támogatása.

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

8. ÁZSIAI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZABÓ DOROTTYA ANNA)

„Az ASEAN és Kelet-Ázsia ellátási láncai a gazdasági növekedés kulcsfontosságú motorjaivá váltak, ahol az értékláncokon belüli magas hozzáadott értékű tevékenységek döntő szerepet játszanak a regionális versenyképesség és integráció megerősítésében."

(Fukunari Kimura)[18]

[18] Fukunari Kimura (1958–) Professor Emeritus a Keio Egyetemen (Japán)

8.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

A vizsgált négy ázsiai ország – Kína, India, Japán és Dél-Korea – kamarai rendszereire általánosan jellemző az erős gazdaságfejlesztési orientáció és a nemzeti stratégiákhoz való szoros kapcsolódás. A kamarák szerepe többnyire nem érdekképviseleti autonómiára, hanem koordinációra, fejlesztésre és végrehajtásra épül, különösen Kínában, Japánban és Dél-Koreában. Indiában ezzel szemben piacközeli, pluralizált kamarai struktúra működik, erős ágazati és szolgáltatói logikával. Összességében az ázsiai kamarai modellek gyors reagálásra, méretgazdaságosságra és fejlesztési hatékonyságra képesek, ugyanakkor kevésbé transzparensek és kevésbé elkülönítettek a kormányzati szerepektől, mint az európai kamarai rendszerek.

Ázsiában (Kína, India, Japán és Dél-Korea) a kamara oktatási szerepe országonként jelentősen eltér. Az itt olvasható országelemzések alapján Kínában és Japánban a kamarák gyakran államilag integrált gazdaságfejlesztési eszközök, míg Indiában inkább piaci és ágazati képzési platformok. Kiemelt területek: ipari kompetenciák, technológiai és digitális készségek, exportképzés, valamint a gyors munkaerő-átképzés. A kamarák szerepe gyakran összekapcsolódik a nemzeti gazdaságfejlesztési stratégiákkal. Az ázsiai modellek erőssége a méretgazdaságosság és gyors reagálás, de kevésbé transzparens, mint az európai kamarai rendszerek.

2026-ra Ázsia-szerte a kereskedelmi kamarák a hagyományos üzleti szövetségekből „reagáló innovátorokká" váltak. Most központi szerepet játszanak a globális ellátási láncok átszervezésében, a mesterséges intelligencia forradalmában és a zöld energiára való átállásban.

A vizsgált négy ázsiai országban a kamarai tanácsadási szolgáltatások szorosan illeszkednek az oktatási és gazdaságfejlesztési funkciókhoz, de jellegük országonként eltérő.

Kínában és Japánban a kamarai tanácsadás erősen államközeli: fókusza a szabályozási és megfelelési tanácsadás, az iparpolitikai prioritások közvetítése, valamint az export- és befektetésösztönzés támogatása. A kamarák itt elsősorban koordináló és közvetítő szerepet töltenek be az állam és a vállalkozások között.

Indiában a tanácsadás inkább piaci és fejlesztő jellegű, különösen a KKV-k és start-upok számára. A hangsúly a vállalkozásindításon, növekedésmenedzsmenten, digitalizáción és nemzetközi piacra lépésen van, gyakran nemzetközi partnerekkel együttműködésben.

Dél-Koreában a kamarai tanácsadás technológia- és exportorientált, erősen projektalapú. A kamarák aktívan támogatják a vállalkozásokat az innovációban, a digitális és zöld átállásban, valamint a globális értékláncokba való bekapcsolódásban.

Összességében elmondható, hogy a vizsgált négy ázsiai országban a kamarai tanácsadás stratégiai, gyors reagálású és fejlesztésorientált, ugyanakkor elmondható, hogy kevésbé elkülönült és transzparens, mint az európai kamarai tanácsadási modellek.

8.2. KÍNA

8.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Kínában nincs egyetlen, a magyar MKIK (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara) működésével teljes mértékben megegyező „országos gazdasági kamara". A leggyakrabban „nemzeti kamarai" szerepben hivatkozott szervezetek a következők:

- CCPIT – *China Council for the Promotion of International Trade* (Kínai Nemzetközi Kereskedelemfejlesztési Tanács), amit 1952-ben alapítottak;
- CCOIC – *China Chamber of International Commerce* (Kínai Nemzetközi Kereskedelmi Kamara), amely a CCPIT-hez kötődik, és 1988-ban alapították.

Taglétszám (napjainkban)

- CCOIC: 351.000 tag (2024 júniusában dokumentált adat), amelyből 7.661 „közvetlen" tag, a többi jellemzően tagszervezeti/indirekt csatornán keresztül kapcsolódik.
- Egy másik, 2019-es hivatalos profil 246.000 tagvállalatot említ (korábbi állapot).

A CCPIT/CCOIC tevékenysége erősen nemzetközi kereskedelem- és befektetés-ösztönzés fókuszú:

- kereskedelem- és befektetésösztönzés, üzleti kapcsolatépítés, delegációk, nemzetközi együttműködések;
- kiállítások, expok és üzleti események szervezése (a CCPIT-ről így írnak a bemutatkozó anyagok);
- jogi/üzleti támogató szolgáltatások: piaci információ, jogi tanács, együttműködések facilitálása;
- kereskedelmi dokumentumok és tanúsítások koordinálása (származás/CO, ATA Carnet, kereskedelmi hitelesítések) – ezt a CCPIT-hez kötődő szolgáltatási felület kifejezetten megnevezi.

32. ábra: Kína közigazgatási térképe

8.2.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ MKIK-VAL ÖSSZEHASONLÍTVA

Hasonlóságok:

- Mindkettő üzleti közösséget szervez, információt közvetít, eseményeket szervez és a vállalkozásoknak szolgáltatásokat nyújt (pl. nemzetközi üzleti kapcsolatépítés, tanácsadás jellegű támogatás).
- CCOIC/CCPIT: nemzetközi csere, piaci információ, jogi tanács, kiállítások, üzleti tréning;
- MKIK: vállalkozásfejlesztés + képzés/oktatás feladatok hangsúlyosan megjelennek.

Fontos különbségek:

- Jogállás és közfeladat-jelleg
  - MKIK és a gazdasági kamarák Magyarországon köztestületek, törvényben rögzített keretekkel.
  - CCPIT/CCOIC: a nyilvános bemutatkozó anyagok alapján államhoz erősen kötődő, nemzetközi gazdaságösztönző intézményrendszer; a működés logikája kevésbé „önkormányzati köztestületi", inkább „trade promotion agency + chamber" jelleg.
- Oktatási/szakképzési szerep
  - MKIK-nál a (duális) szakképzési kapcsolódás kifejezetten erős és szervezetten megjelenik („képzés, oktatás", tanácsadói hálózat stb.).
  - CCOIC/CCPIT esetén a „képzés" inkább üzleti tréningekre, kereskedelmi/jogi ismeretekre, vállalati megfelelésre és nemzetközi üzletvitelre fókuszál (lásd IRU tagszervezeti leírás: „business training").
- Nemzetközi kereskedelmi tanúsítások
  - A CCPIT-környezetben hangsúlyos a származási igazolások, ATA Carnet és kereskedelmi hitelesítések koordinálása.
  - Magyar oldalon ezek a funkciók is léteznek kamarai/kapcsolt intézményi keretben, de az MKIK-nál a publikus kommunikációban a szakképzési és vállalkozásfejlesztési pillér hangsúlyosabb.

8.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A „kínai kamara" jellegű oktatási/képzési tevékenység fő csatornái a következők::

1. Üzleti tréningek/vállalati képzés jellegű programok

   A CCOIC-t bemutató tagszervezeti leírás konkrétan említi a business training szolgáltatást a jogi tanácsadás, piaci információ, kiállítástervezés, projekt- és befektetés-ösztönzés mellett.

2. Kereskedelmi dokumentációs és megfelelési tudás (gyakorlati „továbbképzés")

   Származási igazolások/ATA/kereskedelmi hitelesítések országos rendszerének koordinálása; ez tipikusan képzésekkel/útmutatókkal, ügyféltámogatással jár együtt (a szolgáltatáscsomag erre épül).

3. Jogi és vitarendezési ökoszisztéma felé terelés

   A CCPIT-ről szóló bemutatkozó leírások a „legal assistance" jellegű funkciót is kiemelik, ami sok kamaránál továbbképzési eseményekkel (szerződéskötési, választottbíráskodási, IP, compliance témák) együtt szokott megjelenni.

Ami viszont nem látszik egyértelműen: a CCOIC/CCPIT nem úgy működik, mint egy klasszikus „országos szakképzési rendszerfelelős" (ahol tanulószerződés/duális koordináció országos hálózata a fő profil), hanem sokkal inkább nemzetközi üzleti szolgáltató és promóciós intézmény.

8.2.4. KÍNAI GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI MODELLJE

Kínában a kamarai tanácsadási szolgáltatások szorosan kapcsolódnak az állami gazdaságirányításhoz és a nemzeti fejlesztési stratégiákhoz. A gazdasági kamarák – különösen az országos és ágazati szervezetek – nem klasszikus piaci tanácsadóként, hanem koordináló és közvetítő intézményként működnek az állam és a vállalkozások között (CCPIT, 2022).

A tanácsadási tevékenység egyik legfontosabb eleme a szabályozási és megfelelési tanácsadás. A kamarák segítik a vállalkozásokat az összetett jogi, engedélyezési és tanúsítási környezet értelmezésében, különösen a külkereskedelem, vámeljárások és technikai szabványok területén.

Ezek számos módon támogatják tagjaikat a tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor Kínában:

- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés**: A kamarák rendszeresen szerveznek üzleti fórumokat, konferenciákat és találkozókat, ahol a tagok kapcsolatba léphetnek potenciális partnerekkel és tanácsadókkal. Például a ChinaCham Magyar-Kínai Gazdasági Kamara 2024-ben is rendezett gazdasági és kereskedelmi konferenciát, amely kiváló lehetőséget biztosított a kínai és magyar vállalkozások közötti kapcsolatépítésre és üzleti lehetőségek megvitatására. Kiemelt szerepe van a nemzetközi kapcsolatépítésnek. Mind hazai, mind nemzetközi szinten biztosítanak mediációs szolgáltatást a megfelelő vitarendezés érdekében (CCPIT, 2016; Lin et al., 2023).
- **Információszolgáltatás**: A kamarák naprakész információkat nyújtanak a kínai piacról, jogi és szabályozási környezetről, valamint üzleti lehetőségekről, segítve ezzel a tagok tájékozódását és döntéshozatalát.
- **Tanácsadás és konzultáció**: Szakértői tanácsadást biztosítanak a piacra lépéshez, üzleti stratégiák kialakításához és a helyi üzleti kultúra megértéséhez, elősegítve a sikeres működést Kínában.
- **Képzések és workshopok**: Oktatási programokat szerveznek, amelyek során a tagok mélyebb ismereteket szerezhetnek a kínai üzleti környezetről, jogi kérdésekről és piaci trendekről.
- **Érdekképviselet**: A kamarák képviselik tagjaik érdekeit a helyi hatóságoknál és szervezeteknél, elősegítve az üzleti tevékenység gördülékeny lebonyolítását és a felmerülő problémák hatékony kezelését.

Ezek a szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy a tagvállalatok sikeresen navigáljanak a kínai piacon és hatékonyan vegyék igénybe a szükséges tanácsadási szolgáltatásokat.

A kamarai tanácsadás gyakran programalapú és kollektív formában jelenik meg, például iparági fejlesztési programok, klaszterkezdeményezések és technológiai parkokhoz kapcsolódó advisory szolgáltatások keretében.

Összességében a kínai kamarai tanácsadási modell kevésbé piaci, inkább stratégiai irányítású, amely elsődlegesen a gazdasági stabilitást, az iparpolitikai célok megvalósítását és a hosszú távú nemzeti versenyképességet szolgálja (OCD, 2021). A politikai szempontokat, célokat a működése során erőteljesen figyelembe veszi, a kamarák politikai szereppel rendelkeznek (Hui-Chan 2014; Lin et al., 2023; Philips, n.a.; CPITSH, 2026).

8.3. INDIA

8.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

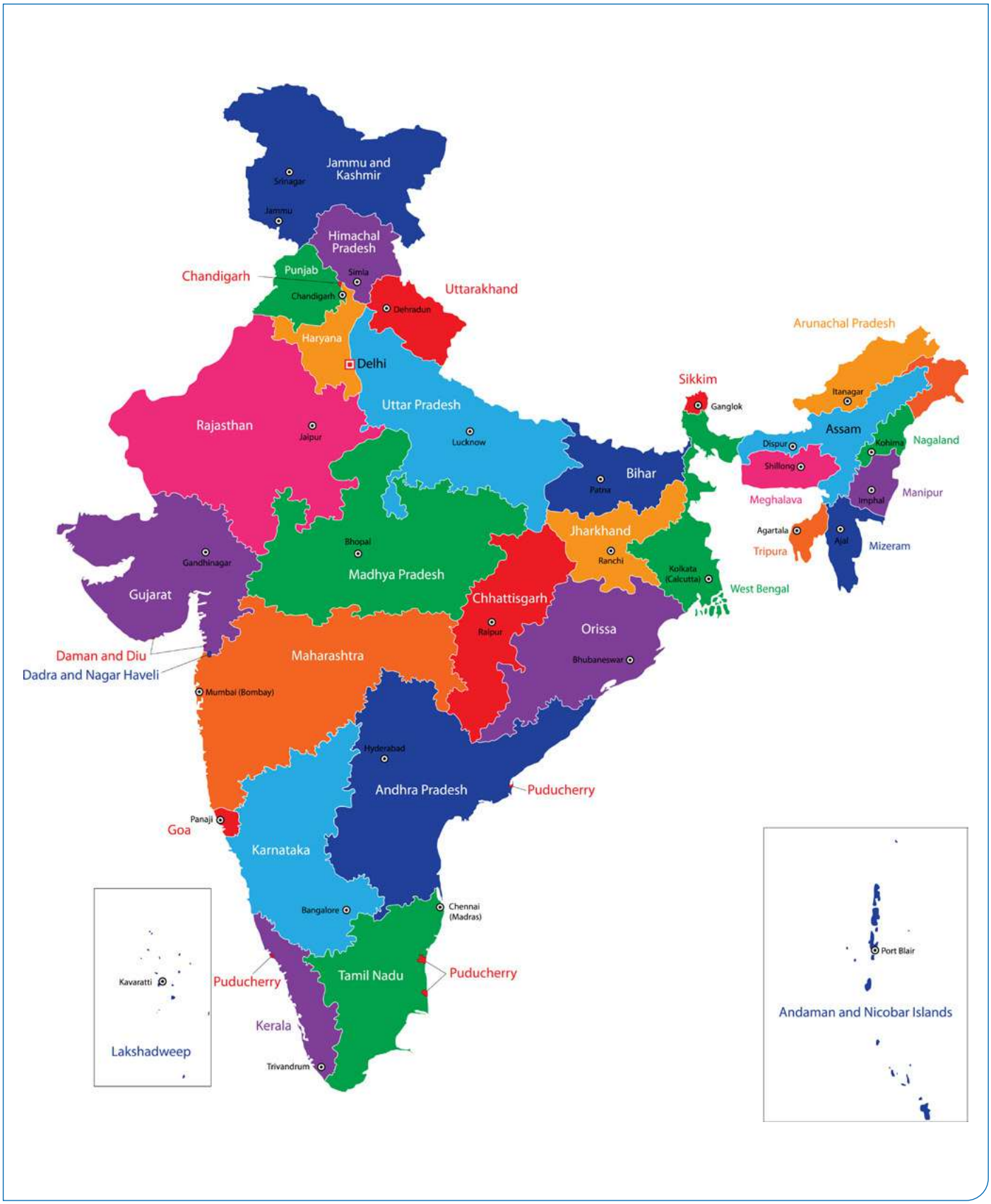
Az Indiai Gazdasági Kamara (Indian Chamber of Commerce (ICC, Kolkata) elnevezést használják (ICC-India, 2025). Az ICC 1925-ben alakult Kalkuttában (ma: Kolkata).

Az ICC szolgáltatáslistája alapján a fő tevékenységcsoportok (ICC-India, 2025):

- Érdekképviselet/policy advocacy (javaslatok, egyeztetések, kormányzati ajánlások);
- Gazdasági kutatás és szakpolitikai anyagok: makrogazdasági felmérések/tanulmányok, ágazati jelentések, „state investment climate" riportok, költségvetési ajánlások;
- Kereskedelemfejlesztés és nemzetköziesítés (EXIM): üzleti delegációk, külpiaci kapcsolatépítés, adatbázisok/üzleti információk, partnerkamarákkal együttműködések;
- Kereskedelem-technikai szolgáltatások: pl. Certificate of Origin (származási bizonyítvány) kiadása;
- Alternatív vitarendezés: ICC Council of Arbitration intézményi választottbíráskodás/konciliáció;
- B2B matchmaking/„single window" jellegű üzleti összekötés (trade facilitation desk);
- Konferenciák, csúcsrendezvények (pl. ágazati summitok), illetve helyszín/konferencia-infrastruktúra biztosítása.

A FICCI (Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry), melyet 1927-ben alapítottak, nonprofit szervezet, mely a regionális kereskedelmi és iparkamarákon keresztül több mint 250.000 vállalatot képvisel. A FICCI elsődleges munkája, hogy lehetőséget biztosítson a hálózatépítéshez és a konszenzus kialakításához a különböző szektorok között és azokon belül, valamint kapcsolati lehetőség az indiai ipar, a politikai döntéshozók és a nemzetközi üzleti közösség számára. Politikai szempontból azonban semleges kíván maradni, de az idő előrehaladtával egyre erősebben töltött be poltikai érdekérvényesítő szerepet (Kochanek, 1971; FICCI, 2026).

33. ábra: India közigazgatási térképe

8.3.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ ICC ÉS A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA (MKIK) KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozói érdekképviselet és gazdaságfejlesztési szerep: mindkettő rendezvényeket szervez, kapcsolatépítést támogat, szakmai álláspontokat közvetít.
- Szolgáltatói logika: információszolgáltatás, vállalkozástámogatás, tematikus programok/rendezvények.

Fontos különbségek:

- Közjogi–szabályozási súly és „kötelezőség" (HU): Magyarországon a vállalkozásoknak kötelező kamarai regisztrációjuk van, és évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulást kell fizetniük (határidővel).
- Ezzel szemben az ICC inkább klasszikus tagsági alapon működő üzleti szövetség/érdekképviselet, és a bemutatkozó oldalai alapján a fókusz a szolgáltatásokon és érdekképviseleten van.
- Oktatás–szakképzés intézményes szerep (HU): az MKIK-nál erős és formalizált a duális képzéshez kapcsolódó országos tanácsadói hálózat, továbbá kamarai gyakorlati oktatói képzés/vizsga, „mestervizsga" jellegű rendszer-elemei és vizsgáztatáshoz kötődő feladatok is megjelennek.
- Az ICC-nél az oktatás inkább témaspecifikus, üzleti/EXIM jellegű „educative programme" (szabályok, eljárások, külkereskedelmi folyamatok), kevésbé egy országos, jogszabályban is erősen „beágyazott" szakképzési rendszerfunkció.
- Profilkülönbség földrajzi/regionális hangsúllyal: az ICC magát kifejezetten Kelet- és Északkelet-India „premier" üzleti szervezeteként is pozicionálja, erős „North-East Initiative" fókuszokkal.

8.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A publikus ICC-leírások alapján az oktatás/továbbképzés főleg vállalati kompetenciafejlesztés és külkereskedelmi működés (EXIM) köré szerveződik(ICC-India, 2025).

- EXIM-hez kapcsolódó „educative programmes": kifejezetten említi, hogy EXIM policy és eljárások témájában szervez oktató programokat.
- Készségfejlesztés/tréning programok (általános megfogalmazás a tagsági oldalon is: „skill development & training programmes" jelleg).
- Rendezvény-alapú szakmai továbbképzés: csúcsrendezvények/konferenciák (energetika, agrár/élelmiszer, biztosítás, befektetés stb.), amelyek gyakorlatban gyakran „tudásmegosztó" és kapcsolatépítő funkciót is betöltenek.
- Fiatal vezetők fókusz (Young Leaders Forum) – tipikusan soft-skill, vezetői és hálózatépítési irány.

8.3.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK INDIÁBAN

Indiában a kamarai tanácsadási szolgáltatások dinamikus, piacközeli és vállalkozásorientált környezetben működnek. A gazdasági kamarák fontos szerepet játszanak a gyorsan növekvő, de erősen heterogén vállalkozói szektor támogatásában (FICCI, 2023).

A tanácsadás központi célcsoportját a mikro-, kis- és középvállalkozások (MSME) alkotják, amelyek számára a kamarák üzletfejlesztési, pénzügyi, jogi és digitalizációs tanácsadást nyújtanak.

Kiemelt terület a vállalkozásindítás és a növekedési fázis támogatása, beleértve a piacra lépést, exportképesség fejlesztését és a nemzetközi szabványokhoz való alkalmazkodást.

Az indiai kamarák gyakran működnek együtt nemzetközi szervezetekkel és fejlesztési intézményekkel, amely lehetővé teszi a globális jógyakorlatok és üzleti normák közvetítését.

A kamarai tanácsadás alapvetően fejlesztő és kapacitásépítő jellegű, amely az indiai vállalkozói ökoszisztéma megerősítését és a fenntartható gazdasági növekedést célozza (WB, 2020).

8.4. JAPÁN

8.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A „Japán Gazdasági Kamara" kifejezést a nemzeti ernyőszervezetre, a Japan Chamber of Commerce and Industry-re (JCCI) használják. Japánul 日本商工会議所 (Nisshō) (JCCI-Japan, 2025).

- Megalakulása: 1922. június 29.
- Szervezeti tagság (helyi kamarák száma): 515 helyi kereskedelmi és iparkamara a JCCI tagja (jcci.or.jp+2jcci.or.jp+2),
- Vállalkozói tagság (a helyi kamarák összesített vállalati tagsága): kb. 1,26 millió vállalkozás, nagyjából a Japán vállalkozások harmada (Heseltine, 2012).

Fontos: a JCCI közvetlen „tagjai" a helyi kamarák, de a közbeszédben a „taglétszám" gyakran a teljes kamarai hálózat összesített vállalkozói tagságát jelenti (ezért adtam meg mindkét számot).

A JCCI-t a japán jog a kamarákról szóló törvény alapján működő, országos hálózatot összefogó magánszektorbeli, regionális „összetett" gazdasági szervezetként írja le, amely:

- gazdaságpolitikai érdekképviseletet végez (javaslatok, vélemények kormányzati fórumokon);
- a helyi kamarák munkáját támogatja, amelyek közvetlenül segítik a KKV-kat;
- nemzetközi üzleti kapcsolatépítést és magángazdasági együttműködéseket szervez, és támogatja a vállalatok külföldi terjeszkedését;
- ipari humánerőforrás-fejlesztést végez, különösen képesítő/kompetenciamérő vizsgákon keresztül.

A japán kamarák bevételei a vegyes működésből adódóan a tagsági díjak, a szolgáltatások nyújtása és az állami finanszírozás kombinációjából származnak (Heseltine, 2012).

A JCCI hivatalos „profil" felsorolása alapján a tipikus szolgáltatási logika:

- kutatás, elemzés, információszolgáltatás,
- előadások, szemináriumok,
- vizsgák/tesztek (pl. könyvelés, értékesítés, IT/PC jellegű vizsgák),
- származási igazolások (certificate of origin) kiadása,
- cégbejegyzések kezelése,
- nemzetközi együttműködés, kamarai kapcsolatok (jcci.or.jp).

34. ábra: Japán régiói

8.4.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A JCCI ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Fő hasonlóságok:

- Hálózatos felépítés: mindkettő országos szint + területi/regionális kamarák logikával működik (Japánban 515 helyi kamara a JCCI mögött).
- Érdekképviselet + szolgáltatás: mindkettő végez gazdaságpolitikai javaslattételt, információszolgáltatást, rendezvények és vállalkozások támogatását.
- Humánerőforrás-fejlesztés: Japánban erős a tanúsító vizsgák rendszere; Magyarországon az MKIK-nál erős a szakképzési/duális és vizsgaszervezési-delegálási szerep.

Fő különbségek:

- „Tagság" jelentése és intézményi logika
  - JCCI: a JCCI közvetlen tagsága a helyi kamarák tagsága (515), és ezen keresztül beszélnek országosan 1,26 millió kamarai tagvállalkozásról (2025. nov.).
  - MKIK: Magyarországon 2012 óta kötelező kamarai regisztráció van a vállalkozásoknak, de ez nem azonos az önkéntes kamarai tagsággal.
- Oktatás/képzés fókusza
  - JCCI: erős „piaci" logikájú kompetenciamérés és tanúsítás (országosan ismert vizsgák), emellett sok szeminárium és üzleti készségfejlesztés.
  - MKIK: a kamarai oktatási szerep sokkal inkább a szakképzési rendszer intézményi működtetéséhez kötődik: duális képzőhelyek támogatása és felügyelete, vizsgabizottsági delegálás, kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsgáztatás, mesterképzés és mestervizsga, pályaorientáció, készségtanácsok stb.
- Nemzetközi és „okmányolási" szolgáltatások hangsúlya
  - A JCCI profiljában kiemelt tétel a származási igazolások kiadása és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok.
  - Az MKIK-nál is léteznek nemzetközi kereskedelmi adminisztratív szolgáltatások és üzletfejlesztési programok.

8.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A japán kamarai rendszer (JCCI + helyi kamarák) képzési pillére jellemzően három lábon áll:

1. Országos képesítő vizsgák/tanúsítások (JCCI-brand)
   - A JCCI kifejezetten „certifying examinations" (tanúsító vizsgák) útján is fejleszt humánerőforrást.
   - A JCCI profilja példákat is ad: 簿記 (Boki – könyvelés), 販売士 (Hanbaishi – értékesítési/kereskedelmi képesítés), PC jellegű vizsgák.
   - Közfeladatai közé tartozik, hogy évente nagyjából 960 ezer fő részére szervez készségfelmérést az üzleti képességek kapcsán, valamint erre vonatkozóan fejlesztéseket (menedzsment, digitális ismeretek, alapvető üzleti ismeretek) (Heseltine, 2012).
2. Szemináriumok, menedzsment- és készségfejlesztés (főleg helyi kamarai szinten)
   - Egy KKV-fejlesztéssel foglalkozó elemzés a JCCI-t a KKV-k támogatásában vezető „peak business organization"-ként írja le, és külön nevesíti a készségfejlesztési lehetőségeket (pl. szemináriumok).
3. Vállalkozásfejlesztési tanácsadás + képzés (összekapcsolva)
   - A kamarai szolgáltatáscsomag tipikusan nem „iskolaszerű képzés", hanem tanácsadás + workshopok + információ + minősítések kombinációja (különösen a KKV-k gyakorlati problémáira: menedzsment, digitalizáció, hálózatosodás).

8.4.4. JAPÁN GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI TEVÉKENYSÉGE

A japán gazdasági kamarák számos módon támogatják tagjaikat a Japánban működő vállalatok tanácsadási szolgáltatásainak igénybevételekor (METI, 2021; JCCI, 2023):

- **Információszolgáltatás és tájékoztatás:** A kamarák naprakész információkat nyújtanak a japán piacról, üzleti kultúráról és szabályozásokról, segítve ezzel a tagvállalatokat a helyi viszonyok megértésében és a megfelelő tanácsadók kiválasztásában.
- **Kapcsolatépítés és hálózatépítés:** Rendezvényeket, szemináriumokat és üzleti találkozókat szerveznek, ahol a tagok közvetlenül találkozhatnak japán tanácsadó cégekkel és potenciális partnerekkel, elősegítve ezzel a személyes kapcsolatok kialakítását.
- **Partnerkeresés és ajánlások:** A kamarák gyakran rendelkeznek adatbázisokkal és kapcsolatrendszerrel a megbízható japán tanácsadó cégekről, és igény esetén ajánlásokat tesznek a tagok számára, megkönnyítve ezzel a megfelelő szolgáltatók megtalálását.
- **Pályázati és finanszírozási támogatás:** Tájékoztatást nyújtanak az elérhető uniós és nemzeti támogatási programokról, amelyek segíthetik a vállalkozásokat a japán piacra lépésben és a tanácsadási szolgáltatások finanszírozásában. Például az EU Business Hub program támogatja a zöld, digitális és egészségügyi ágazatban működő uniós KKV-kat és startupokat a japán és dél-koreai piacra lépésben, üzleti delegációk és tanácsadási szolgáltatások révén.
- **Képzések és workshopok:** Oktatási programokat szerveznek, amelyek során a tagok megismerhetik a japán üzleti környezet sajátosságait, a hatékony kommunikáció és tárgyalástechnika módszereit, valamint a helyi jogi és pénzügyi tanácsadási szolgáltatások igénybevételének módjait.
- **Ügyfélszolgálat és tanácsadás:** Egyes kamarák dedikált ügyfélszolgálatot működtetnek, ahol a tagok közvetlenül kérhetnek tanácsot a japán piacra lépéshez szükséges lépésekről és a megfelelő tanácsadók kiválasztásáról. Például az EU-Japán Központ EPA ügyfélszolgálata válaszol a gazdasági partnerségi megállapodással kapcsolatos kérdésekre, és tájékoztatókat, valamint webináriumokat szervez különböző termékkörökben.

Ezek a szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy a vállalkozások hatékonyan és sikeresen vehessék igénybe a japán tanácsadási szolgáltatásokat, elősegítve ezzel a sikeres piacra lépést és működést Japánban.

8.5. DÉL-KOREA

8.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Korea Chamber of Commerce and Industry (KCCI, koreaiul: 대한상공회의소).

A KCCI jogelődjének tekintett (Hanseong/Seoul) kereskedelmi kamara 1884-ben jött létre, ezt tekintik a KCCI alapítási évének (KCCI-South Korea, 2025).

Mai tagság (nagyságrend): a KCCI hálózata 73 helyi (district) kamarából áll, és ezek összesített tagvállalati köre kb. 180.000 cég.

A KCCI egy országos, ernyős üzleti szervezet, amelynek tipikus, jól dokumentált funkciói:

1. Érdekképviselet és szakpolitikai javaslatok

   A vállalati szféra álláspontjait összegyűjti, elemzi és közvetíti a kormányzat felé; rendszeresen készít üzleti felméréseket/ jelentéseket is.

2. Kereskedelemtámogatás és külkereskedelmi adminisztráció

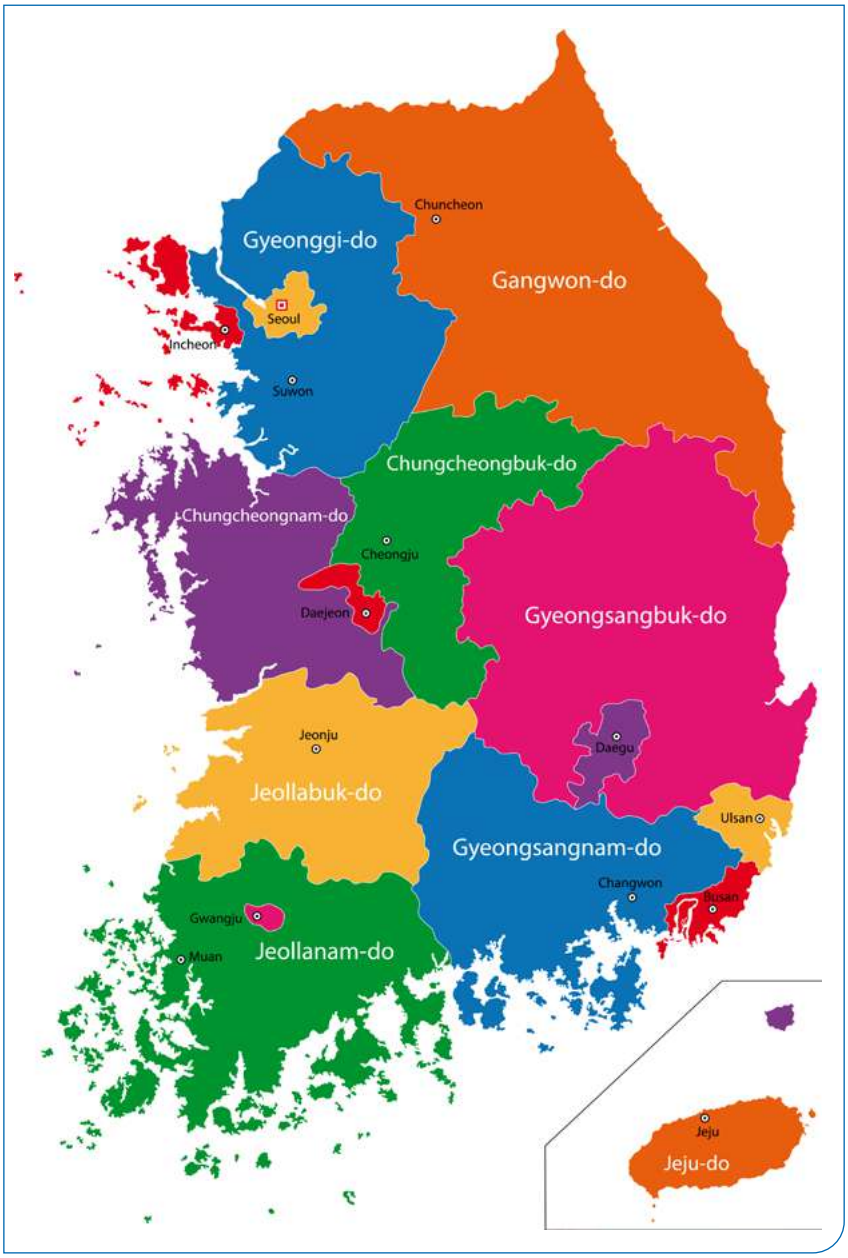
   A KCCI szerepet kap a származási igazolások (Certificate of Origin) kiadásában (különböző rendszerekben a vámhatósággal együttműködve).

   Nemzetközi rendszerekben is megjelenik mint ATA Carnet-kibocsátó/kapcsolattartó Koreában.

3. Humánerőforrás-fejlesztés/ szakképzés (országos képző infrastruktúrával)

   A KCCI kommunikációja szerint 8 Human Resources Development Center működik különböző régiókban.

35. ábra: Dél-Korea tartományai

8.5.2. KCCI ÉS MKIK – HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK

Hasonlóságok:

- Gazdasági érdekképviselet + kormányzati konzultáció: mindkettő tipikusan véleményez, javaslatokat fogalmaz meg gazdasági témákban. (MKIK-ról: a gazdasági tárgyú előterjesztések/jogszabályok véleményezése is megjelenik a leírásokban.)
- Szolgáltató jelleg: üzleti információ, partnerkeresés, tanácsadás, programok/szolgáltatások vállalkozásoknak. (MKIK-nál ezt a regisztrációhoz kapcsolódó alapszolgáltatásoknál is rögzítik.)

Fontos különbségek:

- „Tagság" vs. „kötelező nyilvántartás" logika (HU)
  - Magyarországon az MKIK-hoz kötődő kamarai rendszerben kötelező a vállalkozói regisztráció és az éves kamarai hozzájárulás (5.000 Ft, határidő jellemzően március 31.).
  - Ugyanakkor a „kamarai tag" státusz jellemzően önkéntes, és különválik a kötelező nyilvántartásba vételtől (ezt több területi kamara FAQ-ja is hangsúlyozza).
- KCCI: kamarai hálózati tagsági modell + vállalati tagság a helyi kamarákban
  - A KCCI „központi" tagsága alapvetően helyi kamarákon és speciális tagintézményeken keresztül épül fel (73 + 105).
  - A vállalatok tagsága a helyi kamarákban többféle lehet (pl. ex officio árbevételi küszöbök alapján, illetve önkéntes).
- Külkereskedelmi okmányolás: KCCI hangsúlyosabb, intézményesített szerep
  - A KCCI-nál a származási igazolás (CO) kibocsátás és az e-CO rendszerekben való szerep kifejezetten erős és nemzetközileg is hivatkozott.
  - Az MKIK-nál is vannak nemzetközi/üzleti szolgáltatások, de a fenti, kifejezetten „CO-kibocsátó" típusú szerep a dél-koreai rendszerben látványosabban dokumentált.
- Képzési infrastruktúra: KCCI saját HRD központokkal
  - A KCCI 8 HRD központot említ, ami a kamarához kötött, konkrét képző kapacitást jelez.
  - Az MKIK képzési szerepe Magyarországon nagyon erős a duális képzés koordinációján/támogatásán keresztül (tanácsadói hálózat, vállalati gyakorlati helyek, kapcsolódó adminisztráció).

8.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A KCCI képzési szerepe több szinten jelenik meg:

1. Human Resources Development Centers (HRD központok)
    - A KCCI saját leírása szerint 8 HRD központot működtet, amelyekben technikai szakemberek képzése és „kibocsátása" (munkaerő-ellátás támogatása) történik.
2. Szak- és felnőttképzés a koreai VET/TVET rendszerben (elemzésekben is)
    - Nemzetközi szakpolitikai/fejlesztési anyagok (World Bank) kifejezetten említik a KCCI-hez tartozó HRD intézeteket mint a koreai humánerőforrás-fejlesztési képzési infrastruktúra részét.
3. Nemzetközi programok, mobilitás és képzési együttműködések
    - Az ASEAN-ROK TVET Mobility Programme kézikönyvét KCCI-szervezetként jegyzik (a program felépítése/curriculum/megvalósítás).
    - Német típusú duális képzéshez kapcsolódó „Ausbildung in Korea" ökoszisztémában is megjelenik KCCI-hivatkozás.
    - Friss egyetemi együttműködési hírben a KCCI „structured training pathway"-t mutat be (ez inkább intézményi kommunikáció, de jelzi a nemzetközi képzési fókuszt).
4. Üzleti/irodai készségfejlesztés és vállalati tréning jelleg
    - A KCCI bemutató anyaga említ HRD Office-t és képzési jellegű programokat (pl. back-office készségek), ami a klasszikus kamarai „vállalati kompetenciafejlesztés" irányába mutat.

8.5.4. DÉL-KOREAI KEREKEDELMI ÉS IPARKAMARÁK TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

Dél-Koreában a kamarai tanácsadási szolgáltatások erősen technológia- és innovációorientáltak, és szorosan illeszkednek az ország iparpolitikai stratégiáihoz (KCCI, 2023).

A kamarák aktívan támogatják a vállalkozásokat az exportfejlesztésben és a globális értékláncokba való bekapcsolódásban.

Kiemelt tanácsadási terület a digitalizáció, az ipar 4.0 megoldások és a zöld átállás, amelyekhez gyakran állami és nemzetközi programok kapcsolódnak.

A Koreai Kereskedelmi és Iparkamara (KCCI) számos módon támogatja tagjait a dél-koreai tanácsadási szolgáltatások igénybevételekor:

- **Üzleti delegációk szervezése:** A KCCI rendszeresen szervez üzleti delegációkat, amelyek során a résztvevők megismerhetik a koreai üzleti környezetet, találkozhatnak potenciális partnerekkel és részt vehetnek szakmai rendezvényeken. Például 2024 júniusában a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) delegációt szervezett Szöulba, ahol a résztvevők látogatást tettek a Smart Tech Korea technológiai szakvásáron, és üzleti fórumon vettek részt a KCCI szervezésében.
- **Információs és tanácsadási szolgáltatások nyújtása:** A KCCI részletes tájékoztatást ad a koreai gazdasági környezetről, üzleti lehetőségekről és szabályozásokról, valamint

tanácsadást biztosít a koreai piacra lépéshez. Emellett kutatásokhoz adatszolgáltatást biztosít (Jeong et al., 2019).

» **Kapcsolatépítési lehetőségek biztosítása:** A kamara üzleti fórumokat, workshopokat és hálózatépítési eseményeket szervez, ahol a tagok találkozhatnak koreai vállalatokkal és szakértőkkel, elősegítve az üzleti kapcsolatok kialakítását és erősítését.

» **Képzési programok és szemináriumok szervezése:** A KCCI különféle képzéseket és szemináriumokat tart, amelyek célja a tagok ismereteinek bővítése a koreai üzleti kultúráról, jogi környezetről és piaci trendekről.

Ezekkel a szolgáltatásokkal a KCCI elősegíti tagjai sikeres működését és növekedését a dél-koreai piacon.

A kamarai tanácsadás projektalapú és teljesítményorientált, célja a vállalkozások gyors felzárkóztatása és versenyképességének növelése.

A dél-koreai modell egyszerre szolgál stabilizációs és növekedési célokat, és erősen integrált a kormányzati fejlesztési intézményrendszerbe (OECD, 2021).

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

9. DÉL-AMERIKAI ÉS KARIBI TÉRSÉG ORSZÁGAI (SZTRANYÁK JÓZSEF – POÓR JÓZSEF)

[19] Gael García Bernal (1978) mexikói színész és filmrendező. Az Amores perros című filmekben nyújtott alakításáról ismert.

9.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Latin-Amerikában, illetve a Karib-térségben a kamarák (Argentína, Chile, Mexikó, Bolívia, Peru, Brazília, Ecuador, Panama és Kuba gazdaságfejlesztési és stabilizáló szerepet töltenek be. Az itt olvasható országelemzések szerint az oktatási tevékenység elsősorban vállalkozói, menedzsment- és exportképzésekre koncentrál, gyakran nemzetközi donorokkal és fejlesztési programokkal együttműködésben. A képzések célja sok esetben a munkaerőpiaci integráció, a KKV-k túlélőképességeinek segítése és a nemzetközi piacra lépés támogatása. A kamarai képzés itt társadalmi-gazdasági stabilizáló eszköz, amelynek fejlesztése kulcsfontosságú a versenyképesség szempontjából.

A dél-amerikai országokban a kamarai tanácsadási szolgáltatások szorosan kapcsolódnak a vállalkozásfejlesztési és képzési funkciókhoz, és jellemzően stabilizáló, felzárkóztató szerepet töltenek be.

A kamarák elsősorban KKV-orientált tanácsadást nyújtanak üzletfejlesztés, piacra lépés, exportképesség, pénzügyi tervezés és alapvető menedzsmentterületeken. Gyakori a jogi-adminisztratív megfeleléshez, adózáshoz és vállalkozásindításhoz kapcsolódó tanácsadás, különösen a gazdasági bizonytalansággal érintett országokban. Számos országban (pl. Brazília, Mexikó, Chile) a kamarai tanácsadás nemzetköziesítési és exporttámogatási fókuszú, míg másutt (pl. Bolívia, Peru, Ecuador, Kuba) inkább a vállalkozások működőképességének megőrzését és formális gazdaságba való integrációját szolgálja. A szolgáltatások gyakran projektszerűen, nemzetközi fejlesztési programokhoz vagy donorforrásokhoz kapcsolódva valósulnak meg. Összességében a dél-amerikai kamarai tanácsadás rugalmas, alkalmazkodó és vállalkozásközeli, ugyanakkor kevésbé intézményesített és erősen konjunktúra- és finanszírozásfüggő. A kamarák fontos szerepet játszanak a vállalkozások túlélésének, alkalmazkodásának és fokozatos versenyképesség-javításának támogatásában.

9.2. MEXIKÓ

9.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Mexikói Gazdasági Kamara (CONCANACO SERVYTUR-ral (Confederación de Cámaras Nacionales de Comercio, Servicios y Turismo-CCNCST) a mexikói kereskedelem–szolgáltatás–turizmus országos ernyőszervezete. Alapítása 1917-ben történt. 257 független (tagszervezeti) kamara hálózata, 1.857 települési jelenléttel, a hálózat kb. 4,8 millió vállalkozást „képvisel" országosan.

A CCNCST érdekképviseleti, szakpolitikai konzultativ, üzleti/turisztikai szektorfejlesztési és szolgáltatási szervezet (CCNCST, 2025).

- Érdekképviselet és lobbi: a kereskedelem–szolgáltatás–turizmus vállalkozások érdekeinek képviselete, védelme, promóciója.
- Kormányzati konzultáció („kötelezően kikérendő" szerep): több anyag a CONCANACO-t a szövetségi kormány kötelező konzultációs/egyeztetési szereplőjeként írja le a szektorában.
- Országos hálózati koordináció: a független kamarák integrálása és „megerősítése" (standardok, programok, közös kezdeményezések).

A Nemzeti Feldolgozóipari Kamara (CANACINTRA) Mexikó legnagyobb és legfontosabb vállalkozói szervezete. 6 irodával rendelkezik Mexikóvárosban, 76 képviselettel az ország belsejében, és több mint 50.000 önkéntesen csatlakozott vállalatot tömörít. 1941. december 5-én 93 iparmágnás alapította, akik így megvalósították vágyukat, hogy létrehozzanak egy szervezetet, amely képviseli szektorukat.

36. ábra: Mexikó közigazgatási térképe

9.2.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A MEXIKÓI KAMARA ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Ernyőszervezeti logika + területi hálózat: mindkettő hálózatos felépítésű (Mexikóban konföderált kamarák; Magyarországon területi KIK-ek).
- Érdekképviselet + üzletfejlesztési szolgáltatások (tanácsadás, partnerkeresés, információk, programok). MKIK-nál a vállalkozói regisztrációhoz kapcsolt, törvényben meghatározott alapszolgáltatások is megjelennek.
- Képzés/kompetenciafejlesztés: CONCANACO-nál vállalkozói továbbképzések; MKIK-nál erős a szakképzés/duális képzés és a mesterképzés–mestervizsga rendszere.

Fő különbségek:

- CONCANACO: kifejezetten kereskedelem–szolgáltatás–turizmus.
- MKIK: „kereskedelmi és ipari" ernyő, szélesebb gazdasági lefedettség.
- Jogállási és bevételi modell különbségei
  - Magyarországon az MKIK 1994-ben újjáalakult a kamarai törvény alapján.
  - Mexikóban a kamarák történetileg a „Ley de Cámaras" (kamarai törvény) által szabályozott korporatív rendszerben működtek; több elemzés tárgyalja, hogy a kötelező tagság/ finanszírozás körüli változások hogyan érintették a szervezeteket (LSE, 2004).
- Képzési „súlypont"
  - CONCANACO: rövid- és középtávú üzleti készségfejlesztés (kurzusok, diplomadók, certifikációk).
  - MKIK: erősen intézményesült mestervizsga/ mesterképzés, valamint duális képzés és gyakorlati képzőhelyekkel kapcsolatos kamarai funkciók.
- Jogállás / kötelező jelleg
  - Mexikó: a kamarai tagság a 2005-ös kamarai törvény keretében önkéntes.
  - MKIK: kötelező kamarai regisztráció és évi 5.000 Ft hozzájárulás; a tagság külön, önkéntes.
- Szerkezet
  - Mexikó: erősen ágazati: konföderációk (CONCANACO, CONCAMIN stb.) + alájuk szerveződő kamarák/hálózatok.
  - MKIK: országos kamara + területi kamarák a regisztráció végrehajtására.
- Szolgáltatási logika
  - Mexikóban a szolgáltatásokat a tagsági értékajánlat (hálózat, érdekképviselet, üzleti kapcsolatok) viszi.
  - Magyarországon az alapszolgáltatások egy része törvény alapján jár a regisztrált vállalkozásoknak.

9.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CONCANACO-nál jól látható, aktív felnőttképzési portfólió fut (jellemzően online/hibrid, vállalkozói fókuszú):

- Folyamatos kurzus- és workshop-kínálat vállalkozóknak, cégeknek, hallgatóknak és „általános közönségnek" is; a leírás szerint egy részük ingyenes, mások kedvezményes díjúak.
- Tanfolyamok témái (példák):
  - „Contabilidad para no contadores" (számvitel nem könyvelőknek) – több szinten (középhaladó/haladó).
- Oklevelet adó (Diplomado) jellegű (többalkalmas, óraszámos) programok – pl. megfelelés/„compliance" témában, részletezett óraszám- és modulszerkezettel.
- Kompetencia-tanúsítványok/„certificación" programok (például EC0336 – online kurzusok és diplomák tutoriális támogatása).
- Vállalkozói–egyetemi programok (pl. „Nido Empresarial Universitario" – a kurzusoldalakon programként jelenik meg) (Nido Empresarial Universitario, 2025).

9.2.4. A MEXIKÓI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A Mexikói Kamara (Cámara de Comercio de Mexicó) célja, hogy támogassa a helyi vállalkozásokat, elősegítse a gazdasági fejlődést és erősítse a kereskedelmi kapcsolatokat. A mexikói kamarák tipikus tanácsadási portfóliója: érdekképviselet (kormányzati konzultáció), üzletfejlesztés, hálózatépítés, ágazati információk; CANACINTRA explicit módon a tagi projektek és szükségletek „megoldásának" támogatását emeli ki. A Mexikói Kamara különböző tanácsadási szolgáltatásokat kínál a vállalkozások számára, amelyek általában az alábbi területekre terjednek ki:

- **Vállalkozásindítás:** Tanácsadás a vállalkozás alapításának jogi, adminisztratív és pénzügyi szempontjaival kapcsolatban.
- **Piackutatás:** Segítség a piacok elemzésében, a versenytársak megértésében és a potenciális ügyfelek azonosításában.
- **Finanszírozás:** Információs források kínálata a különböző finanszírozási lehetőségekről, beleértve a hiteleket, támogatásokat és befektetési lehetőségeket.
- **Jogi tanácsadás:** Jogi kérdésekben, például szerződések, munkajog, adózás és a vállalkozási jog területén nyújtott segítség.
- **Oktatás és képzés:** Képzési programok és workshopok, amelyek célja a vállalkozások vezetőinek és alkalmazottainak fejlesztése. Mexikóban a képzési láb jellemzően a kamarai hálózatban (városi CANACO-k, ipari delegációk) működik; CANACINTRA oldalon a „projektek és igények megoldása" és a tagok támogatása (gyakorlatban: programok, események, szakmai fejlesztés) hangsúlyos.
- **Támogatás a nemzetközi kereskedelemben:** Tanácsadás a külpiacokra való kilépésről, export- és importfolyamatokról, korábban szoros együttműködésben a mexikói exporttámogató ügynökséggel, ennek neve „ProMéxico" volt, de 2019 óta az ügynökség megszűnt, és tevékenységeit a Mexikói Kereskedelmi Szolgáltatások Ügynöksége (Mexican Trade Facilitation

Agency) vette át. Az ügynökség célja a mexikói export és a külföldi befektetések elősegítése. Jó kapcsolatot ápoltak 2019-ig a mi szervezésünkben kialakított HU-MEX Cham-mel. Jelenleg a 2025-ben alapított Magyar-Latin-Amerika Üzleti Egyesület tervezi pótolni a keletkezett űrt.

» **Hálózatépítés:** Lehetőségek biztosítása a vállalkozások közötti kapcsolatépítésre, üzleti találkozók és rendezvények szervezésén keresztül.

» **Innováció:** Tanácsadás az innovatív megoldások bevezetéséről és a technológiai fejlődés kihasználásáról.

9.3. ARGENTÍNA

9.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az Argentin Kereskedelmi és Szolgáltatási Kamara (Cámara Argentina de Comercio y Servicios, CACS) 1924. november 7-én jött létre Buenos Airesben. Több mint 1000 regionális és ágazati kamarából/szövetségből/egyesületből álló hálózat részeként írják le.

A CAC a vállalkozásokat támogató szakmai érdekképviseleti és szolgáltatási funkciókat emeli ki (piaci/üzleti témák, bizottságok, kapcsolati háló), önmeghatározása szerint a kereskedelem–szolgáltatások (és kapcsoltan turizmus/üzleti szolgáltatások) érdekképviselete, a versenyképesség és a képzés támogatása kiemelt cél (CACs, 2025):

- gazdasági elemzések, indikátorok (pl. fogyasztási indikátorok, munkaerőpiaci/ágazati anyagok),
- munkaügyi terület, beleértve a kereskedelmi ágazathoz kötődő kollektív tárgyalások/megállapodások környezetét,
- külkereskedelem, nemzetközi kapcsolatok, exportpiaci programok, üzleti delegációk,
- vitarendezés (CAC-hoz kötődő mediációs/arbitrázs központ: CEMARC – a honlapon külön szervezeti elemként szerepel),
- képzés és „federal" (országos) elérésű tudásfejlesztés (EDUCAC/Desarrollo Profesional).

37. ábra: Argentína közigazgatási térképe

9.3.2. AZ ARGENTIN ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTTI HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK

Hasonlóságok:

- Érdekképviselet és vállalkozásfejlesztés: Mind a magyar (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara), mind az argentin kamarák (pl. Cámara Argentina de Comercio y Servicios) a vállalkozások érdekeit képviselik, és céljuk a gazdasági növekedés, valamint az üzleti környezet javítása.
- Szolgáltatások: Mindkét országban a kamarák nyújtanak üzleti információkat, tanácsadást, képzéseket, valamint támogatják a külkereskedelmi és partnerkapcsolatokat.
- Nemzetközi kapcsolatok: Aktívan részt vesznek nemzetközi gazdasági együttműködésekben és exportösztönző tevékenységekben.

Különbségek:

- Jogállás és rendszer: Magyarországon az MKIK egy törvényben szabályozott, egységes kamarai rendszer központi szervezete; Argentínában a kamarák önkéntes tagságon alapuló, pluralista érdekképviseleti szervezetek, nincs egységes, kötelező országos kamara.
- Állami kapcsolódás: Az MKIK formális szerepet kap az állami gazdaságpolitikában (pl. jogszabályok véleményezése), míg az argentin kamarák függetlenebb, civil–üzleti alapon működnek.
- Tagság jellege: Magyarországon a vállalkozások kamarai regisztrációja jogszabályi kötelezettség, Argentínában ez önkéntes, ezért jellegében inkább a mexikói modellhez hasonlít (érdekképviseleti, hálózati, önkéntes alapú), nem pedig a magyar „kötelező regisztrációs" logikához.

9.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CAC kommunikációjában hangsúlyos a képzés és utánpótlás (vezetőképzés, vállalkozói kompetenciák fejlesztése).

A CAC-nál az oktatás több „szinten" jelenik meg:

a) EDUCAC – oktatási koordinációs tér

A CAC az EDUCAC-ot a kamarán belüli oktatási akciók koordinációs/összekötő terének írja le (akadémiai egységek és képzési fókuszú részlegek összehangolása).

b) Departamento de Desarrollo Profesional (DEP) – felnőttképzés/továbbképzés

A 2025-ös összefoglalójuk alapján:

- 420+ képzési akció,
- 54.000+ képzett résztvevő,
- 1200+ város elérése (országos lefedettség),
- online, aszinkron, ingyenes képzési körök + e-learning platformfejlesztés,
- webinárok, podcastok, kiegészítő tananyagok (videó, infografika, gyakorlati útmutatók),

- „Empleabilidad" (foglalkoztathatóság) tematikus irányvonal, pl. CV-készítés, álláskeresési eszközök,
- szövetségi (federális) helyi kamarai partnerekkel közös, igényre szabott (jelenléti/hibrid/online) tréningek (CCNCST-Mexioco Profesional, 2025).

c) Állami platformmal közös (Capacitar) ingyenes tanfolyamok

Az argentin gazdasági minisztérium Capacitar felületén több kurzus szerepel „alianza con CAC" (CAC-kal partnerségben) megjelöléssel, ingyenes kurzus + tanúsítvány formában.

d) Formális oktatási intézményi háttér

A CAC történeti/„Nuestra Entidad" oldala említi, hogy a kamara oktatási célra külön épületet vásárolt, és ott középiskolai és felsőfokú (tercier) jellegű intézmények működését kapcsolja a CAC-hoz (IPCAC/tercier képzések).

(A CAC éves beszámolója is utal a „tradicionális oktatási feladatokra", egyetemi és intézményi háttérrel.)

9.3.4. AZ ARGENTIN GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

Az argentin gazdasági kamarák tanácsadási szolgáltatásai alapvetően a vállalkozások működési stabilitásának megőrzését és a gazdasági volatilitáshoz való alkalmazkodást célozzák. Argentínában a gyakran változó makrogazdasági, adózási és devizaszabályozási környezet miatt a kamarai tanácsadás egyik legfontosabb funkciója a jogszabályi és adminisztratív eligazítás (CAC-AR, 2023).

A kamarák jelentős szerepet töltenek be az export- és nemzetköziesítési tanácsadásban, különösen a KKV-k esetében. Támogatják a külkereskedelmi adminisztrációt, piaci információkat nyújtanak, valamint üzleti partnerkeresést és nemzetközi vásárokon való részvételt segítenek elő.

Az argentin kamarai tanácsadás gyakran projektalapú, nemzetközi szervezetekkel és fejlesztési programokkal együttműködésben valósul meg. A szolgáltatások célja a vállalkozások ellenállóképességének növelése és a hosszabb távú versenyképesség fokozatos javítása (OECD, 2022).

9.4. CHILE

9.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az ottani kamara, a Cámara Nacional de Comercio, Servicios y Turismo de Chile (CNC) autonóm üzleti szövetség, területi és ágazati tagszervezeti hálózattal. Történeti alapítás: 1858. augusztus 18. (Valparaíso).

Az MKIK-hoz képest

- különbség: a CNC egy autonóm üzleti szövetség, nem köztestület; a tagság jellemzően önkéntes (szövetségi/egyesületi logika),
- hasonlóság: országos érdekképviselet, vállalkozói szolgáltatáscsomagok.

Oktatás:

- A CNC tevékenységében tipikusan megjelennek szektorspecifikus kompetenciafejlesztések (kereskedelem–szolgáltatás–turizmus). (Részletes portfólió többnyire tagi/program-aloldalakon.)

Tanácsadás:

- Általános kamarai szolgáltatások: üzleti információk, szektorelemzések, érdekképviseleti támogatás, szabályozási tájékoztatás.

Ugyanakkor „Chilei Gazdasági Kamara" alatt a leggyakrabban a fővárosi, azaz a Cámara de Comercio de Santiago A.G. (CCS)-t (Santiagói Kereskedelmi Kamara) értik. Alapítása 1919-ben történt. A CCS nagyságrendileg 2.300 tagvállalatot tömörít „napjainkban".

A CCS egy nonprofit érdekképviseleti szakmai szövetség („asociación gremial), alapvetően önkéntes tagságú üzleti érdekképviselet, nem hatósági jellegű kötelező köztestület.

Fő tevékenységi területek:

- Érdekképviselet, szakpolitikai/jogalkotási részvétel, vállalati környezet javítása (bizottságok, munkacsoportok, közös álláspontok).
- Üzleti információ és kockázatkezelés: a CCS-hez kapcsolódik a Boletín Comercial (fizetési magatartás/kereskedelmi információs adatbázis, jogszabályi háttérrel).
- Vitarendezés: a CCS működteti a CAM Santiago (Centro de Arbitraje y Mediación) intézményt; ez Chile egyik legjelentősebb választottbíráskodási és mediációs központja (több ezer ügy).
- E-kereskedelmi és piaci kezdeményezések, események (rendezvények, iparági programok, kampányok).
- Nemzetközi/kereskedelemfejlesztési szolgáltatások (külkereskedelmi admin jellegű szolgáltatások, vállalati támogatás).

38. ábra: Chile közigazgatási térképe

9.4.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A CCS ÉS A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA (MKIK) KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Érdekképviseleti funkció: mindkettő vállalkozói közösséget szervez és képvisel (szektorális témák, javaslatok, egyeztetések).
- Vitarendezés:
  - CCS: CAM Santiago (arbitrázs/mediáció + képzések).
  - MKIK: alternatív vitarendezés, választottbíráskodás/békéltetés jellegű szolgáltatások megjelennek a kamarai portálon.
- Képzés és továbbképzés: mindkettőnél megjelenik (rendszeresen szervezett tanfolyamok, programok).

Különbségek (a legfontosabbak):

- Jogállás és tagsági logika
  - CCS: „asociación gremial" – tipikusan önkéntes, piaci alapon működő tagszervezet.
  - MKIK: magyar sajátosság, hogy országos köztestületi szerepkörrel, vállalkozói nyilvántartási/regisztrációs és kamarai hozzájárulási elemekkel is megjelenik a vállalkozások mindennapjaiban. (A kamarai portálon külön belépőként szerepel a „Vállalkozói regisztráció" és a kamarai hozzájárulás.)
- Fókusz és „termékportfólió"
  - CCS erősen épít üzleti adat- és szolgáltatás-ökoszisztémára (pl. Boletín Comercial, beszállítói minősítés/nyilvántartás jellegű szolgáltatások, e-kereskedelmi kezdeményezések), és a CAM Santiago nemzetközileg is látható intézmény.
  - MKIK kiemelten jelen van a szakképzés/duális képzés rendszerében, készségtanácsokban, mestervizsga és vizsgáztatás jellegű funkciókkal.

9.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CCS keretében több, egymást kiegészítő képzési forma látszik:

- Vállalati képzések, szakmai rendezvények (CCS események)

  A CCS rendszeresen szervez szemináriumokat, workshopokat, kerekasztalokat menedzsment, jog, HR, technológia stb. témákban.
- CAM Santiago – képzés vitarendezésből (kurzusok, diplomák, workshopok)

  „Cursos, Diplomados y Talleres" (tanfolyamok, diplomaprogramok, műhelyek), illetve szakmai események.
- Felsőfokú technikusképzés: CFT Cámara de Comercio de Santiago

  Létezik „Centro de Formación Técnica (CFT) Cámara de Comercio de Santiago":
  egy technikusképző intézmény, amelynek eredetét egy akkreditációs anyag 1994-re teszi (a CCS „szárnyai alatt", vállalati humánerőforrás-fejlesztési célokkal), és jelzi a későbbi intézményi autonómiát is.

9.4.4. SANTIAGO DE CHILE KAMARA TANÁCSADÁSI MODELLJE

A Santiago de Chilei Kamara (Cámara de Comercio de Santiago, CCS)[20] célja, hogy támogassa a helyi vállalkozásokat a sikeres működésükben és fejlődésükben, ezért széleskörű szolgáltatásokat kínál. A Santiago de Chilei Kamara különféle tanácsadást nyújt a vállalkozások számára, hogy támogassa őket a működésük fejlesztésében és a piaci lehetőségek kihasználásában. Néhány általános terület, amelyben segítséget nyújtanak:

- **Piaci elemzés:** Információk és elemzések a piaci trendekről, versenytársakról és fogyasztói szokásokról.
- **Jogi tanácsadás:** Segítség a jogi előírásoknak való megfelelésben, például vállalkozás alapításával és működésével kapcsolatos jogi ügyekben.
- **Finanszírozás:** Tanácsadás a pénzügyi eszközök és források elérhetőségéről, beleértve a hitelezési lehetőségeket is.
- **Képzés és workshopok:** Szakmai fejlődési lehetőségek, például képzések és workshopok, amelyek segítik a vállalkozásokat a legjobb gyakorlatok elsajátításában.
- **Nemzetközi üzletfejlesztés:** Segítség a külpiacokra való belépésben, beleértve a nemzetközi partnerkeresést és exporttanácsadást, szorosan együttműködve a ProChile nevű ügynökséggel.
- **Hálózatépítés:** Lehetőségek a kapcsolatépítésre más vállalkozásokkal és szakemberekkel, ami új üzleti lehetőségeket hozhat.
- **Innováció és technológia:** Tanácsadás az innovációs lehetőségekről és a technológiai fejlesztésekről, amelyek elősegíthetik a vállalkozás növekedését.

[20] A mi nagykövetünk, Bucsi-Szabó Edit a BKIK és a santiagói kamara közötti megállapodás tető alá hozásán dolgozik.

9.5. BOLÍVIA

9.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Bolíviában léteznek kereskedelmi kamarák és hasonló gazdasági érdekképviseleti szervezetek, amelyek a vállalkozások és a kereskedelem támogatását, képviseletét végzik.

Nemzeti és regionális kereskedelmi kamarák:

- Cámara Nacional de Comercio (Nemzeti Kereskedelmi Kamara) – Bolívia egyik legfontosabb és legrégebbi kereskedelmi kamarája.
- Tagállami és városi kereskedelmi kamarák – több nagyvárosban és régióban működnek, például:
  - Santa Cruz-i Ipari, Kereskedelmi, Szolgáltatási és Turisztikai Kamara (CAINCO);
  - Cochabambai Kereskedelmi és Szolgáltatási Kamara;
  - Chuquisaca Ipari és Kereskedelmi Kamara;
  - Oruro Kereskedelmi Kamara.

  Ezek regionális szereplőként a helyi gazdasági szereplők érdekeit képviselik.

Szakmai és nemzetközi kamarák:

- American Chamber of Commerce of Bolivia (AmCham Bolivia) – az Egyesült Államok és Bolívia közötti kereskedelmet, befektetéseket segíti.
- Deutsch-Bolivianische Industrie- und Handelskammer (Német–bolíviai Ipari és Kereskedelmi Kamara) – német befektetések és üzleti kapcsolatok támogatására.
- Camara Oficial Española de Comercio e Industria en Bolivia – spanyol vállalatok helyi szervezete.

Azonban ezek nem feltétlenül mind „Cámara de Comercio" néven működnek (néhány „Federación" vagy „Asociación" megnevezésű), de funkciójuk hasonló a kamarákhoz, ám nem egységes köztestületi szervezetek, mint Magyarországon az MKIK.

39. ábra: Bolívia közigazgatási térképe

A magyar „gazdasági kamara" fogalmához funkcióiban legközelebb általában két, üzleti érdekképviseleti (tagsági) szervezet szokott kerülni:

» Cámara Nacional de Comercio (CNC–Bolivia) – Országos Kereskedelmi Kamara (La Paz-ból indulva országos szerepkörrel). Alapítás: 1890. január 14. (Eredetileg *Cámara de Comercio de La Paz*, később országos funkcióval. Nincs pontos információ a taglétszámról (CNC-BO, 2025)).

» CAINCO (Cámara de Industria, Comercio, Servicios y Turismo de Santa Cruz) – Santa Cruz ipar–kereskedelem–szolgáltatás–turizmus kamarája, amely 1915-ben alakult és 1.800 tagja van.

CNC–Bolivia fő tevékenységprofil (a saját szolgáltatáslistájuk alapján):

» Érdekképviselet/szakpolitikai szerep: a kereskedelem és szolgáltatások vállalkozói érdekeinek képviselete, „interlokutor" szerep állami és nemzetközi szereplők felé.

» Vitarendezés: Kereskedelmi békéltetés és választottbíráskodás – saját központtal; hangsúly a szakmai minőségen, nemzetközi/nemzeti arbitrátor listával.

» Vállalati szolgáltatások: pl. digitális aláírás, rendezvényszervezés, terem-/helyszínbérlet, vállalkozói képzés (a menüben külön szolgáltatásként).

CAINCO fő tevékenységprofilja:

» Regionális, de országos súlyú üzleti érdekképviselet Santa Cruzban (ipar–kereskedelem–szolgáltatás–turizmus) (IBCE-Bolivia, 2025).

» KKV-k erős fókusza: válság- és kockázatkezelési anyagokban szerepel, hogy tagságának 60%+ része KKV, és ezt stratégiailag kiemelten kezeli (erőforrások, tudásanyagok stb.).

» Vitarendezés/intézményi szabályozás: CAINCO-hoz kötődő választottbírósági–konciliációs szabályzatok és központi működés (CCAC) több jogi dokumentumban is megjelenik.

» Gazdasági elemzés/„think tank" jelleg: CAINCO-hoz kapcsolódóan rendszeresen hivatkoznak gazdasági tanulmányokra (pl. CEBEC keretben készült anyagokra).

9.5.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ MKIK-HOZ KÉPEST

Hasonlóságok:

» Érdekképviselet és vállalkozásfejlesztés: mind a bolíviai kamarák, mind az MKIK „vállalkozói hang" a kormányzat/hatóságok felé, és szolgáltatásokat ad a cégeknek (információ, tanácsadás, események, üzleti kapcsolatépítés).

» Vitarendezés: CNC-nél és CAINCO-nál is hangsúlyos a békéltetés/választottbíráskodás; Magyarországon is vannak kamarai kötődésű vitarendezési intézmények és eszközök (funkcionális rokonság).

Fő különbségek:

» Jogállás és kötelezőség

› MKIK/területi kamarák: köztestületi logika; Magyarországon kötelező kamarai regisztráció és kamarai hozzájárulás van, miközben a tagság önkéntes (a regisztráció ≠ tagság).

- Bolívia (CNC/CAINCO): tipikusan önkéntes tagsági üzleti szervezetek (nem ugyanaz a kötelező, közjogi modell, mint Magyarországon) – ezért a „tagszám" sokszor marketing/üzleti adatként kezelhető, és nem mindig közhiteles, egységes nyilvántartási szám.

» Országos egységesség

- Magyarországon az MKIK + területi kamarák rendszere országosan egységes, jogszabályi feladatokkal.
- Bolíviában erősebb a többközpontú kamarai térkép: országos (CNC) + nagy regionális erőközpontok (CAINCO), illetve sok szak- és kétoldalú kamara.

» Szakképzési/felnőttképzési közfeladatok súlya

- Az MKIK-nál a szakképzés/duális képzés intézményes szerepe erősen jogszabályhoz kötött.
- Bolíviában inkább piaci alapon szervezett képzések, tréningek, egyetemi kapcsolatok dominálnak

9.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

CNC–Bolivia oktatás/képzési profilja:

» Vállalkozói képzések/kurzusok: a CNC külön szolgáltatásként kínál „Capacitación Empresarial" (vállalkozói képzések).

» Felsőoktatási kötődés – Universidad Real (UREAL):

» A CNC-hez tartozó Universidad Real bemutatása szerint a CNC „tulajdonosi/intézményi hátteret" ad; a megnyitás 2000. január 20-án (RM 035/00) (ÚR-CNC, 2025).

» Arbitrázs–konciliációs szaktudás terjesztése: a CNC választottbírósági központja hangsúlyozza, hogy nemcsak ügyeket kezel, hanem képzést és tudásmegosztást is végez (pl. fiatal szakemberek programjai, podcast, tematikus kezdeményezések).

CAINCO oktatás/képzés:

» UPSA (Universidad Privada de Santa Cruz de la Sierra) – kamarai alapítású egyetem (UPSA, 2025):

» Az UPSA-t a CAINCO alapította 1984-ben.

» Konkrét, oktatási programokhoz kötődő példa: UPSA–CAINCO ösztöndíj/verseny.

» Szakmai rendezvényekhez kapcsolódó képzések, tudásanyagok:

CAINCO-hoz kapcsolódóan gyakoriak a fórumok, üzleti találkozók, és ezekhez kapcsolt felkészítések/kapacitás-fejlesztések (pl. KKV-fókuszú eszközök).

9.5.4. BOLÍVIA – GAZDASÁGI KAMARÁK TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

Bolíviában a gazdasági kamarák tanácsadási tevékenysége elsősorban a vállalkozások felzárkóztatását és a formális gazdaságba való integrációjuk elősegítését szolgálja. A kamarai tanácsadás középpontjában a mikro- és kisvállalkozások működési alapjainak megerősítése áll (CNC-BO, 2023).

A tanácsadás fő területei közé tartozik a vállalkozásindítás, az adminisztratív és adózási megfelelés, valamint az alapvető menedzsment- és pénzügyi ismeretek fejlesztése. A kamarák gyakran közvetítő szerepet töltenek be az állami és nemzetközi fejlesztési programok és a vállalkozások között.

A bolíviai kamarai tanácsadás erősen fejlesztő és stabilizáló jellegű, gyakran projektszerűen és donorforrásokra támaszkodva valósul meg. A cél a vállalkozások életképességének javítása és hosszabb távú gazdasági integrációjuk támogatása (WB, 2021).

9.6. PERU

9.6.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A „Perui Gazdasági Kamara" elnevezés a gyakorlatban legtöbbször a Limai Kereskedelmi Kamarára (Cámara de Comercio de Lima – CCL) utal (ez Peru legismertebb és legnagyobb befolyású üzleti kamarája), amelyet 1888. április 20-án alapítottak Limában. Jelenleg 15.000 társult/tagvállalatot foglal magába.

A CCL a szabad vállalkozás és versenyképesség előmozdítását, üzleti lehetőségek és vállalati szolgáltatások biztosítását emeli ki. Igy a CCL alapvetően magán, non-profit üzleti érdekképviseleti szerv, amely:

- a szabad vállalkozás/üzleti környezet fejlesztését és a vállalkozói érdekek képviseletét hangsúlyozza (küldetés/pozicionálás);
- üzleti szolgáltatásokat nyújt (tanácsadás/centrumok, nemzetköziesítés, digitalizáció, rendezvények, üzleti kapcsolatok);
- kiemelt intézménye a választottbírósági (arbitrázs) központ, és működéséhez kapcsolódó szabályrendszer;
- különösen „perui sajátosság", hogy a CCL-hez kötődik a Tiltakozók és Hátralékokosok Nemzeti Nyilvántartása (Registro Nacional de Protestos y Moras – RNPM), ami a hitel/kereskedelmi fizetési fegyelem információs infrastruktúrájának része.

40. ábra: Peru közigazgatási térképe

9.6.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A CCL ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Fő hasonlóságok:

- Érdekképviselet és üzleti környezet formálása: mindkettő vállalkozói érdekeket képvisel, álláspontot formál gazdaságpolitikai kérdésekben, és üzleti közösséget szervez.
- Üzleti szolgáltatások és kapcsolatépítés: események, hálózatépítés, információszolgáltatás, tanácsadás (különböző mélységben).
- Képzés/tudásfejlesztés: mindkettő kapcsolódik felnőttképzéshez, továbbképzéshez – csak eltérő logikával és súlypontokkal.

Legfontosabb különbségek:

- Jogi státusz és „kötelezőség"
  - CCL (Peru): magán, non-profit szervezet; klasszikus, önkéntes tagsági alapú üzleti kamara, szolgáltatás- és hálózati értékajánlaton alapul, jelentős szolgáltatási lábbal.
  - MKIK (Magyarország): a magyar kamarai rendszerben kötelező a vállalkozások kamarai regisztrációja (és az éves hozzájárulás megfizetése), miközben a „klasszikus tagság" továbbra is lehet önkéntes.
- Területi szerkezet és lefedettség
  - CCL: Lima-központú, de országos befolyással; a tagságot ágazati „gremio"-k/szakmai szervezetek szervezik.
  - MKIK: országos ernyő, területi (megyei/fővárosi) kamarákkal és a kötelező regisztráció intézményével.
- Funkciós súlypont: arbitrázs és „fizetési fegyelem" vs. szakképzés/duális rendszer
  - CCL: nagyon hangsúlyos a választottbíráskodás és a protestó/mora nyilvántartás (RNPM) mint intézményi funkció.
  - MKIK: kiemelt (rendszerszintű) szerep a szakképzés/duális gyakorlati képzőhelyek nyilvántartása, ellenőrzése, WorldSkills koordináció körül.

9.6.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CCL külön képzési márkát/portált működtet (Capacitaciones CCL/Centro de Capacitación Empresarial), vállalati képzési központ (capacitaciones, diplomados, specializációk; több csatornán – jelenléti/online), amely:

- rövid kurzusokat, workshopokat, diplomado-kat (diplomaprogram jellegű), szakosító képzéseket és továbbképzéseket kínál, jellemzően üzleti/menedzsment, pénzügy-számvitel, külkereskedelem stb. témákban.

(Fontos különbség a magyar rendszerhez képest: ezek a CCL-nél tipikusan piaci alapon értékesített executive/felnőttképzések, nem hatósági jellegű kamarai feladatként jelennek meg.)

9.6.4. A PERUI KERESKEDELMI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A Perui Kereskedelmi Kamara (Cámara de Comercio de Perú) célja, hogy támogassa a helyi vállalkozásokat a fejlődésben, a fenntarthatóságban és a versenyképesség növelésében.

Peruban nagyon erős a kamarai „szolgáltató ökoszisztéma":

- Arbitrázs/ADR: a CCL választottbírósági központja regionális vezetőként pozicionálja magát, és a képzést is összekapcsolja az arbitrázs jógyakorlataival.
- Üzleti információ / hitel- és fizetési információk (protestos y moras) és kapcsolódó platformok is megjelennek a szolgáltatási leírásban.

A Perui Kereskedelmi Kamara számos tanácsadási szolgáltatást kínál a vállalkozások számára, hogy támogassa őket a sikeres működésben és fejlődésben.

A következő területeken nyújtanak tanácsadást:

- **Üzleti regisztráció és jogi tanácsadás:** Segítenek a vállalkozásoknak a szükséges engedélyek és regisztrációk megszerzésében, valamint jogi kérdésekben nyújtanak támogatást.
- **Pénzügyi tanácsadás:** Információkat és pénzügyi elemzéseket kínálnak a vállalkozás pénzügyi helyzetének javítása érdekében, beleértve a költségvetés-tervezést és a pénzügyi tervezést.
- **Piactender:** Információkat adnak a piaci trendekről, fogyasztói igényekről és versenytársakról, hogy a vállalkozások versenyképesebbek lehessenek.
- **Képzési programok:** Szerveznek különböző képzéseket és workshopokat, amelyek segítik a vállalkozásokat a legújabb üzleti praktikák elsajátításában.
- **Nemzetközi kereskedelem:** Tanácsokat nyújtanak az export- és importfolyamatokkal kapcsolatban, beleértve a vámügyintézést és a nemzetközi piacokra való belépést, együttműködnek a Promperú-val (Perui Export- és Turizmusfejlesztési Ügynökség) és az ADEX-szel.
- **Hálózatépítési lehetőségek:** Segítséget nyújtanak a kapcsolatépítésben más vállalkozásokkal és potenciális befektetőkkel.
- **Innováció és technológia:** Támogatják a vállalkozásokat az innovációk bevezetésében és a modern technológiák alkalmazásában.

9.7. BRAZÍLIA

9.7.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A brazil kereskedelmi kamarai hálózat nagy és jellemzően többszintű, erősen regionalizált és nemzetközileg is nagyon aktív.

Brazília szövetségi állam, ez a kamarai rendszerben is tükröződik:

- országos szint
- tagállami (állami) szint
- városi / regionális szint

Nincs *egyetlen*, kötelező tagságú „csúcs-kamarája" az országnak a magyar MKIK mintájára, hanem több, egymással együttműködő, de önálló szervezet működik.

Nem „klasszikus" kötelező kamara a legtöbb brazil kereskedelmi és ipari kamara:

- önkéntes tagságú,
- magánjogi alapon működik,
- erősen szolgáltatás- és üzletorientált.

Kevésbé közigazgatási jellegűek, inkább üzleti klub + érdekképviselet + szolgáltató központ szerepet töltenek be.

41. ábra: Brazília közigazgatási térképe

Fontos országos ernyőszervezetek

A kamarai hálózat gerincét néhány nagy országos szervezet adja:

- CNC – Confederação Nacional do Comércio (Nemzeti Kereskedelmi Szövetség – kereskedelem, szolgáltatás, turizmus);
- CNI – Confederação Nacional da Indústria (ipari kamarák és szövetségek országos ernyője);
- CACB – Confederação das Associações Comerciais e Empresariais do Brasil (több száz helyi és regionális kereskedelmi kamara hálózata).

Ezek politikai-gazdasági érdekérvényesítésben nagyon erősek (kormányzati egyeztetések, jogszabály-véleményezés).

Erős regionális kamarák

Brazíliában a nagyvárosi kamarák különösen befolyásosak:

- São Paulo (a legerősebb gazdasági központ),
- Rio de Janeiro,
- Minas Gerais,
- Paraná, Rio Grande do Sul, Santa Catarina.

Ezek gyakran:

- saját nemzetközi irodákat tartanak fenn,
- export- és befektetésösztönző programokat működtetnek,
- vásárokat, B2B-fórumokat szerveznek.

Nemzetközi kereskedelmi kamarák hálózata

Kifejezetten fejlett a bilaterális kamarák rendszere, pl.:

- Brazil–Német,
- Brazil–Amerikai (AmCham – különösen erős!),
- Brazil–Olasz,
- Brazil–Spanyol,
- Brazil–Francia.

Ezek a kamarák kulcsszereplők a külgazdasági kapcsolatokban, gyakran hatékonyabbak, mint az állami export-ügynökségek.

A Brazil Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Kamara, a CISBRA (Câmara de Comércio, Indústria e Serviços do Brasil) egy több mint 100 éves múltra visszatekintő brazil kereskedelmi, ipari és szolgáltató érdekképviseleti kamara, amely az 1925-ben alapított Centro do Comércio do Brasil szervezetből nőtt ki, 1970-ben vált Câmara de Comércio do Brasil-zá, majd 2009-ben vette fel mai nevét és életre hívta a Sistema Comercio e Indústria do Brasil kamarai hálózatot. Jelenleg önkéntes tagságú gazdasági szervezet, amely nem közvetlen állami hatóság, de aktív szereplője a brazil külgazdasági és exporttámogatási rendszernek.

A különböző források nem közölnek nyilvánosan elérhető, pontos taglétszámot (pl. konkrét cégek vagy szervezetek számát). A szervezet leírása azt emeli ki, hogy:

- a CISBRA egy associação empresarial patronal (vállalkozói/ipari érdekképviselet) formájában működik, és vállalkozások, ipari szereplők, szolgáltatók stb. tagjai lehetnek;
- több tagsági kategóriát kínál különböző igényekhez, amelyekkel hozzáférést biztosít szolgáltatásokhoz, képzésekhez, hálózati eseményekhez, külgazdasági támogatáshoz, tanácsadáshoz stb.

Pontos, nyilvános számszerű adat (pl. hány tagja van összesen) jelenleg nem érhető el a szervezet honlapján vagy közleményeiben; ilyen információt jellemzően a belső éves jelentések vagy tagsági dokumentumok tartalmaznak, amelyek nem publikusak.

A CISBRA

- magánjogi, nonprofit gazdasági érdekképviseleti szervezet, amely a kereskedelem, ipar és szolgáltatási szektorokat képviseli, különösen a kereskedelem külkapcsolatai és export/import kérdések területén;
- olyan nem kormányzati kamara, amely önkéntes alapon, tagjai érdekeit szolgálja és támogatja;
- vezető szerepet játszik a *Sistema Comércio e Indústria do Brasil* hálózat irányításában, amelybe különféle helyi, regionális és állami kamarák kapcsolódnak.

Fontos: nem azonos a kötelező tagságú állami kamarai rendszerekkel, hanem önkéntesen csatlakozó gazdasági szereplőket képvisel.

Jellemzői:

- Külkereskedelem és nemzetközi üzletfejlesztés: információáramlás, kapcsolatépítés (networking), üzleti fórumok, vállalati–kormányzati párbeszéd, nemzetközi együttműködések.
- Érdekképviselet/üzleti környezet javítása: állami szereplők felé vélemények, adatok közvetítése; a „business environment" javításának hangsúlyozása.
- Szakmai események: bizottságok, tematikus munkacsoportok, konferenciák, szemináriumok, díjak/elismerések.
- Külkereskedelmi dokumentumokhoz kapcsolódó szolgáltatások/tanúsítások: a CISBRA több „certificação/legalização" jellegű szolgáltatást kommunikál (pl. exporthoz kapcsolódó igazolások, dokumentum-elfogadtatás).

9.7.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁHOZ (MKIK) KÉPEST

Hasonlóságok:

- Vállalkozások támogatása információval, rendezvényekkel, kapcsolatépítéssel (B2B, networking). (CISBRA: üzleti fórumok és események; MKIK/területi kamarák: vállalkozásfejlesztési és tájékoztatási aktivitások.)
- Képzések/továbbképzések szervezése valamilyen formában mindkét oldalon jelen van.

Különbségek:

- Jogállás és „kötelező jelleg"
  - A CISBRA a saját leírása alapján önkéntes, egyesületi jellegű, tagsági szolgáltatásokat nyújtó kamara/hálózat.
  - A magyar kamarai rendszer (MKIK + területi kamarák) több, jogszabályban rögzített közfeladatot is ellát (pl. szakképzéshez kapcsolódó feladatok, mestervizsga, vizsgáztatás, békéltetés – a részletek kamaránként változnak, de a rendszer logikája „köztestületibb"). Ezt a funkciócsomagot az MKIK saját felületei is hangsúlyozzák (felnőttképzés, vizsgáztatás, mestervizsga).
- Oktatási/szakképzési súlypont
  - MKIK/területi KIK-ek: erősen intézményesült mesterképzés és mestervizsgáztatás, jellemzően több száz órás struktúrával és vizsgáztatási szereppel.
  - CISBRA: a nyilvános kommunikáció alapján inkább szakmai rendezvények + rövidebb képzések + internacionalizációs kompetenciafejlesztés, illetve külkereskedelmi dokumentációhoz kapcsolódó szolgáltatások.
- Tematikus fókusz
  - CISBRA: külkereskedelem, nemzetközi üzlet, exporttámogatás a kommunikáció középpontjában.
  - MKIK: széles gazdasági spektrum + erős szakképzési/munkaerőpiaci intézményrendszeri kapcsolódás.

9.7.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CISBRA „Associe-se" (csatlakozás) oldalán és kapcsolódó hírekben a képzési elem több ponton megjelenik:

- „Desenvolvimento Profissional Continuado" (folyamatos szakmai fejlődés) – továbbképzés jelleg.
- Tréningek, workshopok, szemináriumok, előadások külkereskedelem/nemzetközi üzlet/vállalatvezetés témákban, gyakran vállalati és kormányzati szereplők bevonásával.
- Egy 2024-es beszámolóban külön is megjelenik, hogy a CISBRA (Cisbra Internacional) tevékenységét 3 pillér köré szervezik, amelyek közül az egyik a „capacitação" (képességfejlesztés/képzés) a vállalati internacionalizáció támogatására.

Fontos különbség a magyar kamarai rendszerhez képest: ez a CISBRA-nál inkább tagsági szolgáltatásként/üzletfejlesztési kísérőtevékenységként jelenik meg (rövidebb, piaci jellegű tréningek, események), nem pedig országos, jogszabályban kiosztott szakképzési „közfeladatként".

9.7.4. A SAO PAOLO (BRAZIL) KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A Sao Paolói Kereskedelmi Kamara (Câmara de Comércio e Indústria de São Paulo)[21] különféle tanácsadási szolgáltatásokat nyújt a vállalkozások számára, beleértve:

- **Piackutatás és üzletfejlesztés:** Információkat és elemzéseket kínálnak a helyi és nemzetközi piaci trendekről, segítve ezzel a vállalkozásokat a megfelelő döntések meghozatalában.
- **Jogi tanácsadás:** A kamara jogi támogatást nyújt a vállalkozások számára, különösen a helyi törvények és szabályozások terén, amelyek befolyásolják a vállalkozási tevékenységeket.
- **Finanszírozási lehetőségek:** Információkat és útmutatást adnak a vállalkozások számára elérhető finanszírozási lehetőségekről, beleértve a hiteleket és a támogatásokat.
- **Tréningek és workshopok:** Szerveznek különféle képzéseket, amelyek segítik a vállalkozásokat a szükséges készségek elsajátításában, mint például vállalkozásvezetés, marketing és értékesítés.
- **Hálózatépítés:** Lehetőséget biztosítanak a vállalkozások számára, hogy kapcsolatba lépjenek más üzleti szereplőkkel, potenciális partnerekkel és befektetőkkel, ezáltal elősegítve az együttműködéseket.
- **Export- és importtámogatás:** Segítséget nyújtanak a nemzetközi kereskedelemben, beleértve az exportálás és importálás lebonyolítását, valamint a szükséges dokumentációt.

Ezek a szolgáltatások segítik a vállalkozásokat a fejlődésben, a kihívások kezelésében és a piacon való versenyképesség növelésében.

[21] Két ragyogó kollégánkkal gyarapodott a kinti képviseletünk, itthon brazil szakdiplomaták, élükön Susan Kleeberg nagykövet asszonnyal igyekeznek tető alá hozni az intézményesített kapcsolatot a két kamara között.

9.8. KOLUMBIA

9.8.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Kolumbiai Kereskedelmi Kamarák Konföderációja *(Confederación Colombiana de Cámaras de Comercio* – CONFECÁMARAS) Kolumbia országos kamarai ernyőszervezete, amely a kereskedelmi kamarák hálózatát fogja össze, és kulcsszereplője a kolumbiai gazdaság intézményi rendszerének.

- Alapítás éve: 1969.
- Jogállás: közjogi funkciókat is ellátó, törvény által elismert kamarai ernyőszervezet.
- Tagság: Kolumbia 57 területi kereskedelmi kamarája.
- Területi lefedettség: az ország teljes közigazgatási területe.
- Regisztrált vállalkozások száma: kb. 1,7–1,8 millió vállalkozás (főként KKV).

A CONFECÁMARAS nem egy „klasszikus tagsági kamara", hanem a törvény által delegált gazdasági funkciókat ellátó kamarai rendszer központi koordinátora.

42. ábra: Kolumbia közigazgatási térképe

A CONFECÁMARAS mint szervezet:

- összefogja és koordinálja a területi kamarákat,
- országos érdekképviseleti és szakpolitikai konzultatív szerepet lát el,
- közfeladatokat végez a vállalkozások nyilvántartásával és formalizációjával kapcsolatban,
- gazdaságfejlesztési és vállalkozásfejlesztési programokat működtet.

Ellátott főbb funkciók:

- Érdekképviselet és szakpolitikai lobbi

  A vállalkozói szektor (különösen a KKV-k) érdekeinek képviselete a kormány, a parlament és a szabályozó hatóságok felé.

- Kötelező konzultációs szerep

  A kolumbiai jogrendben a kereskedelmi kamarák és a CONFECÁMARAS intézményesített partnerei a gazdaságpolitikai döntéshozatalnak (vállalkozás, verseny, formális gazdaság, digitalizáció).

- Az 57 területi kamara esetében országos hálózati koordináció:
  - módszertani,
  - digitális,
  - adat- és szolgáltatásfejlesztési szintű összehangolása.
  - Gazdasági adat- és elemző szerep
- A CONFECÁMARAS jelentős gazdaságstatisztikai és elemző kapacitással rendelkezik (vállalkozásdemográfia, cégalapítás, megszűnés, regionalitás).

9.8.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A KOLUMBIAI KAMARAI RENDSZER (CONFECÁMARAS) ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Országos ernyőszervezet + területi hálózat
- Mindkét rendszer hálózatos:
  - Kolumbia: 57 kereskedelmi kamara + CONFECÁMARAS
  - Magyarország: területi KIK-ek + MKIK
- Jogszabályban rögzített közfeladatok
- Mindkét országban a kamarák:
  - vállalkozásnyilvántartási,
  - gazdaságszervezési,
  - szakpolitikai konzultációs

  funkciókat látnak el.

- KKV-fókusz

  A kamarai szolgáltatások elsődleges célcsoportja mindkét országban a mikro-, kis- és középvállalkozások köre.

Fő különbségek:

- Regisztrációs rendszer súlya
  - Kolumbia: a kamarák végzik a kereskedelmi nyilvántartást (Registro Mercantil) – ez a rendszer magja.
  - Magyarország: vállalkozói regisztráció + kamarai nyilvántartás, de a cégbíróság dominánsabb.
- Fókuszszektor
  - Kolumbia: erősen kereskedelmi–szolgáltatási dominancia, ipar részben elkülönül.
  - MKIK: egységesebb ipari–kereskedelmi lefedettség.
- Oktatási súlypont
  - Kolumbia: vállalkozásfejlesztési, rövid ciklusú képzések.
  - MKIK: intézményesült szakképzés, duális képzés, mestervizsga.

9.8.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS: A KOLUMBIAI MODELL

A CONFECÁMARAS és a területi kamarák kiterjedt felnőttképzési portfóliót működtetnek:

- Vállalkozásindítási és szakmai képzések (különösen az informális gazdaságból belépőknek).
- Üzleti és menedzsment kurzusok
  - pénzügyek nem pénzügyeseknek,
  - marketing és digitalizáció,
  - e-kereskedelem,
  - ESG és fenntarthatóság.
- Digitális kompetenciafejlesztés
  - digitális adminisztráció,
  - online értékesítés,
  - adatkezelés, kiberbiztonság (alapszint).
- Célzott KKV-programok
  - női vállalkozók,
  - fiatal vállalkozók,
  - vidéki és hátrányos helyzetű térségek.
- A képzések jellemzően:
  - rövid ciklusúak,
  - gyakran online vagy hibrid formában érhetők el,
  - sok esetben állami vagy nemzetközi forrásból támogatottak.

9.8.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

A kolumbiai kamarák és a CONFECÁMARAS célja a vállalkozások formalizációja, növekedése és versenyképessége. Fő tanácsadási területek:

- **Vállalkozásalapítás és nyilvántartás:** Jogszabályi, adminisztratív és működési tanácsadás.
- **Piaci és üzleti elemzés:** Helyi és regionális piacok, szektorális trendek.
- **Finanszírozás terén:** Információk:
  - állami programokról,
  - fejlesztési bankokról,
  - garanciarendszerekről.
- **Jogi és szabályozási tanácsadás:** Cégjog, munkajog, kereskedelmi jog, megfelelés.
- **Képzés és kompetenciafejlesztés:** Kapcsolódás a kamarai oktatási programokhoz.
- **Nemzetközi kereskedelem:** Exportfelkészítés, piacra lépés, együttműködés a ProColombia export- és befektetésösztönző ügynökséggel.
- **Hálózatépítés:** Üzletember-találkozók, klaszterprogramok, B2B-események.
- **Innováció és digitalizáció:** Technológiai tanácsadás, startup- és innovációs programok.

9.8.5. A CÁMARA DE COMERCIO DE BOGOTÁ (CCB)

9.8.5.1. Általános jellemzők

A Cámara de Comercio de Bogotá (CCB) Kolumbia legnagyobb és legbefolyásosabb területi kereskedelmi kamarája, amely Bogotá fővárost és a fővárosi agglomeráció jelentős részét fedi le. A CCB a kolumbiai kamarai rendszer zászlóshajó-intézménye, módszertani és szakmai értelemben is irányadó szereplő.

- Alapítás éve: 1878.
- Jogállás: közfeladatokat ellátó kereskedelmi kamara (törvény által delegált funkciókkal).
- Területi illetékesség: Bogotá D.C. + Cundinamarca megye jelentős része.
- Regisztrált vállalkozások száma: kb. 700–800 ezer.
- Szektorális lefedettség: kereskedelem, szolgáltatások, ipar (erős szolgáltatási dominancia).

A CCB nem pusztán érdekképviselet, hanem kulcsintézmény a vállalkozások nyilvántartásában, képzésében és fejlesztésében.

A CCB helye, szerepe a kolumbiai rendszerben:

- a CONFECÁMARAS egyik legmeghatározóbb tagkamarája,
- pilot- és mintaintézmény digitális, képzési és innovációs programokban,
- gyakran nemzetközi szervezetek (Világbank, IDB, OECD) projektpartnere.

9.8.5.2. Fő funkciók és feladatok

Közfeladatok:

- Kereskedelmi nyilvántartás (Registro Mercantil), cégalapítás, -megújítás, -módosítás, -megszűnés adminisztrációja.
- Egyéb hivatalos nyilvántartások
  - nonprofit szervezetek,
  - egyéni vállalkozók,
  - egyes szakmai regiszterek.

Ez a funkció a CCB legfontosabb intézményi alapja és bevételi forrása.

Érdekképviselet és szakpolitikai szerep: Vállalkozói érdekek képviselete helyi és országos szinten, részvétel:

- gazdaságfejlesztési stratégiákban,
- városi versenyképességi programokban,
- jogszabály-előkészítő konzultációkban.

Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés:

- KKV-fejlesztési programok;
- Startup- és innovációs támogatás;
- Klaszterek és ágazati hálózatok (pl. kreatív ipar, IT, logisztika).

9.8.5.3. Hasonlóságok és különbségek

Hasonlóságok:

- Területi kamara, helyi gazdasági fókusz

  Mindkettő egy jól körülhatárolt térség vállalkozásait szolgálja.
- Érdekképviselet + szolgáltatások kombinációja

  Tanácsadás, képzés, partnerkeresés, rendezvények.
- KKV-központú működés

  A tagság és a szolgáltatások gerincét a mikro- és kisvállalkozások adják.

Fő különbségek:

- Közfeladat súlya
  - CCB: a kereskedelmi nyilvántartás központi funkció, erős intézményi jogosítványokkal.
  - BKIK: nincs cégnyilvántartási hatáskör.
- Méret és kapacitás
  - CCB: több százezer regisztrált vállalkozás, nagy költségvetés, komplex szervezet.
  - BKIK: kisebb lépték, szűkebb intézményi hatáskör.
- Innovációs szerep
  - CCB: inkubátorok, startup programok, digitális platformok.
  - BKIK: innováció inkább közvetítő, hálózati jelleggel.

9.8.5.4. Bogotai kamarai oktatás, továbbképzés és felnőttképzés

A CCB kifejezetten fejlett felnőttképzési és vállalkozásfejlesztési portfólióval rendelkezik.

Képzési jellemzők:

- Rövid ciklusú, gyakorlatorientált kurzusok,
- Online és hibrid formátum dominancia,
- Sok program ingyenes vagy támogatott.

Tipikus témák

- vállalkozásindítás és képzés;
- pénzügyek nem pénzügyeseknek;
- marketing és digitális értékesítés;
- e-kereskedelem;
- ESG, fenntarthatóság;
- női és fiatal vállalkozói kompetenciák.

A képzés nem formális végzettségadást, hanem azonnal alkalmazható üzleti készségeket céloz.

9.8.5.5. Bogotai tanácsadási szolgáltatások

A CCB tanácsadási tevékenysége integrált vállalkozásfejlesztési logikára épül, főbb területei:

- **Vállalkozásalapítás és regisztráció:** Jog, adminisztráció, működés.
- **Piackutatás és üzleti információk:** Szektorjelentések, piacfigyelés.
- **Finanszírozás területén:** Kapcsolódás:
  - állami programokhoz,
  - fejlesztési bankokhoz,
  - mikrofinanszírozási eszközökhöz.
- **Jogi tanácsadás:** Cégjog, munkajog, kereskedelmi jog.
- **Nemzetközi kereskedelem:**
  - exportfelkészítés,
  - piacra lépés,
  - együttműködés a ProColombia ügynökséggel.
- **Hálózatépítés:**
  - üzleti fórumok,
  - B2B-találkozók,
  - klaszterek.
- **Innováció és digitalizáció:**
  - startup programok,
  - technológiai tanácsadás.

9.9. PANAMA

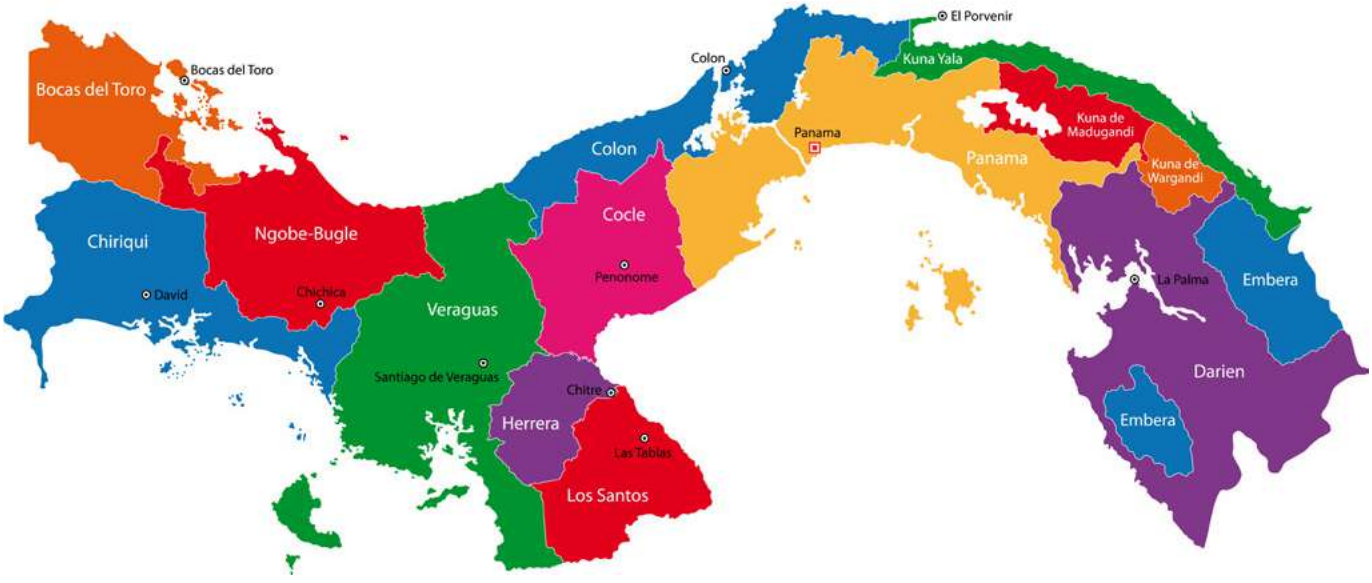
9.9.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Cámara de Comercio, Industrias y Agricultura de Panamá (CCIAP) Panama legfontosabb, történelmileg is meghatározó gazdasági érdekképviseleti szervezete, amely a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság vállalkozásait fogja össze.

- Alapítás éve: 1915.
- Jogállás: magánjogi, nonprofit gazdasági érdekképviselet.
- Tagság: kb. 1 600–2 000 tagvállalat.
- Területi lefedettség: országos (központ: Panama City).
- Szektorális fókusz:
  - kereskedelem,
  - szolgáltatások,
  - ipar,
  - mezőgazdaság,
  - logisztika és pénzügyi szolgáltatások (kiemelten).

A CCIAP nem közfeladatokat ellátó kamara, hanem klasszikus vállalkozói érdekképviselet, amely különösen erős lobbi- és véleményformáló szereppel bír Panama gazdaságpolitikájában. Klasszikus, önkéntes tagságú, KKV-központú vállalkozói kamara, amely intézményi súlyát és szolgáltatásait tekintve közelebb áll a mexikói modellhez, ugyanakkor jóval kisebb kapacitással működik. A magyar kamarai rendszerrel való együttműködés elsősorban üzletfejlesztési, kereskedelmi és regionális (MERCOSUR) kapcsolatok mentén értelmezhető.

43. ábra: Panama közigazgatási térképe

A kamara (CCIAP) szerepe a panamai gazdaságban:

- a magánszektor elsődleges tárgyalópartnere a kormány számára,
- meghatározó szereplő Panama üzleti és beruházási környezetének alakításában,
- kulcsszereplő Panama nemzetközi logisztikai és pénzügyi központi szerepének erősítésében.

9.9.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A PANAMAI KAMARA (CCIAP) ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Érdekképviseleti funkció

  Mindkét szervezet alapvető feladata a vállalkozói érdekek képviselete a kormányzati döntéshozatalban.

- Üzletfejlesztési szolgáltatások

A CCIAP és az MKIK nyújt:

- tanácsadást,
- információszolgáltatást,
- kapcsolatépítési lehetőségeket.
- Nemzetközi gazdasági orientáció

Panama esetében erősebb, de az MKIK-nál is jelen van az export- és külgazdasági fókusz.

Fő intézményi szerepkülönbségek:

- CCIAP: nincs közfeladata, nincs kötelező tagság, erősen lobbi-orientált.
- MKIK: törvény által meghatározott közfeladatokkal rendelkező köztestület.
- Hálózati felépítés
  - CCIAP: egyetlen, országos hatókörű kamara.
  - MKIK: területi kamarákra épülő országos rendszer.
- Szektorális súlypont
  - CCIAP: logisztika, pénzügy, kereskedelem, szolgáltatások.
  - MKIK: ipar + kereskedelem, szélesebb gazdasági lefedettség.

9.9.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A CCIAP nem rendelkezik kiterjedt intézményes felnőttképzési rendszerrel, de célzott képzési és fejlesztési tevékenységet folytat.

Vezetői és szakmai szemináriumok:

- gazdaságpolitika,
- vállalatirányítás,
- megfelelés (compliance),
- munkaügyi és adózási kérdések.

Rövid, eseményalapú formátum:

- workshopok,
- konferenciák,
- tematikus üzleti fórumok.

Nemzetközi fókuszú programok:

- külkereskedelem,
- logisztika,
- nemzetközi pénzügyi környezet.

A képzések célja nem a formális végzettségadás, hanem a döntéshozók és vállalkozásvezetők naprakész informálása.

9.9.4. A KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A CCIAP tanácsadási tevékenysége elsősorban stratégiai, szabályozási és üzleti környezethez kapcsolódó támogatásra fókuszál. Fő tanácsadási területek:

- **Gazdaságpolitikai és szabályozási tanácsadás:** Állásfoglalások, elemzések adózásról, munkaügyről, beruházásösztönzésről.
- **Vállalkozásindítás és működés:** Alapvető információk a panamai jogi és üzleti környezetről (különösen külföldi befektetők számára).
- **Nemzetközi kereskedelem és logisztika:**
  - export–import kérdések,
  - Panama-csatornához kapcsolódó üzleti lehetőségek,
  - regionális (CARICOM, Közép-Amerika) kapcsolatok.

- **Jogi és megfelelési orientáció, alapszintű tájékoztatás:**
  - kereskedelmi jog,
  - munkaügy,
  - vállalati megfelelés.
- **Hálózatépítés és üzleti kapcsolatok:**
  - üzleti reggelik,
  - vállalkozói fórumok,
  - nemzetközi delegációk fogadása.
- **Beruházásösztönzési együttműködés:** Kapcsolattartás a ProPanamá befektetésösztönző ügynökséggel.

9.10. KUBA

9.10.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Cámara de Comercio de la República de Cuba (CCRC) Kuba egyetlen hivatalos kereskedelmi kamarája, amely az ország külgazdasági és kereskedelmi kapcsolatainak intézményesített csatornája.

- Alapítás éve: 1963 (jelenlegi formájában).
- Jogállás: állami felügyelet alatt működő közintézmény.
- Tagság: kb. 450–500 tag.
- Tagsági kör:
  - állami vállalatok,
  - vegyesvállalatok,
  - külföldi cégek kubai képviseletei,
  - export–import tevékenységet végző szervezetek.
- Területi lefedettség: országos (központ: Havanna).

44. ábra: Kuba közigazgatási térképe

A CCRC nem klasszikus vállalkozói érdekképviselet, hanem az állami gazdaságirányítás részeként működő kamarai intézmény, amely elsősorban a külkereskedelem és befektetések lebonyolítását támogatja. Emiatt a magyar kamarai rendszerrel való együttműködés elsősorban protokolláris, külgazdasági és intézményes szinten értelmezhető.

A CCRC szerepe a kubai gazdaságban

A kamara:

- intézményi kapocs a kubai állam és a külföldi üzleti szereplők között,
- kulcsszereplő Kuba nemzetközi gazdasági nyitásának korlátozott kereteiben,
- együttműködik a Külkereskedelmi és Befektetési Minisztériummal (MINCEX).

9.10.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A KUBAI KAMARA (CCRC) ÉS A MAGYAR MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Nemzetközi kereskedelmi fókusz

  Minkét szervezet foglalkozik külgazdasági kérdésekkel, vásárokkal, üzleti kapcsolatokkal.

- Információ- és szolgáltató funkció

  Üzleti információk, tájékoztatás, eseményszervezés mindkét modellben megjelenik.

Fő különbségek:

- Jogállás és autonómia
  - CCRC (Kuba): állami irányítás, korlátozott intézményi autonómia.
  - MKIK (Magyarország): köztestület, törvényben rögzített feladatokkal.
- Érdekképviseleti szerep
  - Kuba: nincs klasszikus érdekvédelem, lobbi.
  - Magyarország: aktív vállalkozói érdekképviselet.
- Gazdasági rendszer beágyazottsága
  - Kuba: központilag irányított gazdaság.
  - Magyarország: piacgazdasági környezet.

9.10.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A kubai kereskedelmi kamara nem működtet kiterjedt, nyílt felnőttképzési rendszert a latin-amerikai piaci kamarák mintájára. Jellemző képzési tevékenységek:

Tematikus tájékoztató szemináriumok

- külkereskedelmi eljárások,
- kubai jogi–adminisztratív környezet,
- befektetési szabályozás.

Vásárokhoz és expókhoz kapcsolódó szakmai események

- pl. FIHAV – Havannai Nemzetközi Vásár)

Célzott orientáció külföldi partnereknek

- piacra lépési feltételek, engedélyezési folyamatok.

A képzések nem kompetenciafejlesztő jellegűek, hanem információ- és megfelelésközpontúak.

9.10.4. A KUBAI KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

A CCRC tanácsadási tevékenysége erősen szabályozott és államilag kontrollált, elsősorban a külgazdasági kapcsolatokhoz kötődik. Fő tanácsadási területek:

- **Külkereskedelmi orientáció:** Export–import eljárások, engedélyezési folyamatok, állami partnerek.
- **Befektetési tájékoztatás, Információk:**
  - vegyesvállalatok létrehozásáról,
  - speciális gazdasági övezetekről (pl. Mariel).
- **Kereskedelmi dokumentáció:**
  - származási igazolások,
  - kamarai igazolások,
  - vásári részvételhez szükséges dokumentumok.
- **Jogi–adminisztratív orientáció:** Alapvető tájékoztatás a kubai gazdasági jogról (nem klasszikus jogi tanácsadás).
- **Hálózatépítés – intézményes keretek között:**
  - üzleti delegációk,
  - hivatalos B2B-találkozók,
  - állami szintű események.

9.11. ECUADOR

9.11.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Ecuadorban nem egyetlen domináns országos kamara működik, hanem erős városi és regionális kereskedelmi kamarák hálózata, amelyek fölött – országos szinten – laza koordinációs szerepet tölt be a Federación Nacional de Cámaras de Comercio del Ecuador (FNCCE). Az ecuadori kamarák nem látnak el közfeladatokat, ugyanakkor rugalmas, üzletközpontú szolgáltatásaik miatt alkalmas partnerek lehetnek magyar–ecuadori gazdasági és kereskedelmi együttműködések fejlesztésére.

A két legmeghatározóbb kamara:

- Cámara de Comercio de Quito (CCQ): fővárosi, politikai–intézményi központ;
- Cámara de Comercio de Guayaquil (CCG): gazdasági–kereskedelmi központ, kikötői fókusz.

Általános jellemzők:

- Alapítás:
  - CCQ: 1919;
  - CCG: 1889.
- Jogállás: magánjogi, nonprofit érdekképviseleti szervezetek.
- Tagság:
  - CCQ: kb. 2 000 tag;
  - CCG: kb. 1 500–2 000 tag.
- Szektorális fókusz:
  - kereskedelem,
  - szolgáltatások,
  - import–export,
  - logisztika (Guayaquil esetében kiemelten).

Az ecuadori kamarák klasszikus, önkéntes tagságú vállalkozói érdekképviseletek, nem látnak el közfeladatokat, és erősen városgazdasági logikában működnek.

Az ecuadori kamarai rendszer sajátossága:

- decentralizált,
- városvezérelt,
- a gazdasági súlypontokhoz (Quito, Guayaquil) igazodó működés,
- országos szinten gyengébb ernyőszervezeti integráció, mint Mexikóban vagy Kolumbiában.

45. ábra: Ecuador közigazgatási térképe

9.11.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ ECUADORI KAMARÁK ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Önkéntes tagság és érdekképviselet

Az ecuadori kamarák vállalkozói alapon működnek; az MKIK esetében ez közfeladatokkal egészül ki.

- Üzletfejlesztési szolgáltatások esetében modelt kínál:
- tanácsadást,
- információszolgáltatást,
- üzleti eseményeket.
- Nemzetközi kereskedelmi orientáció

Különösen Guayaquil esetében erős az export–import fókusz (kikötő, logisztika).

Fő különbségek:

- Országos integráció
  - Ecuador: laza, föderatív jellegű (FNCCE).
  - Magyarország: jogszabályban rögzített országos kamarai rendszer (MKIK).
- Közfeladatok
  - Ecuador: nincs vállalkozás- vagy cégnyilvántartási szerep.
  - Magyarország: törvényben meghatározott közfeladatok.
- Szektorális súlypont
  - Ecuador: kereskedelem és szolgáltatások dominálnak.
  - MKIK: ipar + kereskedelem + szolgáltatások, mindezt integráltan.

9.11.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az ecuadori kamarák **mérsékelt, de jól célzott képzési portfólióval** rendelkeznek, különösen a KKV-k igényeire szabva, Képzési jellemzők:

- Rövid ciklusú tréningek és workshopok:
  - vállalkozásindítás,
  - adózás és munkaügy alapjai,
  - külkereskedelem és vámszabályozás,
  - logisztika és exportfolyamatok.
- Online és hibrid formátum
- A COVID utáni időszakban megerősödött az online képzés.
- Vállalkozói kompetenciafókusz
- Nem végzettségadók, hanem gyakorlati készségfejlesztők.

A képzések kevésbé intézményesültek, mint Mexikóban vagy Kolumbiában, de rugalmasak és piacközpontúak.

9.11.4. A KAMARA TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSAI

Az ecuadori kamarák tanácsadási tevékenysége klasszikus kamarai szolgáltatási modellre épül, erős helyi és nemzetközi kereskedelmi fókusz mellett. Fő tanácsadási területek:

- **Vállalkozásindítás és működtetés:** Jogi, adminisztratív és működési alaptájékoztatás.
- **Piaci és üzleti információk:** Helyi és regionális piaci trendek, szektorjelentések.
- **Finanszírozási orientáció:** Tájékoztatás:
  - állami támogatásokról,
  - fejlesztési bankokról,
  - nemzetközi programokról.
- **Jogi és szabályozási kérdések:** Kereskedelmi jog, munkaügy, adózás – alap- és középszint.
- **Nemzetközi kereskedelem:**
  - export–import tanácsadás,
  - vámeljárások,
  - kapcsolódás **az Ecuador Exporta** és más állami ügynökségekhez.
- **Hálózatépítés:**
  - üzleti fórumok,
  - B2B-események,
  - nemzetközi delegációk fogadása.

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

10. ARAB ÉS ÖBÖL MENTI ORSZÁGOK (POÓR JÓZSEF – SZALAI MÁTÉ)

„Dubai gazdasági ellenállóképessége abban rejlik, hogy képes előre látni a globális átalakulásokat és proaktívan reagálni azokra jól meghatározott, előretekintő stratégiák révén… biztosítva, hogy Dubai üzleti közössége továbbra is megragadja az új lehetőségeket."

(Sultan bin Saeed Al Mansoori)[22]

10.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az arab (Marokkó, Algéria és Egyiptom) és az öböl menti (Szaúdi-Arábia, Kuwait és Egyesült Arab Emírségek) országokban működő kamarák általános tevékenysége elsősorban az üzleti szféra érdekképviseletére, a gazdasági kapcsolatok erősítésére és a vállalkozások támogatására irányul. Fontos szerepet töltenek be az állam és a magánszektor közötti közvetítésben, valamint a gazdaságpolitikai döntések véleményezésében.

Az oktatás és képzés területén a kamarák egyre aktívabbak, különösen a munkaerőpiaci igényekhez igazodó programok fejlesztésében. Felnőttképzési és továbbképzési tevékenységeik célja a helyi és expat munkaerő készségeinek fejlesztése. Gyakran szerveznek szakmai tanfolyamokat, vezetőképzéseket és rövid, gyakorlatorientált tréningeket. Kiemelt hangsúlyt kap a digitális készségek, a menedzsment és a technikai szaktudás fejlesztése. A kamarák sok esetben nemzetközi intézményekkel és vállalatokkal együttműködve valósítják meg programjaikat. Összességében tevékenységük hozzájárul a gazdasági versenyképesség növeléséhez és az élethosszig tartó tanulás elterjesztéséhez.

[22] Sultan bin Saeed Al Mansoori (1953–) 2008–2020 között UAE gazdasági minisztere volt. Fontos kulcsszereplő az UAE gazdasági diverzifikációjában. Jelenleg a Dubai Kamara elnöke.

Az arab (Marokkó, Algéria, Egyiptom) és az öböl menti (Szaúd-Arábia, Kuwait, Egyesült Arab Emírségek) országokban a kamarai tanácsadás alapvetően hibrid jellegű, amely az üzleti érdekképviseletet az állami szabályozáshoz kapcsolódó adminisztratív funkciókkal ötvözi. A kamarák központi szerepet töltenek be a külkereskedelmi dokumentációban, különösen a származási bizonyítványok, dokumentumhitelesítések és exporteljárások területén, így a tanácsadás gyakran eljárás- és megfelelésorientált.

Az arab országokban (különösen Algériában és Egyiptomban) a kamarai tanácsadás erősebben kötődik az államigazgatáshoz, és hangsúlyos az adminisztratív eligazítás és a jogszabályi megfelelés támogatása. Egyiptomban ezt kiegészíti a kamarai ökoszisztémához kapcsolódó arbitráció és mediáció, amely a kereskedelmi viták kezelését is integrálja.

Az öböl menti országokban a kamarai tanácsadás stratégiaibb és szolgáltatásintegrált, különösen az Egyesült Arab Emírségekben, ahol a digitalizáció, az üzletfejlesztés, a networking és a befektetésösztönzés szorosan összekapcsolódik. Összességében a kamarai tanácsadás a térségben a kereskedelemkönnyítés intézményi eszközeként működik, amely egyszerre csökkenti az adminisztratív terheket és támogatja a nemzetközi piacra lépést.

10.2. MAROKKÓ

10.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

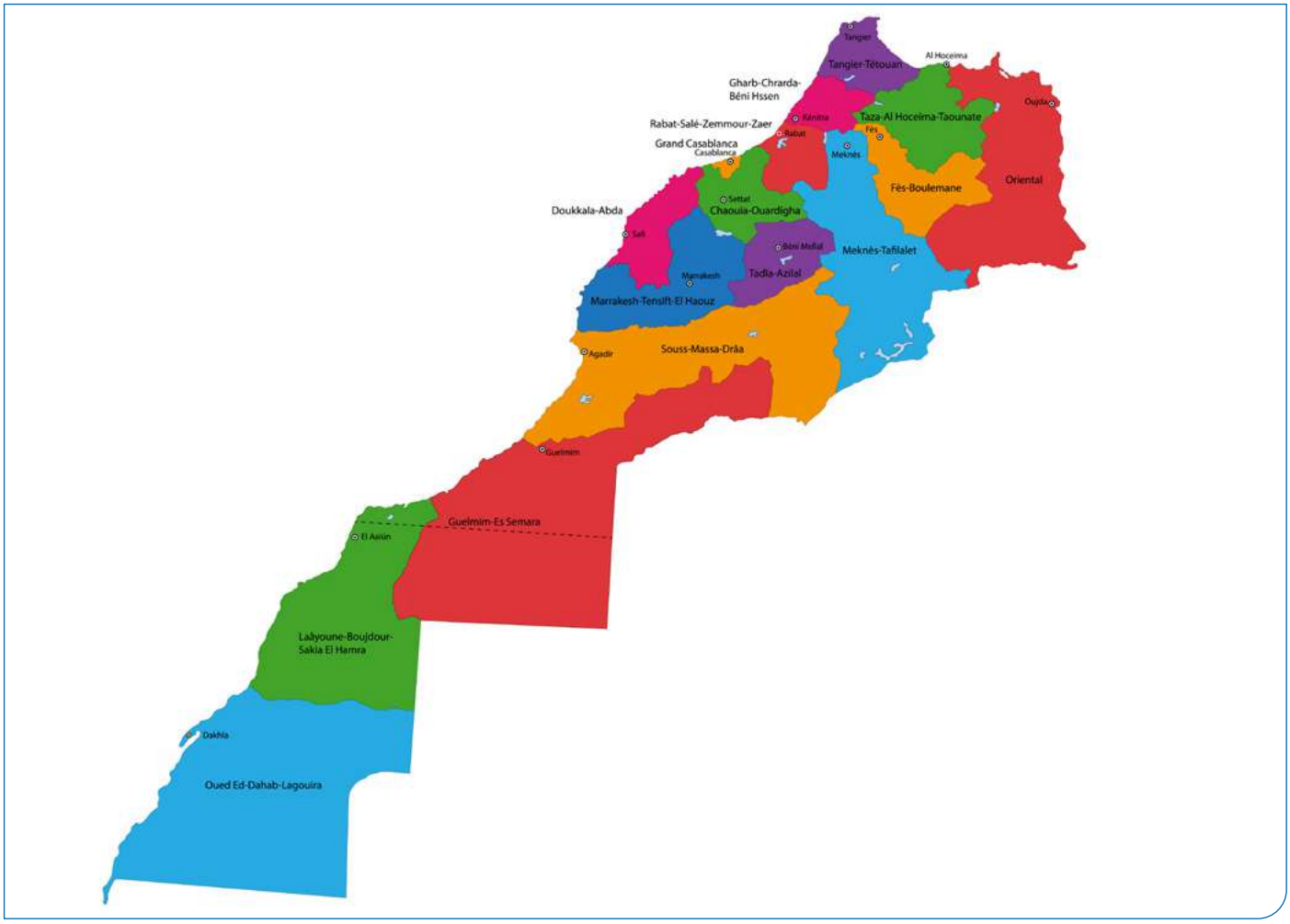
Marokkóban a Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltatási Kamarák (Chambres de Commerce, d'Industrie et de Services – CCIS) jelentik a kereskedelmi–ipari–szolgáltatási kamarák rendszerét (régiós kamarák), országos szinten pedig ezek ernyőszervezete a Marokkói Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltatási Kamarák Szövetsége (Fédération des Chambres Marocaines de Commerce, d'Industrie et de Services – FCMCIS), amely 1962-ben alakult.

Itt fontos hangsúlyozni, hogy Marokkóban a kamarák esetében sokszor nem az összes vállalkozást értik „tag" alatt, hanem a megválasztott kamarai küldötteket/konzuláris tagokat (elected members), amelyek száma 2023-ban 872 (országosan, összesen). A kamarák 12 régiós CCIS-t fednek le országosan (a szövetség koordinálja és képviseli őket) (Ulandssekretariatet, 2023).

A marokkói CCIS-rendszer tipikusan:

- érdekképviseleti és konzultatív szerepet tölt be (vállalkozói érdekek közvetítése),
- vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat nyújt (információ, adminisztratív támogatás, igazolások/üzleti dokumentumok, rendezvények, B2B-programok, vásárok–kiállítások),
- regionális gazdaságfejlesztési és befektetésösztönzési együttműködésekben vesz részt (régiós fókusz) (CCIS, 2025).

46. ábra: Marokkó közigazgatási térképe

10.2.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A MAROKKÓI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Országos és területi struktúra: mindkét országban van országos ernyő/szint és területi (régiós/vármegyei) kamarai hálózat. Marokkóban 12 régiós CCIS található, Magyarországon vármegyei kamarák és országos az MKIK.
- Vállalkozásfejlesztés, információ, rendezvények, külpiaci kapcsolódás: tipikus kamarai szolgáltatási csomag mindkét oldalon megjelenik (programok, üzleti kapcsolatok, tájékoztatás) (CCISCCS, 2022).
- Képzés/továbbképzés: mindkét rendszerben fontos kamarai funkció

Különbségek:

- „Tagság" jelentése és tömege
  - Magyarországon 2012 óta kötelező a kamarai regisztráció a vállalkozások széles körének a nyilvántartás és az üzleti adatbázis céljával.
  - Marokkóban a kamarák kapcsán a „taglétszámot" sokszor a választott kamarai tagokra adják meg (pl. 872), nem feltétlen az összes „regisztrált vállalkozás" számát.
- Intézményi hangsúly
  - A marokkói CCIS-eknél erős a régiós gazdaságfejlesztési/befektetésösztönzési szerep és a régiós projektek logikája (Atalayar, 2025).
  - Az MKIK-nál markánsan látható a vállalkozói regisztráció, alternatív vitarendezés/békéltetés, valamint a képzési- és vizsgáztatási rendszer intézményes jelenléte a központi portálon.

10.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A marokkói kamarai hálózatban a képzés több szinten fut:

a) Felnőttképzés/„formation continue" (továbbképzés)
   - Példa: a CCIS Rabat–Salé–Kénitra külön „Formation Continue" (továbbképzés) oldalt működtet, és a küldetésében kifejezetten a vállalkozások „szintre hozását" (mise à niveau) és a tagsági/ügyfél-igényekhez igazodó szervezést emeli ki.
   - Konkrét tréningpélda ugyanitt olvasható, a szakmai témájú képzési napok említésekor (pl. ingatlan, számvitel és adózás témájú „session de formation") (CCIS RSK, 2025).

b) Kamarai fenntartású/menedzselt képzőintézmény (szakképzés + továbbképzés)
   - A Rabat-i ICOGER (Institut de Commerce et de Gestion de Rabat) „initiale et continue" alap- és továbbképzést végez, és a bemutatkozása szerint a CCIS-RSK (Rabat–Salé–Kénitra kamara) kezeli, állami szakmai felügyeleti együttműködéssel (CCISK RSK, 2025).

c) Tematikus, vállalkozói készségfejlesztő programok (projektek/partnerségek)
   - A FCMCIS-hez köthetően találhatók partnerségi képzések is (pl. női vállalkozók képzése nemzetközi partnerekkel vagy pénzügyi tudatosság-fejlesztő képzések) (FMEF, 2021; FCMCIS, 2022).

10.2.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Marokkóban a kamarai tanácsadás intézményesült, jogszabályok által meghatározott keretek között működik, állami felügyelet mellett, ugyanakkor funkcionális autonómiával. A kereskedelmi, ipari és szolgáltató kamarák alapvető szerepe a vállalkozások tájékoztatása és orientálása a kereskedelmi és külgazdasági szabályozási környezetben, különös tekintettel az exporttevékenységhez kapcsolódó dokumentációra és eljárásokra (Ministry of Industry and Trade, n.d.). A kamarai tanácsadás hangsúlyosan gyakorlati jellegű, amely adminisztratív támogatást, piaci információszolgáltatást és kapcsolatépítési funkciókat integrál. Emellett a kamarák közvetítő szerepet töltenek be az állam és a magánszektor között, részt vesznek a gazdaságpolitikai párbeszédben, és támogatják a vállalkozások nemzetközi piacokra lépését üzleti delegációk és partnerségek révén (CGEM, n.d.).

A marokkói CCIS-hálózatot a kormányzati források közintézményként írják le, pénzügyi és adminisztratív függetlenséggel, állami felügyelet mellett. A kamarai funkciók között nevesített a tanácsadó szerep a kereskedelmi és gazdasági joggyakorlat témáiban (Ministry of Industry and Trade, n.d.). A kamarai tanácsadás gyakorlati magja az exportfolyamatokhoz kötődő dokumentáció és eljárási tájékoztatás, ezen belül a származási bizonyítvány kiállítása, amely a preferenciális vámtételek és szabadkereskedelmi megállapodások igénybevételének tipikus előfeltétele lehet (CCISTTA, n.d.). A dokumentációs funkciók digitalizációja is megjelenik: az állami e-szolgáltatások szerint a kamarák és exportőrök elektronikus portálon keresztül hozhatják létre és validálhatják az eredetigazolásokat (Ministry of Foreign Affairs Morocco, n.d.). A tanácsadás ugyanakkor nem pusztán adminisztratív: a vállalkozói szövetségek például a CGEM nemzetközi bizottságai a külpiaci jelenlét és üzleti kapcsolatépítés támogatására is intézményes csatornákat biztosítanak (CGEM, n.d.).

A kamara több, országok közti projektben vesz részt. Jó példa erre az Európai Unió által támogatott vállalkozói inkubátorprogram, amelynek részeként foglalkoztatási tanácsadásra, mentoringra, direkt tanácsadásra kerül sor (European Comission, 2015).

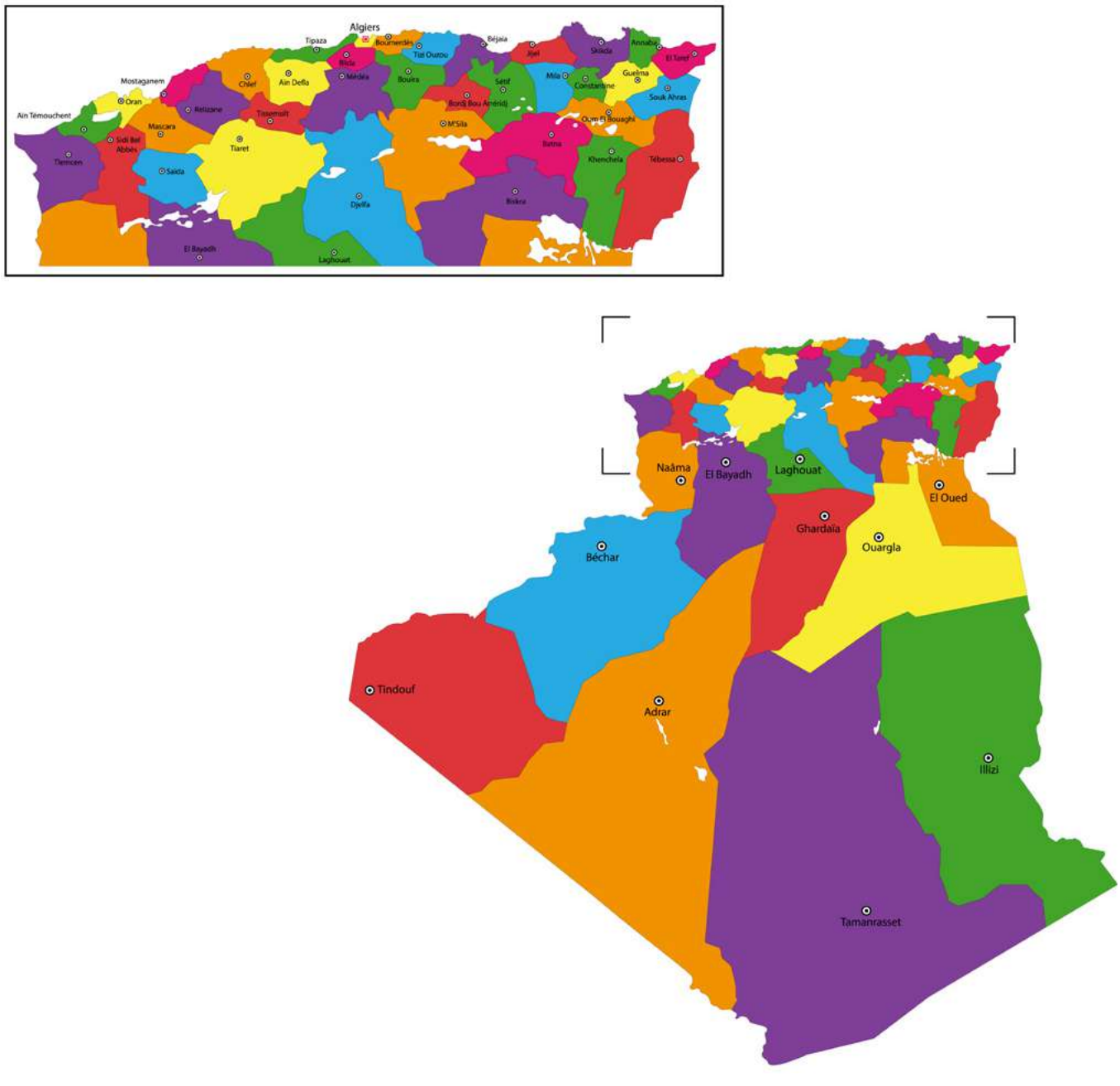
10.3. ALGÉRIA

10.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az algériai országos gazdasági kamara hivatalos neve: *Chambre Algérienne de Commerce et d'Industrie (CACI)*, magyarul Algériai Kereskedelmi és Iparkamara, amelyet 1996. március 3-án hoztak létre a 96-94. számú végrehajtási rendelettel (*décret exécutif n° 96-94… instituant la chambre algérienne de commerce et d'industrie*). A legutóbbi nagy szervezeti átalakítás 2022. február 26-án történt.

A CACI esetében a „tagság" nem úgy jelenik meg, mint egy klasszikus önkéntes egyesületi taglista. A 2022-es szabályozás szerint a CACI tartományi kamarákból/annexekből álló rendszer, és a döntéshozó testületek választott képviselőkből épülnek fel. A közgyűlésben a tartományi (wilaya) kamarák elnökei szerepelnek (Algériai Népi Demokratikus Köztársaság, 2022).

47. ábra: Algéria közigazgatási térképe

A CACI a jogi meghatározás szerint közintézmény jellegű, a kereskedelem–ipar–szolgáltatások szereplőinek érdekeit képviseli, és közfeladat jellegű (public service) megbízásokat is elláthat:

- gazdasági szereplők orientálása és támogatása (piacfelmérés, prospekció),
- belső és külső kereskedelem élénkítése, befektetésösztönzés, minőségfejlesztés jellegű programok, és
- kifejezetten: oktatás, képzés, továbbképzés/perfekcionálás, „recycling" (átképzés/jártasságfrissítés). (Algériai Népi Demokratikus Köztársaság, 2022).

10.3.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ ALGÉRIAI ÉS A MAGYAR KAMARA KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Gazdasági érdek-képviselet és szolgáltatások: mindkettő a vállalkozások érdekeit közvetíti az állam felé, és vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat nyújt (információ, partnerkeresés, rendezvények stb.).
- Közfeladatok kapcsolódása: mindkettő kamaránál megjelennek jogszabályban rögzített feladatok, amelyek túlmutatnak a tisztán „tagszolgáltatáson".

Különbségek (lényeges):

- Irányítás/felügyelet logikája
  - CACI: a rendszer miniszteri felügyelet alatt működő, közintézmény jellegű szervezetként van leírva, és a szervezeti működés több ponton miniszteri jóváhagyáshoz/rendeleti szabályozáshoz kötött.
  - MKIK: Magyarországon a kamarai működést a 1999. évi CXXI. törvény keretezi; az MKIK országos kamarai rendszer része, saját szabályozási és köztestületi elemekkel.
- Tagság/nyilvántartás jellege
  - Magyarországon 2012. január 1-től kötelező kamarai nyilvántartás (és az éves kamarai hozzájárulás rendszere) került bevezetésre.
  - Algériában a CACI tagsága inkább területi kamarákra és választott képviseletre épül, a jogszabályi szövegben nem egy egyszerű „összes tagvállalat" logika dominál.
- Választottbíráskodás hangsúlya
  - MKIK-nál a törvény szerint az MKIK állandó választottbíróságot működtet.
  - A CACI-nál egyértelműen a „közfeladat a vitarendezés/arbitrázs a kamarai világban" gyakori.

10.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

» Jogszabályi felhatalmazás szintjén

A 2022-es rendelet melléklete szerint a CACI közfeladatként oktatási, képzési, továbbképzési és átképzés/készségfrissítési akciókat is végezhet (Algériai Népi Demokratikus Köztársaság, 2022).

» Konkrét képzési infrastruktúra/kínálat

A CACI-nak külön képzési felülete van (CACI Formation), amely „globális képzési ajánlatot" ígér, és kifejezetten említi a következő típusokat:

› diplomát adó (diplômante),

› szakképesítő (qualifiante),

› graduális és posztgraduális (graduée & post-graduée) képzések (CACI-Formation, 2025).

Konkrét képzéseket indított a kamara többek között üzleti területen, így hoztak létre 2024 szeptemberétől egy átfogó, országos szintű képzést a kereskedelmi arbitrázs területén (Algeria Invest, 2024).

» Szabályozott „kezdeti" szakmai képzés

› 2013. március 20-án született erre vonatkozó szabályozás, amely a kamarák által nyújtott kezdeti szakképzési ciklusok szervezési és szankcionálási rendjét rögzíti (Algériai Népi Demokratikus Köztársaság, 2013).

10.3.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Algériában a kamarai tanácsadás elsődlegesen adminisztratív és megfelelésorientált jellegű. A kereskedelmi és iparkamarák – élükön az országos szintű kamarai szervezettel – információs csomópontként szolgálnak a vállalkozások számára, különösen az export- és importeljárásokhoz kapcsolódó dokumentáció és jogszabályi követelmények tekintetében (CACI, n.d.). A tanácsadás gyakran összekapcsolódik dokumentumhitelesítéssel, ATA Carnet ügyintézéssel és kereskedelmi információk közvetítésével. Bár a kamarai rendszer fokozatosan nyit a nemzetközi üzleti kapcsolatépítés és a kis- és középvállalkozások exportképességének fejlesztése felé, működését továbbra is erősen meghatározza az államigazgatáshoz való szoros kapcsolódás (U.S. Embassy in Algeria, n.d.).

Algériában a kamarai tanácsadás erősen megfelelés- és dokumentumorientált, amit a CACI szolgáltatási portfóliója is alátámaszt: a kereskedelmi dokumentumok „vízumolása" (hitelesítése), a származási igazolások, illetve az ATA Carnet kiadása a tipikus kamarai feladatok közé tartozik (CACI, n.d.-a; CACI, n.d.-b). Az ATA Carnet-ökoszisztémában az ICC is kiemeli a CACI szerepét a vállalkozók tájékoztatásában és a nemzetközi vámokmány használatának terjesztésében, ami a kereskedelemkönnyítés gyakorlati megvalósulását erősíti (ICC, 2013). A kamarai tanácsadás információs dimenzióját a külső (pl. diplomáciai) források is hangsúlyozzák, amikor a CACI-t a kereskedelemről és iparról szóló információk, hírlevelek és üzleti erőforrások csatornájaként mutatják be (U.S. Embassy in Algeria, n.d.). A kamarai tanácsadási szolgáltatások modernizálása fontos cél, amelyet jól példáz az a 2026-os tájékoztató kampány, amelyet a COSOB-bal (Tőzsdefelügyelet) és magántőke alapokkal közösen rendeztek, a vállalatfinanszírozással kapcsolatos edukáció céljából (COSOB, 2026).

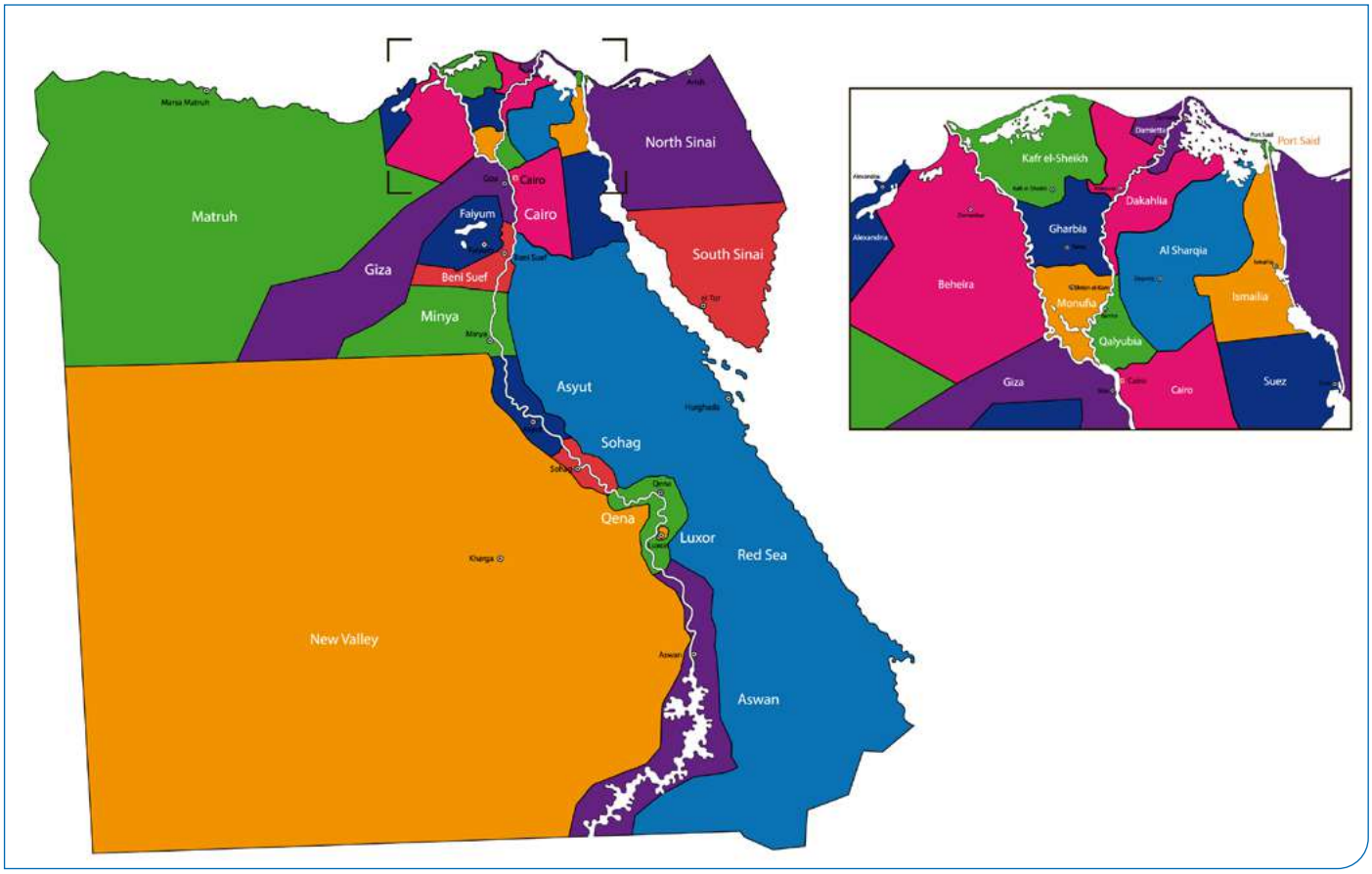
10.4. EGYIPTOM

10.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

Az „Egyiptomi Kereskedelmi Kamarák Szövetsége" (*Federation/General Federation of Egyptian Chambers of Commerce* – FEDCOC) a helyi kereskedelmi kamarák ernyőszervezete. 1955. március 16-án született állami döntés a szövetség létrehozására. Az egyiptomi kamarák tagsága kb. 5,5 millió tag (a kamarák tagjainak összessége). Az egyiptomi kamarai országprofil szerint 26 kereskedelmi kamara működik Egyiptomban, és a vállalatoknak kötelező valamelyikhez csatlakozniuk (UB Services, 2020).

A kamara 2024-ben vette át a D-8 Kereskedelmi és Iparkamarák elnökségét Bangladestől, amivel a szervezet egy új koordinációs szinttel bővült (D-8 Organization for Economic Cooperation, 2024).

48. ábra: Egyiptom térképe

A FEDCOC feladatai a következőkben foglalhatók össze:

- a kereskedelmi kamarák érdekeinek összehangolása, közös álláspont kialakítása,
- kapcsolattartás a kormányzati szervekkel (pl. kereskedelem/ipar tárcák felé),
- a kamarák munkájának „ernyő" koordinációja, valamint üzleti/ágazati egyeztetések, fórumok támogatása (Egyiptomi Arab Köztársaság, 1951; FEDCOC, n.d.).

10.4.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ EGYIPTOMI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Mindkettő vállalkozásokat képviselő, köztestületi jellegű kamarai rendszerre épül, érdekképviseleti és gazdaságfejlesztési funkciókkal.
- Mindkettőnél megjelenik a képzési/továbbképzési és a vállalkozásokat támogató információs-szolgáltatói szerep.

Különbségek:

- Szerkezet/lefedettség
  - Egyiptomban a kereskedelem kamarai ernyőszervezete elkülönül az ipari ernyőszervezettől (ipari oldalon pl. a *Federation of Egyptian Industries*).
  - Magyarországon az országos szintű ernyő egyben: *Magyar Kereskedelmi és Iparkamara* (MKIK).
- Kötelezőség
  - Egyiptomban a vállalatoknak kötelező valamelyik kereskedelmi kamarához tartozni (tagsági rendszer).
  - Magyarországon a kamarai regisztráció kötelező 2012 óta, de ez nem azonos a tagsággal: a klasszikus kamarai tagság önkéntes maradt.

10.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Az egyiptomi kamarai ökoszisztémában több jól azonosítható képzési/továbbképzési terület azonosítható be:

- Kamarai/kereskedői akadémiai jellegű képzések (példa: Kairó)
  - A Kairói Kamara (Cairo Chamber) területén létrejött egy „Retail/Traders" akadémiai jellegű intézmény 2009-es alapítással, kifejezetten kereskedők és retail szereplők készségfejlesztésére (Cairo Chamber of Commerce, n.d.).
- Ágazati/digitális készségfejlesztés a kamarai struktúrán belül
  - Létezik például „Digital Economy and Technology" elnevezésű kamarai divízió (alapítás: 2001. szeptember), ami azt jelzi, hogy a továbbképzés a modernizáció (IT/digitalizáció) irányába is megjelenik (AmCham Egypt, 2020).
- Célzott programok (pl. vállalkozónők, export, digitalizáció)
  - A FEDCOC számos specializált tréningprogramot kínál (pl. export, digitális átállás stb. fókuszú kapacitásépítés, pénzügyi képzések) (FEDCOC, n.d.).

10.4.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Egyiptomban a kamarai tanácsadás komplex intézményi struktúrában valósul meg, ahol a klasszikus kamarai funkciók kiegészülnek specializált vitarendezési intézmények tevékenységével. A tanácsadás középpontjában az exportdokumentáció, a származási szabályok és a kereskedelmi igazolások kezelése áll, amelyet képzési és információs szolgáltatások egészítenek ki (Cairo Chamber of Commerce, n.d.). Jelentős sajátosság, hogy a kamarai ökoszisztémához kapcsolódó arbitrációs és mediációs központok – különösen a kairói regionális központ – nemcsak nemzeti, hanem regionális szinten is meghatározó szerepet töltenek be. Ennek következtében a kamarai tanácsadás nem csupán a piacra lépést, hanem a kereskedelmi viták megelőzését és kezelését is támogatja (CRCICA, n.d.).

Egyiptomban a kamarai tanácsadás intézményi ökoszisztémája több pilléren áll. A kamarai szolgáltatásokban az exportdokumentáció és a kereskedelmi igazolások (különösen a Certificate of Origin és számlahitelesítés) kiemelt szerepet kapnak; emellett a kamarai struktúrához kapcsolt választottbírósági bizottságok explicit módon megjelennek a szolgáltatásleírásokban (Cairo Chamber of Commerce, n.d.). A szabályozási és megfelelési dimenziót erősíti, hogy az export és eredet ügyekben a GOEIC (General Organization for Export and Import Control) központi szerepet játszik, és saját felületein is ismerteti az „exports and origin" szervezeti felelősséget és szolgáltatási egységeket (GOEIC, 2023). A vitarendezés terén a CRCICA regionális súlya különösen releváns: mediációs szabályzata (2013) a modern nemzetközi standardokhoz igazodó intézményi mediációt hangsúlyozza (CRCICA, 2013/2022), míg a 2024-es arbitrációs szabályok a hatékonyság, rugalmasság és transzparencia erősítését célozzák (CRCICA, 2024; Global Arbitration Review, 2024). Ez az intézményi kombináció azt eredményezi, hogy a „kamarai tanácsadás" Egyiptomban gyakran összekapcsolódik a kereskedelmi kockázatok kezelésével és a vitamegelőzéssel.

A kamara együttműködések révén is támogatja a modernizációt a kereskedelemben, és segíti tagjai számára a kereskedelmi tanácsadáshoz való hozzáférést. 2025-ben megállapodást kötött az egyiptomi hitelinformációs központtal, hogy platformjaikon keresztül könnyebben hozzájuthassanak ezekhez a szolgáltatásokhoz, ezzel támogatva többek közt az e-kereskedelmet és a modern céfinanszírozást (Daily News Egypt, 2025). Hasonló céllal integrálták a Hafiz (Hub for Advisory, Finance & Investment for Enterprises) nevű tanácsadói platformot, amivel célzott pénzügyi, jogi, üzletviteli tanácsadás vált elérhetővé egy központi digitális platformon keresztül (Ministry of Planning, Egypt 2024).

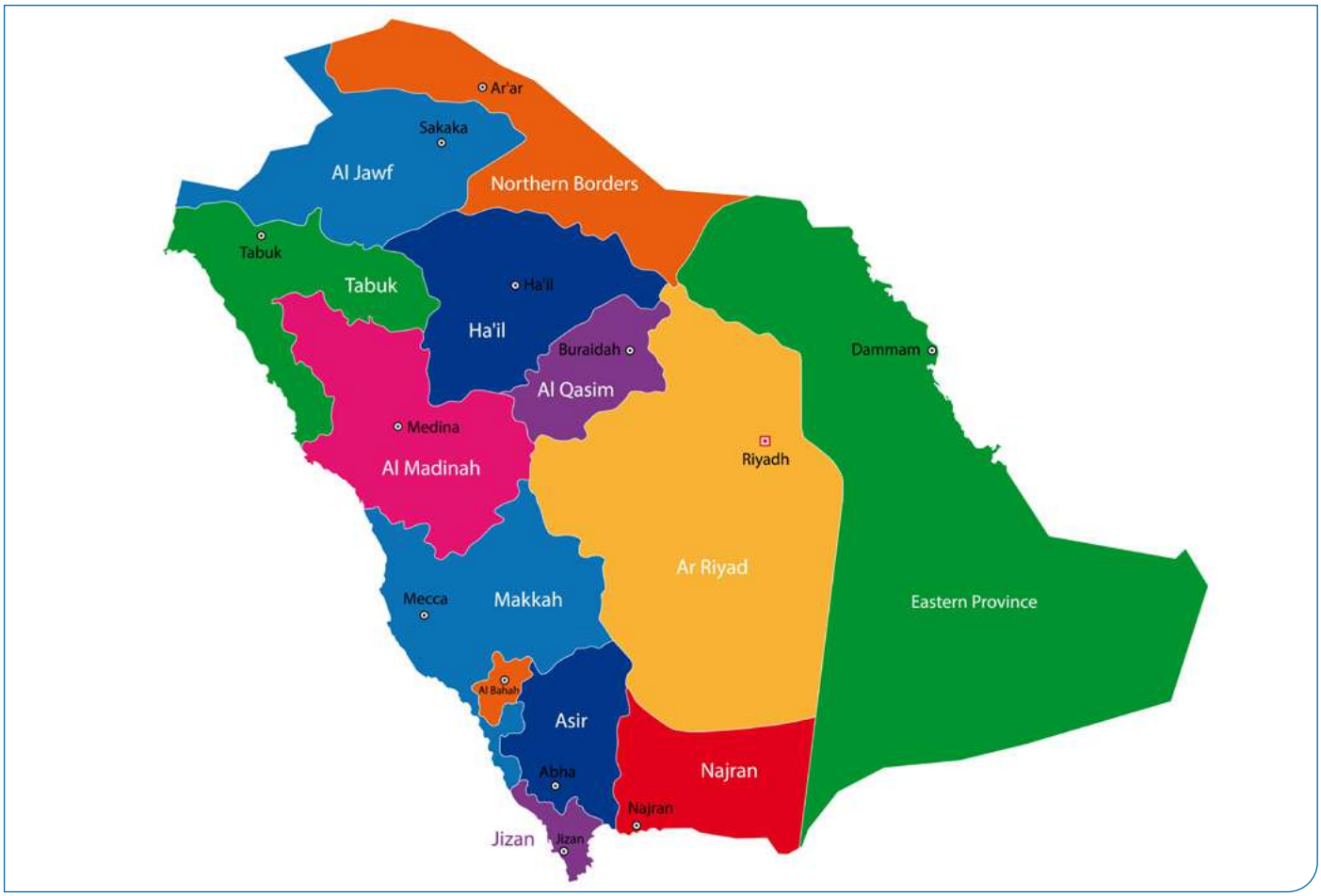
10.5. SZAÚD-ARÁBIA

10.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Szaúdi Gazdasági Kamara (Federation of Saudi Chambers – FSC) a szaúdi regionális kereskedelmi és iparkamarák országos ernyőszervezete. A Royal Decree #R/6 alapján jött létre 1980 márciusában. Az FSC közvetlen tagja a 28 regionális kamara.

Vállalkozói taglétszám (összes szaúdi cég, amely kamarai nyilvántartásban/előfizetőként megjelenik, amelyek száma 2025-ben 1,7 millió cég volt.

49. ábra: Szaúd-Arábia térképe

Az FSC fő szerepe: országos érdekképviseleti és koordinációs ernyőszervezetként a szaúdi magánszektor és a regionális kamarák feletti országos koordináció biztosítása az alábbiakban leírt területeken:

- a kamarák közös érdekeinek képviselete belföldön és nemzetközileg,
- kormányzati kapcsolattartás: a vállalkozói szektor problémáinak közvetítése az állami szervek felé,
- szakmai/nemzeti bizottságok működtetése (szektorális kérdések),
- nemzetközi üzleti tanácsok (Saudi–foreign business councils) a külgazdasági kapcsolatok erősítésére (Federation of Saudi Chambers, n.d.).

Összhangban a szaúd-arábiai digitális átállási stratégiával, az országban a kamarai szolgáltatások nagy része on-line is elérhető (Digital Government Authority, 2025).

10.5.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A SZAÚDI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Ernyőszervezet: mindkettő a kamarák/vállalkozói érdekképviselet országos szintű koordinátora. (FSC a regionális szaúdi kamarák felett; MKIK a magyar kamarai rendszer országos szereplője.)
- Állam–üzleti szféra híd szerep: vállalkozói igények, javaslatok becsatornázása, szakpolitikai egyeztetések.
- Képzés, minőség, kompetenciafejlesztés: mindkét rendszerben van képzési/fejlesztési fókusz (lásd lent).

Különbségek (gyakorlatiasan):

- Tagság értelmezése
  - FSC: közvetlenül a regionális kamarákat fogja össze; a vállalati kör „közvetetten" jelenik meg rajtuk keresztül.
  - MKIK: Magyarországon 2012 óta kötelező a kamarai nyilvántartásba vétel (regisztráció) a vállalkozásoknak (kivételekkel), és ehhez kapcsolódik az évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulás.
- Képzési fókusz intézményesítése
  - MKIK-nál nagyon hangsúlyos és „rendszerszintű" elem a duális szakképzés támogatása/koordinációja, tanácsadói hálózattal, vizsgáztatási kapcsolódásokkal.
  - FSC-nél a képzés inkább piaci/menedzsment, szakmai kompetencia irányában látszik erősnek (tanúsítványok, workshopok, vezetői és szakmai programok), és több nagy regionális kamara (pl. Rijád) saját képzési központtal működik (Riyadh Chamber, 2025).
- Szervezeti környezet
  - Az FSC működése erősen illeszkedik a Vision 2030 típusú nemzeti gazdaságfejlesztési keretekhez (bizottságok, export/üzleti tanácsok, stratégiai programok).
  - Az MKIK szerepe Magyarországon erősen összefonódik a vállalkozói adminisztratív nyilvántartással, a szakképzési kapcsolódásokkal és a kamarai szolgáltatásokkal.

10.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

Két, jól azonosítható pillér alakut ki az elmúlt évek során:

1. Federation of Saudi Chambers Institute (országos szint)

   Az FSC-hez kapcsolódó képzési intézet programjai:

   - nemzetközi szakmai képzési tanúsítványok,
   - felkészítő kurzusok és workshopok,
   - konferenciák, panelbeszélgetések,
   - (valamint) szakmai/vezetői tanácsadás jellegű támogatások (Federation of Saudi Chambers, n.d.).

2. Regionális kamarák képzési központjai – példa: Riyadh Chamber Training Center

   A rijádi kamara képzési szervezeteként működik (Riyadh Chamber, 2025):

   - 1981-ben jött létre.
   - Konkrét „training plan" és képzési kurzuslista szerint működtet képzéseket.
   - A Riyadh Chamber Training Center az Oxford Accreditation Body (OAB-UK) kizárólagos szaúdi képviselője, bizonyos akkreditációs/oklevél jellegű szolgáltatásoknál.

10.5.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Szaúd-Arábiában a kamarai tanácsadás hangsúlyosan stratégiai és érdekképviseleti orientációjú. A kamarák és az országos szintű kamarai szövetség a magánszektor kollektív érdekeinek képviseletét látják el, miközben aktívan részt vesznek a gazdaságpolitikai egyeztetésekben (Federation of Saudi Chambers, n.d.). A tanácsadás kiterjed a piacra lépési és befektetési lehetőségek értelmezésére, a szabályozási környezet közvetítésére, valamint a nemzetközi üzleti kapcsolatok fejlesztésére. A kamarai rendszer közösségépítő és hálózatszervező funkciója meghatározó, amely hozzájárul a magánszektor intézményes megerősítéséhez és a gazdasági diverzifikációs célok támogatásához.

Szaúd-Arábiában a kamarai tanácsadás egyszerre adminisztratív és stratégiai jellegű. A kamarai keretrendszer egyik nyilvános összefoglalója rögzíti, hogy a kamarák a kereskedelmi miniszteri döntésekben meghatározott tanúsítványokat és dokumentumokat hitelesítik és állítják ki, valamint üzleti delegációk szervezésében és fogadásában is részt vehetnek (Chamber.sa, n.d.). A dokumentumhitelesítés és „document verification" a kormányzati e-szolgáltatások között is megjelenik, amely kifejezetten utal a kereskedelmi nyilvántartáshoz, eredetigazolásokhoz és kapcsolódó dokumentumokhoz kötődő elektronikus ellenőrzésre (Saudi Ministry of Commerce, n.d.). A nemzetközi kereskedelmi dokumentációban a külső források (pl. U.S. Commercial Guide) is kiemelik, hogy a szaúdi követelmények gyakran támaszkodnak kamarai hitelesítésre szállítási okmányok esetében, ami a tanácsadás gyakorlatát eljárásorientálttá teszi (International Trade Administration, 2024).

10.6. KUWAIT

10.6.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

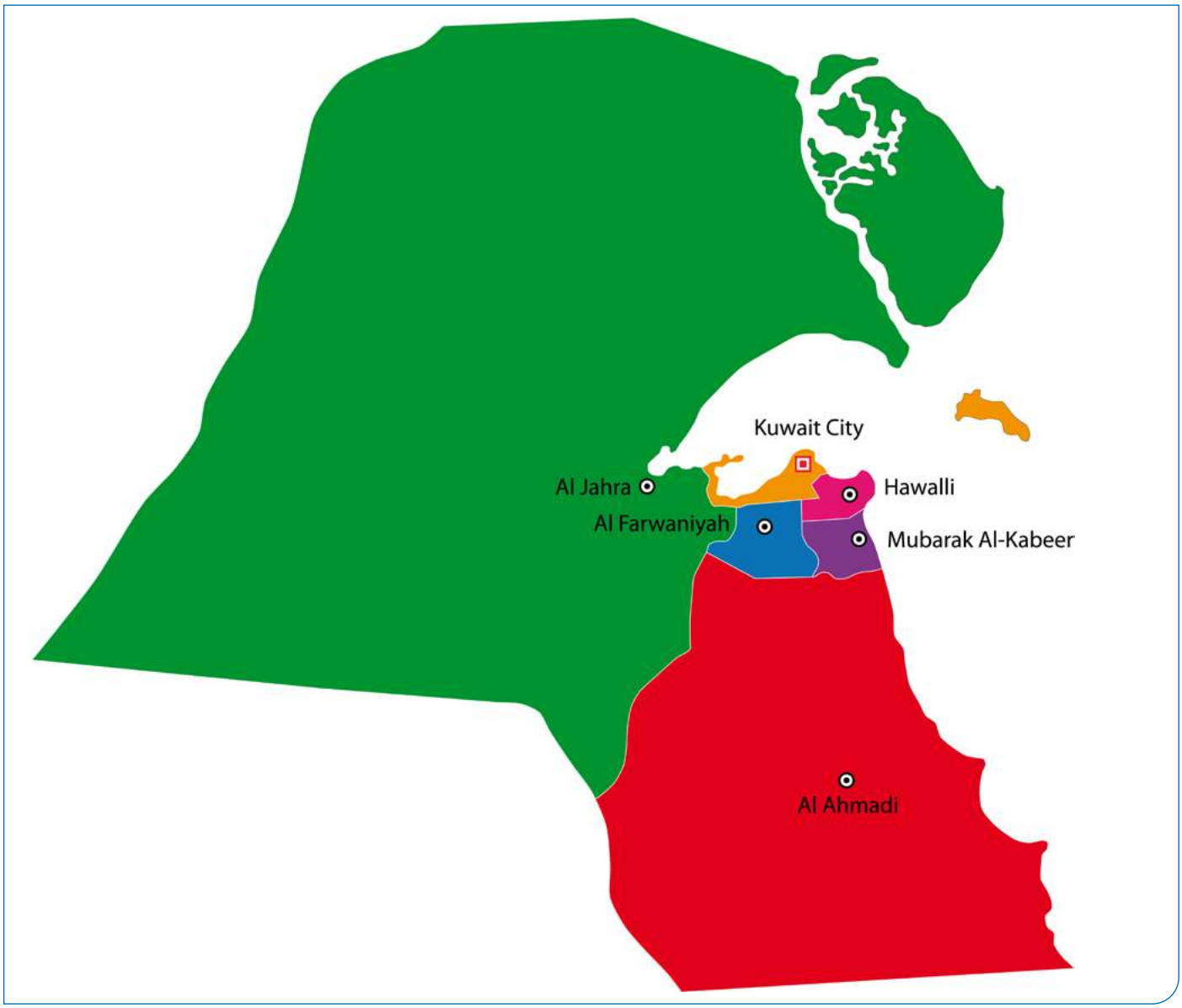
A Kuwait Gazdasági Kamara (Kuwait Chamber of Commerce and Industry – KCCI) 1955-ben alakult. Napjainkban 79.000 tagja van (Kuwait, 2024).

A KCCI alapvetően üzleti érdekképviseleti és szolgáltató intézmény:

- A kuwaiti üzleti és ipari szereplők képviselete, érdekképviselet/lobbi, konzultatív szerep gazdasági ügyekben.
- Okmányhitelesítések és kereskedelmi adminisztratív szolgáltatások (pl. származási igazolások, számlák, aláírások, garanciák hitelesítése), valamint üzleti kapcsolatok, rendezvények stb.

Fontos különbség a magyar gyakorlathoz képest: egyes tevékenységekhez Kuwaitban a kamarai kapcsolódás/nyilvántartás a gyakorlatban „kulcskapu" (pl. importőrként való megjelenésnél gyakran előjön a KCCI-hez kötődés) (ITC, 2025).

50. ábra: Kuwait kormányzósági térképe

10.6.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A KUWAITI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozások érdekképviselete és szolgáltatásnyújtás (információ, tanácsadás, üzleti kapcsolatok, rendezvények, nemzetközi kapcsolódás).
- Képzési/továbbképzési és vállalkozásfejlesztési jellegű programok mindkét rendszerben megjelennek.

Különbségek:

- Jogállás és tagsági logika
  - MKIK (HU): Magyarországon kötelező a kamarai regisztráció és az évi 5.000 Ft kamarai hozzájárulás, de a „kamarai tagság" továbbra is önkéntes (a regisztráció nem egyenlő a tagsággal).
  - KCCI (KW): a KCCI-t közhasznú/jogi személyiségű, független intézményként írják le, és a tagság bizonyos vállalkozási köröknél kifejezetten „kötelező jelleggel" jelenik meg (pl. külkereskedelemhez kötődő cégek, egyes engedélyezési/munkaerő-foglalkoztatási kapcsolódások).
- Szolgáltatás-fókusz
  - KCCI: nagyon hangsúlyos szerepet tölt be a kereskedelmi dokumentumok hitelesítése és az export-import adminisztrációt támogató kamarai funkció támogatásakor.
  - MKIK: erősen kiépített „országos rendszer" területi kamarákkal, és nagy súlyú terület a képzés/oktatás (pl. duális képzés, felnőttképzés, vizsgáztatás, mestervizsga).

10.6.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A KCCI-hez kapcsolódik egy képzési-készségfejlesztési infrastruktúra (gyakran AbdulAziz H. Al-Sagar Development Center néven hivatkozva), és több csatornán futtatnak programokat, ezek közé tartoznak többek közt:

- Üzleti készségfejlesztő képzések és tréningek (pl. szervezetfejlesztés, változásmenedzsment jellegű rövid programok) (KFAS, 2024);
- Nyelvi/üzleti nyelvi képzések (pl. „Business English Certificate Course", többhetes, óraszámmal és belépőszint-felméréssel);
- Szemináriumok fiatal vállalkozóknak/vállalkozásindítási témák (képzési központban futó workshop jelleg);
- Partnerségi megállapodások képzési programokra (pl. hírügynökségi beszámoló képzési együttműködésről);
- Nemzetközi jellegű „specialized training courses/study missions" típusú tevékenységeket is megtalálhatók a programukban (ASDC, n.d.; KCCI, n.d.).

10.6.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Kuwaitban a kamarai tanácsadás elsősorban operatív és ügyintézés-központú szolgáltatásként jelenik meg. A vállalkozások főként a külkereskedelemhez kapcsolódó dokumentumok, különösen a származási bizonyítványok kiállításával és hitelesítésével összefüggő eljárások során veszik igénybe a kamarai támogatást (KCCI, n.d.). A tanácsadás célja a jogszabályi megfelelés biztosítása és az adminisztratív kockázatok csökkentése, amelyet egyre inkább elektronikus kormányzati és kamarai platformok segítenek. Bár a kamarák információs és kapcsolatépítési funkciót is ellátnak, a rendszer súlypontja továbbra is a gyakorlati, eljárásorientált támogatáson marad (KCCI, n.d.; Kuwait Government Online, n.d.).

Kuwaitban a kamarai tanácsadás erősen operatív, különösen a származási bizonyítványok és exportdokumentumok köré szerveződik. A kuwaiti Kereskedelmi és Ipari Minisztérium részletes szolgáltatásleírásban ismerteti a származási bizonyítvány kiadását, beleértve az átfutási időt és a díjszabást, ami a vállalkozások számára standardizált és átlátható eljárási keretet jelent (Ministry of Commerce & Industry Kuwait, n.d.-a). A minisztérium külön online portált is fenntart a származási bizonyítvány szolgáltatásaihoz, ami a digitalizáció irányába mutat (Ministry of Commerce & Industry Kuwait, n.d.-b). A külkereskedelmi dokumentáció fontosságát kormányzati kereskedelmi útmutatók is megerősítik, amelyek a certificate of origin-t a kötelező dokumentumok között nevesítik (International Trade Administration, 2023).

10.7. EGYESÜLT ARAB EMÍRSÉGEK (UAE)

10.7.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

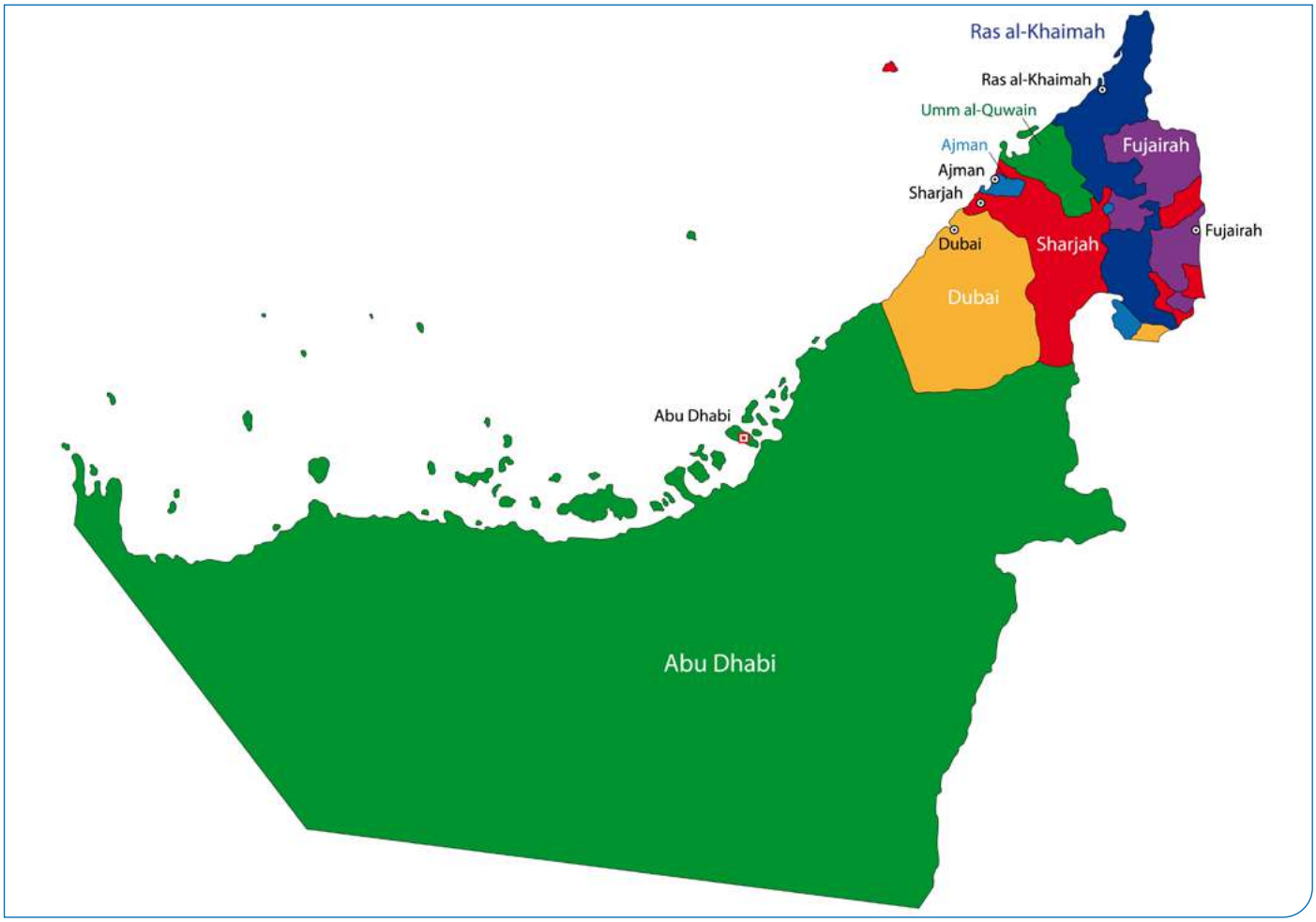
Az Egyesült Arab Emírségek Kereskedelmi és Iparkamaráinak Szövetsége (Federation of UAE Chambers of Commerce & Industry – FCCI) ernyőszervezet a 7 emirátus kamarái felett. Emirátusonként külön kamara működik, pl. Dubai Chamber, Abu Dhabi Chamber stb. (ICC, 2023). A szövetség első igazgatótanácsát 1977. július 3-án hozták létre, a tényleges működés 1978 végén indult meg. A szövetség (FCCI) tagsága alapvetően a tag-emirátusi kamarákat jelenti. A szövetség taghálózata (7 emirátusi kamara): Abu Dhabi, Dubai, Sharjah, Ajman, Fujairah, Ras Al Khaimah, Umm Al Quwain kamaráit egyesíti.

UAE (FCCI + emirátusi kamarák) tipikus funkciói:

- üzleti érdekképviselet és a magánszektor hangjának becsatornázása a döntéshozatalba,
- üzleti szolgáltatások (regisztráció/tagnyilvántartás, igazolások, kapcsolatrendszer, rendezvények) nyújtása,
- kereskedelem- és befektetésösztönzés, nemzetközi üzleti kapcsolatok építése,
- workshopok, szemináriumok, tréningek (különösen a nagy emirátusi kamaráknál erős).

A vállalkozások számára nagyon „kézzelfogható" szerep, hogy bizonyos emirátusokban a kamarai regisztráció a vállalkozás működéséhez/licencéhez is kapcsolódhat (FCCI, n.d.).

51. ábra: Az Egyesült Arab Emírségek közigazgatási térképe

10.7.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK AZ EGYESÜLT ARAB EMÍRSÉGEK ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Ernyő- és területi rendszer: UAE-ben emirátusi kamarák + szövetség; Magyarországon területi kamarák + országos ernyő (MKIK).
- Közfeladat-jellegű elemek: vállalkozástámogatás, információszolgáltatás, üzleti kapcsolatépítés, képzési/kompetencia-rendszerek támogatása (Magyarországon erősen a szakképzéshez kötve) (FCCI, n.d.)

Különbségek:

- Tagság
  - Magyarország (MKIK): a kamarai regisztráció 2012 óta kötelező, de a kamarai tagság önkéntes (a regisztráció ≠ tagság).
  - UAE: több helyen a kamarai regisztráció a gazdasági tevékenység megkezdéséhez/licenchez is kapcsolódhat (FCCI, n.d.)
- Szervezet
  - MKIK: nagyon erős és intézményesített szerep a duális szakképzésben, vizsgáztatásban, felnőttképzésben.
  - UAE (különösen Dubai/Abu Dhabi): kiemelten erős üzletfejlesztés, nemzetközi vonzás, befektetés- és vállalkozásbarát ökoszisztéma, és ehhez illesztett képzések (pl. családi vállalkozások generációváltása, compliance workshopok, digitális készségek) (Dubai Chambers, 2025).
- Egy ország – több kamarai-márka
  - UAE-ben a „kamara” a mindennapokban gyakran Dubai Chamber vagy Abu Dhabi Chamber konkrét szolgáltatásait jelenti (nagy tagszámokkal), míg az FCCI inkább koordináló/ernyő szerepet tölt be (Dubai Chambers, 2025).

10.7.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

1. Abu Dhabi Chamber (ADCCI) – UAE Academy
    - Az Abu Dhabi Chamber-hez kötődő UAE Academy kifejezetten oktatási és tréningfókuszú szervezet, amely fő célja a friss diplomások és fiatal szakemberek munkaerőpiaci (21. századi) készségeinek fejlesztése, a helyi gazdaságstratégiai célokhoz igazítva (Abu Dhabi Chamber, 2025).
2. Dubai Chambers / Dubai Chamber of Commerce – tréningek és edukációs programok
    - A Dubai Chamber-hez kapcsolódó szervezetek futtatnak képzési és edukációs programokat, pl. a Dubai Centre for Family Businesses „Training & Educational Programmes" (utódlás, vezetői készségek, családivállalkozás-menedzsment).
    - A Dubai Chambers szervez jogi/compliance workshopokat cégeknek.
    - Digitális vonalon: Emirati Training Academy (appfejlesztés/coding jellegű készségfejlesztés a „Create Apps in Dubai" kezdeményezésben) (Dubai Chambers, 2025).
3. FCCI (szövetség) – rendezvények, szemináriumok, tréningek
    - Konferenciákat, szemináriumokat és tréningeket szerveznek a gazdasági együttműködés és a magánszektor támogatása érdekében (FCCI, n.d.).

10.7.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az Egyesült Arab Emírségekben a kamarai tanácsadás fejlett, integrált és erősen digitalizált szolgáltatási modellben működik. A kamarák nem csupán dokumentumkiállítással és -hitelesítéssel foglalkoznak, hanem komplex üzletfejlesztési és piacra lépési tanácsadást is nyújtanak, amely lefedi a vállalkozásalapítást, az exporttevékenységet és a nemzetközi terjeszkedést (Dubai Chambers, n.d.). A tanácsadás szorosan kapcsolódik a networkinghez, a befektetésösztönzéshez és az alternatív vitarendezéshez, így a kamarai rendszer regionális és globális üzleti hub szerepet tölt be. A hangsúly az átláthatóságon, a gyors ügyintézésen és a nemzetközi üzleti integráción van, amely az Emirátusokat a térség egyik legversenyképesebb üzleti környezetévé teszi (Abu Dhabi Chamber of Commerce and Industry, n.d.). Az Emirátusokban a kamarai tanácsadás szolgáltatásintegrált és erősen digitalizált: a Dubai Chambers például a Certificate of Origin igénylését részletes, eljárás- és SLA-alapú (díj, átfutási idő) leírásokkal teszi elérhetővé, ami a gyors kereskedelemkönnyítési logikát tükrözi (Dubai Chambers, 2025a). A dokumentációt kiegészítik olyan szolgáltatások, mint az ATA Carnet kiállítása, ami a nemzetközi vásárokhoz és ideiglenes kivitelhez kapcsolódó üzleti mobilitást támogatja (Dubai Chambers, 2025b). Szövetségi szinten a Ministry of Economy & Tourism e-szolgáltatásai (UAE PASS belépés, minisztériumi audit/review lépés) szintén standardizálják a CoO-eljárást (MOET, n.d.; MOE User Guide, 2023). Az emirátusi kamarák (pl. Abu Dhabi Chamber) a CoO-t gyakran számla- és csomagjegyzék-attesztációval együtt kezelik, közvetlenül a re-export és export műveletek támogatására (Abu Dhabi Chamber, n.d.). A kamarai rendszer országos koordinációját a Federation of UAE Chambers (FCCI) látja el; róla a nemzetközi adatbázisok a magánszektor támogatását, kutatásokat és iparfejlesztési programokat emelik ki (GlobalEDGE, n.d.).

Az Egyesült Arab Emírségek gazdaságának gerincét a családi konglumerátumok adják, ezért jött létre a kamarán belül számukra külön tanácsadói egység, amely elsősorban a generációváltást, utódlástervezést segíti (DCFB, n.d).

11. AFRIKA
(POÓR JÓZSEF – LÁNCZ GÁBOR)

„Ahogy belépünk 2026-ba, a GNCCI továbbra is elkötelezett az üzleti növekedés, az együttműködés és az innováció előmozdítása iránt a ghánai magánszektorában."

(Stephane Abbas Miezan)[23]

[23] Stephane Abbas Miezan a Ghánai Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamara (Ghana National Chamber of Commerce and Industry – GNCCI) elnöke.

11.1. A FEJEZET ÖSSZEFOGLALÁSA

A négy vizsgált afrikai ország – Nigéria, Ghana, Kenya és Dél-Afrika – gazdasági kamarái fontos szerepet töltenek be a magánszektor érdekképviseletében, a vállalkozások fejlesztésében, valamint az állam és az üzleti szféra közötti párbeszéd fenntartásában. Bár intézményi felépítésük és működési súlyuk eltérő, közös jellemzőjük a vállalkozásfejlesztés, az oktatás-továbbképzés és a tanácsadási szolgáltatások erősödő jelentősége.

Nigéria esetében a kamarai rendszer csúcsszervezete a NACCIMA, amely országos ernyőszervezetként hangolja össze a regionális és ágazati kamarák munkáját. A nigériai kamarák kiemelt feladata az üzleti környezet javítása, a vállalkozói érdekek képviselete, valamint a hazai és nemzetközi üzleti kapcsolatok elősegítése. Az oktatás és továbbképzés területén elsősorban vállalkozásfejlesztési tréningek, vezetőképzések és exportorientált programok jelennek meg. A tanácsadási tevékenység fókuszában a jogi, pénzügyi, export-import és beruházási tanácsadás áll, különösen a kis- és középvállalkozások támogatására.

Ghanában a Ghana National Chamber of Commerce and Industry (GNCCI) a magánszektor egyik meghatározó szereplője. A kamarai tevékenység erősen fejlesztésorientált, hangsúlyos a fenntartható gazdasági növekedés és az innováció támogatása. Az oktatás és továbbképzés főként készségfejlesztő programokra, vállalkozói tréningekre és fiatal vállalkozók mentorálására épül. A tanácsadás elsősorban üzletfejlesztési, piaci belépési és partnerségépítési területeken jelenik meg, gyakran nemzetközi fejlesztési szervezetekkel együttműködésben.

Kenya kamarai rendszere dinamikusan fejlődő, erősen piacorientált struktúrával rendelkezik. A Kenya National Chamber of Commerce and Industry (KNCCI) aktív szerepet játszik a vállalkozások digitalizációjának és nemzetközi integrációjának támogatásában. Az oktatás és továbbképzés területén a gyakorlatorientált képzések, az innovációs és technológiai programok, valamint a startup-ökoszisztéma fejlesztése kap hangsúlyt. A tanácsadási szolgáltatások kiterjednek a szabályozási megfelelésre, az exportfejlesztésre és a befektetésösztönzésre.

Dél-Afrika kamarai rendszere a vizsgált országok közül a leginkább intézményesült és professzionalizált. A kamarák jelentős szerepet töltenek be a gazdaságpolitikai párbeszédben és a vállalati versenyképesség erősítésében. Az oktatás és továbbképzés területén strukturált, gyakran akkreditált programok működnek, amelyek a vezetőképzéstől a szakmai továbbképzésekig terjednek. A tanácsadás magas színvonalú, kiterjed a stratégiai, jogi, pénzügyi és exporttanácsadásra, valamint a nemzetközi piacra lépés támogatására.

Összességében megállapítható, hogy a négy ország gazdasági kamarái egyre komplexebb szolgáltatáscsomagot kínálnak. Az oktatás-továbbképzés és a tanácsadás mindegyik országban kulcseszközzé vált a vállalkozások versenyképességének növelésében, ugyanakkor a szolgáltatások mélysége és intézményesültsége az adott ország gazdasági fejlettségével és intézményi kapacitásaival arányosan eltér.

11.2. NIGÉRIA

11.2.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Nigériai Kereskedelmi, Ipari, Bányászati és Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége (Nigerian Association of Chambers of Commerce, Industry, Mines and Agriculture – NACCIMA) a nigériai kamarai rendszer „ernyőszervezete". A NACCIMA-t 1960 áprilisában jegyezték be (eredetileg más néven), később többszöri névváltoztatás után lett NACCIMA (2025). A NACCIMA a tagsági bázist 2021-re 63 tagra bővítette (itt „tag" alatt az affiliált kamarákat/szervezeti tagokat értik).

52. ábra: Nigéria térképe

A NACCIMA fő profilja az alábbiakban foglalható össze:

- Érdekképviselet/policy advocacy: a szervezett magánszektor „hangjaként" kormányzati programok és szabályozás befolyásolása.
- Üzleti információ gyűjtése és terjesztése, gazdaságmonitoring.
- Kereskedelem- és együttműködés-ösztönzés (országok közötti gazdasági kapcsolatok, delegációk utaztatása és fogadása stb.).
- Vitarendezés/mediáció kereskedelmi ügyekben.
- Rendezvények, szemináriumok, workshopok rendezése gazdasági/üzleti/menedzsment témákban.

11.2.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A NIGÉRIAI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Üzleti érdekképviselet: a vállalkozói érdekek képviseletére és az üzleti környezet javítására törekszik.
- Információszolgáltatás és üzletfejlesztési támogatás: tájékoztatás, rendezvények, kapcsolatépítés.
- Képzések/kompetenciafejlesztés megjelenik mindkét oldalon (workshopok, vállalkozói képzések, szakmai felkészítések).

Fő különbségek:

- Jogállás és kötelezőség
  - NACCIMA: a tagságot kifejezetten önkéntesként azonosítják; ernyőszervezetként fogja össze a különféle kamarai/szervezeti tagokat.
  - MKIK (HU): a magyar gazdasági kamarai rendszer törvényi keretben működik; a gazdasági kamarák feladatait a 1999. évi CXXI. törvény rögzíti.
  - Magyarországon a vállalkozások számára a kamarai rendszerhez kapcsolódik az éves kamarai hozzájárulás (5.000 Ft) intézménye is.
- Szerkezeti szerep
  - NACCIMA: „apex/umbrella" jelleggel az affiliált kamarákat és egyéb tagsági kategóriákat fogja össze országos szinten.
  - MKIK: országos kamara, amely a területi kamarákkal és szakmai rendszerekkel (pl. mestervizsga, képzési feladatok) is intézményesen együttműködik.

11.2.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A NACCIMA a saját hatáskörében konkrétan nevesíti, hogy:

- szemináriumokat és workshopokat szervez gazdasági, üzleti és menedzsment témákban;
- kapacitásépítő (capacity building) workshopok, pl. AfCFTA (Afrikai Kontinentális Szabadkereskedelmi Térség) témában tartott többnapos stakeholder workshop.

A NACCIMA képzési programjai az utóbbi években a nigériai fiatal tehetségek felkarolására és a vállalkozói szféra modernizálására fókuszáltak.

2026-ban a NACCIMA és a GIZ (Német Nemzetközi Együttműködési Társaság) elindította az Üzleti Menedzsment Készségek Kapacitásépítését, amelynek célja a határokon átnyúló mezőgazdasági és élelmiszeripari kereskedelem kapacitásának erősítése Nigériában. A résztvevők megismerkedhetnek a regionális és nemzetközi kereskedelmi keretrendszerekkel, beleértve az ECOWAS Mezőgazdasági Kereskedelmi (EAT) kezdeményezést is, összhangban a modern üzletvezetési gyakorlatokkal. A képzés olyan kulcsfontosságú területekre összpontosít, mint az üzleti tervezés, a pénzügyi menedzsment, a piacelemzés, a működési hatékonyság, a humánerőforrás-gazdálkodás és a megfelelőség.

A NACCIMA Youth Entrepreneurs (NYE) (Ifjú Vállalkozók Mentorálása) program 5260 vállalkozót mentorált 2017-es indulása óta. A program alapcéljai a különféle ifjúságfejlesztési területekre összpontosítanak, amelyek magukban foglalják a kompetenciákhoz, a gazdasági szerepvállaláshoz, a jó értékekhez, az etikához és a jó magaviselethez szükséges készségeket a fiatalok részvételével, a fiatalbarát szolgáltatások nyújtásával, valamint az ifjúságfejlesztési kérdések új fókuszpontjainak figyelembevételével.

A NACCIMA képzési tevékenysége a nyilvános anyagaik alapján inkább üzleti ismeretbővítő, szakpolitikai/kereskedelempolitikai és menedzsment fókuszú továbbképzésekben jelenik meg (workshop–szeminárium formátum), nem egy egységes „országos szakmai vizsgarendszer" jelleggel.

Viszonyításképp: az MKIK képzési–továbbképzési vonala (röviden):

- Mestervizsga/mesterképzés: az MKIK-nak országos szinten feladatai vannak a mestervizsga-követelmények és mesterképzési programok kidolgozásában/aktualizálásában és a rendszer működtetésében.
- Felnőttképzéshez kapcsolódó kamarai feladatok is megjelennek az MKIK oktatási aloldalain (pl. nyilvántartások/ellenőrzés, oktatói képzés).
- Vállalkozói (felnőtt)képzések: pl. kezdő vállalkozóknak indított díjmentes, blended (hibrid) képzés.

11.2.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Nigériában a kamarai tanácsadás a nemzeti ernyőszervezet (NACCIMA) és regionális kamarái köré szerveződik, amelyek egyszerre töltenek be érdekképviseleti és kereskedelemkönnyítési funkciót. A tanácsadások központi eleme az export tevékenységhez kapcsolódó dokumentációk kezelése, különösen a származási bizonyítványok elektronikus igénylése és kiállítása. A kamarai szolgáltatások eljárásorientáltak: standardizált lépések segítik a vállalkozásokat a megfelelési kockázatok csökkentésében.

A kamarák szorosan együttműködnek az exportösztönzési intézményekkel, különösen a nem-olajexport tevékenységek érdekében. A kamarák szorosan együttműködnek az exportösztönzési intézményekkel, különösen a nem-olajexport tevékenységek fejlesztése érdekében. A tanácsadás kiterjed üzleti információk nyújtására, piacra lépési alapútmutatásra és hálózatépítésre is. Regionális integrációs kontextusban (ECOWAS, AfCFTA) az eredetiségszabályok és dokumentációk kezelése kiemelt jelentőségű.

Összességében a kamarai tanácsadás Nigériában erősen adminisztratív és megfelelés fókuszú, kiegészítve exportösztönzési elemekkel.

11.3. GHANA

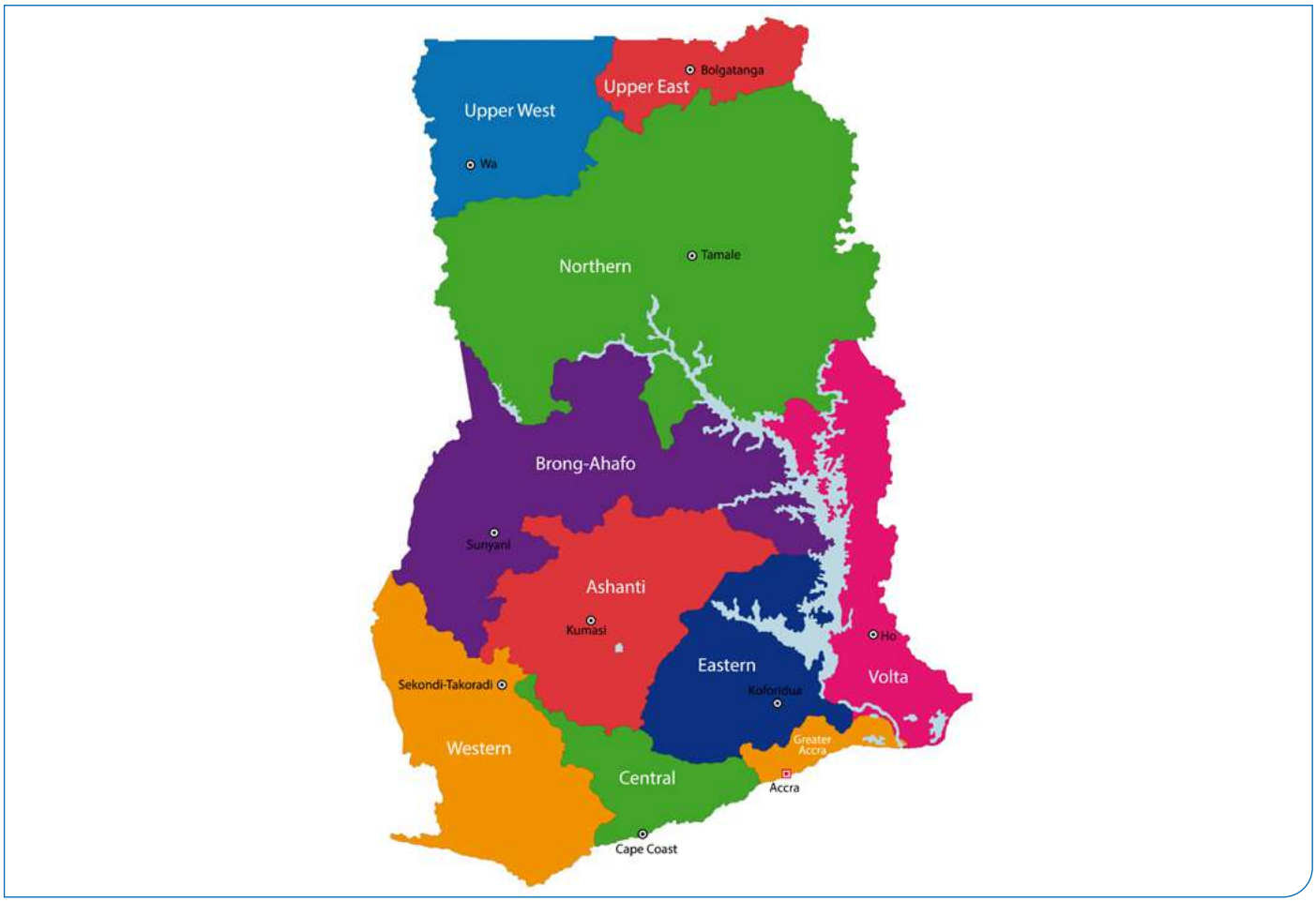
11.3.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A ghánai országos gazdasági kamara neve leggyakrabban Ghana National Chamber of Commerce and Industry (GNCCI) (másutt Ghana Chamber of Commerce and Industry – GCCI néven is hivatkoznak rá). Ghánában már a gyarmati időszakban működtek kamarai jellegű szervezetek; egy korai előd az 1850. január 10-én alakult (Gold Coast Chambers of Revenue).

A különálló kamarák összevonásával 1961. november 8-án jött létre az egységes országos kamara (GNCCI, 2025a).

Több, egymástól független forrás több mint 5.000 tagot említ, és azt is, hogy 8 működő irodája van országosan a kamarának (GNCCI, 2025b).

53. ábra: Ghana térképe

A GNCCI-t az alábbiak jellemzik:

- érdekképviselet és üzletpolitikai segítő (a szervezett magánszektor „hangja”),
- kutatás/elemzés, üzleti információszolgáltatás,
- kapacitásfejlesztés (workshopok, tréningek),
- kereskedelem- és befektetésösztönzés (üzleti delegációk, matchmaking),
- exporttal kapcsolatos adminisztratív támogatás/dokumentáció, és általános üzleti szolgáltatások.

11.3.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A GHANAI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozói érdekképviselet: mindkettő a vállalkozások közösségi képviseletére és a gazdaságfejlesztési párbeszédre épít (kormányzattal/partnerekkel való egyeztetések, javaslatok).
- Szolgáltatói szerep: mindkettő szervez üzleti programokat, tájékoztatást, kapcsolatépítést, delegációk utazását és képzéseket (más-más súlypontokkal).

Különbségek:

- Tagság
  - Magyarországon 2012 óta kötelező a kamarai regisztráció a vállalkozások döntő részének (éves kamarai hozzájárulással).
  - Ghánában a GNCCI esetében a nyilvános kommunikáció alapján a tagság inkább önkéntes jellegű, ugyanakkor felmerült javaslat a tagság kötelezővé tételére (külön jogalkotási szándékként) (Ghanaports, 2020).
- Szakképzési „közfeladat" súlya
  - Az MKIK a gyakorlatban erősen szakképzés–duális képzés–mesterképzés fókuszú rendszerelemeket működtet/koordinál (képzési programok, gyakorlati oktatói képzés, pályaorientáció stb.).
  - A GNCCI-nél a hangsúly a források alapján inkább vállalkozásfejlesztési, export- és piacra jutási, illetve tematikus készségfejlesztő tréningeken van (pl. e-kereskedelem, zöld gazdaság, export readiness).

11.3.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A GNCCI képzési tevékenysége a nyilvános példák alapján főként rövid ciklusú, gyakorlati vállalkozásfejlesztési és készségfejlesztési programokból áll, gyakran nemzetközi partnerekkel:

- E-commerce/digitális kereskedelem képzés (AfCFTA digitális kereskedelmi protokollhoz kapcsolódóan): 3 napos e-kereskedelmi tréning GNCCI-tagoknak GIZ-támogatással.
- Exportképesség-fejlesztés („Export Readiness Training"): GNCCI + GIZ együttműködésben női vállalkozások exportképességének fejlesztésére.
- Zöld gazdaság/fenntartható agribusiness képzés: EU-partnerségben 2 napos intenzív témák: fenntartható mezőgazdaság, pénzügyi ismeretek, piacra jutás, üzleti tervezés, technológia szerepe (GNCCI, 2025c).
- Egyetemi–vállalkozói utánpótlás és mentoring (Junior Chamber): a University of Ghana-val közös UG–GNCCI Junior Chamber, amely vállalkozói gyakorlati készségeket, mentorálást, üzleti támogatást és gyakornoki lehetőségeket célzott meg.

- „Business school" jellegű törekvés: egy 2020-as beszámoló szerint a kamarán belül szerepelt a „business school" létrehozása/fejlesztése mint irány (UG-GNCCI, 2025).
- KKV Kapacitásbővítő workshop: a Ghánai Fejlesztési Bank (Development Bank Ghana – DBG) és a GNCCI 2022-ben indult közös programja, amelynek célja, hogy javítsa a KKV-k finanszírozásokhoz való hozzáférését, és hogy fenntartható módon fejlődjenek a vállakozások. A program célja, hogy 1000 vállalkozást érjenek el.

11.3.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Ghánában a Ghana National Chamber of Commerce & Industry (GNCCI) kvázi-kormányzati intézményként, jogszabályi felhatalmazással pozicionálja magát a magánszektor támogatásában és képviseletében (GNCCI, n.d.). A kamarai tanácsadás gyakorlati fókusza a külkereskedelmi dokumentáció és a származási igazolások megfelelő használata, amely a preferenciális rendszerekben kulcstényező (ECOWAS ETLS, n.d.).

A GNCCI kommunikációja rámutat a Certificate of Origin hitelességének jelentőségére, ami a tanácsadás kockázatkezelési dimenzióját hangsúlyozza (Ghana Shippers' Authority, 2022). Az ECOWAS Trade Liberalisation Scheme szerint a származási igazolás a vámkedvezményekhez való hozzáférés lényegi dokumentuma, ezért a vállalkozások számára a kamarai támogatás a megfelelés biztosításának egyik fő eszköze (ECOWAS ETLS, n.d.).

Az AfCFTA végrehajtásához kapcsolódó elemzések Ghánában az ETLS-t jelölik meg referencia-keretként a származási szabályok kezelésében (ODI, 2024).

A kamarai tanácsadás a dokumentációs támogatás mellett érdekképviseleti és public–private párbeszéd funkciókat is ellát: a GNCCI mandátuma a magánszektor érdekeinek védelmére irányul (GNCCI, n.d.). A gyakorlatban a tanácsadás gyakran piaci információszolgáltatással, üzleti kapcsolatok szervezésével és exportfelkészítéssel egészül ki, ami a KKV-k külpiaci képességeit javítja (GNCCI, n.d.).

Összességében Ghánában a kamarai tanácsadás egyszerre megfelelési (origin/dokumentáció) és intézményi érdekképviseleti jellegű, erős regionális integrációs beágyazottsággal.

11.4. KENYA

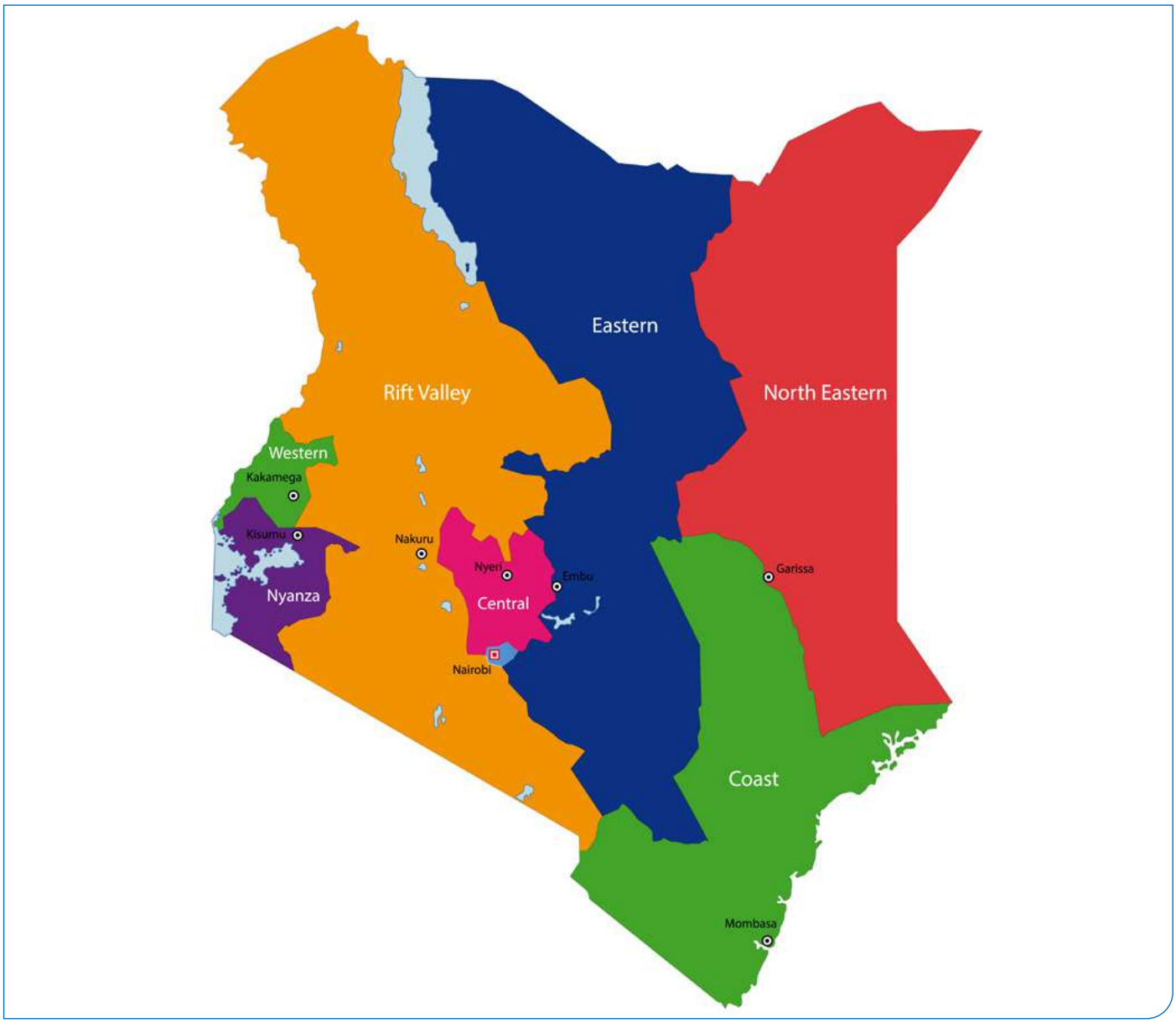
11.4.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Kenyai Gazdasági és Kereskedelmi Kamara (Kenya National Chamber of Commerce and Industry – KNCCI) 1965-ben alakult a korábbi ázsiai, afrikai és európai kereskedelmi kamarák összeolvadásával (KNCCI, 2023). Napjainkban 15.000 tagja van.

A KNCCI egy tagsági alapon működő, magánszektorbeli érdekképviseleti és szolgáltató szervezet, amelynek fókusza:

- üzleti érdekképviselet (kedvezőbb kereskedelmi, befektetési környezet ösztönzése),
- kapcsolatépítés, üzleti delegációk, fórumok,
- vállalkozásfejlesztési szolgáltatások (információ, piacra jutás támogatása),
- országos lefedettség 47 megyei (county) struktúrával (KNCCI, 2025).

54. ábra: Kenya térképe

11.4.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A KENYAI ÉS A MAGYAR KAMARÁK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Vállalkozások képviselete: mindkettő célja a vállalkozói környezet javítása és a vállalkozások támogatása.
- Területi hálózat: mindkettő területi egységekre épül (KNCCI: county kamarák; MKIK: területi kamarák).
- Képzési/fejlesztési jellegű programok: mindkettő szervez vállalkozásfejlesztési célú tréningeket/tájékoztatókat.

Fő különbségek :

- Jogi státusz és közfeladatok
  - MKIK/magyar rendszer: a gazdasági kamarák köztestületként, törvényi keretek között működnek; a rendszerben van kötelező kamarai regisztráció, miközben a tényleges *tagság* alapvetően önkéntes (a regisztráció nem azonos a tagsággal).
  - KNCCI: kifejezetten tagsági (membership-based) magánszervezet, tipikusan nem „köztestületi" logikával, hanem szolgáltatás/érdekképviselet alapon működik.
- Finanszírozási és ösztönzési logika
  - MKIK-nál a regisztráció jogszabályi keretben értelmezett (a kamarai rendszer részeként).
  - KNCCI-nél a belépés és aktivitás klasszikus tagsági díj/előny csomag logikájú.
- Szolgáltatási fókusz
  - MKIK erősebben kapcsolódik szabályozott köztestületi feladatokhoz és intézményrendszerhez (törvényi alapdokumentumok, kamarai rendszerfunkciók).
  - KNCCI hangsúlyosan lobbiszervezet + üzletfejlesztési platform (piacra jutás, delegációk, partnerkeresés, export felkészítés).

11.4.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A KNCCI-nél a képzés jellemzően vállalkozásfejlesztési (capacity building) és piaci készségfejlesztő irányú:

- Chamber Business Academy (CBA): célzott, gyakorlati tréningeket szervez, például digitális marketing, e-kereskedelem, partnerkeresés, exporttervezés.
- Új tagok indukciós/„onboarding" programjai: a frissen belépőknek a kamara szolgáltatásainak és működésének bemutatása céljából.
- Megyei (county) szintű workshopok és vállalkozói készségfejlesztés: például ezt a Nairobi megyei kamara kifejezetten „capacity building programs and workshops"-ként hirdeti.
- Partnerségi programok nagy léptékű képzéssel: például banki/fejlesztési együttműködésekhez kapcsolt vállalkozói tréningek (SME-k tömeges képzése).

11.4.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Kenyában a kamarai tanácsadás kulcsszereplője a Kenya National Chamber of Commerce & Industry (KNCCI), amely a külkereskedelmi ügyintézésben és üzletfejlesztésben is aktív (KNCCI, 2019). A tanácsadás egyik központi eleme a (nem preferenciális) Certificate of Origin kiállításának támogatása, amelyhez a vállalkozásoknak a KNCCI portálján kell regisztrálniuk és kérelmezniük az okmányt (InfoTrade Kenya, 2025).

A kormányzati kereskedelem ösztönző felületek a KNCCI-t kifejezett mandátummal rendelkező kibocsátóként azonosítják a származási igazolások (COO) esetében (InfoTrade Kenya, n.d.). A Nairobi Chamber szolgáltatásleírása szerint a COO világszerte elfogadott kamarai dokumentum, amely a származás igazolásával támogatja a vám- és piaci hozzáférést (Nairobi Chamber/KNCCI, n.d.).

A tanácsadás erősen standardizált: portál-útmutatók és eljárási folyamatok segítik a vállalkozásokat a hibák csökkentésében és a gyors ügyintézésben (InfoTrade Kenya, 2025).

A kamarai szolgáltatásokat képzési modulok egészítik ki: a KNCCI célzott tréningeket hirdet a Certificate of Origin témájában (KNCCI, 2025). A tanácsadás jellemzően networkinget (B2B), üzleti delegációk fogadását és küldését és üzleti információszolgáltatást is tartalmaz, amelyek a piacra lépési döntéseket támogatják (KNCCI, 2019).

Összességében Kenyában a kamarai tanácsadás egyszerre dokumentációs-eljárási és üzletfejlesztési jellegű, erős digitális ügyfélútvonalakkal.

11.5. DÉL-AFRIKA

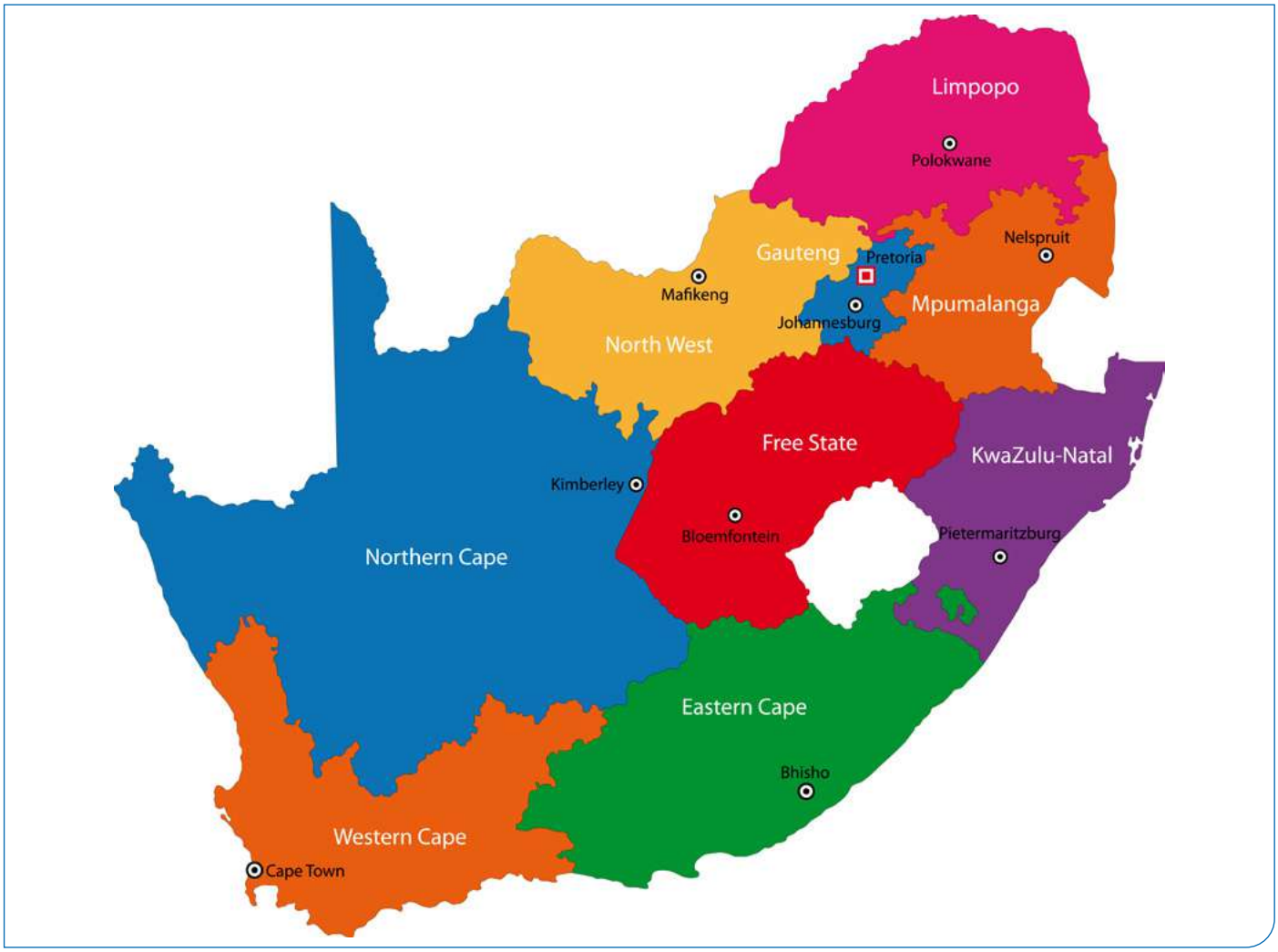
11.5.1. A KAMARA BEMUTATÁSA

A Dél-Afrikai Kereskedelmi és Iparkamara (South African Chamber of Commerce and Industry – SACCI) 1945-ben alakult és közel 20.000 vállalkozást képvisel. A tagok többsége KKV.

A SACCI önmeghatározása szerint „a business hangja", és főleg érdekképviseleti/advokációs csúcsszervezetként működik (SACCI-South Africa, 2025).

- Lobby & advocacy: szakpolitikai állásfoglalások készítése és benyújtása a kormányzati felé (pl. nemzetközi kereskedelem, adózás, munkaügy, szabályozás, *education & training* stb.).
- Üzleti információ és kutatási/indikátor funkció: a SACCI Business Confidence Index (BCI) egy ismert makrogazdasági barométer, amelyre nemzetközi sajtó és elemzések is hivatkoznak.
- Kereskedelem-támogató szolgáltatások: a SACCI tagsági oldalán kiemeli, hogy ATA Carnet ügyintézésben országosan kijelölt szerepe van, illetve Certificates of Origin kiadására is felhatalmazott.
- Rendezvények, kapcsolatépítés, delegációk: események, szakmai előadások szervezése, kereskedelmi delegációk fogadása/küldése; KKV-knak programok mentorálással és workshopokkal (pl. export-/piacralépési fókusszal).

55. ábra: Dél-Afrika közigazgatási térképe

11.5.2. HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A SACCI ÉS AZ MKIK KÖZÖTT

Hasonlóságok:

- Érdekképviselet és policy-munka: mindkét kamara üzleti szereplők érdekeit közvetíti a kormányzat felé (állásfoglalások, javaslatok, egyeztetések).
- Információ, hálózat, események: üzleti közösségépítés, tájékoztatók, fórumok mindkét országban tipikus kamarai eszköz.

Fő különbségek:

- Jogállás és „kötelezőség"
  - Magyarországon a gazdasági kamarák köztestületi jelleggel működnek, és kötelező a kamarai regisztráció a vállalkozásoknak (jogszabályi háttérrel).
  - Dél-Afrikában (SACCI esetén) a modell inkább önkéntes tagságú, non-profit érdekképviseleti ernyőszervezet (a tagság jelentős része helyi/regionális kamarákon keresztül kapcsolódik, „kötelező kamarai tagság" sincs Dél-Afrikában). Az MKIK-nak a magyar rendszerben intézményesített, szabályozott szerepe van a szakképzési ökoszisztémában (pl. ágazati készségtanácsok működtetése, duális képzéshez kapcsolódó feladatok, mesterképzés/mestervizsga szabályzati környezet).
  - A SACCI-nál a hangsúly inkább üzletpolitikai képviseleten, kereskedelem-támogatáson és üzleti szolgáltatásokon van; képzés inkább workshop/mentorálás/esemény jelleggel jelenik meg (Dél-Afrikában a formális készségfejlesztési rendszer kulcsszereplői tipikusan az Ágazati Oktatási és Képzési Hatóságok SETA-k és egyéb állami/ágazati intézmények).

11.5.3. KAMARAI OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS

A SACCI nem úgy néz ki, mint egy „képző intézmény" (pl. saját, akkreditált, nagy volumenű tanfolyamportfólióval), inkább képzést támogató és szervező szerepben jelenik meg:

- Szakpolitikai munka „Education & Training" témában (állásfoglalások, érdekképviseleti anyagok, konzultációk).
- Mentorálás és tréning workshopok (KKV-fókusz, piacra lépés/export): a SACCI eseménykommunikációjában konkrétan megjelenik a „mentorship" és „training workshops" típusú támogatás KKV-k számára.
- Rendezvényalapú továbbképzés/tájékoztatás: kormányzati és üzleti előadók bevonásával információ átadó események (szabályozás, kereskedelem, compliance, finanszírozás, piacok).
- Nemzetközi kapcsolatok, tőke/nemzetközi tréninglehetőségekhez csatornázás: a tagsági előnyök között szerepel nemzetközi tréning lehetőségekhez csatornázás: a tagsági előnyök között szerepel nemzetközi képzési eseményekre jelölés.

A dél-afrikai nemzeti KKV-k számos komplex kihívással küzdenek a SETA képzésekhez való hozzáférés, adó-, és illetékszabályok ismerete, minőségbiztosítás, adminisztrációs szabályok ismerete terén.

11.5.4. KAMARAI TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Dél-Afrikában a kamarai tanácsadás fejlettebb, pluralizált intézményi környezetben működik. A South African Chamber of Commerce and Industry (SACCI) ernyőszervezetként látja el az érdekképviseleti és tanácsadási funkciókat.

A tanácsadás kevésbé adminisztratív, mint más afrikai országokban, és inkább gazdaságpolitikai, üzleti és stratégiai fókuszú.

A kamarák jelentős szerepet vállalnak a szabályozási környezet értelmezésében és a köz–magán szféra közötti párbeszédben.

A külkereskedelmi tanácsadás piaci információkra, befektetési környezetre és üzleti kockázatokra koncentrál.

A dokumentációs feladatok gyakran állami ügynökségekhez kapcsolódnak, nem kizárólag kamarai hatáskörben vannak.

A kamarai tanácsadás kiterjed az üzleti környezet versenyképességének javítására és a vállalkozásfejlesztésre.

A képet a mesterséges intelligencia (ChatGPT / DALL-E 3) generálta

12. SZAKIRODALMI FORRÁSOK

1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900121.tv. (Letöltve: 2026.03.03.)

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről. https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1900080.tv.

ABC-Auckland (2025). *Welcome to The Auckland Business Chamber.* Auckland. https://aucklandchamber.co.nz/the-chamber/

Abdulaziz H. Al-Sagar Development Center (é. n.). *About us. Kuwait Chamber of Commerce and Industry.* https://www.asdc.edu.kw/newtraining/aboutus

Abu Dhabi Chamber (2025). *UAE Academy.* https://www.abudhabichamber.ae/en/who-we-are/our-affiliates/UAE-Academy

ACC-Australia (2025). *Australian Chamber of Commerce and Industry Constitution*. https://acci.com.au/Web/Web/About/Our-Vision-and-Purpose.aspx?hkey=09416051-1534-43da-a507-87cba4a47a81

ACCE (2024). *The impact and value of chambers of commerce.* https://secure.acce.org/clientuploads/Public_Opinion_Poll/ACCE_-_The_Impact_and_Value_of_Chambers_of_Commerce_-_2024_FINAL.pdf

ACCI (2017). *Submission to the Productivity Commission: Shifting the Dial – 5 Year Productivity Review.* https://assets.pc.gov.au/__data/assets/pdf_file/0019/212392/sub037-productivity-review.pdf

ACCI (2025). Small Business Conditions Report https://acci.com.au/Common/Uploaded%20files/Smart%20Suite/Smart%20Library/438ed93b-de8a-4fe2-896e-9d5ba2dc7655/Small%20Business%20Conditions%20Survey%20%289%29.pdf

AHK Deutsche Auslandshandelskammern (2025). https://www.ahk.de/de.

Algeria Invest (2024. szeptember 18.). *La CACI lance une formation nationale sur l'arbitrage commercial.* https://www.algeriainvest.com/fr/premium-news/la-caci-lance-une-formation-nationale-sur-larbitrage-commercial

Arrêté interministériel du 7 Joumada El Oula 1434 correspondant au 20 mars 2013 fixant les modalités d'organisation et de sanction des cycles de formation professionnelle initiale dispensés par les chambres de commerce et d'industrie et la chambre algérienne de commerce et d'industrie. Journal Officiel de la République Algérienne Démocratique et Populaire.

Décret exécutif n° 22-83 du 25 Rajab 1443 correspondant au 26 février 2022 portant réorganisation de la chambre algérienne de commerce et d'industrie. NATLEX. https://natlex.ilo.org/dyn/natlex2/natlex2/files/download/113289/DZA-113289.pdf

AmCham Egypt (2025). https://www.amcham.org.eg/amcham-egypt/about-us

Asean (2025). *ASEAN ECONOMIC COMMUNITY STRATEGIC PLAN 2026–2030.* 46th ASEAN Summit 26 May 2025

Atalayar (2025). *The regional offer and investment incentives in the Tangier-Tetouan-Al Hoceima region.* https://www.atalayar.com/en/articulo/economy-and-business/the-regional-offer-and-investment-incentives-in-the-tangier-tetouan-hoceima-region/20250219173205211495.html

BCCI-Bulgaria (2025). *Bulgaria in figures* (16th edition) Sofia: BCCI-Bulgaria. https://www.bcci.bg/resources/files/BCCI_Bulgaria_in_figures_2025_WEB.pdf

BCCI-CVT-Bulgaria (2025). *Center for vocational training, translations, consultations and company services*. Sofia**:** BCCI-Bulgaria, https://www.center.bcci.bg/en

BCC-UK (2025). *About the BCC.* https://www.britishchambers.org.uk/about-us/

Bennett, R. J. (2011). *Local Business Voice: The History of Chambers of Commerce in Britain, Ireland, and East Africa, 1760–1990*. Oxford University Press.

Bielawska, A., (2021). Social Involvement of Polish Family Businesses. *Sustainability 13*(17), 9484. https://doi.org/10.3390/su13179484

Blahó A, Czakó E. & Poór J. (2021). *Nemzetközi menedzsment*. Akadémiai Kiadó.

BMC (2024). *Business Management Consulting Services Market Report 2024 – 2032*. https://www.marketdataforecast.com/market-reports/business-management-consulting-service-market

Board of Trade. (n.d.). *Events*. https://bot.com/Events

British Chambers of Commerce (2024). *About the British Chambers of Commerce.* https://www.britishchambers.org.uk

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (2025). https://www.bafa.de/EN/Home/home_node.html.

Busemeyer, M. R., & Trampusch, C. (2012). *The political economy of collective skill formation.* Oxford University Press.

CAC-AR (2023). *Business support and advisory services*. Cámara Argentina de Comercio y Servicios (CAC). https://www.cac.com.ar

CACI-Formation (2025). *Offre globale de formation. Chambre Algérienne de Commerce et d'Industrie.* https://www.caci.dz

CACS-Argentina (2025). *Un recorrido de nuestra Entidad.* Buenos-Arries: https://www.cac.com.ar/institucional/nuestra-entidad

Cairo Chamber of Commerce. (n.d.). Retail Academy. Hozzáférés: 2026. március 29., http://en.cairochamber.org.eg/

Cairo Regional Centre for International Commercial Arbitration [CRCICA]. (n.d.). About the Centre. Hozzáférés: 2026. március 29., https://crcica.org/

Cairo Regional Centre for International Commercial Arbitration [CRCICA]. (2013). Mediation Rules. https://crcica.org/rules/mediation-rules/

Cairo Regional Centre for International Commercial Arbitration [CRCICA]. (2024). Arbitration Rules (In force as from 15 January 2024). https://crcica.org/rules/arbitration-rules/

CCC-Canada (2025). *Policy Resolutions.* https://chamber.ca/wp-content/uploads/2025/11/PolicyResolutionsBook2025_EN.pdf

CCCI (2026). *Cyprus Chamber of Commerce and Industry,* https://ccci.org.cy/

CCE (2024). *Export promotion and business support services*. Zagreb: Croatian Chamber of Economy(CCE=HGK). https://www.hgk.hr

CCI (2025). *L'histoire des chambres de commerce et d'industrie en France***.** https://www.cci.fr/reseau-cci/notre-histoire

CCI France International – https://www.ccifrance-international.org/.

CCI France. (2024). *The French chambers of commerce and industry.* https://www.cci.fr

CCI: their roles and missions at the service of entrepreneurs (2025). https://en.sedomicilier.fr/articles/cci-roles-missions-entrepreneurs.

CCICT (2025). *Chambers of commerce and industry and Chambers of Trades and Crafts*: changing networks, a future in need of clearer definition. https://www.ccomptes.fr/sites/default/files/2021-06/20210318--Annual-public-report-TomeII-Chambers-of-commerce-and-industry-Chambers-of-Trades-and-Crafts.pdf

CCIP (2025). *Camare de Comercio.* https://www.ccip.pt/pt/quem-somos/historia

CCIR Romania (2025). *History.* https://ccir.ro/en/about/organization/history/

CCIS RSK. (2025). Formation Continue. Chambre de Commerce, d'Industrie et de Services de la Région de Rabat-Salé-Kénitra. Letöltve: 2026. február 23., forrás: https://ccis-rsk.ma/fr/rubrique/formation-continue

CCIS. (2025). Les Chambres de Commerce, d'Industrie et de Services (CCIS)

CCISCCS (2022). Votre pilier d'excellence économique dans la région casablanca-Settat. https://cciscs.ma/

CCISCCS. (2022). Catalogue des services aux entreprises. Chambre de Commerce, d'Industrie et de Services de Casablanca-Settat. https://cciscs.ma/

CCIS-Serbija (2025). *Chamber of commerce and industry of serbia knowledge. development growth.* https://en.pks.rs/

CCISTTA. (n.d.). Certificat d'origine. Chambre de Commerce, d'Industrie et de Services Tanger-Tétouan-Al Hoceima. Letöltve: 2026. február 23., forrás: https://ccis.ccistta.ma/service/certificat-d-origine/

CCL-Lima-Peru (2025). *Nosotros.* Lima: La Cámara de Comercio de Lima. https://www.camaralima.org.pe/historia/

CCNCST-Mexico (2025). *Cursos, Certificaciones y Programas de Capacitación.* Mexico: https://www.concanaco.org/blog/cursos-certificaciones-y-programas-de-capacitacion-36

CCNCST-Mexioco Profesional (2025). *Desarrollo Profesional 2025: Formación de calidad, alcance federal e innovación educativa.* Mexico: https://www.cac.com.ar/noticias/desarrollo-profesional-2025-formacion-de-calidad-alcance-federal-e-innovacion-educativa

CCPIT (2022). *Business advisory services*. Bejing: China Council for the Promotion of International Trade. https://www.ccpit.org

Cedefop, & ReferNet. (2026). National qualifications framework: higher education qualifications framework: Czechia. In Cedefop, & ReferNet. (2026). Timeline of VET policies in Europe (2025 update) [Online tool]. https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe/search/28809

CGEM. (n.d.). Commission Internationale. Confédération Générale des Entreprises du Maroc. Letöltve: 2026. február 23., forrás: https://www.cgem.ma/commissions/commission-internationale/

Chamber.sa. (é. n.). Services and Chamber Network Overview. https://chamber.sa/

Chambre Algérienne de Commerce et d'Industrie (CACI). (n.d.). Accueil [CACI https://www.caci.dz

Chambre Algérienne de Commerce et d'Industrie (CACI). (n.d.-a). Visa de documents commerciaux et certificat d'origine. https://www.caci.dz/page/1/visa-de-documents-commerciaux-et-certificat-d-origine

Chambre de Commerce et d'Industrie (2026). https://www.cci.fr/.

CIP (2026): Confederação Empresarial de Portugal, https://cip.org.pt/

CISBRA-Brasil (2025). *FUNDAÇÃO.* https://www.cisbra.org.br/a-cisbra

CNC_BO (2023). *Business advisory and SME support*. Cámara Nacional de Comercio de Bolivia (CNC-BO). https://www.cnc.bo

CNC-BO *(2025). Historia.* La Paz: https://www.cnc.bo/historia/

Commission d'Organisation et de Surveillance des Opérations de Bourse [COSOB]. (é. n.). Une journée d'information organisée par la COSOB en collaboration avec la CACI sur : le financement de l'économie nationale hors des circuits traditionnels. Hozzáférés: 2026. március 29., https://cosob.dz/une-journee-dinformation-organisee-par-la-cosob-en-collaboration-avec-la-caci-sur-le-financement-de-leconomie-nationale-hors-des-circuits-traditionnels/

CPITSH (2026): Council for the Promotion of International Trade Shanghai Link: https://www.cpitsh.org/cpitsh-en/aboutus.html

Curtis, D. & McKenzie, P. (2001). *Employability Skills for Australian Industry: Literature Review and Framework Development*. Report to the Business Council of Australia and the Australian Chamber of Commerce and Industry. Melbourne: Australian Council for Educational Research. https://www.voced.edu.au/content/ngv:33428

D-8 Organization for Economic Cooperation. 11th D-8 Summit convenes in Cairo, as Egypt assumes its Chairmanship with pledges of renewed vision for Economic Growth. https://developing8.org/news/11th-d-8-summit-convenes-in-cairo-as-egypt-assumes-its-chairmanship-with-pledges-of-renewed-vision-for-economic-growth/

Daily News Egypt. (2025. november). FEDCOC, iScore sign digital transformation partnership. Daily News Egypt. https://www.dailynews-egypt.com/

Dalziel, P. (2010).*Leveraging Training Skills Development in SMEs AN ANALYSIS OF CANTERBURY REGION, NEW ZEALAND*. OECD. https://www.oecd.org/en/publications/leveraging-training_5km9d6g1nc8p-en.html

Danish Chamber of Commerce. (2024). *About the Danish Chamber of Commerce (Dansk Erhverv).* https://www.danskerhverv.dk

Danish Chamber of Commerce. (2026). *About the Danish Chamber of Commerce (Dansk Erhverv).* https://www.danskerhverv.dk

Das Portal der Wirtschaftskammern (2026). https://www.wko.at/.

Deissinger, T. (2015). The German dual vocational education and training system as 'good practice'? *Local Economy*, 30(5), 557–567.

Deutscher Industrie- und Handelskammertag. (2024). *The German Chambers of Industry and Commerce (IHKs).* https://www.dihk.de

Digital Government Authority. (2025). Digital Government Strategy 2025-2030: From Digitization to Service Excellence. Kingdom of Saudi Arabia. https://my.gov.sa/

Digitalna komora (2025). *Edukacije i sajmovi*. Zagreb: HGK. https://digitalnakomora.hr/edukacije-sajmovi/edukacije/1744

DIHK (2025). *Dual vocational education and training abroad*. https://www.dihk.de/en/international/dual-vocational-education-and-training-abroad-62038

Dubai Chamber (2025).Training & Educational Programmes. https://www.dubaichambercommerce.com/en/training-education-programmes

EC (2022). *Chambers of commerce and SME support in South-East Europe*. Bruxelles: European Commission.

EC Europa (n.d.). Bulgarian Chamber of Commerce and Industry https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/organisations/bulgarian-chamber-commerce-and-industry_en

ECCI (2025). *About the Chamber.* https://www.koda.ee/en/about-chamber

Eddam, Y. (2025a) . The complete guide to the Chambers of Commerce and Industry (CCI) network. https://solent-avocats.com/en/the-complete-guide-to-the-network-of-chambers-of-commerce-and-industry-cci/.

Eddam, Y. (2025b). The roles and missions of the Chambers of Commerce and Industry: how do they support French businesses? https://solent-avocats.com/en/roles-and-missions-of-the-cci-how-they-support-french-companies/.

Egyiptomi Arab Köztársaság. (1951). Law No. 189 of 1951 concerning Chambers of Commerce. Hivatalos Közlöny (Al-Waqa'i' al-Misriyya). https://manshurat.org/node/350

Eksport (2025). https://ltrk.lv/eksports/

EN ISO 20700:2018 – Guidelines for management consultancy services (ISO 20700:2017)

Epstein, R. A. (2017). The role of the U.S. Chamber of Commerce in the legal system. *Cornell Law Faculty Publications.* https://scholarship.law.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1317&context=facpub.com

ESS (2026). *Eurochambres Economic Survey 2026*

Eurofound (2022). *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.* Tallin: https://www.eurofound.europa.eu/en/countries/estonia/actors-and-institutions

European Commission. (2023a). *Business support organisations and skills development*. https://commission.europa.eu

European Commission. (2023b). *The role of chambers of commerce in business support*. https://commission.europa.eu

European Commission. (n.d.). Chambers of commerce collaborate to boost entrepreneurial spirit in Spain and Morocco. Regional Policy. Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/spain/chambers-of-commerce-collaborate-to-boost-entrepreneurial-spirit-in-spain-and-morocco

Farkas P. (2019). Tanügyi igazgatás gazdasági szereplőkkel, a német szakképzés példája. *Educatio,* 28 (2), 273–283.

FCCI (2025). UAE Federation of Chambers of Commerce and Industry (FCCI). UAE, https://www.devex.com/organizations/uae-federation-of-chambers-of-

FCMCIS. (2022). Partenariats et programmes de formation. Fédération des Chambres Marocaines de Commerce, d'Industrie et de Services. http://fcmcis.ma/

Federation of Egyptian Chambers of Commerce [FEDCOC]. (é. n.). Services and Training Programs. Hozzáférés: 2026. március 29., https://www.google.com/search?q=https://fedcoc.org.eg/

Federation of Saudi Chambers. (n.d.). [FSC]. About the Federation. Strategic Role and Private Sector Representation. Hozzáférés: 2026. március 29., https://fsc.org.sa/en/about-us/

Ffr (n.d.). By families, for families. Fundacja Firmy Rodzinne Letöltve: 2026 március 21. https://ffr.pl/en/the-foundation/

FICCI (2023) *Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry. SME advisory services.* https://www.ficci.in

FICCI (2026): https://ficci.in/about

Finnish Chambers of Commerce. (2024). *Finnish Chambers of Commerce and their services*. https://kauppakamari.fi

Fligstein, N., & McAdam, D. (2021). *The US Chamber and chambers of commerce respond to Black Lives Matter: Cheap talk, progressive neoliberalism or transformative change?* Business and Politics, 23(4), 560–583. https://www.cambridge.org/core/journals/business-and-politics/article/us-chamber-and-chambers-of-commerce-respond-to-black-lives-matter-cheap-talk-progressive-neoliberalism-or-transformative-change/87F4BF0F4B194CD8D21BC1C554D8701E

General Organization for Export and Import Control [GOEIC]. (2023). Exports and Origin Sectors. Egyptian Ministry of Trade and Industry. https://www.goeic.gov.eg/en

Ghanaports (2020) NANA DR. APPIAGYEI DANKAWOSO 1 PROPOSES LEGISLATION TO MAKE GNCCI MEMBERSHIP FOR BUSINESSES MANDATORY. https://www.ghanaports.gov.gh/media/news-details/205/LLBRBN9ML6D/NANA-DR.-APPIAGYEI-DANKAWOSO-1-PROPOSES-LEGISLATION-TO-MAKE-GNCCI-MEMBERSHIP-FOR-BUSINESSES-MANDATORY

Global Arbitration Review. (2024. január 15.). CRCICA unveils new arbitration rules. Law Business Research. https://globalarbitrationreview.com/

GNCCI (2025a). History of GNCCI. Accra (Ghana). https://accrachamber.org/history-of-gncci/

GNCCI (2025b) Ghana National Chamber of Commerce & Industry (GNCCI) – Accra – Ghana. https://maps.prodafrica.com/places/ghana/greater-accra-region/accra/chamber_commerce/gncci-ghana/

GNCCCI (2025c). GNCCI, EU partner to promote green economy, empower youth. *B&F&T Online,* https://thebftonline.com/2025/02/04/gncci-eu-partner-to-promote-green-economy-empower-youth/

Gzs (2021) Arhiv: GZS – 170 let tradicije. Gospodarska zbornica Slovenije. https://www.gzs.si/mediji/Novice/ArticleId/78032/gzs-170-let-tradicije

GZS (2023). (*Advisory and business development services*. Ljubljana: Gospodarska Zbornica Slovenije (GZS). https://www.gzs.si

GZS-Slovenija (2025). https://www.delo.si/razno/brez-strateskega-soglasja-o-razvoju-slovenije-bomo-le-se-nazadovali

Heseltine, M. (2012): *No Stone Unturned: Chambers of Commerce – International Comparisons*. London: Department for Business, Innovation and Skills. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a78f9d9ed915d0422066d34/12-1214-no-stone-unturned-chambers-of-commerce-international-comparisons.pdf

HGK-Croatia (2025). *Povijest HGK*. Zagreb: HGK. https://hgk.hr/hrvatska-gospodarska-komora/povijest-hgk?utm_source=chatgpt.com

HK CR (2025). Praha. https://www.komora.cz/o-nas/?utm_source=chatgpt.com&__cf_chl_tk=LSTUx6T0oLWIsiY9bjYFsfxXJ6AVRx_33sc7H6Cp11A-1767172354-1.0.1.1-J6cpEGJsjDJE2r6p_4HKIe8Vbdr1luVWoGy97znCU60

HUI, E.S.-i. & CHAN, C.K.-C. (2014), The politics of labour legislation in southern China: How foreign chambers of commerce and government agencies influence collective bargaining laws. International Labour Review, 153: 587-607. https://doi.org/10.1111/j.1564-913X.2014.00217.x

IBCE-Bolivia (2025). *Directorio del IBCE*. Santa Cruz: https://ibce.org.bo/conocer-ibce-directorio-ibce.php?utm_source=chatgpt.com

ICC (2023). List of the World Chambers Federation members. https://iccwbo.org/wp-content/uploads/sites/3/2023/03/Final-list-of-Chambers-2.pdf

ICC-India (2025). *Home*. https://indianchamber.org/

Iceland Chamber of Commerce. (2024). *About the Iceland Chamber of Commerce*. https://www.vi.is

Iceland Chamber of Commerce. (2026). *About the Iceland Chamber of Commerce*. https://www.vi.is

IHK (2025). *Magdeburg*. https://www.ihk.de/magdeburg/servicemarken/ueber-uns/language/english/vocational-training/education-and-vocational-training-3506678

Industrie- und Handelskammer (2026). https://www.ihk.de/.

INÉ (2025). Instituto Nacional de Estadística .https://www.ine.es/en/

International Chamber of Commerce (ICC). (2013). ATA Carnet seminars in Algeria encourage trade. https://iccwbo.org/news-publications/news/ata-carnet-seminars-in-algeria-encourage-trade/

International Trade Administration. (2023). Kuwait – Import Requirements and Documentation. Country Commercial Guide. U.S. Department of Commerce. https://www.trade.gov/country-commercial-guides/kuwait-import-requirements-and-documentation

International Trade Administration. (2024). Saudi Arabia – Country Commercial Guide. U.S. Department of Commerce. https://www.trade.gov/country-commercial-guides/saudi-arabia-customs-regulations-and-contact-information

ITC (2025). Doing Business with Kuwait. https://tradecouncil.org/country-guides/doing-business-with-kuwait/

JCCI (2022). *Business consulting services*.Tokyo: Japan Chamber of Commerce and Industry (JCCI) https://www.jcci.or.jp

JCCI-Japan (2025). *About the Japan Chamber of Commerce and Industry*.Tokyo: https://www.jcci.or.jp/english/about/jcci/index.html

Jeong SW, Jin BE, Jung S (2019), "The temporal effects of social and business networks on international performance of South Korean SMEs". *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, Vol. 31 No. 4 pp. 1042–1057, doi: https://doi.org/10.1108/APJML-08-2018-0326

KCCI (2023). *Business advisory programs*. Seoul: Korea Chamber of Commerce and Industry (KCCI). https://www.korcham.net

KCCI-South Korea (2025). *Chamber of Commerce and Industry*. Seoul: https://kcciglobalsquare.net/about/membership.

KEEE (2026): Union Of Hellenic Chambers Of Commerce, https://uhc.gr/en/introduction/

KFAS (2024) Organizational Behavior & Development Mechanisms For Organizations & Comp. Kuwait

KIG (2025a) *Krajowa Izba Gospodarcza-Izby gospodarcze*. Warszawa. https://www.aspi.cz/products/lawText/1/40025/129/2/zakon-c-301-1992-sb-o-hospodarske-komore-ceske-republiky-a-agrarni-komore-ceske-republiky/zakon-c-301-1992-sb-o-hospodarske-komore-ceske-republiky-a-agrarni-komore-ceske-republiky

KIG (2025b). *Organizacja konferencji i szkoleń* (Képzések és konferenciák szervezése.). Warszawa: https://kig.pl/uslugi/organizacja-konferencji-i-szkolen/

Kipping, M., & Clark, T. (2012). *The Oxford Handbook of Management Consulting.* Oxford: Oxford University Press.

KNCCI (2023). Change of Guard at KNCCI. The Kenya National Chamber of Commerce and Industry. *The Chamber News Letter.* April-June, 1-9. https://www.kenyachamber.or.ke/wp-content/uploads/2019/08/KNCCI-Jun-Newsletter-1.1.pdf

KNCCI (2025). Join us in building a vibrant and prosperous business community in Kenya. https://www.kenyachamber.or.ke/

Kochanek, S. A. (1971). The Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry and Indian Politics. *Asian Survey*, *11*(9), 866–885. https://doi.org/10.2307/2642778

Koda.ee (n.d.) About Chamber. Estonian Chamber of Commerce and Industry, https://www.koda.ee/en/about-chamber

Komora.cz (n.d.). Služby. Hospodářská komora české republiky Letöltve: 2026 március 12. https://www.komora.cz/sluzby/.

Kozlowski, J. (Szerk.). (2001). *Innovation policy in six candidate countries: The challenges*. Luxembourg: European Commission.

Krysińska, I. et al. (2025). Survey Report: Global Entrepreneurship Monitor Poland 2025. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Letöltve: 2026 március 11. https://en.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/GEM-Poland-2025-Report_WCAG.pdf

Kubr, M. (1996). *Management Consulting A Guide to the Profession*. Revised. Geneva: International Labour Office.

Kuwait (2024). How Kuwait's development plans and mega-projects enable industrial growth. https://oxfordbusinessgroup.com/reports/kuwait/2024-report/ict-chapter/

Kuwait (2024). How Kuwait's development plans and mega-projects enable industrial growth. https://oxfordbusinessgroup.com/reports/kuwait/2024-report/ict-chapter/

Kuwait Chamber of Commerce and Industry [KCCI]. (n.d.). The Charter of KCCI and Membership Regulations. Signature Authentication and Membership Services. https://www.kuwaitchamber.org.kw

Kuwait Foundation for the Advancement of Sciences [KFAS]. (2024). Organizational behavior & development mechanisms for organizations and companies in Kuwait. KFAS Publishing / Kuwait University Press. https://www.kfas.org/

LEI (2025). *About us.* https://lei-italy.infocamere.it/leid/en/chi-siamo

Lin Y-T, David T, Eichenberger P. 'In the interest of your bank and our country': Two encounters between China and the International Chamber of Commerce. *Modern Asian Studies*. 2023;57(4):1387-1414. https://doi.org/10.1017/S0026749X22000579 https://www.cambridge.org/core/journals/modern-asian-studies/article/in-the-interest-of-your-bank-and-our-country-two-encounters-between-china-and-the-international-chamber-of-commerce/76E4C407F777739B38B4EE70C885FBEF

LSE (2004). REPRESENTATION, PARTICIPATION AND DEVELOPMENT: LESSONS FROM SMALL INDUSTRY IN LATIN AMERICA. London: https://eprints.lse.ac.uk/28219/1/wp45.pdf

LTPA (2025b). About us. Riga: Association of Lithuanian Chambers of Commerce. https://www.chambers.lt/en/services/

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (2025). *Képzés, oktatás*. https://mkik.hu/kepzes-oktatas

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara. (2023). *A kamara szerepe és feladatai*. https://mkik.hu

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara. (2026). *A kamara szerepe és feladatai*. https://mkik.hu

Mahoney,J. & Thelen, K. (2010).*A Theory of Gradual Institutional Change*. New York: Cambridge University Press

Marciniak, P. (2025). Chambers of commerce as a bridge to local socio-economic conditions and business dynamics: A proposal for a new research area for management geography. Ritsumeikan University OIC, Japan*: ManGeo Conference in March 2025 at Ritsumeikan University OICAt*

MCSI (2023). Global Management Consulting Industry: A Comprehensive Guide https://consultingquest.com/insights/global-management-consulting-industry/

METI (2021). SME policies in Japan. Tokyo: Ministry of Economy (METI).

Miapartner (n.d.) Czech Chamber of Commerce. Letöltve: 2026 március 22. https://miapartner.com/czech-chamber-of-commerce/

Michálek, P. (2021). Projekt na podporu ekonomických aktivit českých firem v Maďarsku PROPEA 2021. Letöltve: 2026 március 3. https://www.businessinfo.cz/clanky/projekt-na-podporu-ekonomickych-aktivit-ceskych-firem-v-madarsku-propea-2021

Ministry of Foreign Affairs Morocco. (n.d.). Consular and electronic services. Letöltve: 2026. február 23., forrás: https://www.diplomatie.ma/

Ministry of Industry and Trade. (n.d.). Les Chambres de Commerce, d'Industrie et de Services (CCIS). Royaume du Maroc, Ministère de l'Industrie et du Commerce.: http://www.mcinet.gov.ma/fr/content/les-chambres-de-commerce-dindustrie-et-de-services-ccis

Ministry of Planning and Economic Development. (2024). Hafiz: Hub for Advisory, Finance & Investment for Enterprises. Egyiptomi Arab Köztársaság. Hozzáférés: 2026. március 29., https://hafiz.gov.eg/

Moroccan Foundation for Financial Education. (2021, December 15). The Moroccan Foundation for Financial Education (FMEF) signs three new partnership agreements [Press release]. Bank Al-Maghrib. https://www.bkam.ma/en/content/download/749319/8487027/Ceremonie-signature-conventions-CommuniqueANG1.pdf

Mzv.gov (2025). PROPEA: Call for Proposals for projects in 2025 Embassy of the Czech Republic in Seaoul. Letöltve: 2026 március 20. https://mzv.gov.cz/seoul/en/economy_and_trade/propea_call_for_proposals_for_projects_1.html

NACCIMA (2025). The Nigerian Association of Chambers of Commerce, Industry, Mines, and Agriculture (NACCIMA). https://naccima.com/?utm

New Zealand Chambers of Commerce (2024). *Submission to the Productivity Commission: Boosting Productivity in the Services Sector.* Wellington: New Zealand Treasury / Productivity Commission consultation material. https://www.treasury.govt.nz/sites/default/files/2024-05/pc-inq-bssp-sub-014-new-zealand-chambers-of-commerce.pdf

NHO (2026): Confederation of Norwegian Enterprise, https://www.nho.no/en/

Nido Empresarial Universitario (2025). Mexico: https://www.concanaco.org/slides

Norwegian Chamber of Commerce. (2024). *The Norwegian chamber system.* https://www.chamber.no

Norwegian Chamber of Commerce. (2026). *The Norwegian chamber system.* https://www.chamber.no

N-ZCC-New-Zealand (2025). *New Zealand Chambers of Commerce.* Wellington. https://www.linkedin.com/company/new-zealand-chambers-of-commerce/

OECD (2019). A KKV szektor megerősítésének stratégiája. Budapest: https://oecdntt.hu/hu/a-kkv-szektor-megerositesenek-strategiaja

OECD. (2021). Business associations and chambers of commerce in China. Paris: OECD Publishing.

OECD. (2021). *SME and innovation policy in Korea.* Paris: OECD Publishing.

OECD (2021). An in-depth analysis of one year of SME and entrepreneurship policy responses to COVID-19 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/05/an-in-depth-analysis-of-one-year-of-sme-and-entrepreneurship-policy-responses-to-covid-19_c22951ae/6407deee-en.pdf

OECD. (2022). *SME and entrepreneurship policy in Finland.* https://www.oecd.org

OECD (2024). *Chambers of commerce and the business of skills.* OECD: Paris. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/06/chambers-of-commerce-and-the-business-of-skills_de0684f4/712a9ddc-en.pdf

OECD (2025), OECD Corporate Governance Factbook 2025, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/f4f43735-en

OECD (2025), Strengthening FDI and SME Linkages in Poland, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/cb08eb93-en

OECD (2026), Strengthening FDI and SME Linkages in the Baltic States, OECD Studies on SMEs and Entrepreneurship, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/26532e46-en.

OpenAI. (2024). *ChatGPT* [Large language model]. https://chatgpt.com

Oslo Chamber of Commerce. (2024). *About the Oslo Chamber of Commerce.* https://www.chamber.no

Oslo Chamber of Commerce. (2026). *About the Oslo Chamber of Commerce.* https://www.chamber.no

Philips, F. P. (n.a.): Commercial Mediation in China: Challenge of Shifting Paradigms https://www.elizabethbader.com/elizabethbaders-blog/wp-content/uploads/Phillips-Article-on-Commercial-Mediation-in-China.pdf

Pilgrim, M., & Meier, R. (1995). *National Chambers of Commerce: A Primer on the Organization and Role of Chamber Systems*. Washington, D.C. The Center for International Private Enterprise (CIPE)

PKS (2024). *Business support and advisory activities*. Beograd: Privredna Komora Srbije=PKS. (20 https://www.pks.rs

Póla P. (2007). *A gazdasági kamarák szerepe a gazdaságfejlesztésben*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem (PTE) Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola.

Poór J**.** (2016)**.** *Menedzsment-tanácsadási kézikönyv /Innováció – megújulás – fenntarthatóság.* Budapest**:** Akadémiai Kiadó, 864 oldal. ISBN: 9789630598125,

Poór J., Sanders, E. J., Németh G., & Varga E. (2022). *Management Consultancy in Central and Eastern Europe: Consultancy in a Global Context.* Budapest: Akadémiai Kiadó.

Poór J., & Szabó S. (2024). *Társadalmi-gazdasági turbulenciák hatásai a tanácsadásra – gazdasági válság, a mesterséges intelligencia térnyerése és a társadalmi igények gyors változásai.* XI. Nemzetközi Tanácsadói Konferencia. Budapest, Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara. METU Scholar kötet, ISBN: 978-615-5459-29-0 (pdf)

Popescu, R.D. (2016). The role of Chamber of Commerce System in international economic relations. *The Romanian Economic Journal. XIX (62), 215-240.*

Poslovna Akademija PKS (2025). https://akademijapks.rs/

Regrow (2025). *Recruiting the Young Generation Workforce: Innovative HR Management.* Tallin (Estonia)https://re-grow.eu/partners/

Riyadh Chamber (2025). About us. https://www.chamber.sa/en/TrainingServices/Pages/AboutUs.aspx

SACCI-South Africa (2025). *More info.* https://sacci.org.za/membership/

Sack D. (ed.) (2021). *Chambers of Commerce in Europe. Self-Governance and Institutional Change.* Cham (Switzerland): Palgrave Macmillan .

Santos, B.J. (2020).Knowledge-intensive business services and innovation performancein Brazil. *Innovation & Management Review*, 17(1),58-74 https://doi.org/10.1108/INMR-03-2019-0025

Sasse, E., & Habisch, A. (Eds.) (2021). *The German chambers of commerce and industry.* Springer. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://library.oapen.org/bitstream/id/f743470d-1050-465a-aea4-d277e5ec189a/978-3-030-70799-6.pdf&ved=2ahUKEwjC68miroOTAxUA0AIHHY2NFLcQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw2yDg7tl5M0kZ29EX22OJ_v.

Saudi Ministry of Commerce. (é. n.). E-services: Document Verification and Commercial Registration. https://mc.gov.sa/

SCC (2025).*Spanish Chamber of Commerce.* https://www.camara.es/en

Schmuck R. (2020). *Strategic management consulting in Hungary. STRATEGIC MANAGEMENT*, 25(3), 045-053. https://doi.org/10.5937/StraMan2003045S

SKVC (n.d.) Vocational Training. Centre for quality assessment in higher education. 2026 március 17. https://www.skvc.lt/default/en/education-in-lithuania/vocational

Stockholm Chamber of Commerce. (2024). *About the Stockholm Chamber of Commerce.* https://www.chamber.se

Stockholm Chamber of Commerce. (2026). *About the Stockholm Chamber of Commerce.* https://stockholmshandelskammare.se

Swedish Chambers of Commerce. (2026). *The Swedish chamber system.* https://www.handelskammaren.se

Toga, A. (2023). *VUCA vs BANI – Which Will Come Out on Top?* https://theagilecompany.org/vuca-bani/

TPPRF -Russia (2025). The Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation. Moscwa, TPPRF. https://tpprf.ru/en/business_and_services

Training (2025). https://www.ihk.de/pfalz/en/training-3342678

U.S. Embassy in Algeria. (n.d.). Doing Business in Algeria: FAQs and Additional Resources. https://dz.usembassy.gov/business/doing-business-in-algeria-faqs-and-additional-resources/

UB Services (2020). The Federation of Egyptian Chambers of Commerce and The United Bank sign a protocol of cooperation. Kairo (Egyt) https://www.theubeg.com/media-relations/news/the-federation-of-egyptian-chambers-of-commerce-and-the-united-bank-sign-a-protocol-of-cooperation

UB Services (2020). The Federation of Egyptian Chambers of Commerce and The United Bank sign a protocol of cooperation. Kairo (Egypt) https://www.theubeg.com/media-relations/news/the-federation-of-egyptian-chambers-of-commerce-and-the-united-bank-sign-a-protocol-of-cooperation

UG-GNCCI (2025) JUNIOR CHAMBER Official Launch. University Ghana. https://www.ug.edu.gh/careers/news/ug-gncci-junior-chamber-official-launch

Ulandssekretariatet. (2023). Labour market profile Morocco 2023/2024. Letöltve: 2026. február 23., forrás: https://www.ulandssekretariatet.dk/wp-content/uploads/2023/11/LMP-Morocco-2023-final1.pdf

Union Camere (2025. https://www.unioncamere.gov.it/comunicazione/comunicati-stampa/crescono-le-imprese-italia-il-secondo-trimestre-2025-segna-il-miglior-saldo-degli-ultimi-5-anni

Union Camere (2026) https://www.unioncamere.gov.it/

UPSA (2025). *Universidad Privada de Santa Cruz de la Sierra.* Santa Cruz: https://www.upsa.edu.bo/

ÚR-CNC (2025). *Universidad Real de la Cámara Nacional de Comercio.* La Paz (Bolivia). https://www.cnc.bo/conciliacion-y-arbitraje-comercial-2/

Urwarszawa (n.d.). Warszawska Akademia Kwalifikacji. Letöltve 11, March, 2026 https://urwarszawa.pl/

USCC (2025). *The U.S. Chamber's History.* https://www.uschamber.com/about/history

USCC-IOM (2025). *Institute for Organization Management.* https://www.uschamber.com/program/institute-for-organization-management

USCC-TPM (2025). *Talent Pipeline Management*. https://www.uschamberfoundation.org/solutions/workforce-development-and-training/talent-pipeline-management

Vidmantas, T. (2023). Case study Lithuania: The future of vocational education and training in Europe volume 3. Facilitating vocational learning: the influence of assessments. Thessaloniki: Cedefop.

WB (2020). *Supporting small and medium enterprises in India. Washington*: World Bank (WB) Publications.

WB (2021). *Supporting small businesses in Bolivia*. World Bank(WB) Publications.

WIFI Österreich: https://www.wifi.at/

Yosifon, D. G. (2014). *The U.S. Chamber of Commerce and corporate political power*. Cardozo Law Review, 35(6), 2361–2400. https://larc.cardozo.yu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1573&context=faculty-articles&utm.com

Zákon 301/1992 Sb. (1992). Zákon české národní rady ze dne 5. května 1992 o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Letöltve: 2026.március 2. https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-301

Zakon (2022). *Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komora.* Zagreb: https://www.zakon.hr/z/776/zakon-o-hrvatskoj-gospodarskoj-komori?utm_source=chatgpt.com#google_vignette